

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է

Մաքսային միության հանձնաժողովի

2011 թվականի դեկտեմբերի 9-ի

թիվ 880 որոշմամբ

**ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ
ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳ**

ՄՄ ՏԿ 021/2011

Սննդամթերքի անվտանգության մասին

Բովանդակություն

Հոդված 1. Կիրառության ոլորտը.....	8
Հոդված 2. Ընդունման նպատակները.....	9
Հոդված 3. Տեխնիկական կանոնակարգման օբյեկտները	10
Հոդված 4. Սահմանումները	10
Հոդված 5. Շուկայում շրջանառության կանոնները.....	22
Հոդված 6. Սննդամթերքի (սննդամթերքին առնչվող գործընթացների) նույնականացումը՝ դրանք տեխնիկական կանոնակարգի տեխնիկական կանոնակարգման օբյեկտների շարքին դասելու նպատակով	2123
Հոդված 7. Սննդամթերքի անվտանգությանը ներկայացվող ընդհանուր պահանջները	25
Հոդված 8. Հատուկ նշանակության սննդամթերքին ներկայացվող անվտանգության պահանջները.....	27
Հոդված 9. Տոնուած բարձրացնող ըմպելիքների անվտանգությանը ներկայացվող պահանջները	33
Հոդված 10. Սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման), պահպանման, փոխադրման (տրանսպորտային փոխադրման), իրացման գործընթացում սննդամթերքի անվտանգության ապահովումը.....	35
Հոդված 11. Սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործընթացում դրա անվտանգության ապահովմանը ներկայացվող պահանջները.....	37
Հոդված 12. Սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործընթացները ջրով ապահովելուն ներկայացվող պահանջները	40
Հոդված 13. Սննդամթերքի արտադրության ընթացքում օգտագործվող պարենային (սննդային) հումքին ներկայացվող անվտանգության պահանջները.....	42

Հոդված 14. Այն արտադրական շինությունների կազմակերպմանը ներկայացվող պահանջները, որտեղ իրականացվում են սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործընթացը	440
Հոդված 15. Սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործընթացում տեխնոլոգիական սարքավորումների եւ գույքի օգտագործմանը ներկայացվող պահանջները	46
Հոդված 16. Սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) թափոնների պահպանմանը եւ հեռացման պայմաններին ներկայացվող պահանջները	47
Հոդված 17. Սննդամթերքի պահպանման, փոխադրման (տրանսպորտային փոխադրման) եւ իրացման գործընթացներին ներկայացվող պահանջները.....	48
Հոդված 18. Սննդամթերքի ուսիլիզացման գործընթացին ներկայացվող պահանջները	50
Հոդված 19. Կենդանական ծագման չմշակված սննդամթերքի ստացման գործընթացին ներկայացվող պահանջները.....	53
Հոդված 20. Անվտանգության պահանջներին սննդամթերքի համապատասխանության ապահովում.....	55
Հոդված 21. Սննդամթերքի համապատասխանության գնահատման (հավաստման) եւ արտադրության (պատրաստման), պահպանման, փոխադրման (տրանսպորտային փոխադրման), իրացման եւ ուսիլիզացման գործընթացների ձեւերը	56
Հոդված 22. Հայտատուն սննդամթերքի համապատասխանության գնահատման (հավաստման) ժամանակ.....	57
Հոդված 23. Համապատասխանության հայտարարում.....	58
Հոդված 24. Հատուկ նշանակության սննդամթերքի պետական գրանցումը	64
Հոդված 25. Հատուկ նշանակության սննդամթերքի պետական գրանցման կարգը	66

Հոդված 26. Հատուկ նշանակության սննդամթերքի միասնական ռեեստրը	68
Հոդված 27. Նորահայտ սննդամթերքի պետական գրանցումը.....	70
Հոդված 28. Նորահայտ սննդամթերքի պետական գրանցման կարգը	71
Հոդված 29. Նորահայտ սննդամթերքի միասնական ռեեստրը.....	73
Հոդված 30. Անասնաբուժասանիտարական փորձաքննությունը	74
Հոդված 31. Արտադրական օբյեկտների պետական գրանցումը	75
Հոդված 32. Պետական գրանցման ենթակա՝ սննդամթերքի արտադրության արտադրական օբյեկտները	78
Հոդված 33. Արտադրական օբյեկտների պետական գրանցման մասին հայտը.....	79
Հոդված 34. Արտադրական օբյեկտների պետական գրանցումը հավաստող փաստաթղթերը	80
Հոդված 35. Հայտատուի եւ պետական գրանցման ենթակա՝ սննդամթերքի արտադրության արտադրական օբյեկտի վերաբերյալ փաստացի տվյալների փոփոխության մասին տեղեկացնելու կարգը	81
Հոդված 36. Պետական գրանցման ենթակա՝ սննդամթերքի արտադրության արտադրական օբյեկտների ռեեստր	83
Հոդված 37. Սննդամթերքի արտադրության արտադրական օբյեկտների հաշվառումը	85
Հոդված 38. Սույն Տեխնիկական կանոնակարգի պահանջների պահպանման նկատմամբ պետական հսկողությունը (Վերահսկողությունը)	86
Հոդված 39. Սննդամթերքի մակնշմանը ներկայացվող պահանջները	87
Հոդված 40. Երաշխիքային վերապահումը.....	88
Հավելված 1 Անվտանգության մանրէաբանական նորմատիվներները (ախտաձին) ...	89
Հավելված 2 Անվտանգության մանրէաբանական նորմատիվները	96

Հավելված 3 Սննդամթերքին ներկայացվող անվտանգության հիգիենիկ պահանջները	181
Հավելված 4 Ցեզիում-137 եւ ստրոնցիում-90 ռադիոնուկլիդների թույլատրելի մակարդակները	266
Հավելված 5 Կենդանական ծագման չվերամշակված պարենային (սննդային) հումքին ներկայացվող պահանջները	270
Հավելված 6 Ձկների, խեցգետնանմանների, կակղամորթների, երկկենցաղների, սողունների եւ դրանց վերամշակումից ստացվող մթերքների անվտանգության մակարուժաբանական ցուցանիշները	288
Հավելված 7 Այն բույսերի եւ դրանց վերամշակումից ստացվող մթերքների, կենդանական ծագման օբյեկտների, միկրոօրգանիզմների, սնկերի եւ կենսաբանորեն ակտիվ նյութերի ցանկը, որոնց օգտագործումը որպես կենսաբանորեն ակտիվ սննդային հավելում արգելվում է	299
Հավելված 8 Բուսական հումքի տեսակները՝ 3-ից մինչեւ 14 տարեկան երեխաների համար նախատեսված սննդին եւ վաղ տարիքի երեխաների համար նախատեսված խոտաբույսերից պատրաստված մանկական թեյերին (թեյի ըմպելիքներին) կենսաբանական ակտիվ հավելումների արտադրության ժամանակ օգտագործելու համար	325
Հավելված 9 Մանկական սննդի համար նախատեսված սննդամթերքի արտադրության մեջ օգտագործվող վիտամինները եւ հանքային աղերը	328
Հավելված 10 Մանկական սննդի համար սննդամթերքի արտադրության համար նախատեսված պարենային (սննդային) հումքի արտադրության մեջ օգտագործման համար արգելված թունաքիմիկատները	330

ԳԼՈՒԽ 1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 1. Կիրառության ոլորտը

1. «Սննդամթերքի անվտանգության մասին» Մաքսային միության տեխնիկական կանոնակարգով (այսուհետ՝ «սույն Տեխնիկական կանոնակարգ») սահմանվում են՝

- 1) տեխնիկական կանոնակարգման օբյեկտները,
- 2) տեխնիկական կանոնակարգման օբյեկտներին ներկայացվող՝ անվտանգության (ներառյալ սանիտարահամաճարակաբանական, հիգիենիկ եւ անասնաբուժական) վերաբերյալ պահանջները,
- 3) տեխնիկական կանոնակարգման օբյեկտների նույնականացման կանոնները,
- 4) տեխնիկական կանոնակարգման օբյեկտների՝ սույն Տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին համապատասխանության գնահատման (հավաստման) ձեւերը եւ ընթացակարգերը:

2. Սույն Տեխնիկական կանոնակարգի կիրառման ժամանակ պետք է հաշվի առնվեն սննդամթերքին՝ դրա մակնշմանը, սննդամթերքի արտադրության համար նախատեսված՝ սննդամթերքի հետ շփման մեջ գտնվող փաթեթավորման նյութերին, արտադրատեսակներին եւ սարքավորումներին ներկայացվող պահանջները, որոնք սահմանված են Մաքսային միության համապատասխան տեխնիկական կանոնակարգերով:

3. Սույն Տեխնիկական կանոնակարգի կիրառման ժամանակ պետք է հաշվի առնվեն սննդամթերքի առանձին տեսակներին եւ դրանց ներկայացվող պահանջների հետ կապված՝ արտադրության (պատրաստման), պահպանման, փոխադրման (տրանսպորտային փոխադրման), իրացման եւ ուսիլիզացման գործընթացներին ներկայացվող պարտադիր պահանջներ սահմանող՝ Մաքսային

միության տեխնիկական կանոնակարգերի (այսուհետ՝ Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգեր) պահանջները, որոնք լրացնում եւ (կամ) ճշգրտում են սույն Տեխնիկական կանոնակարգի պահանջները:

Սույն Տեխնիկական կանոնակարգի պահանջները չեն կարող փոփոխվել սննդամթերքի առանձին տեսակներին եւ դրանց ներկայացվող պահանջների հետ կապված՝ արտադրության (պատրաստման), պահպանման, փոխադրման (տրանսպորտային փոխադրման), իրացման եւ ուտիլիզացման գործընթացներին ներկայացվող այն պահանջներով, որոնք սահմանվում են Մաքսային միության այլ տեխնիկական կանոնակարգերով:

4. Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերով սահմանվում են՝

- 1) տեխնիկական կանոնակարգման օբյեկտները,
- 2) տեխնիկական կանոնակարգման օբյեկտներին ներկայացվող անվտանգության պահանջները,
- 3) տեխնիկական կանոնակարգման օբյեկտների նույնականացման կանոնները:

Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերը կարող են պարունակել մականշվածքին եւ համապատասխանության հավաստման սխեմային ներկայացվող՝ սույն Տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին չհակասող պահանջներ:

Հոդված 2. Ընդունման նպատակները

Սույն Տեխնիկական կանոնակարգի ընդունման նպատակներն են՝

- 1) մարդու կյանքի եւ (կամ) առողջության պաշտպանությունը,

- 2) ձեռք բերողներին (սպառողներին) մոլորության մեջ գցող գործողությունների կանխարգելումը,
- 3) շրջակա միջավայրի պաշտպանությունը:

Հոդված 3. Տեխնիկական կանոնակարգման օբյեկտները

1. Սույն Տեխնիկական կանոնակարգի տեխնիկական կանոնակարգման օբյեկտներն են՝
  - 1) սննդամթերքը,
  - 2) սննդամթերքին ներկայացվող պահանջներին առնչվող՝ արտադրության (պատրաստման), պահպանման, փոխադրման (տրանսպորտային փոխադրման), իրացման եւ ուսիլիզացման գործընթացները:
2. Սույն Տեխնիկական կանոնակարգը չի տարածվում քաղաքացիների կողմից տնային պայմաններում, անձնական օժանդակ տնտեսություններում կամ այգեգործությամբ, բանջարաբուծությամբ, անասնաբուծությամբ զբաղվող քաղաքացիների կողմից արտադրվող սննդամթերքի վրա եւ միայն անձնական սպառման համար նախատեսված ու Մաքսային միության մաքսային տարածքում շրջանառության մեջ դնելու համար չնախատեսված սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման), պահպանման, փոխադրման (տրանսպորտային փոխադրման), իրացման եւ ուսիլիզացման գործընթացների, բնական պայմաններում գյուղատնտեսական մշակաբույսերի աճեցման եւ մթերատու կենդանիների բուծման վրա:

Հոդված 4. Սահմանումները

Սույն Տեխնիկական կանոնակարգի կիրառման նպատակների համար օգտագործվում են հետեւյալ հասկացությունները.

աղապտացված կաթնային խառնուրդներ (մայրական կաթի փոխարինիչներ)[՝] հեղուկ կամ փոշենման ձեւով կովի կաթի կամ այլ մթերատու կենդանիների կաթի հիմքի վրա արտադրված՝ մինչեւ մեկ տարեկան երեխաների՝ անհրաժեշտ նյութերի եւ էներգիայի ֆիզիոլոգիական կարիքները բավարարելու նպատակով մայրական կաթի քիմիական բաղադրությանն առավելագույնս մոտեցված՝ վաղ տարիքի երեխաների համար մանկական սննդի համար նախատեսված սննդամթերք.

սննդային համաբուրավետիչ (համաբուրավետիչ)[՝] մարդու կողմից սննդի մեջ անմիջապես չօգտագործվող համաբուրավետիչ նյութ կամ համաբուրավետիչ պատրաստուկ, կամ ջերմային տեխնոլոգիական համաբուրավետիչ կամ ծխահարման համաբուրավետիչ, կամ համաբուրավետիչներին նախորդող նյութերը կամ դրանց խառնուրդը (համաբուրավետիչ մասը), որոնք նախատեսված են սննդամթերքին հոտ եւ (կամ) համ հաղորդելու համար (բացառությամբ քաղցր, թթու եւ աղի՝ այլ բաղադրիչների ավելացմամբ կամ առանց դրանց ավելացման.

սննդամթերքի անվտանգություն՝ սննդամթերքի վիճակ, որը վկայում է մարդու եւ ապագա սերունդների վրա վնասակար ազդեցությանն առնչվող անթույլատրելի ռիսկի բացակայության մասին.

կենսաբանական ակտիվ սննդային հավելումներ (ԿԱՍՀ)[՝] բնական եւ (կամ) բնականին նոյնական կենսաբանական ակտիվ նյութեր, ինչպես նաև պրոբիոտիկ միկրոօրգանիզմներ, որոնք նախատեսված են սննդի հետ միաժամանակյա օգտագործման կամ սննդամթերքի բաղադրության մեջ ներառման համար.

մանկական սննդի համար նախատեսված խմելու ջուր՝ խմելու ջուր, որը նախատեսված է երեխաների կողմից խմելու, սննդի պատրաստման եւ տնային պայմաններում երեխաների սննդի համար չոր մթերքների վերականգնման համար.

ԶՐԱՅԻՆ ԿԵՆՍԱՊԱՇԱՐՆԵՐ՝ բնական կենսամիջավայրում (բնական ազատության մեջ) գտնվող ձկներ, զրային անողնաշարավորներ, զրային կաթնասուններ, ջրիմուռներ, այլ զրային կենդանիներ եւ բուսեր.

մարդու վրա սննդամթերքի վնասակար ներգործություն՝ սննդամթերքում մարդու կյանքի կամ առողջության կամ ապագա սերունդների կյանքի եւ առողջության համար սպառնալիք ստեղծող կոնտամինանտների, աղտոտիչների առկայության հետ կապված անբարենպաստ գործոնների ներգործություն.

սննդամթերքը շրջանառության մեջ դնելը՝ Մաքսային միության մաքսային տարածքում սննդամթերքի առքն ու վաճառքը եւ դրա փոխանցման մյուս եղանակները՝ սկսած պատրաստողից կամ ներմուծողից.

գենետիկորեն ձեւափոխված (գենետիկ ինժեներիայի եղանակով ստացված, տրանսգենային) օրգանիզմներ (այսուհետ՝ ԳԶՕ՝ օրգանիզմ կամ մի քանի օրգանիզմներ, ցանկացած անբջիջ, միաբջիջ կամ բազմաբջիջ գոյացություն, որոնք ունակ են վերարտադրելու կամ փոխանցելու ժառանգական գենետիկ նյութը, որոնք տարբերվում են գենետիկ ինժեներիայի մեթոդների կիրառմամբ ստացված բնական օրգանիզմներից եւ (կամ) պարունակում են գենետիկ ինժեներիայի նյութ՝ ներառյալ գեները, դրանց հատվածները կամ գեների համակցությունները.

կենդանական ծագման չվերամշակված պարենային (սննդային) հումքի ստացման, վերամշակման (մշակման) գործունեություն իրականացնող արտադրական օբյեկտների պետական գրանցում (այսուհետ՝ արտադրական օբյեկտների պետական գրանցում)՝ իրավաբանական անձին կամ անհատ ձեռնարկատիրոջը կենդանական ծագման չվերամշակված պարենային (սննդային) հումքի ստացման, վերամշակման (մշակման) գործունեությամբ զբաղվելու թույլտվությունն իրականացնելը.

մանկական ըմպելիք խոտաբույսերից (խոտաբույսերից թեյ)՝ խոտերի եւ խոտերի լուծամզվածքների հիման վրա պատրաստված՝ մանկական սննդի համար նախատեսված սննդամթերք.

սննդամթերքի նույնականացում՝ սննդամթերքը տեխնիկական կանոնակարգի տեխնիկական կանոնակարգման օբյեկտների շարքին դասելու ընթացակարգը.

սննդամթերք պատրաստող կազմակերպություն՝ անկախ դրա կազմակերպահրավական ձեւից, կամ անհատ ձեռնարկատեր, այդ թվում՝ օտարերկրյա, որն իր անունից իրականացնում է սննդամթերքի արտադրություն (պատրաստում) ձեռք բերողներին (սպառողներին) իրացման համար եւ պատասխանատվություն է կրում այդ արտադրանքի՝ տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին համապատասխանության համար.

ներմուծող՝ Մաքսային միության անդամ պետության ռեզիդենտ, որը Մաքսային միության մաքսային տարածքում շրջանառության մեջ է ոնում Մաքսային միության անդամ պետության ոչ ռեզիդենտի կողմից մատակարարվող սննդամթերքը, եւ որը պատասխանատվություն է կրում այդպիսի արտադրանքի՝ սույն Տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին համապատասխանության համար.

սննդամթերքի բաղադրիչ (սննդի բաղադրամաս) (այսուհետ՝ բաղադրիչ)՝ մթերք կամ նյութ (ներառյալ սննդային հավելումները, համաբուրավետիչները), որոնք բաղադրատոմսի պատրաստման կանոններին համապատասխան օգտագործվում են սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) ժամանակ եւ կազմում են դրա բաղկացուցիչ մասը:

սննդամթերքի կոնտամինացիա (աղտոտում)՝ սննդամթերքի մեջ առարկաների, մասնիկների, նյութերի եւ օրգանիզմների (կոնտամինանտների, աղտոտիչների) ներթափանցումը եւ դրանց առկայությունը տվյալ սննդամթերքին ոչ հատուկ կամ սահմանված մակարդակները գերազանցող քանակությամբ, որի

հետեւանքով սննդամթերքը ձեռք է բերում մարդու համար վտանգավոր հատկություններ.

Ելակետային կաթնային խառնուրդներ՝ աղապտացված (մայրական կաթի քիմիական բաղադրությանն առավելագույնս մոտեցված) կամ մասամբ աղապտացված (մայրական կաթի քիմիական բաղադրությանը մասնակիորեն մոտեցված) խառնուրդներ, որոնք արտադրվել են կովի կամ այլ մթերատու կենդանիների կաթի հիմքով եւ նախատեսվում են կյանքի առաջին օրերից մինչեւ վեց ամսական տարիքի ժամանակահատվածում երեխաների կերակրման համար.

Կենդանական ծագման չվերամշակված սննդամթերք՝ բոլոր տեսակների մթերատու կենդանիների՝ վերամշակման (մշակման) չենթարկված մսեղիքները, դրանց մասերը (ներառյալ արյունը եւ ենթամթերքը), հում կաթը, հում յուղազերծված կաթը, հում սերուցքը, մեղվաբուծական մթերքը, ծուն եւ ձվամթերքը, ջրային կենսապաշարների որսը, ակվակուլտուրայի արտադրանքը.

Էներգիայի եւ սննդանյութերի ֆիզիոլոգիական կարիքների նորմեր՝ սննդանյութերի օրական սպառման մակարդակ, որը բավարար է ոչ պակաս, քան բնակչության 97,5 տոկոսի ֆիզիոլոգիական կարիքները բավարարելու համար՝ հաշվի առնելով տարիքը, սեռը, ֆիզիոլոգիական վիճակը եւ ֆիզիկական ակտիվությունը.

Սննդարար նյութեր (սննդանյութեր)՝ սննդամթերքի բաղադրիչ մաս կազմող նյութեր, որոնք մարդու օրգանիզմի կողմից օգտագործվում են որպես էներգիայի աղբյուրներ, օրգանների եւ հյուսվածքների աճի ու նորացման, կենսագործունեության գործընթացների կարգավորմանը մասնակցող եւ սննդամթերքի սննդային արժեքը որոշող՝ ֆիզիոլոգիապես ակտիվ նյութերի գոյացման համար սուբստրատների աղբյուրներ կամ նախորդող սուբստրատներ.

Իարստացված սննդամթերք՝ սննդամթերք, որի մեջ ավելացված են մեկ կամ մի քանի սննդային եւ (կամ) կենսաբանական ակտիվ նյութեր եւ (կամ)

դրանում սկզբնապես ոչ առկա, կամ աննշան քանակությամբ առկա կամ արտադրության (պատրաստման) գործընթացում կորսված պրոբիոտիկ միկրոօրգանիզմներ. ընդ որում, հարստացման համար օգտագործված՝ պատրաստողի կողմից երաշխավորված՝ յուրաքանչյուր սննդային կամ կենսաբանական ակտիվ նյութի պարունակությունը հասցված է սննդանյութի աղբյուր հանդիսացող սննդամթերքին առնչվող չափորոշիչներին կամ սննդամթերքի մյուս տարբերակից հատկանիշներին համապատասխանող մակարդակի, իսկ այդպիսի արտադրանքում սննդային եւ (կամ) կենսաբանական ակտիվ նյութերի առավելագույն մակարդակը չպետք է գերազանցի այդպիսի նյութերի վերին անվտանգ մակարդակը՝ հնարավոր բոլոր աղբյուրներից ստացման ժամանակ (այդպիսի մակարդակների առկայության դեպքում).

ակվակուլտուրայի օբյեկտներ՝ ձուկ, ջրային անողնաշարավորներ, ջրային կաթնասուններ, ջրիմուտներ, այլ ջրային կենդանիներ եւ բույսեր, որոնք պահպան, բուծվում, այդ թվում՝ աճեցվում են կիսաազատ պայմաններում կամ արհեստականորեն ստեղծված կենսամիջավայրում.

սննդամթերքի խմբաքանակ՝ մեկ անվանում ունեցող, նոյն կերպ փաթեթավորված, մեկ պատրաստողի կողմից որոշակի ժամանակահատվածում՝ մեկ տարածաշրջանային (միջանական) ստանդարտին կամ ազգային ստանդարտին եւ (կամ) կազմակերպության ստանդարտին եւ (կամ) պատրաստողի այլ փաստաթղթերին համապատասխան արտադրված (պատրաստված) սննդամթերքի որոշակի քանակ, որն ուղեկցվում է սննդամթերքի հետագծելիությունն ապահովող՝ ապրանքառութեակից փաստաթղթերով.

սննդային հավելում՝ ցանկացած նյութ (կամ նյութերի խառնուրդ), որն ունի կամ չունի սեփական սննդային արժեք, սովորաբար մարդու կողմից անմիջապես սննդի մեջ չի օգտագործվում, կանխամտածված կերպով սննդամթերքին է ավելացվում դրա արտադրության (պատրաստման), փոխադրման (տրանսպորտային փոխադրման) եւ պահպանման ժամանակ տեխնոլոգիական

նպատակի (գործառույթի) համար, ինչը հանգեցնում է կամ կարող է հանգեցնել նրան, որ տվյալ նյութը կամ դրա փոխարկման արդյունքները դառնում են սննդամթերքի բաղադրիչներ. սննդային հավելումը կարող է կատարել մեկ կամ մի քանի տեխնոլոգիական գործառույթներ.

սննդամթերք՝ կենդանական, բուսական, մանրէաբանական, հանքային, արհեստական կամ կենսատեխնոլոգիական ծագման մթերքներ՝ բնական, մշակված կամ վերամշակված տեսքով, որոնք նախատեսված են մարդու կողմից սննդի մեջ օգտագործման համար՝ ներառյալ հատուկ նշանակության սննդամթերքը, խմելու ջուրը՝ լցված տարողությունների մեջ, խմելու հանքային ջուրը, ալկոհոլային արտադրանքը (ներառյալ գարեջուրը եւ գարեջրի հիմքով խմիչքները), ոչ ալկոհոլային ըմպելիքները, կենսաբանական ակտիվ սննդային հավելումները (ԿԱՍՀ), մաստակը, մերանը եւ միկրոօրգանիզմների մեկնարկային կովտուրաները, խմորիչները, սննդային հավելումները եւ համարուրավետիչները, ինչպես նաև պարենային (սննդային) հումքը.

ակվակուլտուրայի սննդամթերք՝ ակվակուլտուրայի օբյեկտներ՝ դրանց պահման, բուժման կիսաազատ պայմաններից կամ արհեստականորեն ստեղծված կենսամիջավայրից դուրս բերված (բռնված).

դիետիկ բուժիչ սննդի համար նախատեսված սննդամթերք՝ հատուկ նշանակության սննդամթերք, որն ունի տրված սննդային եւ էներգետիկ արժեք, ֆիզիկական եւ զգայորոշման (օրգանոլեպտիկ) հատկություններ եւ նախատեսված է բուժիչ սննդակարգի բաղադրության մեջ օգտագործելու համար.

դիետիկ կանխարգելիչ սննդի համար նախատեսված սննդամթերք՝ հատուկ նշանակության սննդամթերք, որը նախատեսված է ածխաջրային, ճարպային, սպիտակուցային, վիտամինային եւ այլ տեսակի նյութափոխանակության կարգավորման համար, որը մեջ փոփոխված է առանձին նյութերի պարունակությունը եւ (կամ) դրանց հարաբերակցությունը՝ ի համեմատություն դրանց բնական պարունակությանը, եւ (կամ) որի բաղադրության մեջ ներառված են սկզբնապես ոչ առկա նյութեր կամ

բաղադրիչներ, ինչպես նաև հիվանդությունների զարգացման ռիսկի նվազեցման համար նախատեսված սննդամթերք.

մանկական սննդի համար նախատեսված սննդամթերք՝ հատուկ նշանակության սննդամթերք, որը նախատեսված է երեխաների համար մանկական սննդի համար (Օ-ից մինչեւ 3 տարեկան վաղ տարիքի երեխաների, 3-ից մինչեւ 6 տարեկան նախադպրոցական տարիքի երեխաների, 6 տարեկան եւ ավելի բարձր դպրոցական տարիքի երեխաների համար), համապատասխանում է մանկական օրգանիզմի ֆիզիոլոգիական կարիքներին եւ վնաս չի պատճառում համապատասխան տարիքի երեխայի առողջությանը.

մարզիկների սննդի համար նախատեսված սննդամթերք՝ տրված քիմիական բաղադրությամբ հատուկ նշանակության սննդամթերք, որն ունի տրված քիմիական բաղադրություն, բարձրացված սննդային արժեք եւ (կամ) ուղղորդված արյունավետություն ունեցող, բաղկացած է մթերքների համալիրից կամ ներկայացված է դրանց առանձին տեսակներով, որը հատուկ ազդեցություն է գործում ֆիզիկական եւ նյարդահուզական ծանրաբեռնվածության նկատմամբ մարդու հարմարվողական կարողությունների ավելացման վրա.

ոչ արյունաբերական պատրաստման սննդամթերք՝ քաղաքացիների կողմից տնային պայմաններում եւ (կամ) անձնական օժանդակ տնտեսություններում կամ այգեգործությամբ, բանջարաբուծությամբ, անասնաբուծությամբ կամ այլ տեսակի գործունեությամբ զբաղվող քաղաքացիների կողմից ստացված սննդամթերք.

նորահայտ սննդամթերք՝ սննդամթերք (ներառյալ սննդային հավելումները եւ համաբուրավետիչները), որը Մաքսային միության տարածքում մարդու կողմից նախկինում սննդի մեջ չի օգտագործվել, մասնավորապես՝ սննդամթերք, որն ունի նոր կամ կանխամտածված փոփոխության ենթարկված նախնական մոլեկուլար կառուցվածք. միկրոօրգանիզմներից, սնկերից եւ ջրիմուռներից, բույսերից կազմված կամ անջատված սննդամթերք. կենդանիներից անջատված,

Գ20-ի կամ դրանց օգտագործմամբ ստացված սննդամթերք նանոնյութեր եւ նանոտեխնոլոգիաների միջոցով ստացված մթերքներ՝ բացառությամբ ավանդական եղանակներով ստացված՝ շրջանառության մեջ գտնվող եւ փորձի շնորհիվ անվտանգ համարվող սննդամթերքի.

Զրագրկված սննդամթերք՝ սննդամթերք, որից ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն հեռացված է դրանում սկզբնապես առկա ջուրը.

հավելյալ սննդի համար նախատեսված սննդամթերք՝ մանկական սննդի համար նախատեսված սննդամթերք, որն սկսում են ներառել մինչեւ մեկ տարեկան երեխաների սննդի օրաբաժնի մեջ՝ որպես մայրական կաթի, մայրական կաթի փոխարինիչների կամ հետագա օգտագործման կաթնային խառնուրդների լրացում, եւ որն արտադրված (պատրաստված) է կենդանական եւ (կամ) բուսական ծագման մթերքի հիմքի վրա.

Խառը բաղադրությամբ սննդամթերք՝ երկու կամ ավելի բաղադրիչներից բաղկացած սննդամթերք՝ բացառությամբ սննդային հավելումների եւ համաբուրավետիչների.

Վերամշակում (մշակում՝ ջերմային մշակում (բացի սառեցումից եւ պաղեցումից), ապխտում, պահածոյացում, հասունացում, թթվեցում, աղադրում, չորացում, մարինացում, խտացում, լուծամզում, արտամղում (էքստրուզիա) կամ այլ գործընթացների գուգակցությունը.

Հետագա օգտագործման կաթնային խառնուրդներ՝ ադապտացված (մայրական կաթի քիմիական բաղադրությանը առավելագույնս մոտեցված) կամ մասամբ ադապտացված (մայրական կաթի քիմիական բաղադրությանը մասնակիորեն մոտեցված) խառնուրդներ, որոնք արտադրվել են կովի կամ այլ մթերատու կենդանիների կաթի հիմքով եւ նախատեսված են վեց ամսականից բարձր տարիքի երեխաների սննդի համար՝ հավելյալ սննդի համար նախատեսված մթերքների հետ գուգակցությամբ.

պրեբիոտիկներ՝ սննդանյութեր, որոնք ընտրողաբար խթանում են մարդու աղիքների պաշտպանիչ միկրոֆլորայի ներկայացուցիչների աճը եւ (կամ) կենսաբանական ակտիվությունը, նպաստում են դրա նորմալ բաղադրության եւ կենսաբանական ակտիվության պահպանմանը՝ սննդամթերքի բաղադրության մեջ կանոնավոր օգտագործվելու դեպքում.

պրոբիոտիկ միկրոօրգանիզմներ՝ կենդանի ոչ ախտածին եւ ոչ թունածին միկրոօրգանիզմներ՝ առողջ մարդու նորմալ աղիքային միկրոբիոցենոզի պաշտպանիչ խմբերի եւ համակեցական բնական միությունների ներկայացուցիչներ, որոնք ավելացվում են սննդամթերքի բաղադրության մեջ՝ մարդու աղիքների պաշտպանիչ միկրոֆլորայի եւ կենսաբանական ակտիվության բարելավման (օպտիմալացման) համար.

պարենային (սննդային) հումք՝ կենդանական, բուսական, մանրէաբանական, հանքային, արհեստական կամ կենսատեխնոլոգիական ծագման հումք եւ խմելու ջուր, որոնք օգտագործվում են սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) համար.

մթերատու կենդանիներ՝ կենդանիներ, բացառությամբ ձկների, ջրային անողնաշարավորների, ջրային կաթնասունների եւ այլ ջրային կենդանիների, որոնք նպատակառուղված կերպով օգտագործվում են դրանցից սննդամթերք ստանալու համար.

արտադրական օբյեկտ, որտեղ իրականացվում է կենդանական ծագման չվերամշակված պարենային (սննդային) հումքի ստացմանը, վերամշակմանը (մշակմանը) ուղղված գործունեություն՝ օբյեկտ (շենք, կառույց, շինություն, կառուցվածք եւ այլ օբյեկտ), որը նախատեսված է կենդանական ծագման չվերամշակված պարենային (սննդային) հումքի ստացմանը, վերամշակմանը (մշակմանը) ուղղված գործունեության իրականացման համար եւ օգտագործվում է նշված գործունեության իրականացման ժամանակ՝ պատկանելով իրավաբանական անձին կամ որպես անհատ ձեռնարկատեր հանդես եկող

ֆիզիկական անձին, որը նշված գործունեությունն իրականացնում է սեփականության իրավունքով կամ այլ իրավական հիմքով.

սննդամթերքի հետագծելիություն՝ շրջանառության մեջ գտնվող սննդամթերքը պատրաստողին եւ դրա հետագա սեփականատերերին՝ բացի վերջնական սպառողից, ինչպես նաև սննդամթերքի եւ (կամ) պարենային (սննդային) հումքի ծագման (արտադրության, պատրաստման) վայրը փաստաթղթերի (թղթային եւ (կամ) էլեկտրոնային կրիչներով) միջոցով պարզելու հնարավորությունը.

սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործընթաց՝ սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման)՝ հաջորդաբար կատարվող տարրեր տեխնոլոգիական գործառնությունների ամբողջությունը կամ զուգակցությունը.

ձկնաբուծարաններում աճեցված ձուկ՝ ձուկ, որն աճեցվել եւ (կամ) գերապահվել է ջրային օբյեկտում տեղակայված հարմարանքում՝ այն կենդանի տեսքով պահելու համար.

արագ փչացող սննդամթերք՝ սննդամթերք, որի պիտանիության ժամկետը չի գերազանցում 5 օրը (եթե այլ բան սահմանված չէ Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերով), որի համար պահանջվում են պահպանման եւ փոխադրման (տրանսպորտային փոխադրման) հատուկ ստեղծվող ջերմաստիճանային ռեժիմներ՝ անվտանգության պահպանման եւ այդ սննդամթերքում մինչեւ մարդու առողջության համար վտանգավոր մակարդակները հիվանդածին միկրոօրգանիզմների, փչացմանը նպաստող միկրոօրգանիզմների զարգացումը եւ (կամ) տոքսինների գոյացումը կանխելու նպատակով.

հատուկ նշանակության սննդամթերք՝ սննդամթերք, որի համար սահմանվում են առանձին նյութերի կամ բոլոր նյութերի եւ բաղադրիչների պարունակությանը եւ (կամ) հարաբերակցությանը ներկայացվող պահանջներ, եւ

(կամ) որի համար փոփոխված է առանձին նյութերի պարունակությունը եւ (կամ) հարաբերակցությունը՝ ի համեմատություն այդպիսի սննդամթերքում դրանց քնական պարունակությանը, եւ (կամ) որի բաղադրության մեջ ներառված են սկզբնապես ոչ առկա նյութեր կամ բաղադրիչներ, (բացի սննդային հավելումներից եւ համաբուրավետիչներից) եւ (կամ) որի համար պատրաստողը հայտարարագրում է դրանց բուժիչ եւ (կամ) կանխարգելիչ հատկությունների մասին, եւ որը նախատեսված է մարդկանց առանձին կատեգորիաների կողմից այդ սննդամթերքի օգտագործման համար.

սննդամթերքի պիտանիության ժամկետ՝ ժամանակահատված, որի ընթացքում սննդամթերքը պետք է ամբողջությամբ համապատասխանի դրան ներկայացվող՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների համար սույն Տեխնիկական կանոնակարգով եւ (կամ) Մաքսային միության տեխնիկական կանոնակարգերով սահմանված՝ անվտանգության պահանջներին, ինչպես նաև պետք է պահպանի մականշվածքում ներկայացված իր սպառողական հատկությունները, եւ որը լրանալուն պես սննդամթերքը պիտանի չէ ըստ նշանակության օգտագործելու համար.

տեխնոլոգիական միջոցներ՝ նյութ կամ նյութեր կամ դրանց ածանցյալները (բացառությամբ սարքավորումների, փաթեթավորման նյութերի, արտադրատեսակների եւ սպասքի), որոնք, չլինելով սննդամթերքի բաղադրիչ, կանխամտածված կերպով օգտագործվում են պարենային (սննդային) հումքի վերամշակման եւ (կամ) որոշակի տեխնոլոգիական նպատակների իրականացման համար սննդամթերքի արտադրության ժամանակ, եւ այդ նպատակներին հասնելուց հետո հեռացվում են այդպիսի հումքից, սննդամթերքից, կամ որոնց մնացորդային քանակները պատրաստի սննդամթերքում տեխնոլոգիական ազդեցություն չեն ունենում.

տոնուսը բարձրացնող ըմպելիքներ՝ ոչ ալկոհոլային եւ թույլ ալկոհոլային ըմպելիքներ, որոնք պարունակում են տոնուսը բարձրացնող, այդ թվում՝ բուսական ծագման նյութեր (բաղադրիչներ) այն քանակությամբ, որը բավարար է

մարդու օրգանիզմի վրա տոնուսը բարձրացնող ազդեցությունն ապահովելու համար՝ բացառությամբ թեյի, սուրճի եւ դրանց հիմքով պատրաստվող ընապելիքների.

Զրային կենսապաշարների որս՝ բնական կենսամիջավայրից հանված (բռնված) զրային կենսապաշարներ.

սննդամթերքի ուտիլիզացում՝ Մաքսային միության տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին չհամապատասխանող սննդամթերքի օգտագործումն այնպիսի նպատակներով, որոնք տարբերվում են սննդամթերքի համար նախատեսված նպատակներից կամ այն նպատակներից, որոնցով այդ սննդամթերքը սովորաբար օգտագործվում է, կամ Մաքսային միության տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին չհամապատասխանող սննդամթերքն այնպիսի վիճակի հասցնելը, որում այն պիտանի չէ՝ դրա ցանկացած օգտագործման եւ կիրառման համար, եւ որը բացառում է դրա անբարենպաստ ներգործությունը մարդու, կենդանիների եւ շրջակա միջավայրի վրա:

Հոդված 5. Շուկայում շրջանառության կանոնները

1. Սննդամթերքը շուկայում շրջանառության մեջ է դրվում՝ սույն Տեխնիկական կանոնակարգին, ինչպես նաև՝ Մաքսային միության մյուս այն տեխնիկական կանոնակարգերին համապատասխանելու դեպքում, որոնց գործողությունը տարածվում է այդ սննդամթերքի վրա:

2. Այն սննդամթերքը, որը համապատասխանում է սույն Տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին, ինչպես նաև Մաքսային միության մյուս այն տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին, որոնց գործողությունը տարածվում է այդ սննդամթերքի վրա, եւ որն անցել է համապատասխանության գնահատում (հավաստում), մակնշվում է Մաքսային միության անդամ պետությունների շուկայում արտադրանքի շրջանառության միասնական նշանով:

3. Շրջանառության մեջ գտնվող սննդամթերքը, այդ թվում՝ պարենային (սննդային) հումքը պետք է ուղեկցվեն տվյալ արտադրանքի հետագծելիությունն ապահովող՝ ապրանքառութեակից փաստաթղթերով:

4. Այն սննդամթերքը, որը չի համապատասխանում սույն Տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին եւ (կամ) Մաքսային միության մյուս այն տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին, որոնց գործողությունը տարածվում է այդ սննդամթերքի վրա, այդ թվում՝ լրացած պիտանիության ժամկետով սննդամթերքը, ենթակա է շրջանառությունից հանելուն՝ տնտեսական գործունեության մասնակցի (սննդամթերքը տիրապետողի) կողմից ինքնուրույնաբար, կամ՝ Մաքսային միության անդամ պետության պետական հսկողության (Վերահսկողության) լիազոր մարմինների կարգադրությամբ:

Հոդված 6. Սննդամթերքի (սննդամթերքին առնչվող գործընթացների) նույնականացումը դրանք տեխնիկական կանոնակարգի տեխնիկական կանոնակարգման օբյեկտների շարքին դասելու նպատակով

1. Շահագրգիռ անձինք իրականացնուած են սննդամթերքի նույնականացումը՝ սննդամթերքը տեխնիկական կանոնակարգման այնպիսի օբյեկտների շարքին դասելու նպատակների համար, որոնց նկատմամբ կիրառվում է սույն Տեխնիկական կանոնակարգը:

2. Սննդամթերքի նույնականացումը կատարվում է սույն Տեխնիկական կանոնակարգում կամ Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերում այդ արտադրանքի սահմանման մեջ ներկայացված դրա անվանմանը եւ (կամ) հատկանիշներին համապատասխան եւ (կամ) տեսողական եւ (կամ) զգայորոշման եւ (կամ) վերլուծական մեթոդներով:

3. Սննդամթերքի նույնականացումը կատարվում է հետեւյալ մեթոդներով՝

1) ըստ անվանման՝ սպառողական փաթեթվածքների մականշվածքում եւ (կամ) ապրանքառութեակից փաստաթղթերում նշված՝ սննդամթերքի անվանումը եւ

նպատակային նշանակությունը սույն Տեխնիկական կանոնակարգում եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերում սննդամթերքի տեսակի սահմանման մեջ նշված անվանման հետ համեմատելու եղանակով,

2) տեսողական մեթոդով՝ սննդամթերքի արտաքին տեսքը սույն Տեխնիկական կանոնակարգում եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերում այդ սննդամթերքի սահմանման մեջ ներկայացված հատկանիշների հետ համեմատելու եղանակով,

3) զգայորոշման մեթոդով՝ սննդամթերքի զգայորոշման ցուցանիշները սույն Տեխնիկական կանոնակարգում կամ Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերում այդ սննդամթերքի սահմանման մեջ ներկայացված հատկանիշների հետ համեմատելու եղանակով: Զգայորոշման մեթոդը կիրառվում է, եթե հնարավոր չէ սննդամթերքը նույնականացնել ըստ անվանման եւ տեսողական մեթոդով,

4) վերլուծական մեթոդով՝ սննդամթերքի ֆիզիկաքիմիական եւ (կամ) մանրէաբանական ցուցանիշների՝ սույն Տեխնիկական կանոնակարգում կամ Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերում այդ սննդամթերքի սահմանման մեջ ներկայացված հատկանիշներին համապատասխանությունը ստուգելու եղանակով: Վերլուծական մեթոդը կիրառվում է, եթե հնարավոր չէ սննդամթերքը նույնականացնել ըստ անվանման, տեսողական կամ զգայորոշման մեթոդներով:

ԳԼՈՒԽ 2. ՍՆՆԴԱՄԹԵՐՁԻ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆՑ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ

ՊԱՀԱՆՁՆԵՐ

Հոդված 7. Սննդամթերձի անվտանգությանը ներկայացվող ընդհանուր պահանջները

1. Սահմանված պիտանիության ժամկետում Մաքսային միության մաքսային տարածքում շրջանառության մեջ գտնվող սննդամթերձն ըստ նպատակային նշանակության օգտագործելու ժամանակ պետք է լինի անվտանգ:
2. Սննդամթերձի անվտանգության ցուցանիշները սահմանված են սույն Տեխնիկական կանոնակարգի 1-ին, 2-րդ, 3-րդ, 4-րդ, 5-րդ եւ 6-րդ հավելվածներով:
3. Խառը բաղադրությամբ սննդամթերձի համար անվտանգության ցուցանիշները (բացի մանրէաբանական ցուցանիշներից) սահմանվում են ըստ առանձին բաղադրիչների պարունակության՝ հաշվի առնելով տվյալ բաղադրիչների համար սույն Տեխնիկական կանոնակարգով սահմանված զանգվածային բաժիններն ու անվտանգության ցուցանիշները. եթե այլ բան սահմանված չէ սույն Տեխնիկական կանոնակարգի 1-ին, 2-րդ, 3-րդ, 4-րդ եւ 6-րդ հավելվածներով եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերձի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերով:
4. Զրագրկված սննդամթերձի անվտանգության ցուցանիշները (բացի մանրէաբանական ցուցանիշներից) հաշվարկվում են սկզբնական պարենային (սննդային) հումքի վերահաշվարկով՝ հաշվի առնելով այդ հումքում եւ ջրազրկված սննդամթերձում չոր նյութերի պարունակությունը. եթե այլ բան սահմանված չէ սույն Տեխնիկական կանոնակարգի 1-ին, 2-րդ, 3-րդ, 4-րդ, 5-րդ եւ 6-րդ հավելվածներով եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերձի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերով:

5. Շրջանառության մեջ գտնվող սննդամթերքում չի թույլատրվում մարդու եւ կենդանիների առողջության համար վտանգ ներկայացնող՝ վարակիչ, մակաբուծային հիվանդությունների հարուցիչների, դրանց տոքսինների առկայությունը:

6. Սննդամթերքի պիտանիության ժամկետները եւ պահպանման պայմանները սահմանվում են պատրաստողի կողմից:

7. Սննդամթերքի հետ շփման մեջ գտնվող փաթեթվածքի, արտադրատեսակների պատրաստման համար օգտագործվող նյութերը պետք է համապատասխանեն Մաքսային միության համապատասխան տեխնիկական կանոնակարգով սահմանված պահանջներին:

8. Սննդամթերքի արտադրության ժամանակ օգտագործվող հավելումներին, համաբուրավետիչներին եւ տեխնոլոգիական միջոցներին ներկայացվող պահանջները սահմանվում են Մաքսային միության համապատասխան տեխնիկական կանոնակարգով:

9. Բուսական, կենդանական եւ մանրէական ծագման՝ ԳԶՕ-ից ստացված պարենային (սննդային) հումքից ստացվող սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) ժամանակ պետք է կիրառվեն պետական գրանցում անցած ԳԶՕ-ի գծեր:

Այն դեպքում, եթե պատրաստողը սննդամթերքն արտադրելիս չի օգտագործել ԳԶՕ, սննդամթերքում 0.9 տոկոս եւ դրանից պակաս քանակությամբ ԳԶՕ-ի պարունակությունը համարվում է պատահական կամ խառնուրդ, որը տեխնիկապես հնարավոր չէ վերացնել, եւ այդպիսի սննդամթերքը չի դասվում ԳԶՕ պարունակող սննդամթերքի շարքին:

10. Մինչեւ մեկ տարեկան երեխաների համար մանկական սննդի համար նախատեսված սննդամթերքի արտադրությունը (պատրաստումը) իրականացվում է մասնագիտացված արտադրական օբյեկտներում կամ

մասնագիտացված արտադրամասերում կամ մասնագիտացված տեխնոլոգիական գճերի վրա:

11. Թարմ եւ թարմ վիճակում սառեցված սեղանի կանաչեղենի, բանջարեղենի, մրգերի եւ պտուղների մեջ չի թույլատրվում հելմինտների ձվերի եւ աղիքային ախտածին պարզագույնների ցիստերի առկայությունը:

12. Հարստացված սննդամթերքում հարստացման համար օգտագործված յուրաքանչյուր սննդային կամ կենսաբանական ակտիվ նյութի պարունակությունը պետք է հասցված լինի օրական սպառման մակարդակի առնվազն 5 տոկոսի՝ 100 միլիլիտրում կամ 100 գրամում կամ այդպիսի արտադրանքի միանգամյա չափաբաժնում:

Հարստացված սննդամթերքում պրոբիոտիկ միկրոօրգանիզմների պարունակությունը պետք է թողնի առնվազն 109 գաղութ առաջացնող միավորներ (մանրէական բջիջներ) այդպիսի արտադրանքի 1 գրամում կամ 1 միլիլիտրում:

Հոդված 8. Հատուկ նշանակության սննդամթերքին ներկայացվող անվտանգության պահանջները

1. Մանկական սննդի համար նախատեսված սննդամթերքի, հղիների եւ կերակրող մայրերի համար նախատեսված սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) ժամանակ չի թույլատրվում օգտագործել ԳԶՕ պարունակող պարենային (սննդային) հումք:

Մանկական սննդի համար նախատեսված սննդամթերքի արտադրության ժամանակ չի թույլատրվում օգտագործել թունաքիմիկատների (պեստիցիդների) օգտագործմամբ ստացված պարենային (սննդային) հումք՝ համաձայն 10-րդ հավելվածի:

2. Հղիների եւ կերակրող մայրերի համար նախատեսված սննդամթերքը պետք է համապատասխանի սույն Տեխնիկական կանոնակարգի 1-ին, 2-րդ եւ 3-րդ հավելվածներով եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերով սահմանված պահանջներին:

3. Մինչեւ մեկ տարեկան երեխաների համար նախատեսված սննդամթերքը պետք է համապատասխանի տվյալ տարիքի երեխայի մարսողական համակարգի տարիքային ֆիզիոլոգիական առանձնահատկություններին:

4. Մանկական սննդի համար նախատեսված սննդամթերքը պետք է համապատասխանի հետեւյալ պահանջներին.

մանկական սննդի համար նախատեսված թխվաճքաբլիթը չպետք է պարունակի 25 տոկոսից ավելի ավելացված շաքար.

մանկական սննդի համար նախատեսված հացաբուլկեղենը չպետք է պարունակի 0.5 տոկոսից ավելի աղ.

5. Մանկական սննդի համար նախատեսված սննդամթերքը չպետք է պարունակի.

0.2 տոկոսից ավելի էթիլային սպիրտ.

բնական սուրճ.

ծիրանի կորիզի միջուկ.

քացախ.

քաղցրացնող նյութեր՝ բացառությամբ դիետիկ բուժիչ եւ դիետիկ կանխարգելիչ սննդի համար նախատեսված հատուկ նշանակության սննդամթերքի:

6. Վաղ տարիքի երեխաների համար մանկական սննդի համար նախատեսված սննդամթերքը մայրական կաթի փոխարինիչներում չպետք է պարունակի ճարպաթթուների ընդհանուր պարունակության 4 տոկոսից ավելի քանակությամբ ճարպաթթուների տրանս իզոմերներ:

7. Մանկական սննդի համար նախատեսված սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) ժամանակ արգելվում է օգտագործել բենզոյական, սորբինային թթուներ եւ դրանց աղերը:

8. Վաղ տարիքի երեխաների համար մանկական սննդի համար նախատեսված սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) ժամանակ չի թույլատրվում օգտագործել պարենային (սննդային) հումքի հետեւյալ տեսակները՝

1) Թերների սանդղակի 150 աստիճանից ավելի թթվայնությամբ կաթնաշոռ,

2) սոյայի ալյուր (բացի սոյայի սպիտակուցի իզոյատից եւ խտանյութից (կոնցենտրատից)),

3) վնասատուներով վարակված եւ կողմնակի խառնուրդներով ու վնասատուներով աղտոտված հացահատիկ եւ դրա վերամշակումից ստացվող մթերքներ,

4) մթերատու կենդանիների եւ թռչնի սպանդի մթերք՝ կրկնակի սառեցման ենթարկված,

5) հումք ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից՝ կրկնակի սառեցման ենթարկված,

6) մթերատու կենդանիների միս՝ մեխանիկական եղանակով ու կրահանված, եւ թռչնի միս՝ մեխանիկական եղանակով ու կրահանված,

7) սոսնձանյութ (կոլագեն) պարունակող հումք՝ թռչնի մսից,

8) մթերատու կենդանիների եւ թռչնի ենթամթերք՝ բացառությամբ յարդի, լեզվի եւ արյան,

- 9) տավարի միս՝ ջլազերծված, շարակցական եւ ճարպային հյուսվածքի
12 տոկոսից ավելի զանգվածային բաժնով,
- 10) խոզի միս՝ ջլազերծված, ճարպային հյուսվածքի 32 տոկոսից ավելի
զանգվածային բաժնով,
- 11) ոչխարի միս՝ ջլազերծված, ճարպային հյուսվածքի 9 տոկոսից ավելի
զանգվածային բաժնով,
- 12) 2-րդ կատեգորիայի ճտի եւ բրոյլեր-ճուտիկների մսեղքներ,
- 13) բլոկներ, սառեցված, կենդանիների տարբեր տեսակի ջլազերծված
մսից, ինչպես նաև ենթամթերքից (լյարդ, լեզու, սիրտ)⁶ 6 ամսից ավելի
պիտանիության ժամկետով,
- 14) ցլերի, արու խոզերի եւ հյուծված կենդանիների միս,
- 15) ձկնաբուծարաններում աճեցված ձկից եւ ձկների հատակամերձ
ցեղատեսակներից ստացվող ձկնային հումք,
- 16) ջրային թռչունների ծու եւ միս,
- 17) սփրեդներ,
- 18) կարագ՝ սերուցքային, աղի,
- 19) բուսական յուղեր՝ բամբակի, քնջութի,
- 20) ակտիվ թթվածնի/կգ ճարպի 2 մմոլից ավելի գերօքսիդացման թիվ
ունեցող բուսական յուղեր (բացառությամբ ձիթապտղի յուղի). ակտիվ
թթվածնի/կգ ճարպի 2 մմոլից ավելի գերօքսիդացման թիվ ունեցող ձիթապտղի
յուղ,
- 21) խտացրած հյութեր՝ դիֆուզիոն եղանակով ստացված,
- 22) համեմունքներ (բացառությամբ սամիթի, մաղադանոսի, նեխուրի,
չամանի, ռեհանի, քաղցր, սպիտակ եւ բուրավետ պղպեղի, սուսամբարի

(օրեգանոյի), դարչնի, վանիլի, գինծի, մեխակի, դափնետերելի, ինչպես նաև՝ սոխի, սխտորի, որոնց պարունակությունը սահմանվում է պատրաստողի կողմից),

23) ձվի փոշի (արագ փչացող սննդամթերքի համար),

24) ջրածնավորված (հիդրոգենացված) յուղեր եւ ճարպեր, հագեցած ճարպաթուների բարձր պարունակությամբ ճարպեր,

25) կծու համեմանքներ (պղպեղ, ծովաբողկ, մանանեխ),

26) մայոնեզ, մայոնեզային սոուսներ, բուսական յուղերի հիմքով սոուսներ, բուսական յուղերի հիմքով կրեմներ, հատուկ նշանակության ճարպեր, տապակման համար ճարպ:

9. Նախապրոցական եւ դպրոցական տարիքի երեխաների համար մանկական սննդի համար նախատեսված սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) ժամանակ չի թույլատրվում օգտագործել պարենային (սննդային) հումքի հետեւյալ տեսակները՝

1) մթերատու կենդանիների եւ թռչնի սպանդի մթերք՝ կրկնակի սառեցման ենթարկված,

2) հումք ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից՝ կրկնակի սառեցման ենթարկված,

3) մթերատու կենդանիների միս՝ մեխանիկական եղանակով ռոկրահանված, եւ թռչնի միս՝ մեխանիկական եղանակով ռոկրահանված,

4) սոսնձանյութ (կոլագեն) պարունակող հումք՝ թռչնի մսից,

5) սառեցված բլոկներ՝ կենդանիների տարբեր տեսակի ջլազերծված մսից, ինչպես նաև ենթամթերքից (յարդ, լեզու, սիրտ)՝ 6 ամսից ավելի պիտանիության ժամկետով,

6) տավարի միս՝ ջլազերծված, շարակցական եւ ճարպային հյուսվածքի
20 տոկոսից ավելի զանգվածային բաժնով,

7) խոզի միս՝ ջլազերծված, ճարպային հյուսվածքի 70 տոկոսից ավելի
զանգվածային բաժնով,

8) ոչխարի միս՝ ջլազերծված, ճարպային հյուսվածքի 9 տոկոսից ավելի
զանգվածային բաժնով,

9) ցլերի, արու խոզերի եւ հյուծված կենդանիների միս,

10) մթերատու կենդանիների եւ թռչնի ենթամթերք՝ բացառությամբ յարդի,
լեզվի եւ արյան,

11) ջրային թռչունների ձու եւ միս,

12) խտացրած հյութեր՝ դիֆուզիոն եղանակով ստացված,

13) ակտիվ թթվածնի/կգ ճարպի 2 մմոլից ավելի գերօքսիդացման թիվ
ունեցող բուսական յուղեր (բացառությամբ ձիթապտղի յուղի). ակտիվ
թթվածնի/կգ ճարպի 2 մմոլից ավելի գերօքսիդացման թիվ ունեցող ձիթապտղի
յուղ,

14) բուսական յուղեր՝ բամբակի,

15) ջրածնավորված յուղեր եւ ճարպեր,

16) կծու համեմանքներ (պղպեղ, ծովաբողկ, մանանեխ),

10. 3-ից մինչեւ 14 տարեկան երեխաների համար կենսաբանական ակտիվ
սննդային հավելումների եւ վաղ տարիքի երեխաների համար խոտաբույսերից
պատրաստված մանկական ըմպելիքների (խոտաբույսերից թեյերի)
արտադրության (պատրաստման) ժամանակ թույլատրվում է օգտագործել միայն
սուլն Տեխնիկական կանոնակարգի 8-րդ հավելվածում նշված բուսական հումքը:

11. Վաղ տարիքի երեխաների համար մանկական սննդի համար
նախատեսված սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) ժամանակ

թույլատրվում է օգտագործել սույն Տեխնիկական կանոնակարգի 9-րդ հավելվածով սահմանված վիտամինները եւ հանքային աղերը:

12. Բոլոր տարիքային խմբերի երեխաների համար մանկական սննդի համար նախատեսված սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) ժամանակ՝ յուրահատուկ հոտ եւ համ հաղորդելու նպատակով թույլատրվում է օգտագործել միայն բնական սննդային համարութավետիչներ (համարութավետիչ նյութեր) եւ 4 ամսականից բարձր տարիքի երեխաների համար՝ նաեւ վանիին:

13. Կենսաբանական ակտիվ սննդային հավելումների (ԿԱՍՀ) արտադրության (պատրաստման) ժամանակ չի թույլատրվում օգտագործել մարդու կյանքի եւ առողջության համար վտանգ ներկայացնող եւ սույն Տեխնիկական կանոնակարգի 7-րդ հավելվածով սահմանված բույսերը եւ դրանց վերամշակումից ստացվող մթերքները, կենդանական ծագման օբյեկտները, միկրոօրգանիզմները, սնկերը եւ կենսաբանական ակտիվ նյութերը:

14. Կենսաբանական ակտիվ սննդային հավելումները (ԿԱՍՀ) պետք է համապատասխանեն սույն Տեխնիկական կանոնակարգի 1-ին, 2-րդ, 3-րդ հավելվածներով սահմանված՝ սննդամթերքի անվտանգությանը ներկայացվող հիգիենիկ պահանջներին: Բույսերից եւ (կամ) դրանց լուծամզվածքներից ստացված կենսաբանական ակտիվ սննդային հավելումների օրական դոզայում կենսաբանական ակտիվ նյութերի պարունակությունը պետք է լինի այդ նյութերը որպես դեղամիջոցներ օգտագործելու ժամանակ սահմանված՝ դրանց միանգամյա թերապետիկ դոզայի մեծության 10-ից մինչեւ 50 տոկոսի սահմաններում:

Հոդված 9. Տոնուար բարձրացնող ըմաելիքների անվտանգությանը ներկայացվող պահանջները

Տոնուար բարձրացնող ըմաելիքները (այդ թվում՝ էներգետիկ ըմաելիքները) արտադրվում են (պատրաստվում են) ոչ ալկոհոլային եւ թույլ ալկոհոլային ըմաելիքների տեսքով:

Որպես տոնուաը բարձրացնող նյութերի (բաղադրիչների) աղբյուր թուլատրվում է օգտագործել կոֆեին եւ կոֆեին պարունակող բույսեր (բուսական լուծամզվածքներ), թեյ, սուրճ, գուարանա, մատե, ինչպես նաև դեղաբույսեր եւ դրանց լուծամզվածքները, որոնք ունեն տոնուաը բարձրացնող հատկություն (մարդարմատ, լեռագելա, ռադիոլա վարդագույն, կիտրոնաթուփ, էլեուտերոկոկ): Տոնուաը բարձրացնող ոչ ալկոհոլային ըմպելիքների բաղադրության մեջ թուլատրվում է օգտագործել տոնուաը բարձրացնող երկու նյութերից (բաղադրիչներից) ոչ ավելի, տոնուաը բարձրացնող թույլ ալկոհոլային խմիչքներում՝ մեկից ոչ ավելի:

Տոնուաը բարձրացնող ըմպելիքների արտադրության (պատրաստման) ժամանակ թուլատրվում է օգտագործել հանքային նյութեր, դյուրամարս ածխաջրեր, վիտամիններ եւ վիտամինանման նյութեր, էներգետիկ նյութափոխանակության հիմնանյութեր (սուբստրատներ) եւ խթանիչներ:

Տոնուաը բարձրացնող ըմպելիքներում կոֆեինի պարունակությունը չպետք է գերազանցի 400 մգ/դմ³-ը:

**ԳԼՈՒԽ 3. ՍՆՆԴԱՄԹԵՐՔԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ (ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ),
ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ, ՓՈԽԱԴՐՄԱՆ (ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՎԻՆ ՓՈԽԱԴՐՄԱՆ),
ԻՐԱՑՄԱՆ ԵՎ ՈՒՏԻԼԻՉԱՑՄԱՆ ԳՈՐԾԵՆԹԱՑՆԵՐԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ
ՊԱՀԱՆՁՆԵՐԸ**

Հոդված 10. Սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման), պահպանման, փոխադրման (տրանսպորտային փոխադրման), իրացման գործընթացում սննդամթերքի անվտանգության ապահովումը

1. Սննդամթերք պատրաստողները, վաճառողները եւ սննդամթերքի օտարերկրյա պատրաստողների գործառույթներ իրականացնող անձինք

պարտավոր են իրականացնել դրա արտադրության (պատրաստման), պահպանման, փոխադրման (տրանսպորտային փոխադրման) եւ իրացման գործընթացներն այնպես, որ այդ սննդամթերքը համապատասխանի սույն Տեխնիկական կանոնակարգով եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերով սահմանված պահանջներին:

2. Սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործընթացների իրականացման ժամանակ, այդ արտադրանքի անվտանգության պահանջներից ելնելով, պատրաստողը պետք է մշակի, իրականացնի եւ պահպանի սույն հոդվածի 3-րդ մասում շարադրված՝ վտանգի վերլուծության եւ հսկման կրիտիկական կետերի համակարգի (ՎՎՀԿԿ) (անգլերեն տարբերակը՝ HACCP — Hazard Analysis and Critical Control Points) սկզբունքների վրա հիմնված ընթացակարգերը:

3. Սննդամթերքի անվտանգության ապահովման նպատակով դրա արտադրության (պատրաստման) գործընթացում պետք է մշակվեն, իրականացվեն եւ պահպանվեն հետեւյալ ընթացակարգերը՝

1) սննդամթերքի անվտանգությունն ապահովելու համար անհրաժեշտ սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) տեխնոլոգիական գործառնությունների հաջորդականության եւ հոսքայնության ընտրություն՝ պարենային (սննդային) հումքի եւ սննդամթերքի աղտոտումը բացառելու նպատակով.

2) սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) տեխնոլոգիական գործառնությունների հաջորդականության եւ հոսքայնության ընտրություն՝ պարենային (սննդային) հումքի եւ սննդամթերքի աղտոտումը բացառելու նպատակով.

3) տեխնոլոգիական գործառնությունների եւ սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) փուլերում սննդամթերքի վերահսկելի փուլերի սահմանում արտադրական հսկողության ծրագրերում.

4) սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) ընթացքում օգտագործվող պարենային (սննդային) հումքի, տեխնոլոգիական միջոցների, փաթեթավորման նյութերի, արտադրատեսակի, ինչպես նաև սննդամթերքի նկատմամբ հսկողության իրականացում՝ անհրաժեշտ հուսալի եւ համալիր հսկողություն ապահովող միջոցներով.

5) տեխնոլոգիական սարքավորումների սարքինության նկատմամբ հսկողության իրականացում սույն Տեխնիկական կանոնակարգով եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերով սահմանված պահանջներին համապատասխան սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործընթացն ապահովող կարգով.

6) տեխնոլոգիական գործառնությունների վերահսկելի փուլերի եւ սննդամթերքի նկատմամբ իրականացված հսկողության արդյունքների մասին տեղեկատվության փաստաթղթավորման ապահովում.

7) սննդամթերքի պահպանման եւ փոխադրման (տրանսպորտային փոխադրման) պայմանների պահպանում.

8) սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործընթացում օգտագործվող արտադրական շինությունների, տեխնոլոգիական սարքավորումների եւ գույքի պահպանում՝ սննդամթերքի աղտոտումը բացառող պայմաններում.

9) սննդամթերքի անվտանգության ապահովման նպատակով աշխատողների կողմից անձնական հիգիենայի ձեւերի ընտրություն եւ դրանց կանոնների պահպանման ապահովում.

10) սննդամթերքի անվտանգության ապահովման եղանակների ընտրություն, սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործընթացում օգտագործվող արտադրական շինությունների, տեխնոլոգիական սարքավորումների եւ գույքի մաքրման, լվացման, ախտահանման,

միջատագերծման եւ կրծողների ոչնչացման գործընթացների պարբերականության սահմանում եւ դրանց իրականացում.

- 11) սույն Տեխնիկական կանոնակարգով եւ Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերով սահմանված պահանջներին արտադրված սննդամթերքի համապատասխանությունը հավաստող փաստաթղթերի վարում ու պահպանում՝ թղթային եւ (կամ) էլեկտրոնային կրիչներով.
- 12) սննդամթերքի հետագծելիություն:

Հոդված 11. Սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործընթացում դրա անվտանգության ապահովմանը ներկայացվող պահանջները

1. Սույն Կանոնակարգի եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին շրջանառության մեջ դրվող սննդամթերքի համապատասխանությունն ապահովելու նպատակով սննդամթերք պատրաստող պարտավոր է այդ սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործընթացում ներդնել անվտանգության ապահովման ընթացակարգեր:

2. Սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործընթացում անվտանգության ապահովման կազմակերպումը եւ հսկողությունն իրականացվում են պատրաստողի կողմից՝ ինքնուրույն եւ (կամ) երրորդ կողմի մասնակցությամբ:

3. Սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործընթացում անվտանգության ապահովման նպատակով պատրաստողը պետք է սահմանի՝

1) այն վտանգավոր գործոնների ցանկը, որոնց հետեւանքով արտադրության (պատրաստման) գործընթացում կարող են շրջանառության մեջ դրվել սույն Կանոնակարգի եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին չհամապատասխանող սննդամթերք.

2) արտադրության (պատրաստման) գործընթացում հսկման կրիտիկական կետերի ցանկը՝ սննդամթերքի (դրա մի մասի) արտադրության գործընթացում տեխնոլոգիական գործառնությունների պարամետրերի. պարենային (սննդային) հումքի եւ փաթեթավորման նյութերի անվտանգության պարամետրերի (ցուցանիշների), որոնց նկատմամբ անհրաժեշտ է իրականացնել հսկողություն՝ սույն մասի 1-ին կետում նշված վտանգավոր գործոնները կանխարգելելու կամ վերացնելու նպատակով.

3) հսկման կրիտիկական կետերում վերահսկելի պարամետրերի սահմանային արժեքները.

4) արտադրության (պատրաստման) գործընթացում հսկման կրիտիկական կետերի մոնիթորինգի կարգը.

5) գործողության կարգի սահմանում՝ սահմանված սահմանային արժեքներից սույն մասի 3-րդ կետում նշված ցուցանիշների արժեքների շեղման դեպքում.

6) սույն Տեխնիկական կանոնակարգով եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերով սահմանված պահանջներին շրջանառության մեջ դրվող սննդամթերքի համապատասխանության ստուգում անցկացնելու պարբերականությունը.

7) սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործընթացում արտադրական շինությունների մաքրման, լվացման, ախտահանման, միջատագերծման եւ կրծողների ոչնչացման գործընթացները, տեխնոլոգիական

սարքավորումների եւ գույքի մաքրման, լվացման եւ ախտահանման գործընթացներն իրականացնելու պարբերականությունը.

8) արտադրական շինություններ կրծողների, միջատների, սինանտրոաթոզունների եւ կենդանիների մուտքը կանխարգելող միջոցները:

4. Պատրաստողները պարտավոր են վարել եւ պահպանել սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործընթացում անվտանգության ապահովմանն ուղղված միջոցառումների իրականացման վերաբերյալ փաստաթղթերը՝ ներառյալ կենդանական ծագման չմշակված պարենային (սննդային) հումքի անվտանգությունը հավաստող փաստաթղթերը՝ թղթային եւ (կամ) տեղեկատվության էլեկտրոնային կրիչներով:

Կենդանական ծագման չմշակված պարենային (սննդային) հումքի անվտանգությունը հավաստող փաստաթղթերը ենթակա են պահպանման՝ դրանց տրման օրվանից երեք տարվա ընթացքում:

5. Արգելվում է սնունդ ընդունել անմիջապես արտադրական շինություններում:

6. Աշխատողները, որոնց աշխատանքը կապված է սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) հետ եւ որոնց իրականացման ժամանակ աշխատողներն անմիջապես շփում են պարենային (սննդային) հումքի եւ (կամ) սննդամթերքի հետ, աշխատանքի ընդունման ժամանակ անցնում են պարտադիր նախնական եւ պարբերական բժշկական գննումներ՝ Մաքսային միության անդամ պետության օրենսդրությանը համապատասխան:

7. Վարակիչ հիվանդություններով հիվանդ անձանց, այդահիսի հիվանդություններ ունենալու մեջ կասկածվող անձանց, վարակիչ հիվանդություններով հիվանդների հետ շփվող անձանց, վարակիչ հիվանդությունների հարուցիչներ կրող անձանց չի թույլատրվում աշխատել սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) հետ կապված աշխատանքներում:

Հոդված 12. Սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործընթացները ջրով ապահովելուն ներկայացվող պահանջները

1. Սառը եւ տաք ջրի, գոլորշու, սառուցի քանակը պետք է բավարար լինի՝ անվտանգ սննդամթերքի արտադրությունը (պատրաստումը) ապահովելու համար:

2. Սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործընթացում օգտագործվող տարբեր ագրեգատային վիճակներով ջուրը պետք է համապատասխանի հետեւյալ պահանջներին՝

1) սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործընթացում օգտագործվող ջուրը, որն անմիջական շիման մեջ է գտնվում պարենային (սննդային) հումքի եւ փաթեթավորման նյութերի հետ, պետք է համապատասխանի Մաքսային միության անդամ պետության օրենսդրությամբ սահմանված՝ խմելու ջրին ներկայացվող պահանջներին.

2) սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործընթացում օգտագործվող գոլորշին, որն անմիջական շիման մեջ է գտնվում պարենային (սննդային) հումքի եւ փաթեթավորման նյութերի հետ, չպետք է լինի սննդամթերքի աղտոտման աղբյուր.

3) սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործընթացում օգտագործվող սառուցը պետք է պատրաստված լինի Մաքսային միության անդամ պետության օրենսդրությամբ սահմանված՝ խմելու ջրին ներկայացվող պահանջներին համապատասխանող խմելու ջրից:

3 Ջրամատակարարմանը ներկայացվող պահանջները՝

1) սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) հետ անմիջապես չկապված արտադրական գործընթացներում (հակահրդեհային համակարգ, սառնարանային սարքավորումների սառեցում, գոլորշու արտադրություն եւ այլն), ինչպես նաև տեխնիկական կարիքների համար բուսական ծագման պարենային (սննդային) հումքի վերամշակման (մշակման) ժամանակ թույլատրվում է

օգտագործել խմելու ջրին ներկայացվող պահանջներին չհամապատասխանող ջուրը: Այդ գործընթացների համար նախատեսված խողովակաշարերը չպետք է օգտագործվեն խմելու ջրի մատակարարման նպատակով եւ պետք է ունենան հատկանիշներ, որոնք թույլ են տալիս տարբերակել դրանք խմելու ջրի խողովակաշարերից:

2) հերմետիկ տարողություններով եւ (կամ) համապատասխան սարքավորումների օգտագործմամբ պարենային (սննդային) հումքի եւ սննդամթերքի ջերմային մշակման ժամանակ պետք է ապահովվեն նշված տարողությունների եւ սարքավորումների սառեցման համար օգտագործվող ջրով սննդամթերքի աղտոտումը կանխարգելելու պայմանները:

Հոդված 13. Սննդամթերքի արտադրության ընթացքում օգտագործվող պարենային (սննդային) հումքին ներկայացվող անվտանգության պահանջները

1. Սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) ընթացքում օգտագործվող պարենային (սննդային) հումքը պետք է համապատասխանի սույն Տեխնիկական կանոնակարգով եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերով սահմանված պահանջներին եւ լինի հետագծելի:

2. Բուսական ծագման պարենային (սննդային) հումքը սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) համար օգտագործվում է այն դեպքում, եթե առկա է համապատասխան բույսերի աճեցման ժամանակ թունաքիմիկատների կիրառման, այդ հումքի պահպանման համար նախատեսված արտադրական շինությունների եւ տարաների ֆումիգացիայի վերաբերյալ տեղեկատվություն՝ այն գյուղատնտեսական բույսերի վնասատուներից եւ հիվանդություններից պաշտպանելու նպատակով:

3. Կենդանական ծագման չմշակված պարենային (սննդային) հումքը պետք է ստացված լինի մթերատու կենդանիներից, որոնք չեն ենթարկվել բնական եւ սինթետիկ էստրոգեն, հորմոնալ նյութերի, թիոեստատիկ պատրաստուկների (կենդանիների աճի խթանիչների), հակաբիոտիկների եւ անասնաբուժական օգտագործման այլ դեղամիջոցների ազդեցության, որոնք ներարկվել են սպանդից առաջ՝ մինչեւ այդ կենդանիների օրգանիզմից դրանք հանելու ժամկետը լրանալը:

4. Սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) ընթացքում օգտագործվող պարենային (սննդային) հումքի եւ բաղադրիչների պահպանումը պետք է իրականացվի այդ հումքի եւ բաղադրիչների փչանալը կանխարգելող եւ դրանց՝ աղտոտիչ նյութերից պաշտպանությունն ապահովող պայմաններում:

Հոդված 14. Այն արտադրական շինությունների կազմակերպմանը ներկայացվող պահանջները, որտեղ իրականացվում են սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործընթացը

1. Արտադրական շինությունների նախագծումը, դրանց կառուցվածքը, դասավորվածությունը եւ չափսը պետք է ապահովեն՝

1) պարենային (սննդային) հումքի եւ սննդամթերքի, աղտոտված եւ մաքուր գույքի հանդիպական կամ խաչաձեւվող հոսքերը բացառող տեխնոլոգիական գործառնությունների հոսքայնության հնարավորությունը.

2) սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործընթացում օգտագործվող օդի աղտոտման մասին նախազգուշացումը կամ դրա նվազեցումը.

3) կենդանիների, այդ թվում՝ կրծողների եւ միջատների՝ արտադրական շինություններ ներթափանցումից պաշտպանությունը.

4) տեխնիկական սարքավորումների անհրաժեշտ տեխնիկական սպասարկում եւ ընթացիկ վերանորոգում, արտադրական շինությունների մաքրման, լվացման, ախտահանման, միջատագերծման եւ կրծողների ոչնչացման գործընթացներ իրականացնելու հնարավորությունը.

5) տեխնոլոգիական գործառնությունների իրականացման համար անհրաժեշտ տարածությունը.

6) կեղտի կուտակումներից, արտադրվող սննդամթերքում մասնիկները թափվելուց, արտադրական շինությունների մակերեւույթին կոնդենսատի, բորբոսի առաջացումից պաշտպանությունը.

7) պարենային (սննդային) հումքի, փաթեթավորման նյութերի եւ սննդամթերքի պահպանման պայմանները:

2. Արտադրական շինությունները, որտեղ իրականացվում է սննդամթերքի արտադրությունը (պատրաստումը), պետք է սարքավորված լինեն՝

1) բնական եւ մեխանիկական օդափոխության միջոցներով, որոնց քանակը եւ (կամ) հզորությունը, կառուցվածքը եւ գործարկումը թույլ են տալիս խուսափել սննդամթերքի աղտոտումից, ինչպես նաև ապահովում են նշանակարգերի ֆիլտրերի եւ մաքրման ու փոխման ենթակա այլ մասերի հասանելիությունը.

2) Մաքսային միության անդամ պետության օրենսդրությամբ սահմանված պահանջներին համապատասխանող բնական կամ արհեստական լուսավորվածությամբ.

3) սանհանգույցներով, որոնց դրները չպետք է բացվեն դեպի արտադրական շինություն եւ պետք է սարքավորված լինեն մինչեւ նախամուտք մտնելուց առաջ աշխատանքային համագգեստի համար կախչներով, ձեռքերը լվանալու համար նախատեսված լվացարաններով.

4) ձեռքերը լվանալու համար նախատեսված լվացարաններով՝ տաք եւ սառը ջրով, ձեռքերը լվանալու միջոցներով եւ ձեռքերը սրբելու եւ (կամ) չորացնելու համար նախատեսված սարքերով:

3. Արտադրական շինություններում չի թույլատրվում պահել անձնակազմի անձնական եւ արտադրական (հատուկ) հագուստ եւ կոշիկներ:

4. Արտադրական շինություններում չի թույլատրվում պահել սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) ընթացքում չօգտագործվող ցանկացած նյութ եւ պարագա, այդ թվում՝ լվացող եւ ախտահանող նյութեր, բացառությամբ արտադրական շինությունների եւ սարքավորումների ընթացիկ լվացման եւ ախտահանման համար անհրաժեշտ լվացող եւ ախտահանող միջոցների:

5. Արտադրական շինությունների մասերը, որտեղ իրականացվում է սննդամթերքի արտադրությունը (պատրաստումը), պետք է համապատասխանեն հետեւյալ պահանջներին՝

1) հատակների մակերեւույթները պետք է պատրաստված լինեն անջրանցիկ, լվացվող եւ ոչ թունավոր նյութերից, պետք է հեշտորեն լվացվեն եւ, անհրաժեշտության դեպքում, ախտահանվեն, ինչպես նաև պատշաճ ձեռով ցամաքեցվեն.

2) պատերի մակերեւույթները պետք է պատրաստված լինեն անջրանցիկ, լվացվող եւ ոչ թունավոր նյութերից, որոնք կարելի է լվանալ եւ, անհրաժեշտության դեպքում, ախտահանել.

3) առաստաղները կամ դրանց բացակայության դեպքում տանիքների ներքին մակերեւույթները եւ արտադրական շինությունների վերեւում գտնվող կառուցվածքները պետք է ապահովեն, որ կանխարգելվի կեղտի կուտակումը, բորբոսի առաջացումը եւ առաստաղից կամ այդպիսի մակերեւույթներից եւ կառուցվածքներից մասնիկների թափվելու հնարավորությունն ու նպաստեն խոնավության խտացման նվազեցմանը.

4) բացվող ներքին պատուհանները (վերնափեղկերը) պետք է ունենան հեշտությամբ հանվող եւ մաքրվող միջատապաշտպան ցանցեր.

5) արտադրական շինությունների դռները պետք է լինեն հարթ, պատրաստված լինեն չներծծող նյութերից:

6. Դռները պետք է բացվեն արտադրական շինությունից դեպի ներս, եթե հակարդեհային պահանջներով այլ բան չի նախատեսվում:

7. Արտադրական շինություններում կոյուղու համակարգերը պետք է նախագծված եւ իրականացված լինեն այնպես, որպեսզի բացառեն սննդամթերքի աղտոտման ռիսկը:

8. Արգելվում է արտադրական շինություններում իրականացնել վերանորոգման աշխատանքներ այդ արտադրական շինություններում սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործընթացի հետ միաժամանակ:

Հոդված 15. Սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործընթացում տեխնոլոգիական սարքավորումների եւ գույքի օգտագործմանը ներկայացվող պահանջները

1. Սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործընթացում պետք է օգտագործվեն սննդամթերքի հետ շփման մեջ գտնվող տեխնոլոգիական սարքավորումներ եւ գույք, որոնք՝

1) ունեն սննդամթերքի արտադրությունն (պատրաստումն) ապահովող կառուցվածքային եւ շահագործման բնութագրեր, որոնք համապատասխանում են սույն Տեխնիկական կանոնակարգին եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերին.

2) հնարավորություն են տալիս իրականացնելու դրանց լվացման եւ (կամ) մաքրման եւ ախտահանման աշխատանքները.

3) պատրաստված են սննդամթերքի հետ շփման մեջ գտնվող նյութերին ներկայացվող պահանջներին համապատասխանող նյութերից:

2. Տեխնիկական սարքավորումները, եթե անհրաժեշտ է սույն Տեխնիկական կանոնակարգի եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերի նպատակներին հասնելու համար, պետք է սարքավորված լինեն համապատասխան հսկիչ սարքերով:

3. Սննդամթերքի հետ շփման մեջ գտնվող տեխնոլոգիական սարքավորումների եւ գույքի աշխատանքային մակերեւույթները պետք է պատրաստված լինեն չներծծող նյութերից:

Հոդված 16. Սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) թափոնների պահպանմանը եւ հեռացման պայմաններին ներկայացվող պահանջները

1. Սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործընթացում գոյացող թափոնները պետք է պարբերաբար հեռացվեն արտադրական շինություններից:

2. Սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործընթացում գոյացող թափոնները բաժանվում են հետեւյալ կատեգորիաների՝

ա) կենդանի հյուսվածքներից թափոններ.

բ) մթերատու կենդանիների կենսագործունեության արդյունքում գոյացած թափոններ.

գ) այլ թափոններ (կոշտ թափոններ, աղբ):

3. Թափոնները, իրենց կատեգորիաներին համապատասխան, պետք է առանձին տեղադրվեն մակնշված, սարքին վիճակում գտնվող եւ բացառապես

այդ թափոնների ու աղբի հավաքման եւ պահպանման համար օգտագործվող փակվող տարողություններում:

4. Սույն հոդվածի 3-րդ մասում նշված տարողությունների կառուցվածքային բնութագրերը պետք է լինեն այնպես, որ հնարավոր լինի ապահովել դրանց մաքրումը եւ (կամ) լվացումը եւ դրանք կենդանիների ներթափանցումից պաշտպանելը:

5. Արտադրական շինություններից, սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) արտադրական օբյեկտի տարածքից թափոնների հեռացումը եւ վերացումը չպետք է հանգեցնեն սննդամթերքի, շրջակա միջավայրի աղտոտմանը, մարդու կյանքին եւ առողջությանը սպառնացող վտանգի առաջացմանը:

**Հոդված 17. Սննդամթերքի պահպանման, փոխադրման
(տրանսպորտային փոխադրման) եւ իրացման գործընթացներին
ներկայացվող պահանջները**

1. Սննդամթերքի փոխադրումը (տրանսպորտային փոխադրումը) իրականացվում է տրանսպորտային միջոցներով՝ այդ արտադրանքը պատրաստողի կողմից սահմանված փոխադրման (տրանսպորտային փոխադրման) պայմաններին համապատասխան, իսկ դրանց բացակայության դեպքում՝ այդ արտադրանքը պատրաստողի կողմից սահմանված սննդամթերքի պահպանման պայմաններին համապատասխան:

2. Միաժամանակ սննդամթերքի տարբեր տեսակների կամ սննդամթերքի եւ այլ բեռների փոխադրման (տրանսպորտային փոխադրման) համար տրանսպորտային միջոցների եւ (կամ) բեռնարկերի օգտագործման դեպքում անհրաժեշտ է ապահովել սննդամթերքի հետ շփումը, աղտոտումը եւ զգայորոշման հատկությունների փոփոխումը բացառող պայմաններ:

3. Տրանսպորտային միջոցների բեռնային բաժանմունքների եւ բեռնարկղերի կառուցվածքը պետք է ապահովի սննդամթերքի՝ աղտոտումից, կենդանիների, այդ թվում՝ կրծողների եւ միջատների ներթափանցումից պաշտպանությունը, մաքրման, լվացման եւ ախտահանման աշխատանքների իրականացումը:

4. Տրանսպորտային միջոցների բեռնային բաժանմունքները, բեռնարկղերը եւ տարողությունները, որոնք օգտագործվում են սննդամթերքի փոխադրման (տրանսպորտային փոխադրման) համար, պետք է ապահովեն սննդամթերքի փոխադրման (տրանսպորտային փոխադրման) եւ (կամ) պահպանման պայմանները պահպանելու հնարավորությունը:

5. Տրանսպորտային միջոցների բեռնային բաժանմունքների եւ բեռնարկղերի ներքին մակերեւույթը պետք է պատրաստված լինի լվացվող եւ ոչ թունավոր նյութերից:

6. Տրանսպորտային միջոցների բեռնային բաժանմունքները եւ բեռնարկղերը պետք է պարբերաբար ենթարկվեն անհրաժեշտ մաքրման, լվացման, ախտահանման, որպեսզի տրանսպորտային միջոցների բեռնային բաժանմունքները եւ բեռնարկղերը չինեն արտադրանքի աղտոտման աղբյուր: Տրանսպորտային միջոցների բեռնային բաժանմունքների եւ բեռնարկղերի ներքին մակերեւույթի լվացման համար օգտագործվող ջուրը պետք է համապատասխանի Մաքսային միության անդամ պետության օրենսդրությամբ սահմանված խմելու ջրին ներկայացվող պահանջներին:

7. Սննդամթերքի պահպանման ժամանակ պետք է պահպանվեն պատրաստողի կողմից սահմանված պահպանման պայմանները եւ պիտանիության ժամկետը: Պատրաստողի կողմից սահմանված պահպանման պայմանները պետք է ապահովեն սույն Տեխնիկական կանոնակարգով եւ Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ

տեխնիկական կանոնակարգերով սահմանված պահանջներին սննդամթերքի համապատասխանությունը:

8. Չի թույլատրվում սննդամթերքը պահպանել այլ տեսակի սննդամթերքի եւ ոչ սննդային արտադրանքի հետ այն դեպքում, երբ դա կարող է հանգեցնել սննդամթերքի աղտոտմանը:

9. Պահպանվող սննդամթերքը պետք է ուղեկցվի տվյալ արտադրանքի պահպանման պայմանների, պիտանիության ժամկետի մասին տեղեկատվությամբ:

10. Այնպիսի աշխատանքներով գրաղվող աշխատողները, որոնք կապված են սննդամթերքի պահպանման, փոխադրման (տրանսպորտային փոխադրման) եւ իրացման հետ, եւ որոնց իրականացման ժամանակ աշխատողներն անմիջապես շփվում են պարենային (սննդային) հումքի եւ (կամ) սննդամթերքի հետ, աշխատանքի ընդունման ժամանակ անցնում են պարտադիր նախնական եւ պարբերական բժշկական զննումներ՝ Մաքսային միության անդամ պետության օրենսդրությանը համապատասխան:

11. Վարակիչ հիվանդություններով հիվանդ անձանց, անձանց, որոնք կասկածվում են այդպիսի հիվանդություն ունենալու մեջ, վարակիչ հիվանդություններով հիվանդների հետ շփվող անձանց, վարակիչ հիվանդությունների հարուցիչներ կրող անձանց չի թույլատրվում աշխատել սննդամթերքի պահպանման, փոխադրման (տրանսպորտային փոխադրման) եւ իրացման հետ կապված աշխատանքներում:

12. Սննդամթերքի իրացման ժամանակ պետք է պահպանվեն պատրաստողի կողմից սահմանված պահպանման պայմանները եւ պիտանիության ժամկետները:

13. Այն դեպքում, երբ սննդամթերքի իրացումն իրականացվում է սպառողական փաթեթվածքի մեջ չփաթեթավորված կամ որի մասին տեղեկատվության մի մասը գետեղված է փաթեթվածքին կցված ներդիր

թերթիկների վրա, վաճառողը պարտավոր է այդ արտադրանքի մասին տեղեկատվությունը հասցնել սպառողին:

Հոդված 18. Սննդամթերքի ուտիլիզացման գործընթացին ներկայացվող պահանջները

1. Ուտիլիզացման ենթակա է սույն Տեխնիկական կանոնակարգով եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերով սահմանված պահանջներին չհամապատասխանող սննդամթերքը:
2. Կենդանիների կերի մեջ սույն Տեխնիկական կանոնակարգով եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերով սահմանված պահանջներին չհամապատասխանող սննդամթերքը օգտագործելու հնարավորության մասին որոշումն ընդունվում է պետական անասնաբուժական վերահսկողություն իրականացնող լիազոր մարմինների կամ այլ լիազոր մարմինների կողմից՝ Մաքսային միության անդամ պետության՝ անասնաբուժության ոլորտում գործող օրենսդրությանը համապատասխան:
3. 5-րդ հոդվածի 4-րդ մասում նշված սննդամթերքը մինչեւ դրա ուտիլիզումն ուղարկվում է պահպանման, որի իրականացման պայմանները բացառում են դրա չթույլատրված հասանելիության հնարավորությունը, եւ ենթակա է հաշվառման:
4. Պետական հսկողություն (վերահսկողություն) իրականացնող լիազոր մարմնի հանձնարարագրով 5-րդ հոդվածի 4-րդ մասում նշված սննդամթերքի ուտիլիզացման ժամանակ սույն Տեխնիկական կանոնակարգով եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերով սահմանված պահանջներին

չհամապատասխանող սննդամթերքի տիրապետողը կատարում է դրա ուստիլիզացման եղանակների եւ պայմանների ընտրությունը:

Սույն Տեխնիկական կանոնակարգի եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին չհամապատասխանող սննդամթերքն այնպիսի վիճակի հասցնելը, որը պիտանի չէ որեւէ ծեռվ օգտագործման կամ կիրառման, ինչպես նաև որը բացառում է մարդու, կենդանիների եւ շրջակա միջավայրի վրա անբարենպաստ ազդեցությունը (այսուհետ՝ ոչնչացում) իրականացվում է տեխնիկական ցանկացած մատչելի եղանակով՝ Մաքսային միության անդամ պետության՝ շրջակա միջավայրի պաշտպանության ոլորտում գործող օրենսդրության պարտադիր պահանջների պահպանմամբ:

Այն դեպքերում, երբ ոչնչացման ենթակա է ըստ նշանակության օգտագործման համար ոչ պիտանի սննդամթերք, որը ներկայացնում է մարդկանց եւ կենդանիների հիվանդությունների առաջացման եւ տարածման կամ մարդկանց եւ կենդանիների թունավորման, շրջակա միջավայրի աղտոտման վտանգ, սույն Տեխնիկական կանոնակարգի եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին չհամապատասխանող սննդամթերքի ուստիլիզացման մասին հանձնարարագիր տված պետական հսկողություն (Վերահսկողություն) իրականացնող լիազոր մարմին:

7. Մարդկանց եւ կենդանիների համար վտանգավոր՝ վարակված սննդամթերքը ոչնչացումից առաջ կամ ոչնչացման ժամանակ ենթարկվում է վարակագերծման:

8. Մաքսային միության անդամ պետության պետական հսկողություն (վերահսկողություն) իրականացնող լիազոր մարմնի հանձնարարագրով սույն Տեխնիկական կանոնակարգի եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին չհամապատասխանող սննդամթերքի, այդ թվում՝ պիտանիության ժամկետը լրացած սննդամթերքի ուստիիզացման ժամանակ պատրաստողը եւ (կամ) ներմուծողը եւ (կամ) վաճառողը պարտավոր են այդ սննդամթերքի ուստիիզացման փաստը հավաստող փաստաթուղթը ներկայացնել դրանց ուստիիզացման մասին հանձնարարագիր տված՝ պետական հսկողություն (վերահսկողություն) իրականացնող մարմին՝ Մաքսային միության անդամ պետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Հոդված 19. Կենդանական ծագման չմշակված սննդամթերքի ստացման գործընթացին ներկայացվող պահանջները

1. Մթերատու կենդանիների սպանդն իրականացվում է այդ նպատակով հատուկ հատկացված վայրերում:

Արտադրական օբյեկտներում, որտեղ իրականացվում է սպանդը, պետք է պահպանվեն մսի եւ մսամթերքի արտադրության (պատրաստման) արտադրական օբյեկտների՝ պահպանմանը եւ շահագործմանը ներկայացվող հիգիենայի եւ անասնաբուժասանիտարական պահանջները, որոնք ուղղված են անվտանգ սննդամթերքի եւ ոչ սննդային արտադրանքի բացթողումն ապահովելուն, ինչպես նաև անթույլատրելի ոիսկի առաջացման մասին նախազգուշացմանը:

2. Մթերատու կենդանիների սպանդն իրականացվում է մթերատու կենդանիների նկատմամբ մարդասիրական վերաբերմունք ապահովող միջոցներով:

3. Սննդի համար օգտագործման համար սպանդի ենթակա են անասնաբուժական առումով բարենպաստ տնտեսություններից եւ (կամ) վայրից առողջ մթերատու կենդանիները:

Սննդի համար օգտագործման նպատակով չի թույլատրվում սպանդի համար ուղարկել այն մթերատու կենդանիներին, որոնք մշակվել են միջատների դեմ պատրաստուկներով եւ (կամ) որոնց նկատմամբ կիրառվել են բտման, բուժման, հիվանդությունների կանխարգելման համար նախատեսված անասնաբուժական դեղամիջոցներ՝ մինչեւ մթերատու կենդանիների օրգանիզմից դրանց դուրսբերման համար սահմանված ժամկետը լրանալը:

Սննդային նպատակներով օգտագործման համար իրականացվող սպանդից առաջ մթերատու կենդանիները ենթակա են նախասպանդային պահման:

Մթերատու կենդանիների նախասպանդային պահման բազան պարտադիր պետք է ներառի կարանտինի բաժին, մեկուսարան եւ սանիտարական սպանդանոց: Սանիտարական սպանդանոցի բացակայության դեպքում սանիտարական սպանդի ուղարկված մթերատու կենդանիների սպանդը թույլատրվում է հատուկ նշանակված օրերին կամ մթերատու կենդանիների առաջնային մշակման արտադրամասում հերթափոխի վերջում՝ արտադրամասից հեռացնելով առողջ մթերատու կենդանիների սպանդից գոյացած բոլոր մսեղիքները եւ այլ մթերքներ:

4. Սպանդից անմիջապես առաջ մթերատու կենդանիները ենթակա են նախասպանդային անասնաբուժական զննման:

5. Սպանդից հետո մթերատու կենդանիների մսեղիքները եւ դրանց սպանդից գոյացած կենդանական ծագման չմշակված պարենային (սննդային) հումքը ենթակա են հետսպանդային անասնաբուժական զննման եւ անասնաբուժասանիտարական փորձաքննության:

Մթերատու կենդանիների սպանդից գոյացած կենդանական ծագման չմշակված սննդամթերքում չպետք է գոյություն ունենան վարակված հիվանդ կենդանիներին բնորոշ փոփոխություններ:

6. Սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) համար նախատեսված կենդանական ծագման չմշակված մյուս պարենային (սննդային) հումքը, բացառությամբ ջրային կենսապաշարների որսի, պետք է ստացվի անասնահամաճարակային բարենպաստ տնտեսություններից (արտադրական օբյեկտներից) առողջ մթերատու կենդանիներից:

7. Զրային կենսապաշարները պետք է ծագեն արդյունահանման (որսի) անվտանգ վայրերից:

8. Կենդանական ծագման չմշակված սննդամթերքի ստացման գործընթացին ներկայացվող լրացուցիչ պահանջները սահմանվում են Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերով, որոնցով սահմանվում են այդ սննդամթերքին ներկայացվող պահանջները եւ որոնք վերաբերում են այդ սննդամթերքի արտադրությանը, պահպանմանը, փոխադրմանը, իրացմանը եւ ուժիղացմանը ներկայացվող պահանջներին:

Հոդված 20. Անվտանգության պահանջներին սննդամթերքի համապատասխանության ապահովումը

1. Սույն Տեխնիկական կանոնակարգին սննդամթերքի համապատասխանությունն ապահովվում է դրա անվտանգության պահանջների կատարմամբ եւ Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջների կատարմամբ:

2. Սննդամթերքի հետազոտության (փորձարկման) եւ չափման մեթոդները սահմանվում են Ստանդարտների ցանկում, որոնք պարունակում են սույն Տեխնիկական կանոնակարգի պահանջները կիրառելու եւ կատարելու ու սննդամթերքի համապատասխանության գնահատում (հավաստում) իրականացնելու համար անհրաժեշտ՝ հետազոտությունների (փորձարկումների) եւ չափումների կանոններ եւ մեթոդներ, այդ թվում՝ նմուշառման կանոններ:

ԳԼՈՒԽ 4. ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ (ՀԱՎԱՍՈՒՄ)

Հոդված 21. Սննդամթերքի համապատասխանության գնահատման (հավաստման) եւ արտադրության (պատրաստման), պահպանման, փոխադրման (տրանսպորտային փոխադրման), իրացման եւ ուտիլիզացման գործընթացների ձեւերը

1. Սույն Տեխնիկական կանոնակարգի եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին սննդամթերքի, բացառությամբ սույն հոդվածի 3-րդ մասում նշված սննդամթերքի, համապատասխանության գնահատումը (հավաստումը) կատարվում է՝

- 1) սննդամթերքի համապատասխանության հավաստման (հայտարարագրման),
- 2) հատուկ նշանակության սննդամթերքի պետական գրանցման,
- 3) նոր տեսակի սննդամթերքի պետական գրանցման,
- 4) անասնաբուժասանիտարական փորձաքննության ձեւերով:

2. Սույն Տեխնիկական կանոնակարգի եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման), պահպանման, փոխադրման (տրանսպորտային փոխադրման), իրացման եւ ուտիլիզացման գործընթացների համապատասխանության գնահատումը (հավաստումը) կատարվում է սույն Տեխնիկական կանոնակարգով եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերով սահմանված պահանջների պահպանման նկատմամբ պետական հսկողության (վերահսկողության) միջոցով, բացառությամբ 32-րդ հոդվածում նշված սննդամթերքի արտադրության

(պատրաստման) գործընթացների: Արտադրության (պատրաստման) այդ գործընթացների համապատասխանության գնահատումը (հավաստումը) կատարվում է արտադրական օբյեկտների պետական գրանցման եղանակով:

3. Ոչ արդյունաբերական պատրաստման սննդամթերքի եւ սննդի (հանրային սննդի) ձեռնարկությունների սննդամթերքի, որը նախատեսված է ծառայությունների մատուցման ժամանակ իրացման համար, ինչպես նաև նշված սննդամթերքի իրացման գործընթացների համապատասխանության գնահատումը (հավաստումը) կատարվում է սույն Տեխնիկական կանոնակարգով եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերով սահմանված սննդամթերքին ներկայացվող պահանջների պահպանման նկատմամբ պետական հսկողության (վերահսկողության) միջոցով:

Հոդված 22. Հայտատուն սննդամթերքի համապատասխանության գնահատման (հավաստման) ժամանակ

1. Սննդամթերքի համապատասխանության գնահատման (հավաստման) ժամանակ, բացառությամբ պետական հսկողության (վերահսկողության), հայտատու կարող է լինել Մաքսային միության անդամ պետության օրենսդրությանը համապատասխան, դրա տարածքում գրանցված իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձը՝ որպես անհատ ձեռնարկատեր, կամ պատրաստողը կամ վաճառողը, կամ օտարերկրյա պատրաստողի գործառույթներ իրականացնող անձը՝ սույն Տեխնիկական կանոնակարգի եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ այն տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին համապատասխանության ապահովման մասով, որոնց գործողությունը տարածվում է այդ սննդամթերքի վրա, եւ այդ տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին անհամապատասխանության համար պատասխանատվության մասով իր հետ կնքված պայմանագրի հիման վրա:

2. Հայտատուն պարտավոր է ապահովել սննդամթերքի համապատասխանությունը սույն Տեխնիկական կանոնակարգով եւ Մաքսային միության մյուս այն տեխնիկական կանոնակարգերով սահմանված պահանջներին, որոնց գործողությունը տարածվում է այդ սննդամթերքի վրա:

Հոդված 23. Համապատասխանության հայտարարագրում

1. Համապատասխանության հայտարարագրման ենթակա է Մաքսային միության մաքսային տարածքում շրջանառության մեջ դրվող սննդամթերքը՝ բացառությամբ

- 1) կենդանական ծագման չմշակված սննդամթերքի,
- 2) հատուկ նշանակության սննդամթերքի,
- 3) քացախի:

2. Սույն Տեխնիկական կանոնակարգով եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերով սահմանված պահանջներին սննդամթերքի համապատասխանության հայտարարագրումն իրականացվում է հայտատուի ընտրությամբ սեփական ապացույցների եւ (կամ) երրորդ կողմի մասնակցությամբ ստացված ապացույցների հիման վրա համապատասխանության հայտարարագրի ընդունմամբ:

3. Սննդամթերքի համապատասխանության հայտարարագրումն իրականացվում է հայտատուի ընտրությամբ սույն Տեխնիկական կանոնակարգով սահմանված հայտարարագրման սխեմաներից մեկով, եթե Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերով այլ բան սահմանված չէ:

4. Հայտարարագրման սխեմաները
  - 1) 1հ հայտարարագրման սխեմա

1.1) 1h հայտարարագրման սխեման ներառում է հետեւյալ ընթացակարգերը՝

- տեխնիկական փաստաթղթերի կազմում եւ վերլուծություն.
- արտադրական հսկողության իրականացում.
- արտադրանքի նմուշների փորձարկում.
- համապատասխանության մասին հայտարարգրի ընդունում ու գրանցում.
- Մաքսային միության անդամ պետությունների շուկայում արտադրանքի շրջանառության միասնական նշանի գետեղում:

1.2) Հայտատուն ձեռնարկում է բոլոր անհրաժեշտ միջոցները, որպեսզի արտադրության (պատրաստման) գործընթացը լինի կայուն եւ ապահովի սույն Տեխնիկական կանոնակարգի եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին սննդամթերքի համապատասխանությունը, կազմում է տեխնիկական փաստաթղթերը եւ իրականացնում է դրանց վերլուծությունը:

1.3) Հայտատուն ապահովում է արտադրական հսկողության իրականացումը:

1.4) Սույն Տեխնիկական կանոնակարգի եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին սննդամթերքի համապատասխանության նկատմամբ հսկողության նպատակով հայտատուն անցկացնում է սննդամթերքի նմուշների փորձարկում: Սննդամթերքի նմուշների փորձարկումն անցկացվում է հայտատուի ընտրությամբ փորձարկման լաբորատորիայում կամ հավատարմագրված փորձարկման լաբորատորիայում:

1.5) Հայտատուն ձեւակերպում է համապատասխանության մասին հայտարարագիրը եւ այն գրանցում է ծանուցման սկզբունքով:

1.6) Հայտատուն գետեղում է Մաքսային միության անդամ պետությունների շուկայում արտադրանքի շրջանառության միասնական նշանը, եթե սույն Տեխնիկական կանոնակարգով եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերով այլ բան սահմանված չէ:

2) 2h հայտարարագրման սխեմա՝

2.1) 2h հայտարարագրման սխեման ներառում է հետեւյալ ընթացակարգերը՝

- տեխնիկական փաստաթղթերի կազմում եւ վերլուծություն.
- սննդամթերքի խմբաքանակի փորձարկում.
- համապատասխանության մասին հայտարարի ընդունում ու գործում.
- Մաքսային միության անդամ պետությունների շուկայում արտադրանքի շրջանառության միասնական նշանի գետեղում:

2.2) Հայտատուն կազմում է տեխնիկական փաստաթղթերը եւ կատարում դրանց վերլուծությունը:

2.3) Հայտատուն անցկացնում է սննդամթերքի նմուշների փորձարկում՝ սույն Տեխնիկական կանոնակարգի եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին այդ արտադրանքի հայտագրված համապատասխանության հավաստումն ապահովելու համար: Սննդամթերքի (եզակի արտադրատեսակի) նմուշների փորձարկումն իրականացվում է հայտատուի ընտրությամբ՝ փորձարկման լաբորատորիայում կամ հավատարմագրված փորձարկման լաբորատորիայում:

2.4) Հայտատուն ձեւակերպում է համապատասխանության մասին հայտարարագիրը եւ այն գրանցում է ծանուցման սկզբունքով:

2.5) Հայտատուն գետեղում է Մաքսային միության անդամ պետությունների շուկայում արտադրանքի շրջանառության միասնական նշանը, եթե սույն Տեխնիկական կանոնակարգով եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերով այլ բան սահմանված չէ:

3) 3հ հայտարարագրման սխեմա՝

3.1) 3հ հայտարարագրման սխեման ներառում է հետեւյալ ընթացակարգերը՝

- տեխնիկական փաստաթղթերի կազմում եւ վերլուծություն.
- արտադրական հսկողության իրականացում.
- սննդամթերքի նմուշների փորձարկում.
- համապատասխանության մասին հայտարարի ընդունում ու գոանցում.
- Մաքսային միության անդամ պետությունների շուկայում արտադրանքի շրջանառության միասնական նշանի գետեղում:

3.2) Հայտատուն ձեռնարկում է բոլոր անհրաժեշտ միջոցները, որպեսզի արտադրության (պատրաստման) գործընթացը լինի կայուն եւ ապահովի սույն Տեխնիկական կանոնակարգի եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին սննդամթերքի համապատասխանությունը, կազմում է տեխնիկական փաստաթղթերն ու իրականացնում է դրանց վերլուծությունը:

3.3) Հայտատուն ապահովում է արտադրական հսկողության իրականացումը:

3.4) Սույն Տեխնիկական կանոնակարգի եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին սննդամթերքի համապատասխանության նկատմամբ

հսկողության նպատակով հայտատուն անցկացնում է սննդամթերքի նմուշների փորձարկում: Սննդամթերքի նմուշի փորձարկումն անցկացվում է հավատարմագրված փորձարկման լաբորատորիայում:

3.5) Հայտատուն ձեռակերպում է համապատասխանության մասին հայտարարագիրը եւ այն գրանցում է ծանուցման սկզբունքով:

3.6) Հայտատուն գետեղում է Մաքսային միության անդամ պետությունների շուկայում արտադրանքի շրջանառության միասնական նշանը, եթե սույն Տեխնիկական կանոնակարգով եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերով այլ բան սահմանված չէ:

5. Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերով կարող են սահմանվել համապատասխանության հայտարարագրման այլ սխեմաներ:

6. Սեփական ապացույցների հիման վրա համապատասխանության հայտարարագրման ժամանակ հայտատուն ինքնուրույն կազմում է ապացուցողական նյութերը սույն Տեխնիկական կանոնակարգի եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին սննդամթերքի համապատասխանության հավաստման նպատակով:

7. Ապացուցողական նյութերը պետք է ներառեն հետազոտության (փորձարկման) արդյունքները, որոնք հավաստում են սույն Տեխնիկական կանոնակարգի եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջների կատարումը: Այդ հետազոտությունները (փորձարկումները) կարող են անցկացվել հայտատուի սեփական փորձարկման լաբորատորիայում կամ հայտատուի հետ պայմանագրի հիման վրա այլ փորձարկման լաբորատորիայում:

8. Սույն հոդվածի 7-րդ մասում նշված փաստաթղթերից բացի՝ ապացուցողական նյութերը կարող են ներառել հայտատուի ընտրությամբ այլ փաստաթղթեր, եթե Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերով այլ բան նախատեսված չէ, որոնք հիմք են ծառայում սույն Տեխնիկական կանոնակարգի եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին հայտարարագրվող սննդամթերքի համապատասխանության հավաստման համար:

9. Համապատասխանության մասին հայտարարագրիրը պետք է ներառի հետեւյալ տեղեկությունները՝

- հայտատուի անունը եւ գտնվելու վայրը.
- պատրաստողի անունը եւ գտնվելու վայրը.
- համապատասխանության հավաստման օբյեկտի մասին տեղեկություններ, որը հնարավոր է դարձնում այդ օբյեկտի նույնականացումը.
- սույն Տեխնիկական կանոնակարգի կամ Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ այն տեխնիկական կանոնակարգի անվանումը, որի պահանջներին համապատասխան կատարվում է արտադրանքի հավաստումը.
- հայտատուի՝ սննդամթերքի անվտանգության մասին հայտը՝ դրանք ըստ նշանակության օգտագործելու եւ հայտատուի կողմից սույն Տեխնիկական կանոնակարգի եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին սննդամթերքի համապատասխանությունն ապահովելու համար միջոցներ ձեռնարկելու ժամանակ.
- անցկացված հետազոտությունների (փորձարկումների) եւ չափումների, ինչպես նաև սույն Տեխնիկական կանոնակարգի եւ (կամ) Մաքսային միության՝

սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին սննդամթերքի համապատասխանության հավաստման համար հիմք ծառայած փաստաթղթերի մասին տեղեկություններ.

- համապատասխանության մասին հայտարարագրի գործողության ժամկետը.

- Մաքսային միության համապատասխան տեխնիկական կանոնակարգերով նախատեսված այլ տեղեկություններ:

10. Համապատասխանության մասին հայտարարագրի գործողության ժամկետը սահմանվում է հայտառուի կողմից, եթե Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերով այլ բան նախատեսված չէ:

11. Սննդամթերքին ներկայացվող պարտադիր պահանջների փոփոխման դեպքում ապացուցողական նյութերը պետք է փոփոխվեն այդ պահանջներին համապատասխանության հավաստման մասով: Ընդ որում, համապատասխանության մասին նոր հայտարարագրի ընդունում չի պահանջվում:

12. Մաքսային միության անդամ պետությունները վարում են համապատասխանության մասին ընդունված հայտարարագրերի հաշվառում:

Հոդված 24. Հատուկ նշանակության սննդամթերքի պետական գրանցումը

1. Հատուկ նշանակության սննդամթերքը ենթակա է պետական գրանցման:

Հատուկ նշանակության սննդամթերք է համարվում՝

1) մանկական սննդի համար նախատեսված սննդամթերքը, այդ թվում՝ մանկական սննդի համար նախատեսված խմելու ջուրը.

2) դիետիկ բուժիչ եւ դիետիկ կանխարգելիչ սննդի համար նախատեսված սննդամթերքը.

3) ավելի քան 1մգ/դմ³ հանքայնացում ունեցող կամ ավելի քիչ հանքայնացման դեպքում, հանքաջրաբուժական նորմերից ոչ պակաս քանակությամբ կենսաբանական ակտիվ նյութեր պարունակող բնական հանքային, բուժիչ-սեղանի, բուժիչ հանքային ջուրը.

4) մարզիկների, հղիների ու կերակրող մայրերի սննդի համար նախատեսված սննդամթերքը.

5) սննդի մեջ օգտագործվող կենսաբանական ակտիվ հավելումները (ԿԱՀ):

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված սննդամթերքի արտադրությունը (պատրաստումը), պահպանումը, փոխադրումը (տրանսպորտային փոխադրումը) եւ իրացումը թույլատրվում է դրա՝ սույն Տեխնիկական կանոնակարգով սահմանված կարգով պետական գրանցումից հետո:

3. Հատուկ նշանակության սննդամթերքի պետական գրանցումը կատարվում է Մաքսային միության մաքսային տարածքում դրա արտադրության (պատրաստման) նախապատրաստման փուլում, իսկ Մաքսային միության մաքսային տարածք ներմուծվող հատուկ նշանակության սննդամթերքի պետական գրանցումը՝ մինչեւ դրա ներմուծումը Մաքսային միության մաքսային տարածք:

4. Հատուկ նշանակության սննդամթերքի պետական գրանցումը կատարում է Մաքսային միության անդամ պետության կողմից լիազորված մարմինը (այսուհետ՝ հատուկ նշանակության սննդամթերքի գրանցման մարմին):

5. Հատուկ նշանակության սննդամթերքի պետական գրանցումը կատարվում է անժամկետ:

6. Հատուկ նշանակության սննդամթերքի գրանցման մարմինը կարող է դադարեցնել կամ կասեցնել հատուկ նշանակության սննդամթերքի պետական

գրանցումը սույն Տեխնիկական կանոնակարգի պահանջների հետ անհամապատասխանության դեպքերում՝ հայտնաբերված պետական հսկողության (վերահսկողության) արդյունքում, եւ (կամ) Մաքսային միության անդամ պետության դատական մարմինների որոշմամբ:

7. Հայտատուն իրավունք ունի դատական կարգով բողոքարկելու հատուկ նշանակության սննդամթերքի գրանցման մարմնի որոշումը:

Հոդված 25. Հատուկ նշանակության սննդամթերքի պետական գրանցման կարգը

1. Հատուկ նշանակության սննդամթերքի պետական գրանցումը ներառում է.

1) հայտատուի կողմից ներկայացված եւ տվյալ սննդամթերքի անվտանգությունն ու սույն Տեխնիկական կանոնակարգի եւ Մաքսային միության մյուս այն տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին, որոնց գործողությունը տարածվում է այդ սննդամթերքի վրա, դրա համապատասխանությունը հավաստող փաստաթղթերի ուսումնասիրությունը,

2) հատուկ նշանակության սննդամթերքի անվանման եւ դրա հայտատուի մասին տեղեկությունների ներառումը հատուկ նշանակության սննդամթերքի միասնական ռեեստրում կամ պետական գրանցման մերժման մասին որոշման ուղարկումը հայտատուին:

2. Հատուկ նշանակության սննդամթերքի պետական գրանցման համար հայտատուն հատուկ նշանակության սննդամթերքի գրանցման մարմին է ներկայացնում հետեւյալ փաստաթղթերը՝

1) դիմում՝ հատուկ նշանակության սննդամթերքի պետական գրանցման վերաբերյալ, որի մեջ նշվում է տվյալ սննդամթերքի անվանումը, հայտատուի անվանումն ու դրա գտնվելու վայրի հասցեն (իրավաբանական անձ հանդիսացող

հայտատուի դեպքում), հայտատուի ազգանունը, անունը, հայրանունը, նրա գտնվելու վայրի հասցեն, անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալները (անհատ ձեռնարկատեր հանդիսացող հայտատուի դեպքում).

2) հատուկ նշանակության սննդամթերքի նմուշների՝ հավատարմագրված փորձարկման լաբորատորիաներում անցկացված հետազոտությունների (փորձարկումների) արդյունքները, ինչպես նաև այլ փաստաթղթեր, որոնք հավաստում են այդ սննդամթերքի համապատասխանությունը սույն Տեխնիկական կանոնակարգի եւ Մաքսային միության մյուս այն տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին, որոնց գործողությունը տարածվում է այդ սննդամթերքի վրա.

3) սննդամթերքի նշանակության մասին տեղեկությունները:

3. Հատուկ նշանակության սննդամթերքի գրանցման մարմին ներկայացված փաստաթղթերն ընդունվում են վերգրությամբ, որի պատճենը դրանց ընդունման ամսաթվի մասին նշումով ուղարկվում է (հանձնվում է) հայտատուին:

4. Հատուկ նշանակության սննդամթերքի պետական գրանցման համար դիմումը եւ դրան կցված փաստաթղթերը կարող են հատուկ նշանակության սննդամթերքի գրանցման մարմին ուղարկվել փոստային առաքանիով՝ ներդրվածքի մասին վերգրությամբ եւ հանձնման մասին ծանուցմամբ, կամ Մաքսային միության անդամ պետության օրենսդրությանը համապատասխան՝ Էլեկտրոնային ստորագրությամբ վավերացված՝ Էլեկտրոնային փաստաթղթի ձեռնվագ:

5. Գրանցման համար ներկայացված փաստաթղթերի ուսումնասիրությունը հատուկ նշանակության սննդամթերքի գրանցման մարմնի կողմից իրականացվում է հայտը բոլոր անհրաժեշտ փաստաթղթերով ստանալու օրվանից ոչ ավելի, քան 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

6. Հատուկ նշանակության սննդամթերքի պետական գրանցման փաստ է համարվում այդպիսի սննդամթերքի մասին տեղեկությունների ներառումը հատուկ նշանակության սննդամթերքի միասնական ռեեստրում՝ հատուկ նշանակության սննդամթերքի գրանցման մարմնի կողմից՝ ներկայացված փաստաթղթերի ուսումնասիրությունն ավարտելուց հետո 3 օրվա ընթացքում:

7. Հատուկ նշանակության սննդամթերքի գրանցումը կարող է մերժվել հետեւյալ դեպքերում՝

1) սույն հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված՝ հայտատուի կողմից ներկայացված փաստաթղթերի ոչ լիարժեք կամ ոչ հավաստի լինելու դեպքում.

2) հատուկ նշանակության սննդամթերքի՝ սույն Տեխնիկական կանոնակարգի եւ Մաքսային միության մյուս տեխնիկական կանոնակարգերի, որոնց գործողությունը տարածվում է այդ սննդամթերքի վրա, այդ թվում՝ սպառողներին մոլորության մեջ չգցելու հետ կապված պահանջների հետ անհամապատասխանության դեպքում:

Մերժման մասին որոշումը, մերժման պատճառների մասին հիմնավորմամբ, գրավոր կամ էլեկտրոնային փաստաթղթի ձեռու ուղարկվում է հայտատուին երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում:

8. Հայտատուն իրավունք ունի դատական կարգով բողոքարկելու հատուկ նշանակության սննդամթերքի գրանցման մարմնի՝ հատուկ նշանակության սննդամթերքի պետական գրանցումը մերժելու մասին որոշումը:

Հոդված 26. Հատուկ նշանակության սննդամթերքի միասնական ռեեստրը

1. Հատուկ նշանակության սննդամթերքի պետական գրանցման մասին տեղեկությունները մուտքագրվում են հատուկ նշանակության սննդամթերքի միասնական ռեեստր:

Հատուկ նշանակության սննդամթերքի միասնական ռեեստրը Գրանցված սննդամթերքի միասնական ռեեստրի բաղկացուցիչ մասն է, բաղկացած է

հատուկ նշանակության սննդամթերքի միասնական ռեեստրի ազգային մասերից, որոնց ձեւավորումն ու վարումն ապահովվում են Մաքսային միության անդամ պետության՝ հատուկ նշանակության սննդամթերքի գրանցման մարմնի կողմից:

2. Հատուկ նշանակության սննդամթերքի միասնական ռեեստրում ներառվում են հետեւյալ տեղեկությունները՝

- 1) հատուկ նշանակության սննդամթերքի արտադրությունը (պատրաստումը) իրականացնող իրավաբանական անձի անվանումը եւ գտնվելու վայրը, անհատ ձեռնարկատիրոջ ազգանունը, անունը, հայրանունը, գրանցման հասցեն, անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալները.
- 2) հատուկ նշանակության սննդամթերքի անվանումը.
- 3) սննդամթերքը հատուկ նշանակության սննդամթերքի շարքին դասելու վերաբերյալ տեղեկությունները.
- 4) պետական գրանցման մասին որոշման ամսաթիվը եւ համարը.
- 5) պետական գրանցումն իրականացրած՝ հատուկ նշանակության սննդամթերքի գրանցման մարմնի անվանումը եւ գտնվելու վայրը:

3. Հատուկ նշանակության սննդամթերքի պետական գրանցման համար ներկայացված հայտը եւ դրան կից փաստաթղթերը կազմում են հատուկ նշանակության սննդամթերքի միասնական ռեեստրի տեղեկատվական ֆոնդը եւ ենթակա են մշտական պահպանման հատուկ նշանակության սննդամթերքի գրանցման մարմնում:

4. Պետական գրանցում ստացած՝ հատուկ նշանակության սննդամթերքի միասնական ռեեստրի վարումն իրականացվում է Էլեկտրոնային տվյալների բազայի ձեռով՝ պաշտպանված վնասումից եւ չթույլատրված մուտքից:

Հատուկ նշանակության սննդամթերքի այդպիսի միասնական ռեեստրի տեղեկությունները հանրամատչելի են եւ տեղադրվում են օրական կտրվածքով նորացվող՝ հատուկ որոնողական սերվերի վրա՝ համացանցում:

Հոդված 27. Նորահայտ սննդամթերքի պետական գրանցումը

1. Նորահայտ սննդամթերքը ենթակա է պետական գրանցման:

Նորահայտ սննդամթերքի շարքին չի դասվում հայտնի եւ արդեն կիրառված տեխնոլոգիաներով արտադրված, իր բաղադրության մեջ մարդու կողմից սննդում սպառման համար արդեն օգտագործվող բաղադրիչներ, այդ թվում՝ սննդային հավելումներ, պարունակող սննդամթերքը նույնիսկ այն դեպքում, երբ այդ սննդամթերքը եւ բաղադրիչը արտադրված են նոր բաղադրատոմսով:

2. Նորահայտ սննդամթերքի պետական գրանցումը կատարվում է Մաքսային միության մաքսային տարածքում առաջին անգամ դրա արտադրության (պատրաստման) նախապատրաստման փուլում, իսկ Մաքսային միության մաքսային տարածք ներմուծվող սննդամթերքի պետական գրանցումը՝ մինչեւ առաջին անգամ դրա ներմուծումը Մաքսային միության մաքսային տարածք:

3. Նորահայտ սննդամթերքի պետական գրանցումը կատարում է Մաքսային միության անդամ պետության կողմից լիազորված մարմինը (այսուհետ՝ նորահայտ սննդամթերքի գրանցման մարմին):

4. Նորահայտ սննդամթերքի պետական գրանցման փաստը նշանակում է, որ հետագայում այդ սննդամթերքը չի դիտարկվում որպես նորահայտ սննդամթերք եւ ենթակա չէ պետական գրանցման այլ հայտատուի կողմից եւ այլ անվանումների տակ:

5. Նորահայտ սննդամթերքի պետական գրանցումը կատարվում է անժամկետ:

6. Յուրաքանչյուր անվանմամբ նորահայտ սննդամթերքը ենթակա է գնահատման (հավաստման) սույն Տեխնիկական կանոնակարգով սահմանված կարգով:

7. Նորահայտ սննդամթերքի գրանցման մարմինը կարող է դադարեցնել կամ կասեցնել նորահայտ սննդամթերքի պետական գրանցումը՝ վնաս պատճառելու դեպքերում՝ հայտնաբերված պետական հսկողության (վերահսկողության) արդյունքում, Մաքսային միության անդամ պետության դատական մարմինների որոշմամբ:

Հոդված 28. Նորահայտ սննդամթերքի պետական գրանցման կարգը

1. Նորահայտ սննդամթերքի պետական գրանցումը ներառում է.
  - 1) հայտատուի կողմից ներկայացված ու մարդու կյանքի եւ առողջության համար այդ արտադրանքի անվտանգությունը հավաստող փաստաթղթերի ուսումնասիրությունը,
  - 2) նորահայտ սննդամթերքի անվանման վերաբերյալ տեղեկությունների ներառումը նորահայտ սննդամթերքի միասնական ռեեստրում կամ պետական գրանցման մերժման մասին որոշման ուղարկումը հայտատուին:
2. Նորահայտ սննդամթերքի պետական գրանցման համար հայտատուն նորահայտ սննդամթերքի գրանցման մարմին է ներկայացնում հետեւյալ փաստաթղթերը՝
  - 1) հայտ նորահայտ սննդամթերքի պետական գրանցման վերաբերյալ որում նշվում է տվյալ սննդամթերքի անվանումը, հայտատուի անվանումը ու դրա գտնվելու վայրի հասցեն (իրավաբանական անձ հանդիսացող հայտատուի դեպքում), հայտատուի ազգանունը, անունը, հայրանունը, նրա գտնվելու վայրի հասցեն, անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալները (անհատ ձեռնարկատեր հանդիսացող հայտատուի դեպքում).
  - 2) փաստաթղթերը՝
    - 2.1) նորահայտ սննդամթերքի նմուշների՝ հավատարմագրված փորձարկման լաբորատորիայում անցկացված հետազոտությունների

(փորձարկումների) արդյունքները, ինչպես նաև մարդու կյանքի եւ առողջության համար անվտանգ լինելը հավաստող այլ փաստաթղթեր,

2.2) մարդու օրգանիզմի վրա դրա ազդեցության մասին՝ ցանկացած հավաստի աղբյուրներից ստացված տեղեկություններ, որոնցով հավաստվում է այդ սննդամթերքի՝ մարդու օրգանիզմի վրա վնասակար ազդեցության բացակայությունը:

3. Նորահայտ սննդամթերքի գրանցման մարմին ներկայացված փաստաթղթերն ընդունվում են վերգրությամբ, որի պատճենը դրանց ընդունման ամսաթվի մասին նշումով ուղարկվում է (հանձնվում է) հայտատուին:

4. Նորահայտ սննդամթերքի պետական գրանցման համար հայտը եւ դրան կից փաստաթղթերը կարող են նորահայտ սննդամթերքի գրանցման մարմին ուղարկվել փոստային առաքանիով՝ ներդրվածքի մասին վերգրությամբ եւ հանձնման մասին ծանուցմամբ, կամ Մաքսային միության անդամ պետության օրենսդրությանը համապատասխան՝ Էլեկտրոնային ստորագրությամբ վավերացված՝ Էլեկտրոնային փաստաթղթի ձեւով:

5. Գրանցման համար ներկայացված փաստաթղթերի ուսումնասիրությունը նորահայտ սննդամթերքի գրանցման մարմնի կողմից իրականացվում է հայտը բոլոր անհրաժեշտ փաստաթղթերով ստանալու օրվանից ոչ ավելի, քան 5 օրվա ընթացքում:

6. Նորահայտ սննդամթերքի գրանցումը կարող է մերժվել հետեւյալ դեպքերում՝

1) սույն հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված՝ հայտատուի կողմից ներկայացված փաստաթղթերի ոչ լիարժեք կամ ոչ հավաստի լինելու դեպքում.

2) սննդամթերքի՝ սույն Տեխնիկական կանոնակարգի եւ Մաքսային միության մյուս այն տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջների հետ

անհամապատասխանության դեպքում, որոնց գործողությունը տարածվում է այդ սննդամթերքի վրա.

3) մարդու օրգանիզմի վրա ապացուցված անբարենպաստ ազդեցության հաստատման դեպքում:

Մերժման մասին որոշումը, մերժման պատճառների մասին հիմնավորմամբ, գրավոր կամ էլեկտրոնային փաստաթղթի ձեւով ուղարկվում է հայտատուին երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում:

7. Հայտատուն իրավունք ունի դատական կարգով բողոքարկելու նորահայտ սննդամթերքի գրանցման մարմնի՝ նորահայտ սննդամթերքի պետական գրանցումը մերժելու մասին որոշումը:

Հոդված 29. Նորահայտ սննդամթերքի միասնական ռեեստրը

1. Նորահայտ սննդամթերքի պետական գրանցման մասին տեղեկությունները մուտքագրվում են նորահայտ սննդամթերքի միասնական ռեեստր:

Նորահայտ սննդամթերքի միասնական ռեեստրը Գրանցված սննդամթերքի միասնական ռեեստրի բաղկացուցիչ մասն է եւ բաղկացած է նորահայտ սննդամթերքի միասնական ռեեստրի ազգային մասերից, որոնց ձեւավորումը եւ վարումն ապահովվում են Մաքսային միության անդամ պետության՝ նորահայտ սննդամթերքի գրանցման մարմնի կողմից:

2. Նորահայտ սննդամթերքի միասնական ռեեստրում ներառվում են հետեւյալ տեղեկությունները՝

- 1) նորահայտ սննդամթերքի նկարագրությունը.
- 2) պետական գրանցման մասին որոշման ամսաթիվը եւ համարը:

3. Նորահայտ սննդամթերքի պետական գրանցման համար ներկայացված հայտը եւ դրան կից փաստաթղթերը կազմում են նորահայտ սննդամթերքի միասնական ռեեստրի ազգային մասերի տեղեկատվական ֆոնդը եւ ենթակա են մշտական պահպանման նորահայտ սննդամթերքի գրանցման մարմնում:

4. Պետական գրանցում ստացած՝ նորահայտ սննդամթերքի միասնական ռեեստրի վարումն իրականացվում է էլեկտրոնային տվյալների բազայի ձեռու՝ պաշտպանված վնասումից եւ չթույլատրված մուտքից:

Նորահայտ սննդամթերքի միասնական ռեեստրի տեղեկությունները հանրամատչելի են եւ տեղադրվում են օրական կտրվածքով նորացվող՝ հատուկ որոնողական սերվերի վրա՝ համացանցում:

Հոդված 30. Անասնաբուժասանիտարական փորձաքննությունը

1. Մաքսային միության մաքսային տարածքում շրջանառության մեջ դնելուց առաջ կենդանական ծագման չվերամշակված սննդամթերքը ենթակա է անասնաբուժասանիտարական փորձաքննության, եթե այլ բան սահմանված չէ Մաքսային միության՝ ձկնային սննդամթերքի վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգով, եւ ուղեկցվում է անվտանգությունը հավաստող տեղեկություններ պարունակող փաստաթղթով:

Կենդանական ծագման վերամշակված սննդամթերքը ենթակա չէ անասնաբուժասանիտարական փորձաքննության:

Անասնաբուժասանիտարական փորձաքննության ձեռու կարող է իրականացվել ոչ արդյունաբերական պատրաստման կենդանական ծագման սննդամթերքի՝ այն պահանջներին համապատասխանության գնահատումը, որոնք սահմանվում են սույն Տեխնիկական կանոնակարգով եւ Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ այլ տեխնիկական կանոնակարգերով:

2. Կենդանական ծագման չվերամշակված սննդամթերքի անասնաբուժասանիտարական փորձաքննությունը կատարվում է՝

1) սննդամթերքի եւ դրան ներկայացվող անվտանգության պահանջներին առնչվող՝ արտադրության (պատրաստման), պահպանման, փոխադրման, իրացման եւ ուսիլիզացման գործընթացների՝ այն պահանջներին համապատասխանության հաստատման նպատակով, որոնք սահմանվում են սույն Տեխնիկական կանոնակարգով եւ Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ այլ տեխնիկական կանոնակարգերով.

2) կենդանիների ծագման տնտեսությունների (արտադրական օբյեկտների՝ անասնաբուժական տեսանկյունից բարենպաստության հաստատման նպատակով:

3. Անասնաբուժասանիտարական փորձաքննության անցկացումը եւ դրա արդյունքների ձեւակերպումն իրականացվում են Մաքսային միության անդամ պետության օրենսդրությանը, ինչպես նաև Մաքսային միության՝ անասնաբուժասանիտարական միջոցների վերաբերյալ համաձայնագրին համապատասխան:

Հոդված 31. Արտադրական օբյեկտների պետական գրանցումը

1. Տնտեսական գործունեության մասնակիցն իրավունք ունի Մաքսային միության մաքսային տարածքում իրականացնելու սույն Տեխնիկական կանոնակարգի 32-րդ հոդվածում նշված՝ սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործընթացները միայն այն արտադրական օբյեկտների պետական գրանցումից հետո, որոնցում իրականացվում են արտադրության (պատրաստման) տվյալ գործընթացները:

2. Արտադրական օբյեկտների պետական գրանցումն իրականացնում է Մաքսային միության անդամ պետության կողմից լիազորված մարմինը (այսուհետ՝ արտադրական օբյեկտների գրանցման մարմին)՝

առեւտրատնտեսական գործունեության մասնակցի (այսուհետ՝ հայտատու) կողմից ներկայացվող արտադրական օբյեկտի պետական գրանցման մասին հայտի հիման վրա:

3. Հայտատուն արտադրական օբյեկտի պետական գրանցման մասին հայտը ներկայացնում է սույն Տեխնիկական կանոնակարգի 32-րդ հոդվածում նշված՝ սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործընթացների նախատեսված մեկնարկի վայրի՝ արտադրական օբյեկտների գրանցման հարցերով մարմին:

4. Թղթային կրիչով ներկայացվող հայտը պետք է ստորագրված լինի տնտեսական գործունեության մասնակցի լիազոր ներկայացուցչի կողմից, ինչպես նաև համապատասխանի սույն Տեխնիկական կանոնակարգի 33-րդ հոդվածի պահանջներին:

5. Արտադրական օբյեկտի պետական գրանցման մասին հայտը եւ դրան կից փաստաթղթերը կարող են ուղարկվել փոստային առաքանիով՝ ներդրվածքի մասին վերգրությամբ եւ հանձնման մասին ծանուցմամբ, կամ էլեկտրոնային եղանակով:

6. Թղթային կրիչով ներկայացվող՝ դրան կից փաստաթղթերի պատճենները պետք է վավերացված լինեն հայտատուի կողմից: Կցված փաստաթղթերում ներառված տեղեկությունների հավաստիության համար պատասխանատվություն է կրում հայտատուն:

7. Արտադրական օբյեկտի պետական գրանցման մասին հայտն ստանալու պահից ոչ ավելի, քան 30 օրվա ընթացքում արտադրական օբյեկտների գրանցման մարմինը պարտավոր է անցկացնել գրանցվող արտադրական օբյեկտների՝ արտադրության գործընթացին ներկայացվող այն պահանջների հետ համապատասխանության ստուգում, որոնք սահմանված են սույն Տեխնիկական կանոնակարգով եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական

կանոնակարգերով: Ստուգումն իրականացվում է Մաքսային միության անդամ պետության օրենսդրությամբ նախատեսված կարգով:

8. Գրանցվող արտադրական օբյեկտի ստուգման արդյունքների հիման վրա՝ արտադրական օբյեկտների գրանցման մարմինը որոշում է ընդունում արտադրական օբյեկտի պետական գրանցման մասին, դրան տալիս է նույնականացման (հաշվառման) համար եւ արտադրական օբյեկտը մուտքագրում է պետական գրանցման ենթակա՝ սննդամթերքի արտադրության արտադրական օբյեկտների ռեեստր կամ տալիս է հայտնաբերված խախտումները վերացնելու մասին հանձնարարագիր:

9. Հանձնարարագրում նշված խախտումները վերացնելուց հետո հայտատուն արտադրական օբյեկտների գրանցման հարցերով մարմնին գրավոր ծանուցում է հանձնարարագրի կատարման եւ հայտնաբերված խախտումները վերացնելու մասին: Հայտնաբերված խախտումները վերացնելու մասին ծանուցման մեջ պետք է ներառվեն տեղեկություններ բացահայտված խախտումները վերացնելու փաստի եւ եղանակների, բացահայտված խախտումների կանխարգելմանն ուղղված միջոցառումների մասին: Ծանուցումն ուղարկվում է սույն հոդվածի 3-րդ, 5-րդ մասերով սահմանված կարգով:

10. Արտադրական օբյեկտների գրանցման մարմինն իրավունք ունի սույն հոդվածի 7-րդ մասով սահմանված կարգով հանձնարարագրի կատարման առնչությամբ ստուգում իրականացնելու՝ հանձնարարագրի կատարման եւ հայտնաբերված բոլոր խախտումները վերացնելու մասին ծանուցումն ստանալու պահից հետո 15 աշխատանքային օրվա ընթացքում եւ ընդունելու արտադրական օբյեկտի պետական գրանցման մասին որոշում կամ արտադրական օբյեկտի պետական գրանցումը մերժելու մասին որոշում:

11. Արտադրական օբյեկտի պետական գրանցումը կատարվում է անժամկետ:

12. Արտադրական օբյեկտի պետական գրանցումը մերժելու համար հիմք է համարվում հայտնաբերված խախտումները վերացնելու մասին հանձնարարագրի, սույն Տեխնիկական կանոնակարգի եւ Մաքսային միության մյուս այն տեխնիկական կանոնակարգերի, որոնց գործողությունը տարածվում է դրա վրա, պահանջները չկատարելը: Արտադրական օբյեկտի պետական գրանցման մերժումը պետք է կատարվի գրավոր եւ պարունակի նշում Տեխնիկական կանոնակարգի այն պահանջների մասին, որոնք խախտվել են: Արտադրական օբյեկտի պետական գրանցման մերժումը պետք է հանձնվի հայտատուի ներկայացուցչին անձամբ կամ ուղարկվի հայտատուին փոստային առաքանիով՝ հանձնման մասին ծանուցմամբ:

13. Արտադրական օբյեկտի պետական գրանցումը կարող է դադարեցվել արտադրական օբյեկտների գրանցման մարմնի կողմից այն դեպքում, եթե պետական հսկողություն (վերահսկողություն) անցկացնելու արդյունքում Մաքսային միության անդամ պետության դատական մարմինների որոշմամբ հաստատվել է այն փաստը, որ արտադրության գործընթացը չի համապատասխանում սույն Տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին:

14. Հայտատուն իրավունք ունի դատական կարգով բողոքարկելու արտադրական օբյեկտների գրանցման մարմնի որոշումը:

Հոդված 32. Պետական գրանցման ենթակա՝ սննդամթերքի արտադրության արտադրական օբյեկտները

Պետական գրանցման ենթակա են այն արտադրական օբյեկտները, որոնցում իրականացվում է կենդանական ծագման չվերամշակված պարենային (սննդային) հումքի ստացման, վերամշակման (մշակման) գործունեություն, մասնավորապես՝ սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) հետեւյալ գործընթացները՝

ա) մթերատու կենդանիների եւ թռչունների սպանդ, մթերատու կենդանիների եւ թռչունների սպանդային մթերքի վերամշակում (մշակում) սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) համար.

բ) հում կաթի, հում սերուցքի եւ յուղագերձված հում կաթի ընդունում եւ (կամ) դրանց վերամշակում (մշակում) կաթնային արտադրանքի արտադրության (պատրաստման) ժամանակ.

գ) գյուղատնտեսական նշանակության թռչունների ձվերի եւ դրանց վերամշակումից ստացվող մթերքների արտադրություն (պատրաստում) եւ վերամշակում (մշակում).

դ) ակվակուլտուրայի արտադրանքի եւ ջրային կենսապաշարների որսի (արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներ), բացառությամբ բուսական ծագման արտադրանքի, արտադրություն (պատրաստում) եւ վերամշակում (մշակում):

Հոդված 33. Արտադրական օբյեկտների պետական գրանցման մասին հայտը

1. Արտադրական օբյեկտի պետական գրանցման մասին հայտում պետք է ներառվեն հետեւյալ տեղեկությունները՝

1) անվանումն ու գտնվելու վայրը (իրավաբանական անձի դեպքում), ազգանունը, անունը, հայրանունը, գրանցման հասցեն, անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալները (անհատ ձեռնարկատիրոջ դեպքում).

2) արտադրական օբյեկտի փաստացի հասցեն.

3) սույն Տեխնիկական կանոնակարգի 32-րդ հոդվածում նշված՝ սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) այն գործընթացների ցանկը, որոնք նախատեսվում է իրականացնել.

4) իրավաբանական անձի գրանցման վկայականի տվյալները (իրավաբանական անձի դեպքում).

5) անհատ ձեռնարկատիրոջ գրանցման վկայականի տվյալները (անհատ ձեռնարկատիրոջ դեպքում):

2. Արտադրական օբյեկտի պետական գրանցման մասին հայտում նշում է կատարվում այն մասին, որ տվյալ արտադրական օբյեկտը համապատասխանում է սույն Տեխնիկական կանոնակարգի եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակներին վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին:

3. Արտադրական օբյեկտի պետական գրանցման մասին հայտում ներառված տեղեկությունների հավաստիության համար պատասխանատվություն է կրում հայտատուն:

4. Արտադրական օբյեկտի պետական գրանցման մասին հայտի ձեւը սահմանվում է արտադրական օբյեկտների գրանցման մարմնի կողմից: Արտադրական օբյեկտի պետական գրանցման մասին հայտի հաստատված ձեւը պետք է պաշտոնապես իրապարակվի համընդհանուր օգտագործման տեղեկատվական համակարգում՝ էլեկտրոնային-թվային եղանակով:

Հոդված 34. Արտադրական օբյեկտների պետական գրանցումը հավաստող փաստաթղթերը

1. Արտադրական օբյեկտի պետական գրանցման փաստ է համարվում արտադրական օբյեկտին նույնականացման համար տալը եւ արտադրական օբյեկտի մասին տեղեկությունները պետական գրանցման ենթակա՝ սննդամթերքի արտադրության արտադրական օբյեկտների ռեեստրում ներառելը: Հայտատուի ցանկությամբ նրան կարող է տրվել սահմանված ձեկի քաղվածք պետական գրանցման ենթակա՝ սննդամթերքի արտադրության արտադրական օբյեկտների ռեեստրից (այսուհետ՝ քաղվածք):

2. Քաղվածքը պետք է ներառի հետեւյալ տեղեկությունները՝

- 1) Նույնականացման համարը, որը մուտքագրվում է պետական գրանցման ենթակա՝ սննդամթերքի արտադրության արտադրական օբյեկտների ռեեստր.
- 2) անվանումն ու գտնվելու վայրը (իրավաբանական անձի դեպքում), ազգանունը, անունը, հայրանունը, անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալները (անհատ ձեռնարկատիրոջ դեպքում).
- 3) արտադրական օբյեկտի փաստացի հասցեն.

4) սույն Տեխնիկական կանոնակարգի 32-րդ հոդվածում նշված՝ սննդամթերքի արտադրության այն գործընթացների ցանկը, որոնք նախատեսվում է իրականացնել:

3. Քաղվածքի ձեւը սահմանվում է արտադրական օբյեկտների գրանցման մարմնի կողմից: Քաղվածքի հաստատված ձեւը պետք է պաշտոնապես հրապարակվի համընդիհանուր օգտագործման տեղեկատվական համակարգում՝ էլեկտրոնային-թվային եղանակով:

Հոդված 35. Հայտատուի եւ պետական գրանցման ենթակա՝ սննդամթերքի արտադրության արտադրական օբյեկտի վերաբերյալ փաստացի տվյալների փոփոխության մասին տեղեկացնելու կարգը

1. Հայտատուն պարտավոր է 14 օրվա ընթացքում, 31-րդ հոդվածի 5-րդ մասով նախատեսված կարգով, արտադրական օբյեկտների գրանցման մարմին ներկայացնել տեղեկություններ հետեւյալ փոփոխությունների մասին՝

- 1) իրավաբանական անձի գտնվելու վայրի փոփոխություն,
- 2) անհատ ձեռնարկատիրոջ ազգանվան, անվան, հայրանվան, գրանցման հասցեի, անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալների փոփոխություն,

3) իրավաբանական անձի վերակազմակերպում:

2. Սույն Տեխնիկական կանոնակարգի 33-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետով նախատեսված փաստացի տվյալների փոփոխության դեպքում՝ սույն Տեխնիկական կանոնակարգի 32-րդ հոդվածում նշված գործընթացների մեջ ներառված՝ իրականացվող արտադրական գործընթացների ցանկի ընդլայնման ուղղությամբ, հայտատուն պարտավոր է տվյալ փոփոխությունների մասին արտադրական օբյեկտների գրանցման մարմին հաղորդել սույն Տեխնիկական կանոնակարգի 32-րդ հոդվածով սահմանված արտադրական գործընթացների ցանկի մաս կազմող այնպիսի նոր արտադրական գործընթացների ծրագրավորվող փաստացի մեկնարկից առնվազն 30 օր առաջ, որոնք նշված չեն պետական գրանցման ենթակա՝ սննդամթերքի արտադրության արտադրական օբյեկտների ռեեստրում եւ պետական գրանցման վկայականում (դրա առկայության դեպքում): Հայտատուն պետք է այդ տվյալների փոփոխության մասին հաղորդագրությանը կից ներկայացնի փաստաթղթեր, որոնցում կատարվել են փոփոխությունները, կամ՝ սույն Տեխնիկական կանոնակարգի 33-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ, 5-րդ կետերով նախատեսված նոր փաստաթղթեր:

Արտադրական օբյեկտների գրանցման մարմինն իրավունք ունի կատարելու պետական գրանցման ենթակա՝ սննդամթերքի արտադրության արտադրական օբյեկտների՝ սույն Տեխնիկական կանոնակարգով եւ Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերով սահմանված՝ արտադրության (պատրաստման) գործընթացին ներկայացվող պահանջներին համապատասխանության ստուգում՝ հայտատուի հաղորդագրությունն ստանալու պահից 30 օրվա ընթացքում:

3. Արտադրական օբյեկտների գրանցման մարմինը պարտավոր է, սույն հոդվածի 1-ին եւ 2-րդ մասերում նշված՝ հայտատուի հաղորդագրությունների հիման վրա, 30 օրվա ընթացքում փոփոխություններ կատարել պետական գրանցման ենթակա՝ սննդամթերքի արտադրության արտադրական օբյեկտների ռեեստրում: Հայտատուն կարող է մերժում ստանալ պետական գրանցման

Ենթակա՝ սննդամթերքի արտադրության արտադրական օբյեկտների ռեեստրի տվյալների փոփոխության առնչությամբ այն դեպքում, երբ սույն հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն ստուգման ժամանակ հայտնաբերվում են սույն Տեխնիկական կանոնակարգի եւ Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջների խախտումներ:

4. Սույն Տեխնիկական կանոնակարգի 33-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետով նախատեսված փաստացի տվյալների փոփոխության կամ հայտատուի լուծարման դեպքում գրանցումը դադարեցվում է:

Հոդված 36. Պետական գրանցման ենթակա՝ սննդամթերքի արտադրության արտադրական օբյեկտների ռեեստր

1. Արտադրական օբյեկտների պետական գրանցման մասին տեղեկությունները մուտքագրվում են պետական գրանցման ենթակա՝ սննդամթերքի արտադրության արտադրական օբյեկտների ռեեստր, որը վարում է արտադրական օբյեկտների գրանցման մարմինը:

2. Պետական գրանցման ենթակա՝ սննդամթերքի արտադրության արտադրական օբյեկտների ռեեստրում ներառվում են հետեւյալ տեղեկությունները՝

1) սույն Տեխնիկական կանոնակարգի 35-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված տեղեկությունները,

2) գրանցված արտադրական օբյեկտի նույնականացման համարը,

3) արտադրական օբյեկտի պետական գրանցման մասին որոշում ընդունած՝ արտադրական օբյեկտների գրանցման մարմնի անվանումը եւ գտնվելու վայրը:

3. Հայտերը կազմում են պետական գրանցման ենթակա՝ սննդամթերքի արտադրության արտադրական օբյեկտների ռեեստրի տեղեկատվական ֆոնդը եւ

Ենթակա են մշտական պահպանման՝ արտադրական օբյեկտների գրանցման մարմնում: Սույն Տեխնիկական կանոնակարգի 33-րդ հոդվածի 1-ին, 2-րդ եւ 4-րդ մասերին համապատասխան փաստացի տվյալների փոփոխության դեպքում այդ փոփոխությունները ենթակա են մուտքագրման պետական գրանցման ենթակա՝ սննդամթերքի արտադրության արտադրական օբյեկտների ռեեստր:

4. Պետական գրանցման ենթակա՝ սննդամթերքի արտադրության արտադրական օբյեկտների ռեեստրի տվյալները պետք է հրապարակված լինեն ընդհանուր օգտագործման տեղեկատվական համակարգում, այդ թվում՝ համացանցում՝ էլեկտրոնային տեսքով:

ԳԼՈՒԽ 5. ՊԵՏԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ (ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ)

Հոդված 37. Սննդամթերքի արտադրության արտադրական օբյեկտների հաշվառումը

1. Տնտեսական գործունեության մասնակիցն իրավունք ունի սկսելու սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործունեություն, բացառությամբ սույն Տեխնիկական կանոնակարգի 32-րդ հոդվածում նշված՝ սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործընթացների, այդպիսի սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործունեությունն սկսելու մասին հայտը հակողության (վերահսկողության) պետական մարմին՝ Մաքսային միության անդամ պետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ուղարկելուց հետո:

2. Մաքսային միության անդամ պետությունները վարում են այն արտադրական օբյեկտների հաշվառումը, որոնցում իրականացվում է սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործունեություն՝ բացառությամբ

սույն Տեխնիկական կանոնակարգի 32-րդ հոդվածում նշված սննդամթերքի արտադրության գործընթացների:

3. Այն արտադրական օբյեկտների մասին տեղեկությունները, որոնցում իրականացվում է սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործունեություն՝ բացառությամբ սույն Տեխնիկական կանոնակարգի 32-րդ հոդվածում նշված սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) գործընթացների, մուտքագրվում են պետական գրանցման ոչ ենթակա՝ սննդամթերքի արտադրության (պատրաստման) արտադրական օբյեկտների ռեեստր, որը վարում է Մաքսային միության անդամ պետության կողմից լիազորված մարմինը:

Պետական գրանցման ոչ ենթակա՝ սննդամթերքի արտադրության արտադրական օբյեկտների ռեեստրը վարվում է վնասվելուց եւ չթույլատրված մուտքից պաշտպանված՝ տվյալների էլեկտրոնային բազայի ձեւով:

Այդպիսի ռեեստրի տեղեկությունները հանրամատչելի են եւ տեղադրվում են օրական կտրվածքով՝ նորացվող՝ հատուկ որոնողական սերվերի վրա՝ համացանցում:

Հոդված 38. Սույն Տեխնիկական կանոնակարգի պահանջների պահպանման նկատմամբ պետական հսկողությունը (Վերահսկողությունը)

Սննդամթերքի եւ դրան ներկայացվող պահանջներին առնչվող՝ արտադրության (պատրաստման), պահպանման, փոխադրման (տրանսպորտային փոխադրման), իրացման եւ ուտիլիզացման գործընթացների առումով սույն Տեխնիկական կանոնակարգի պահանջների պահպանման նկատմամբ պետական հսկողությունը (Վերահսկողությունը) իրականացվում է Մաքսային միության անդամ պետության օրենսդրությանը համապատասխան:

ԳԼՈՒԽ 6. ՍՆՍԴԱՄԹԵՐՔԻ ՄԱԿԱՇՈՒՄԸ

Հոդված 39. Սննդամթերքի մակնշմանը ներկայացվող պահանջները

Սննդամթերքի մակնշումը պետք է համապատասխանի սննդամթերքին՝ դրա մակնշման մասով ներկայացվող պահանջները սահմանող՝ Մաքսային միության տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին եւ (կամ) Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերի համապատասխան պահանջներին:

Համապատասխանության գնահատման (հավաստման) ընթացակարգերն անցած սննդամթերքը պետք է մակնշվի Մաքսային միության անդամ պետությունների շուկայում արտադրանքի շրջանառության միասնական նշանով, եթե այլ բան նախատեսված չէ Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերով, բացառությամբ ոչ արդյունաբերական պատրաստման սննդամթերքի, որն արտադրվում է քաղաքացիների կողմից տնային պայմաններում, անձնական օժանդակ տնտեսություններում կամ այգեգործությամբ, բանջարաբուծությամբ, անասնաբուծությամբ զբաղվող քաղաքացիների կողմից եւ նախատեսված է Մաքսային միության մաքսային տարածքում շրջանառության մեջ դնելու համար, եւ սննդի (հանրային սննդի) ձեռնարկություններում իրացվող սննդամթերքի:

Չիաթեթավորված սննդամթերքի՝ Մաքսային միության անդամ պետությունների շուկայում արտադրանքի շրջանառության միասնական նշանով մակնշումը կատարվում է ապրանքառութեկից փաստաթղթերի վրա, եթե այլ բան նախատեսված չէ Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակների վերաբերյալ տեխնիկական կանոնակարգերով:

ԳԼՈՒԽ 7. ԵՐԱՇԽԻՔԱՅԻՆ ՎԵՐԱՊԱՀՈՒՄԸ

Հոդված 40. Երաշխիքային վերապահումը

1. Մաքսային միության անդամ պետությունները պարտավոր են ձեռնարկել բոլոր միջոցները՝ Մաքսային միության մաքսային տարածքում սույն Տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին չհամապատասխանող սննդամթերքը շրջանառության մեջ դնելը թույլ չտալու, ինչպես նաև այդ սննդամթերքը շրջանառությունից հանելու ուղղությամբ:
2. Մաքսային միության անդամ պետության լիազոր մարմինը պարտավոր է տեղեկացնել Մաքսային միության մյուս անդամ պետությունների լիազոր մարմիններին ընդունված որոշման մասին՝ նշելով տվյալ որոշումն ընդունելու պատճառները եւ ներկայացնելով տվյալ միջոցը ձեռնարկելու անհրաժեշտությունը պարզաբանող ապացույցներ:
3. Սույն հոդվածը կիրառելու համար հիմք կարող են լինել հետեւյալ դեպքերը.

սույն Տեխնիկական կանոնակարգի պահանջները չկատարելը.

սույն Տեխնիկական կանոնակարգի հետ փոխկապակցված ստանդարտները սխալ կիրառելը, եթե կիրառվել են տվյալ ստանդարտները:

Հավելված 1

«Սննդամթերքի անվտանգության մասին»

Մաքսային միության

տեխնիկական կանոնակարգի

(ՄՄ ՏԿ 021/2011)

Անվտանգության մանրէաբանական նորմատիվներները (ախտածին)

Ցուցանիշը	Մթերքների խումբը	Մթերքի զանգվածը (գ), որում չի թույլատրվում
	Միս եւ մսամթերք. ենթամթերք. խոզի ճարպ եւ դրանից ստացվող մթերքներ	25
Ախտածին միկրոօրգանիզմներ՝ ներառյալ սալմոնելաները	Թոշնի ձու եւ դրա վերամշակումից ստացվող մթերքներ	25 125գ՝ հում ձու (5 նմուշ՝ յուրաքանչյուրը 25 գրամում), հետազոտությունն անցկացվում է դեղնուցի հետ
	Կաթ եւ կաթնամթերք (բացի մանրէազերծված, ոլտրապաստերիզացված ասեպտիկ եղանակով չափածրարված մթերքներից), սնուցիչ միջավայրեր մերանների համար, կաթը մակարդող պատրաստուկներ, խառնուրդներ՝ չոր, պաղպաղակի համար	25 (50՝ լակտովոզի, կաթնային սպիտակուցի, կազեինի խտանյութի համար)

Մերաններ	100 (հեղուկ), 10 (չոր)
Զուկ, արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներ եւ դրանց վերամշակումից ստացվող մթերքներ (բացառությամբ ձկան յուղի)	25
Ալրադացածավարային արտադրատեսակներ (ձավարեղեն՝ առանց եփելու անհրաժեշտության, ձվային մակարոնեղեն միջուկով, թեփ եւ սննդային մանրաթելեր), հացաբուլկեղեն միջուկով	25
Շաքարային հրուշակեղեն, մաստակ, կակաո-մթերքներ, շոկոլադ եւ շոկոլադային արտադրատեսակներ, ալրային հրուշակեղեն	25
Բանջարեղեն եւ կարտոֆիլ թարմ. Բանջարեղեն, կարտոֆիլ սունկ, մրգեր՝ թերխաշ, խաշած, արագ սառեցված, չոր, թթու դրած, աղ դրված, թթած, դրանց վերամշակումից ստացվող մթերքներ եւ դրանցից ստացված արտադրատեսակներ՝ չմանրէազերծված,	25
Հյութամթերք՝ մրգերից, պաստերիզացված, հյութեր թարմ քամած, խտացրած հյութեր, խտացրած մորսեր եւ խտացրած մրգային եւ (կամ) բանջարեղենային խյուս, այդ թվում՝ արագ սառեցված	
Համեմանքներ, համեմունքներ, ընկույզներ, սերմեր՝ յուղատու, սննդի մեջ օգտագործելու համար	25
Հատուկ նշանակության ճարպեր, այդ թվում՝ խոհարարական, հրուշակեղենային, հացաթխման. Մայոնեզներ, սոուսներ մայոնեզային, սոուսներ բուսական յուղերի հիմքով. Մարգարիններ, կաթնային ճարպի փոխարինիչներ, կակաոյի յուղի համարժեքներ, կակաոյի յուղի բարելավիչներ «SOS» տիպի, կակաոյի յուղի փոխարինիչներ «POP» տիպի, կակաոյի յուղի փոխարինիչներ՝ չտեմպերացվող (քերմամշակման չենթարկվող), ոչ լատորինային տիպի, կակաոյի յուղի	25

փոխարինիչներ՝ չտեմպերացվող, լառուրինային տիպի, խառնուրդներ հալեցված, սփրեդներ, կրեմներ՝ բուսական յուղերի հիմքով	
Ըմպելիքներ ոչ ալկոհոլային, խտանյութեր եւ ըմպելիքների համար խառնուրդներ, օշարակներ, խմորման միջոցով ստացված ըմպելիքներ, գարեջուր եւ գարեջրի հիմքով խմիչքներ	25 (100' մինչեւ 30 օր պիտանիության ժամկետ ունեցող ոչ ալկոհոլային ըմպելիքների համար)
Սպիտակուցների իզոյատներ եւ խտանյութեր ու դրանց վերամշակումից ստացվող մթերքներ, Պեկտին, ագար-ագար, դոնդողանյութ, բուսախնձեր, օսլա եւ դրա վերամշակումից ստացվող մթերքներ, խմորիչներ, մեկնարկային կովտուրաներ, խտանյութեր սննդային. Պատրաստի խոհարարական արտադրատեսակներ, հանրային սննդի ուտեստներ	25 (10' մեկնարկային կովտուրաների համար. (50' հանրային սննդի ըմպելիքների համար)
Կենսաբանական ակտիվ սննդային հավելումներ	10 (25' սննդային մանրաթելերի հիմքով ԿԱՀ-ի համար, ԿԱՀ թեյեր՝ մանկական, չոր. 50' պրոբիոտիկ միկրոօրգանիզմների մաքուր կովտուրաների հիմքով հեղուկ ԿԱՀ-ի համար)
Հղիների եւ կերակրող մայրերի սննդի համար նախատեսված մթերքներ կաթնային հիմքով*	50

	Մանկական սննդի համար նախատեսված սննդամթերք վաղ տարիքի երեխաների համար՝ աղապտացված, ելակետային եւ հետագա օգտագործման կաթնային խառնուրդներ՝ ակնթարթային պատրաստման, կաթ՝ չոր, ակնթարթային պատրաստման (բացի մանրէազերծված, ուլտրապաստերիզացված ասեպտիկ չափածրարմամբ մթերքներից)*. Խառնուրդներ՝ կաթնային, աղապտացված, մանրէազերծված, կաթ եւ սերուցք՝ մանրէազերծված, ոչ ասեպտիկ լցման, պատրաստված կաթնային խոհանոցներում. Դիետիկ բուժիչ սննդի համար նախատեսված հատուկ նշանակության սննդամթերք (բացի մսային եւ կաթնային հիմքով սուբլիմացված մթերքներից, սպիտակուցի ցածր պարունակությամբ մթերքներից)	100
	Մանկական սննդի համար նախատեսված սննդամթերք վաղ տարիքի երեխաների համար՝ հավելյալ սննդի համար նախատեսված սննդամթերք հացահատիկային հիմքով՝ եփելու անհրաժեշտությամբ այլուր եւ ձավար. Մանկական ըմպելիքներ խոտաբույսերից (խոտաբույսերից թեյ). Կաթ չոր	25
	Վաղ տարիքի երեխաների համար մանկական սննդի, այդ թվում՝ երեխաների դիետիկ բուժիչ սննդի համար նախատեսված այլ սննդամթերք՝ մսային եւ կաթնային հիմքով սուբլիմացված մթերքներ, սպիտակուցի ցածր պարունակությամբ մթերքներ. Հետագա օգտագործման եւ մասամբ աղապտացված կաթնային խառնուրդներ՝ ջերմամշակում պահանջող, աղապտացված հեղուկ թթվակաթնային խառնուրդներ՝ ասեպտիկ լցման, աղապտացված եւ հետագա օգտագործման կաթնային խառնուրդներ՝ ջերմամշակում պահանջող (բացի մանրէազերծված, ուլտրապաստերիզացված, ասեպտիկ չափածրարմամբ մթերքներից, պահածոյացված արտադրանքից)*. Չոր շիլաների համար՝ (չոր մթերքի մեջ)	50
	Մանկական սննդի համար նախատեսված սննդամթերք նախադպրոցական եւ դպրոցական տարիքի երեխաների համար (բացի ուլտրապաստերիզացված	25 (100' կաթ'

	<p>կաթից՝ ոչ ասեպտիկ լցման սպառողական տարայում. ուլտրապաստերիզացված սերուցքից՝ ոչ ասեպտիկ լցման սպառողական տարայում, պահածոյացված արտադրանքից)</p>	<p>ուլտրապաստերիզացված, ոչ ասեպտիկ լցման սպառողական տարայում. սերուցք՝ ուլտրապաստերիզացված, ոչ ասեպտիկ լցման սպառողական տարայում)</p>
Listeria monocytogenes	<p>Միև եւ մսամթերք. ենթամթերք, ենթամթերք, խոզի ճարպ եւ դրանից ստացվող մթերքներ (բացի սննդային արյունից)</p>	25
	<p>Կաթ եւ կաթնամթերք, այդ թվում՝ խառնուրդներ՝ չոր, նախատեսված փափուկ պաղպաղակի համար (բացի հում կաթից, հում յուղագերձված կաթից եւ հում սերուցքից՝ մանրէագերձված, ուլտրապաստերիզացված ասեպտիկ չափածրարմամբ, թթվակաթնային, չոր, խտացրած մթերքներից, պանիրներից եւ հալած պանրամթերքից, հալած կարագից, կաթնային ճարպից, սերուցքաբուսական հալած խառնուրդից)</p>	<p>25 125 գ (փափուկ եւ աղաջուր դրած պանիրների համար — 5 նմուշներում՝ յուրաքանչյուրը 25 գ զանգվածով)</p>
	<p>Զուկ, արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներ եւ դրանց վերամշակումից ստացվող մթերքներ (բացի չորացված, օդում չորացված, թորշումած ձկներից, պաստերիզացված ձկնկիթից)</p>	25
	<p>Բանջարեղեն եւ կարտոֆիլ՝ թերխաշ, արագ սառեցված եւ դրանցից ստացված արտադրատեսակներ, աղցաններ՝ հում բանջարեղենից եւ մրգերից, Հյութեր՝ թարմ քամած</p>	25
	Սփրեներ բուսասերուցքային	25
	<p>Հղիների եւ կերակրող մայրերի համար նախատեսված մթերքներ՝ կաթնային եւ սոյայի հիմքով*</p>	<p>50 25՝ կաթնային եւ</p>

	հացահատիկային հիմքով չոր մթերքների համար (չոր մթերքի մեջ)
Մանկական սննդի համար նախատեսված սննդամթերք վաղ տարիքի երեխաների համար՝ աղապտացված, ելակետային եւ հետագա օգտագործման կաթնային խառնուրդներ՝ ակնթարթային պատրաստման, կաթ՝ չոր, ակնթարթային պատրաստման. Դիետիկ բուժիչ սննդի համար նախատեսված հատուկ նշանակության սննդամթերք՝ վաղածին եւ թերքաշ երեխաների համար մթերքներ, չոր կաթնային՝ սպիտակուցի բարձր պարունակությամբ, լակտոզայի ցածր պարունակությամբ եւ առանց լակտոզայի պարունակության մթերքներ (բացի մանրէազերծված, ուլտրապաստերիզացված ասեպտիկ չափածրարմամբ մթերքներից)*. Խառնուրդներ՝ կաթնային, աղապտացված, մանրէազերծված, կաթ եւ սերուց՝ մանրէազերծված, ոչ ասեպտիկ լցման, պատրաստված կաթնային խոհանոցներում	100
Վաղ տարիքի երեխաների համար մանկական սննդի համար նախատեսված այլ սննդամթերք կաթնային հիմքով (բացի մանրէազերծված, ուլտրապաստերիզացված ասեպտիկ չափածրարմամբ մթերքներից)*. Չոր շիլաների համար՝ չոր մթերքի մեջ	50
Կաթ՝ չոր, նախատեսված վաղ տարիքի երեխաների սննդի համար	25
Նախադպրոցական եւ դպրոցական տարիքի երեխաների համար մանկական սննդի համար նախատեսված սննդամթերք՝ մսային կիսապատրաստվածքներ եւ ծկից ու արդյունագործության ոչ ծկնային օբյեկտներից կիսապատրաստվածքներ, պաշտետներ եւ մսային խոհարարական արտադրատեսակներ, երշիկերեն (նրբերշիկներ եւ սարդելկաներ), կաթ եւ կաթնամթերք (բացի մանրէազերծված, ուլտրապաստերիզացված ասեպտիկ չափածրարմամբ մթերքներից)	25

Enterobactersakaz akii	Վաղ տարիքի երեխաների սննդի համար նախատեսված սննդամթերք՝ աղապտացված կաթնային խառնուրդներ, շիլաներ՝ չոր, կաթնային, ակնթարթային պատրաստման, նախատեսված մինչեւ 6 ամսական երեխաների համար. Դիետիկ բուժիչ սննդի համար նախատեսված հատուկ նշանակության սննդամթերք՝ նախատեսված մինչեւ 6 ամսական երեխաների համար, վաղաձին եւ (կամ) թերթաշ երեխաների սննդի համար, չոր (չոր մթերթի մեջ). կաթնային խառնուրդներ՝ վերականգնված, պաստերիզացված, արտադրված մանկական կաթնային խոհանոցներում, նախատեսված երեխաների համար ծննդյան առաջին օրվանից	300 նորմավորվող զանգվածում E. Coli-ի եւ սալմոնելաների շարքին չդասվող Enterobacteriaceae մանրէներ հայտնաբերելու դեպքում
Yersinia տեսակի մանրէներ	Չոր բանջարեղեն եւ կարտոֆիլ ու դրանց վերամշակումից ստացվող մթերքներ. արտադրատեսակներ հում, բանջարեղեն եւ մրգեր՝ կտրատված, թերխաշ, այդ թվում՝ սառեցված	25 (արտադրության տարածաշրջանում համաճարակային իրավիճակի առկայության դեպքում)
Ստաֆիլոկոկի էնտերոտոքսիներ	Պանիրներ եւ պանրամթերք, պանրի մածուկներ, այդ թվում՝ մանկական սննդի համար նախատեսված. Մանկական սննդի համար նախատեսված սննդամթերք՝ չոր, կաթնային հիմքով (բացի չոր շիլաներից), այդ թվում՝ դիետիկ բուժիչ սննդի համար նախատեսված հատուկ նշանակության սննդամթերք	125 (5 նմուշներում՝ յուրաքանչյուրը 25 գ զանգվածում). (նորմավորվող զանգվածում S.aureus ստաֆիլոկոկեր հայտնաբերելու դեպքում)

* (օգտագործման համար պատրաստի մթերթի մեջ)

Հավելված 2
 «Աննդամթերքի անվտանգության մասին»
 Մաքսային միության
 տեխնիկական կանոնակարգի
 (ՄՄ ՏԿ 021/2011)

Անվտանգության մանրէաբանական նորմատիվները

Աղյուսակ 1

1.1. Միս եւ մսամթերք. թռչուն, ձու եւ դրանց վերամշակումից ստացվող մթերքներ

Ցուցանիշները	Թույլատրելի մակարդակները	Ծանոթագրություններ
Մեզոֆիլային աէրոբ եւ ֆակոլտատիվ անաէրոբ միկրոօրգանիզմների քանակ, ԳԱՄ/գ (սմ ³), ոչ ավելի	10	Թարմ միս (բոլոր տեսակների սպանդային կենդանիների)
	100	Հավկիթ, լորի ձու դիետիկ
	1×10^3	Քիչ սառեցված, պարեցված միս (բոլոր տեսակների սպանդային կենդանիների). Երշիկեղեն՝ եփած, այդ թվում՝ թռչնի մսից, այդ թվում՝ կտրատված. Մթերքներ՝ մսից, եփած, եփած եւ խորոված, ապխտած-եփած, ապխտած-խորոված, խորոված, այդ թվում՝ կտրատված եւ վակուումային փաթեթավորմամբ՝ փոփոխված մթնոլորտի պայմաններում. Պաշտետներ՝ յարդից եւ (կամ) մսից, այդ թվում՝ թաղանթով.

	Թոշնի մսեղիք եւ մսեղիքի մասեր ու դրանցից ստացված արտադրատեսակներ՝ խորոված, եփած-ապխտած, ապխտած, հում ապխտած, հում թորշոմած, այդ թվում՝ մանր կտրատված,
2×10^3	Երշիկներ՝ արյունային, լիվերային, գելցներ, սալտիսոններ. Դոնդողացված մթերքներ՝ մսից եւ թոշնից. Պաշտետներ թոշնի մսից.
$2,5 \times 10^3$	Երշիկեղեն՝ եփած, երկրորդ, երրորդ սորտի հումքից վերամշակված, այդ թվում՝ կտրատված
5×10^3	Պաշտետներ թոշնի յարդից. Լիվերային երշիկներ՝ թոշնի մսից եւ ենթամթերքից. Խճողակ՝ հավի, ջերմային չորացմամբ. Հավկիթ ուտելի եւ այլ թոշնատեսակների ձու
1×10^4	Սառեցված միս. Միս՝ պաղեցված, հատվածամասերով, վակուումային փաթեթավորմամբ կամ փոփոխված գազային մթնոլորտի պայմաններում փաթեթավորված. Մսային ուտեստներ՝ պատրաստի, արագ սառեցված բոլոր տեսակի մթերատու կենդանիների մսի չափաբաժանված կտորներից (առանց սոուսի), տապակած, խաշած. Թոշնի մսեղիք եւ միս պաղեցված. Չորացված մթերքներ թոշնի մսից, այդ թվում՝ խճողակ՝ ճոտի, սուբլիմացիոն չորացմամբ. Զվի սպիտակուց սուբլիմացիոն չորացմամբ
2×10^4	Մսային ուտեստներ՝ պատրաստի, արագ սառեցված, մանր կտրատված մսից, սոուսով. Նրբարիթներ՝ մսից կամ ենթամթերքից միջուկով
$2,5 \times 10^4$	Ալբումին սննդային. Խտանյութեր՝ սննդային, ենթամթերքի մսից, չոր
5×10^4	Արյան պլազմայի (շիճուկի) չոր խտանյութ. Զվի փոշի, մելանժ՝ էնտերալ սնուցման մթերքների համար. Զվի դեղնուց՝ սուբլիմացիոն չորացմամբ
1×10^5	Թոշնի մսեղիք եւ միս սառեցված. Զվամթերք հեղուկ, ֆիլտրացված, պաստերիզացված. Կիսապատրաստվածքներ՝ թոշնի մսից, բնական՝ մսառուկրային, անոսկը, առանց թաթախման

5×10^5	<p>Բլոկներ՝ ուսկրով, անոսկր, ջլային մսից, սառեցված.</p> <p>Կիսապատրաստվածքներ՝ մսային, անոսկր (պաղեցված, քիչ սառեցված, սառեցված), այդ թվում՝ մարինացված՝ խոշոր կտորներով. արյուն սննդային.</p> <p>Թոչնի մսեղիք եւ միս՝ պաղեցված, քիչ սառեցված, սառեցված.</p> <p>Զվամթերք՝ հեղուկ, սառեցված</p>	
1×10^6	<p>Կիսապատրաստվածքներ՝ մսային, անոսկր (պաղեցված, քիչ սառեցված, սառեցված), այդ թվում՝ մարինացված, փոքր կտորներով: Կիսապատրաստվածքներ՝ թոչնի մսից, բնական՝ մսառութային, անոսկր, թաթախված, համեմանքներով, սոուսով, մարինացված. միս՝ կտորներով, անոսկր, բլոկներով. Կիսապատրաստվածքներ՝ թոչնի մսից, մանր կտրատված (պաղեցված, քիչ սառեցված, սառեցված). Թոչնի միս՝ մեխանիկական եղանակով ուսկրահանված, ուսկրային մնացորդը պաղեցված, սառեցված, բլոկներով, կիսապատրաստվածք ուսկրային. Թոչնի կաշի. Թոչնի ենթամթերք եւ դրանից ստացված կիսապատրաստվածքներ</p>	
2×10^6	<p>Կիսապատրաստվածքներ՝ մսային, մանր կտրատված (պաղեցված, սառեցված), խմորապատ, լցոնած (տոլմա, դդմիկներ), կիսապատրաստվածքներ՝ միս պարունակող, մանր կտրատված</p>	
5×10^6	<p>Միս՝ սառեցված, սպանդային կենդանիների, մեխանիկական եղանակով ուսկրահանված.</p> <p>Կիսապատրաստվածքներ՝ մսային, մանր կտրատված (պաղեցված, սառեցված)՝ կաղապարված, այդ թվում՝ թաթախված. Խճողակ՝ տավարի մսից, խոզի մսից, սպանդային այլ կենդանիների մսից. Կիսապատրաստվածքներ մսառութային (խոշոր կտորներով, չափաբաժններով, փոքր կտորներով)</p>	
Աղիքային ցուպիկի խմբի մանրէներ (կոլիձներ),	1.0	<p>Թարմ միս (կենդանիների բոլոր տեսակների). Երշիկեղեն, այդ թվում՝ թոչնի մսից, կիսապախտած, եփած-ապխտած, եփած, այդ թվում՝ կտրատված. Մթերքներ՝ մսից,</p>

չենթուլատրվում մթերքի գանգվածում (գ/սմ ³)	<p>Եփած, եփած եւ խորոված, ապխտած-եփած, ապխտած-խորոված, խորոված, այդ թվում՝ կտրատված եւ վակուումային փաթեթավորմամբ՝ փոփոխված մթնոլորտի պայմաններում. Երշիկներ արյունային, լիվերային, զելցներ, սալտիսոններ. Պաշտետներ՝ յարդից եւ (կամ) մսից, այդ թվում՝ թաղանթով. Խտանյութեր՝ սննդային, մսից եւ ենթամթերքից, չոր. Թռչնի մսեղիք եւ մսեղիքի մասեր ու արտադրատեսակներ՝ խորոված, եփած-ապխտած, ապխտած, հում ապխտած, հում թորշումած. Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ մանր կտրատված մսից</p>
0.1	<p>Քիչ սառեցված, պաղեցված միս (կենդանիների բոլոր տեսակների). Արյուն սննդային եւ դրա վերամշակումից ստացվող մթերքներ չոր՝ ալբումին, պլազմայի խտանյութ. Երշիկներ եւ մթերքներ՝ մսից ու թռչնից, հում ապխտած եւ հում թորշումած. Դոնդողացված մթերքներ՝ մսից եւ թռչնից. Պատրաստի, արագ սառեցված ուտեստներ թռչնի մսից. Պաշտետներ եւ լիվերային երշիկներ՝ թռչնի մսից եւ ենթամթերքից. Մթերքներ՝ չորացված, թռչնի մսից.</p> <p>Հավկիթ, լորի ձու դիետիկ. Զվամթերք՝ հեղուկ, պաստերիզացված, սառեցված, չոր, ձվածեղի համար խառնուրդներ</p>
0.01	<p>Միս սառեցված. միս (կենդանիների բոլոր տեսակների)՝ պաղեցված, հատվածամասերով, վակուումային փաթեթավորմամբ կամ փոփոխված գազային մթնոլորտի պայմաններում փաթեթավորված. Միս՝ սառեցված, սպանդային կենդանիների, մսեղիք, կիսամսեղիք, քառորդամասեր, հատվածամասեր. Մսային ուտեստներ՝ պատրաստի, արագ սառեցված. Խճողակ՝ ճտի, սուբլիմացիոն չորացմամբ. Ձու ուտելի. Զվամթերք սուբլիմացիոն չորացմամբ</p>
0.001	<p>Միս՝ սառեցված, ուսկրային, անոսկր, բլոկային, դոնդողացված. Կիսապատրաստվածքներ՝ մսային, անոսկր (պաղեցված, քիչ սառեցված, սառեցված), այդ թվում՝ մարինացված.</p>

	0.0001	Միս՝ սառեցված, մեխանիկական եղանակով ուկրահանված։ Կիսապատրաստվածքներ՝ մսային, միս պարունակող եւ թոչնի մսից, մսառուկրային, մանր կտրատված, կաղապարով, այդ թվում՝ թաթախված, խմորապատ, լցոնած։ Խճողակներ
E.coli, չի թույլատրվում մթերքի զանգվածում (գ/սմ ³)	1.0	Երշիկներ եւ մթերքներ՝ մսից եւ թոչնից, հում ապիտած եւ հում թորշումած, այդ թվում՝ կտրատված եւ վակուումային փաթեթավորմամբ
S.aureus, չի թույլատրվում մթերքի զանգվածում (գ/սմ ³)	1.0	Արյուն սննդային. Երշիկեղեն եւ մթերքներ՝ մսից եւ թոչնից, եփած, խորոված, եփածապիտած, ապիտած, հում ապիտած, հում թորշումած. Երշիկներ՝ արյունային, լիվերային, թոչնի մսից եւ ենթամթերքից. Երշիկներ՝ արյունային, լիվերային, գեցներ, սալտիսոններ, պաշտետներ՝ յարդից եւ (կամ) մսից, այդ թվում՝ թաղանթով, դոնդողացված մսային մթերքներ (այն մթերքների համար, որոնց պիտանիության ժամկետները չեն գերազանցում 2 օրը). Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ թոչնի մանր կտրատված մսից. Պատրաստի, արագ սառեցված ուտեստներ՝ թոչնի մսից. տապակած, խաշած, մանր կտրատված մսից, սոուսով եւ խավարտով. Պաշտետներ թոչնի մսից, այդ թվում՝ փորոտիքի օգտագործմամբ. Դոնդողացված մթերքներ թոչնից. Զվամթերք՝ հեղուկ, պաստերիզացված, սառեցված. Չոր խառնուրդներ ձվածեղի համար
	0.1	Մսային ուտեստներ՝ պատրաստի, արագ սառեցված, բոլոր տեսակի մթերատու կենդանիների մսի չափաբաժանված կտորներից առանց սոուսի, տապակած, խաշած, մանր կտրատված մսից սոուսով, նրբաբլիթներ՝ մսից կամ ենթամթերքից միջուկով եւ այլն. Պաշտետներ՝ յարդից եւ (կամ) մսից, այդ թվում՝ թաղանթով. Դոնդողացված մսային մթերքներ. Երշիկեղեն՝ թոչնի մսից, կիսապախտած. Պաշտետներ թոչնի յարդից. Խճողակ՝ հավի, սուբլիմացիոն եւ ջերմային չորացմամբ
	0.01	Չորացված մթերքներ թոչնի մսից

Proteus խմբի մանրէներ, չի թույլատրվում մթերքի գանգվածում (գ)	1.0	Միս (կենդանիների բոլոր տեսակների) պաղեցված՝ մանկական, դիետիկ սննդի համար, ալբումին սննդային, խճողակ՝ հավի, սուբլիմացիոն եւ ջերմային չորացմամբ. Չորացված մթերքներ թոշնի մսից. Զվամթերք՝ հեղուկ, ֆիլտրված, պաստերիզացված. Զվամթերք չոր, խառնուրդներ ձվածեղի համար
	0.1	Միս պաղեցված (կենդանիների բոլոր տեսակների), 7 օրից ավելի պիտանիության ժամկետով
Սովֆիտ վերականգնող կլոստրիդիաներ, չի թույլատրվում մթերքի գանգվածում (գ/սմ ³)	1.0	Արյուն սննդային, ալբումին. Արյան պլազմայի չոր խտանյութ. Պաշտետներ՝ յարդից եւ (կամ) մսից, այդ թվում՝ թաղանթով
	0.1	Երշիկեղեն՝ մսից եւ թոշնից, եփած-ապխտած, կիսաապխտած. Երշիկեղեն եփած, այդ թվում՝ կտրատված եւ վակուումային փաթեթավորմամբ՝ փոփոխված մթնոլորտի պայմաններում. Մթերքներ՝ մսից, եփած, ապխտած-եփած, ապխտած-խորոված, խորոված. Մթերքներ՝ մսից, եփած եւ խորոված, ապխտած-եփած, այդ թվում՝ կտրատված եւ վակուումային փաթեթավորմամբ՝ փոփոխված մթնոլորտի պայմաններում. Զելցներ, սալտիսոններ. Երշիկներ՝ արյունային, լիվերային (այն մթերքների համար, որոնց պիտանիության ժամկետները չեն գերազանցում 2 օրը). Երշիկներ՝ արյունային, լիվերային, այդ թվում՝ թոշնի մսից եւ ենթամթերքից. Պաշտետներ՝ յարդից եւ (կամ) մսից, այդ թվում՝ թոշնի, այդ թվում՝ թաղանթով. Դոնդողանման մթերքներ՝ մսային եւ թոշնից. Թոշնի մսեղիք եւ մսեղիքի մասեր ու արտադրատեսակներ՝ խորոված, եփած-ապխտած, ապխտած, հում ապխտած, հում թորշումած. Խոհարարական արտադրատեսակներ թոշնի մանր կտրատված մսից
	0.01	Երշիկեղեն եւ մթերքներ՝ սպանդային կենդանիների մսից, հում ապխտած եւ հում թորշումած, երշիկեղեն՝ կիսաապխտած եւ եփած-ապխտած, եփած. Երշիկեղեն՝ թոշնի մսից, հում թորշումած, հում ապխտած, կիսաապխտած. Մթերքներ՝ մսից, ապխտած-եփած (այտերի միս, այտի հետնամասի միս, սրունքի միս). Երշիկներ՝ արյունային, լիվերային

Enterococcus խմբի մանրէներ, ԳԱՄ/գ (սմ ³), ոչ ավելի	1×10^3	Մսային ուտեստներ՝ պատրաստի, արագ սառեցված, մսի չափաբաժանված կտորներից (առանց սոուսի), տապակած, խաշած. մանր կտրատված մսից սոուսով. Նրբաբլիթներ՝ մսից կամ ենթամթերքից միջուկով եւ այլն
	1×10^4	Պատրաստի, արագ սառեցված ուտեստներ՝ թռչնի մսից
Բորբոսներ, ԳԱՄ/գ (սմ ³), ոչ ավելի	500	Կիսապատրաստվածքներ՝ մսային, մանր կտրատված (պաղեցված, սառեցված), կաղապարով, այդ թվում՝ թաթախված, խմորապատ, լցոնած (տոլմա, դդմիկներ), կիսապատրաստվածքներ՝ միս պարունակող, մանր կտրատված, 1 ամսից ավելի պիտանիության ժամկետով
	100	Խտանյութեր՝ սննդային, ենթամթերքի մսից, չոր

1.2. Զուկ, արյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներ եւ դրանց վերամշակումից ստացվող մթերքներ

Ցուցանիշները	Թույլատրելի մակարդակները	Ծանոթագրություններ
Մեզոֆիլային աէրոր եւ ֆակուլտատիվ անաէրոր միկրոօրգանիզմների քանակ, ԳԱՄ/գ, ոչ ավելի	1×10^3	Արտադրատեսակներ՝ եփած-սառեցված, կառուցվածքավորված. Ձկնկիթ՝ թառափազգի ձկների, հատիկավոր, պաստերիզացված
	5×10^3	Ձկնկիթ՝ այլ տեսակի ձկների, պաստերիզացված. Հիդրոլիզատ արյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից, երկփեղկ կակղամորթներ կենդանի. Ձեմեր ծովային կաղամբից
	1×10^4	Ձկնամթերք՝ տաք եւ սառը ապխտման, չմասնատված. Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ջերմամշակմամբ, ձկնկիթից մթերքներ. Աղցաններ՝ քաղմաբաղադրիչ, առանց համեմվածքի. Ձկնկիթ՝ թառափազգի ձկների, հատիկավոր, տուփային, մամլած, ձկնկիթի անալոգներ

2×10^4	Եփած-սառեցված արտադրանք՝ արագ սառեցված, պատրաստի ուտեստներ ձկից եւ արյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից, այդ թվում՝ վակուումային փաթեթավորմամբ. Թորշոմած եւ չորացված արտադրանք ծովային անողնաշարավորներից:
3×10^4	Ձկնամթերք՝ սառը ապիստման, մասնատված, այդ թվում՝ կտրատված
$7,5 \times 10^4$	Ձկնամթերք՝ սառը ապիստման, բալիկային արտադրատեսակներ, այդ թվում՝ կտրատված
5×10^4	Զուկ-հումք եւ ձուկ կենդանի. Ձկնամթերք՝ պաղեցված եւ սառեցված. Խճողակ հատուկ կոնդիցիայի. Պրեսերվներ՝ մասնատված եւ ջերմամշակված ձկից, երկփեղկ կակղամորթների մսից. Զուկ՝ մասնատված, ենթաապիստած, քիչ աղ դրած, այդ թվում՝ ֆիլե, այդ թվում՝ վակուումային փաթեթավորմամբ, ձուկ՝ թորշոմած, օդում չորացված, չորացված. Խոհարարական բազմաբաղադրիչ արտադրատեսակներ՝ ջերմամշակմամբ, դոնդողացված մթերքներ. Սերմնագեղձեր եւ ձկնկիթ թաղանթով՝ պաղեցված եւ սառեցված. Ձկնկիթ թառափազգի ձկների՝ թաղանթով աղ դրած սաղմոնազգի ձկների՝ հատիկավոր, աղ դրած, սառեցված ձկնաթաղանթից. Խեցգետնանմաններ եւ այլ անողնաշարավորներ կենդանի. Երկփեղկ կակղամորթներ՝ պաղեցված, սառեցված. Չորացված եւ սպիտակուցային՝ ծովային արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներ. չոր միդիային արգանակ, արգանակային խորանարդիկներ եւ մածուկներ, սպիտակուց մեկուսացված. Զրիմուններ, ծովային խոտեր-հումք, այդ թվում՝ սառեցված եւ չորացված
1×10^5	Ձկնամթերք՝ պաղեցված եւ սառեցված բացի հատուկ կոնդիցիայի խճողակից, արյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներ. Լյարդ, ձկան գլուխ սառեցված. Պրեսերվներ՝ համեմված եւ հատուկ աղադրման, ձկից, այդ թվում՝ չմասնատված. պրեսերվներ «Մածուկ»՝ մածուկներ սպիտակուցային. Ձկնամթերք՝ սառը ապիստման, աղ դրած, համեմված, մարինացված, այդ թվում՝ ֆիլե, կտրատված, լցվածքով,

		համեմանքներով, խավարտով, բուսական յուղով, Ձկնկիթ՝ սաղմոնազգի ձկների, հատիկավոր, աղ դրած, Ձկնկիթ՝ այլ տեսակի ձկների, ծակծկված, թաղանթով, աղ դրած, ապխտած, թորշոմած
	2×10^5	Պրեսերվներ՝ մասնատված ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից, բուսական յուղերի, լցվածքների, սոուսների ավելացմամբ, խավարտով եւ առանց խավարտի (այդ թվում՝ սաղմոնազգի ձկներից). Խոհարարական արտադրատեսակներ առանց ջերմամշակման. ձուլ՝ աղ դրած, մանր կտրատված, պաշտետներ, մածուկներ. Կարագ՝ ծովատառեխի, ձկնկիթի, կրիլների եւ այլն. Խոհարարական ձկնկիթային մթերքներ՝ բազմաբաղադրիչ ուտեստներ
	5×10^5	Պրեսերվներ «Մածուկ»՝ ձկնային մածուկներ. Ապուրներ՝ չոր, ձկան, եփելու անհրաժեշտությամբ
Աղիքային ցուպիկի խմբի մանրէներ (կոլիձեւեր), չեն թուլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	1.0	Պրեսերվներ ջերմամշակված ձկից. Ձկնամթերք տաք ապխտման. Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ջերմամշակմամբ, խճողակային արտադրատեսակներ, մածուկներ, պաշտետներ՝ խորոված, տապակած, խաշած, լցվածքով եւ այլն. Աղցաններ՝ ձկից եւ ծովամթերքից, առանց համեմվածքի. Խոհարարական ձկնկիթային մթերքներ ջերմամշակմամբ. Եփած-սառեցված արտադրանք՝ կառուցվածքավորված արտադրատեսակներ. Ձկնկիթ՝ թառափազգի ձկների, սաղմոնազգի ձկների՝ հատիկավոր, աղ դրած, այլ տեսակի ձկների՝ պաստերիզացված. Արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներ՝ երկփեղկ կակղամորթներ կենդանի, թորշոմած եւ չորացված. Չորացված եւ սպիտակուցային՝ ծովային արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներ՝ հիդրոլիզատ եւ սպիտակուցածխաջրային խտանյութ միդիայից. Զրիմուռներ եւ ծովային խոտեր չորացված, չեմեր ծովային կաղամբից
	0.1	Ձկնամթերք՝ սառը ապխտման, այդ թվում՝ կտրատված, բալիկային արտադրատեսակներ, այդ թվում՝ կտրատված. Ձուլ՝ մասնատված, ենթաապխտած, քիչ աղ դրած, այդ թվում՝ ֆիլե, այդ թվում՝

	<p>վակուումային փաթեթավորմամբ. Զուլ՝ աղ դրած, համեմված, մարինացված. Զուլ՝ թորշոմած, օդում չորացված, չորացված. Պրեսերվներ «Մածուկ»՝ սպիտակուցային մածուկից, Երկինուկ կակղամորթների մսից. Խոհարարական արտադրատեսակներ դոնդողացված, ձկնկիթային բազմաբաղադրիչ մթերքներ առանց ջերմամշակման. Եփած-սառեցված արտադրանք՝ արագ սառեցված, պատրաստի ձկնային ճաշատեսակներ եւ նախուտեստներ, նրբարիթներ ձկով, միջուկ ձկնային, այդ թվում՝ վակուումային փաթեթավորմամբ, արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից. Սերմնագեղձեր աղ դրած. Ձկնկիթ այլ տեսակի ձկների, բացի թառափազգիներից եւ սարմինազգիներից՝ ծակծկված աղ դրած, թարևանթով քիչ աղ դրած, ապխտած, թորշոմած. Ձկնկիթի անալոգներ, այդ թվում՝ սպիտակուցային. Երկինուկ կակղամորթներ՝ պաղեցված, սառեցված. Զորացված եւ սպիտակուցային արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներ. չոր միդիային արգանակ, արգանակային խորանարդիկներ եւ մածուկներ, սպիտակուց մեկուսացված. Զրիմուններ եւ ծովային խոտեր-հումք</p>
0.01	<p>Զուլ-հումք եւ ձուկ կենդանի, արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներ՝ խեցգետնանմաններ եւ այլ անողնաշարավորներ կենդանի. Պաղեցված եւ սառեցված ձկնամթերք՝ խճողակ հատուկ կոնդիցիայի. Պրեսերվներ՝ համեմված եւ հատուկ աղադրման, մասնատված ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից, բուսական յուղերի, լցվածքների, սոուսների ավելացմամբ, խավարտով եւ առանց խավարտի, ձկան մածուկից. Ձկնամթերք սառը ապխտման, երշիկեղեն եւ խճողակային արտադրատեսակներ. Զուլ՝ աղ դրած, համեմված, մարինացված, այդ թվում՝ մասնատված, այդ թվում՝ առանց կոնսերվանտների, կտրատված, լցվածքով, համեմանքներով, խավարտով, բուսական յուղով. Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ջերմամշակմամբ. բազմաբաղադրիչ արտադրատեսակներ, այդ թվում՝ սառեցված, առանց ջերմամշակման. Ձուկ՝ աղ դրած, մանր կտրատված, պաշտետներ, մածուկներ</p>

	0.001	Պաղեցված, սառեցված ծուկ, ձկնամթերք՝ ֆիլե ձկան, ծուկ հատուկ մշակման, խճողակ՝ ձկան, սննդային, կաղապարված խճողակային արտադրատեսակներ, այդ թվում՝ ալրային բաղադրիչով. Արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներ՝ խեցքետնանմաններ եւ այլ անողնաշարավորներ. Ապուրներ՝ չոր, ձկան, եփելու անհրաժեշտությամբ. Խոհարարական արտադրատեսակներ առանց ջերմամշակման. Կարագ՝ ծովատառեխի, ձկնկիթի, կրիլների եւ այլն. Սերմնագեղձեր եւ ձկնկիթ թաղանթով՝ պաղեցված եւ սառեցված. Լյարդ, ձկան գլուխ սառեցված
S. aureus, չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	1.0	Պրեսերվներ՝ քիչ աղ դրած, համեմված եւ հատուկ աղադրման, ձկից, այդ թվում՝ բուսական յուղերի, լցվածքների, սոուսների ավելացմամբ, խավարտով եւ առանց խավարտի. ջերմամշակված ձկից, արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից՝ բուսական յուղերի, լցվածքների ավելացմամբ, խավարտով եւ առանց խավարտի. Ձկնամթերք տաք եւ սառը ապիտման, բալիկային արտադրատեսակներ, այդ թվում՝ կտրատված. Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ջերմամշակմամբ. Ծուկ եւ խճողակային արտադրատեսակներ, մածուկներ, պաշտետներ՝ խորոված, տապակած, խաշած, լցվածքով եւ այլն, ալրային բաղադրիչով, բազմաբաղադրիչ արտադրատեսակներ, դոնդողացված մթերքներ. Խոհարարական ձկնկիթային մթերքներ. Խոհարարական արտադրատեսակներ առանց ջերմամշակման խառնելուց հետո. աղցաններ՝ ձկից եւ ծովամթերքից, առանց համեմվածքի. Եփածսառեցված արտադրանք՝ արտադրատեսակներ կառուցվածքավորված, արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից՝ կակղամորթների միս, ուտեստներ երկիրեղկ կակղամորթների մսից, մանր ծովախեցգետինների, ծովախեցգետինների, կրիլների մսից. Ձկնկիթ թառափազգի ձկների. սաղմոնազգի ձկների՝ հատիկավոր, աղ դրած. այլ տեսակի ձկների, Ձկնկիթի անալոգներ. Չորացված եւ սպիտակուցային՝ ծովային արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներ. հիդրոլիզատ միոփիայից, սպիտակուցածխաջրային խտանյութ միոփիայից
	0.1	Պաղեցված եւ սառեցված ձկնամթերք՝ խճողակ հատուկ կոնդիցիայի. Պրեսերվներ «Մածուկ» երկիրեղկ կակղամորթների մսից. Ձկնամթերք սառը ապիտման, այդ

		թվում՝ խճողակ եւ երշիկեղեն, ծուկ՝ մասնատված, ենթաապիտած, քիչ աղ դրած, այդ թվում՝ ֆիլե վակուումային փաթեթավորմամբ. Զուկ՝ աղ դրած, համեմված, մարինացված, մասնատված, այդ թվում՝ լցվածքով, համեմանքներով, խավարտով, բուսական յուղով. Խոհարարական արտադրատեսակներ առանց ջերմամշակման. Զուկ՝ աղ դրած, մանր կտրատված, պաշտետներ, մածովներ, կարագ՝ ծովատառեխի, ձկնկիթի, կրիխների եւ այլն, խոհարարական ձկնկիթային բազմաբաղադրիչ ուտեստներ առանց ջերմամշակման խառնելուց հետո. Եփած-սառեցված արտադրանք՝ արագ սառեցված, պատրաստի ձկնային ճաշատեսակներ, այդ թվում՝ վակուումային փաթեթավորմամբ. Արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներ՝ խեցգետնանմաններ. Սերմնագեղձեր աղ դրած. Երկփեղկ կակղամորթներ
0.01		Զուկ-հումք եւ ծուկ կենդանի. Զուկ պաղեցված, սառեցված. Արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներ՝ խեցգետնանմաններ եւ այլ անողնաշարավորներ (գիստանի եւ փորոտանի կակղամորթներ, փշամորթներ եւ այլն)՝ կենդանի, պաղեցված, սառեցված. Պաղեցված եւ սառեցված ձկնամթերք՝ ֆիլե ձկան, ծուկ հատուկ մշակման, խճողակ՝ ձկան, սննդային, կաղապարված խճողակային արտադրատեսակներ, այդ թվում՝ ալրային բաղադրիչով. Սերմնագեղձեր եւ ձկնկիթ թաղանթով՝ պաղեցված եւ սառեցված. Լյարդ, ձկան գլուխ սառեցված
V.parahaemolyticus, ԳԱՄ/գ, ոչ ավելի	10	Ձկնամթերք՝ ծովային ձկից, սառը ապիտման, այդ թվում՝ կտրատված. Զուկ՝ ծովային, մասնատված, ենթաապիտած, քիչ աղ դրած, այդ թվում՝ ֆիլե
	100	Զուկ-հումք եւ ծուկ կենդանի (ծովային). Պաղեցված եւ սառեցված ծուկ (ծովային), ձկնամթերք՝ ֆիլե ձկան, ծուկ հատուկ մշակման, (ծովային ձկան համար), խճողակ՝ ձկան, սննդային, եւ խճողակային արտադրատեսակներ, այդ թվում՝ ալրային բաղադրիչով. Սերմնագեղձեր եւ ձկնկիթ թաղանթով, (ծովային ձկան համար). Լյարդ, ձկան գլուխ սառեցված. Արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներ՝ խեցգետնանմաններ եւ այլ անողնաշարավորներ՝ կենդանի, պաղեցված, սառեցված. Երկփեղկ պաղեցված, սառեցված

V. parahaemolyticus, չեն թուլատրվում մթերքի զանգվածում (գ/սմ ³)	25	Արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներ. Երկփեղկ կակղամորթներ կենդանի
Enterococcus տեսակի մանրէներ, չեն թուլատրվում մթերքի զանգվածում (գ/սմ ³)	0.1	Արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներ. Երկփեղկ կակղամորթներ կենդանի
Enterococcus տեսակի մանրէներ, ԳԱՄ/գ, ոչ ավելի	1x10 ³	Եփած-սառեցված արտադրանք՝ արագ սառեցված, պատրաստի ձկնային ճաշատեսակներ եւ նախուտեստներ, նրբարլիթներ ձկով, միջուկ ձկնային, այդ թվում՝ վակուումային փաթեթավորմամբ (չափաբաժանված կտորներով արտադրանքի մեջ). Եփած-սառեցված արտադրանք արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից՝ խեցգետնանմաններ, կակղամորթների միս, ուտեստներ՝ Երկփեղկ կակղամորթների մսից, մանր ծովախեցգետինների, ծովախեցգետինների, կրիլների մսից (չափաբաժանված կտորներով արտադրանքի մեջ)
	2x10 ³	Եփած-սառեցված արտադրանք՝ արտադրատեսակներ կառուցվածքավորված, արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից՝ խեցգետնանմաններ, կակղամորթների միս, ուտեստներ՝ Երկփեղկ կակղամորթների մսից, մանր ծովախեցգետինների, ծովախեցգետինների, կրիլների մսից (խճողակային արտադրանքում):
Սուլֆիտ վերականգնող կլոստրիդիաններ, չեն թուլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	1.0	Պրեսերվներ ջերմամշակված ձկից. Զուկ թորշոմած. Խոհարական արտադրատեսակներ ջերմամշակմամբ, այդ թվում՝ խճողակային՝ խորոված, տապակած, խաշած, լցվածքով եւ այլն. ալրային բաղադրիչով. բազմաբաղադրիչ արտադրատեսակներ վակուումային փաթեթավորմամբ. Եփած-սառեցված արտադրանք՝ արտադրատեսակներ կառուցվածքավորված, արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից՝ խեցգետնանմաններ, կակղամորթների միս, ուտեստներ՝ Երկփեղկ կակղամորթների մսից, մանր ծովախեցգետինների, ծովախեցգետինների,

		Կրիլների մսից (վակուումային փաթեթավորմամբ). Զկնկիթ՝ թառափազգի եւ սաղմոնազգի ձկների, հատիկավոր, աղ դրած. Զկնկիթ այլ տեսակի ձկների. ծակծկված աղ դրած, թաղանթով, քիչ աղ դրած, ապխտած, թորշոմած, պաստերիզացված. Չորացված եւ սպիտակուցային ծովային արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներ. սպիտակուցաածխաջրային խտանյութ՝ միդիայից, վակուումային փաթեթավորմամբ
0.1		Պաղեցված եւ սառեցված ձկնամթերք՝ խճողակ հատուկ կոնդիցիայի. Պրեսերվներ «Մածուկ» սպիտակուցային մածուկից. Զկնկիթի անալոգներ, այդ թվում՝ սպիտակուցային. Զկնամթերք՝ տաք եւ սառը ապխտման, վակուումային փաթեթավորմամբ. Զուկ՝ աղ դրած, համեմված, մարինացված, այդ թվում՝ օդում չորացված (վակուումային փաթեթավորմամբ). Եփած-սառեցված արտադրանք՝ արագ սառեցված, պատրաստի ձկնային ճաշատեսակներ, նրբարլիթներ ձկով, միջուկ ձկնային (վակուումային փաթեթավորմամբ). Արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներ՝ երկփեղկ կակղամորթներ կենդանի. Թորշոմած եւ չորացված արտադրանք ծովային անողնաշարավորներից
0.01		Պաղեցված եւ սառեցված ձկնամթերք՝ ֆիլե ձկան, ձուկ հատուկ մշակման, խճողակ՝ ձկան, սննդային, խճողակային արտադրատեսակներ, այդ թվում՝ ալրային բաղադրիչով (վակուումային փաթեթավորմամբ արտադրանքում). Պրեսերվներ համեմված եւ հատուկ աղադրման, ձկից, այդ թվում՝ մասնատված ձկից, բուսական յուղերի, լցվածքների, սոուսների ավելացմամբ, խավարտով եւ առանց խավարտի. Պրեսերվներ «Մածուկ»՝ ձկնային մածուկներ, արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից, բուսական յուղերի, լցվածքների, սոուսների ավելացմամբ, խավարտով եւ առանց խավարտի. Զուկ չորացված (վակուումային փաթեթավորմամբ). Չորացված եւ սպիտակուցային ծովային արդյունագործության ծովամթերքի ոչ ձկնային օբյեկտներ. չոր միդիային արգանակ, արգանակային խորանարդիկներ եւ մածուկներ, սպիտակուց մեկուսացված,

Բորբոսներ, չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	0.1	Զկնկիթ թառափազգի ձկների՝ հատիկավոր, պաստերիզացված, այլ տեսակի ձկների՝ պաստերիզացված
Բորբոսներ, ԳԱՄ/գ (սմ ³), ոչ ավելի	10	Պրեսերվներ՝ համեմված եւ հատուկ աղադրման, չմասնատված եւ մասնատված ձկից, այդ թվում՝ քիչ աղ դրած. Պրեսերվներ՝ մասնատված ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից, բուսական յուղերի, լցվածքների, սոուսների ավելացմամբ, խավարտով եւ առանց խավարտի. Պրեսերվներ «Մածուկ»՝ ձկնային մածուկներ, սպիտակուցային մածուկից. Պրեսերվներ երկփեղկ կակղամորթների մսից
	50	Զուկ թորշոմած. Զկնկիթ թառափազգի ձկների՝ հատիկավոր, տուփային, մամլած, թաղանթով քիչ աղ դրած, աղ դրած. Զկնկիթ սաղմոնազգի ձկների՝ հատիկավոր, աղ դրած. Զկնկիթ այլ տեսակի ձկների՝ ծակծկված աղ դրած, թաղանթով քիչ աղ դրած, ապիտած, թորշոմած. ձկնկիթի անալոգներ, այդ թվում՝ սպիտակուցային
	100	Զրիմուներ եւ ծովային խոտեր չորացված
Խմորասնկեր, չի թույլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	0.1	Զկնկիթ թառափազգի ձկների՝ հատիկավոր, պաստերիզացված. այլ տեսակի ձկների՝ պաստերիզացված
Խմորասնկեր, ԳԱՄ/գ (սմ ³), ոչ ավելի	50	Զկնկիթ թառափազգի ձկների՝ հատիկավոր, տուփային, մամլած, ձկնկիթի անալոգներ, այդ թվում՝ սպիտակուցային
	100	Պրեսերվներ համեմված եւ հատուկ աղադրման, ձկից, այդ թվում՝ մասնատված ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից բուսական յուղերի, լցվածքների, սոուսների ավելացմամբ, խավարտով եւ առանց խավարտի, երկփեղկ կակղամորթների մսից. Պրեսերվներ «Մածուկ»՝ ձկնային մածուկներ, սպիտակուցային մածուկից. Զուկ թորշոմած. Զկնկիթ թառափազգի ձկների՝ թաղանթով քիչ աղ դրած, աղ դրած

	200	Ձկնկիթ սաղմոնազգի ձկների՝ հատիկավոր աղ դրած, սառեցված ձկնաթաղանթից
	300	Ձկնկիթ սաղմոնազգի ձկների՝ հատիկավոր, աղ դրած՝ տուփային, տակառիկային. Ձկնկիթ այլ տեսակի ձկների՝ ծակծկված աղ դրած, թաղանթով քիչ աղ դրած, ապխտած, թորշոմած
Բորբոսներ եւ խմորասնկեր, ԳԱՍ/գ (սմ ³), ոչ ավելի	100	Զուկ՝ օդում չորացված, չորացված. Թորշոմած եւ չորացված արտադրանք ծովային անողնաշարավորներից. Ապուրներ՝ չոր, ձկան, եփելու անհրաժեշտությամբ. Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ջերմամշակմամբ. Ճուկ եւ խճողակային արտադրատեսակներ, մածովներ, պաշտետներ՝ խորոված, տապակած, խաշած, լցվածքով եւ այլն, ալրային բաղադրիչով, այդ թվում՝ սառեցված
Proteus տեսակի մանրէներ, չեն թուլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	0.1	Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ առանց ջերմամշակման, ձկից եւ ծովամթերքից, ձկնկիթային մթերքներ՝ բազմաբաղադրիչ ուտեստներ
	1.0	Արյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներ՝ երկփեղկ կակղամորթներ կենդանի

1.3. Հացահատիկ (սերմեր), ալրադացածավարային արտադրատեսակներ եւ հացաբուկեղեն

Ցուցանիշները	Թույլատրելի մակարդակները	Ծանոթագրություններ
Մեզոֆիլային աէրոր եւ ֆակուլտատիվ անաէրոր միկրոօրգանիզմների քանակ, ԳԱՍ/գ, ոչ	1x10 ³	Հացաբուկեղեն միջուկով
	5x10 ³	Չավարեղեն՝ առանց եփելու անհրաժեշտության. Հացաբուկեղեն կրեմով
	1x10 ⁴	Չոր ձավարային մթերքներ՝ արտամղիչ տեխնոլոգիայի
	5x10 ⁴	Մակարոնային արտադրատեսակներ՝ արագ պատրաստման, կաթնային եւ

ավելի		բուսական հիմքով հավելումներով. Թեփ՝ սննդային, հացահատիկներից. Սննդային մանրաթելեր թեփից
	1×10^5	Առանց սպիտակուցի պարունակության մակարոնային արտադրատեսակներ
Աղիքային ցուպիկի խմբի մանրէներ (կոլիձելեր), չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	1.0	Չոր ձավարային մթերքներ՝ արտամղիչ տեխնոլոգիայի. Հացաբուլկեղեն միջուկով
	0.1	Մակարոնային արտադրատեսակներ՝ արագ պատրաստման, բուսական հիմքով հավելումներով. Թեփ՝ սննդային, հացահատիկներից. Սննդային մանրաթելեր թեփից
	0.01	Ձավարեղեն՝ առանց եփելու անհրաժեշտության. Մակարոնային արտադրատեսակներ՝ արագ պատրաստման, կաթնային հիմքով հավելումներով. Առանց սպիտակուցի պարունակության մակարոնային արտադրատեսակներ. Հացաբուլկեղեն՝ սերուցքային եփած կրեմով
S.aureus, չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	1.0	Հացաբուլկեղեն միջուկով
	0,1	Մակարոնային արտադրատեսակներ՝ արագ պատրաստման, կաթնային հիմքով հավելումներով.
Բորբոսներ, ԳԱՄ/գ, ոչ ավելի	50	Ձավարեղեն՝ առանց եփելու անհրաժեշտության. Չոր ձավարային մթերքներ՝ արտամղիչ տեխնոլոգիայի. Սննդային մանրաթելեր թեփից. Հացաբուլկեղեն միջուկով
	100	Մակարոնային արտադրատեսակներ՝ արագ պատրաստման, բուսական հիմքով հավելումներով (խմորիչների հետ միասին). Թեփ՝ սննդային, հացահատիկներից (ջերմամշակմամբ)
	200	Առանց սպիտակուցի պարունակության մակարոնային արտադրատեսակներ (խմորիչների հետ միասին)

Խմորասնկեր, ԳԱՄ/գ, ոչ ավելի	100	Առանց սպիտակուցի պարունակության մակարոնային արտադրատեսակներ
B.cereus, չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	0.1	Զավարեղեն՝ առանց եփելու անհրաժեշտության. Չոր մթերքներ՝ արտամղիչ տեխնոլոգիայի, բոլոր տեսակների, կակատ-մթերքներ չպարունակող
Proteus տեսակի մանրէներ, չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	0,1	Հացաբուկեղեն միջուկով

1.4. Շաքար եւ իրուշակեղեն

Ցուցանիշները	Թույլատրելի մակարդակները	Ծանոթագրություններ
Մեզոֆիլային աէրոր եւ ֆակուլտատիվ անաէրոր միկրոօրգանիզմների քանակ, ԳԱՄ/գ, ոչ ավելի	500	Կարամել ոչ գլազուրապատ (սառնաշաքար, պոմադային, լիկորային, մրգապտղային, հարած, դոնդողային միջուկով), դիաբետիկ. Մաստակ. Ալրային արեւելյան քաղցրավենիքներ (բիսկվիտ դարչինով, կուրաքյե, շաքար-լոխում, շաքարչուրեկ)
	1×10^3	Իրիս. Պաստիլոմարմելադային արտադրատեսակներ՝ ոչ գլազուրապատ, դիաբետիկ. Արեւելյան քաղցրավենիքներ կարամել տիպի (ընկույզ բուլած). Ձեւավորման համար շաքարային կիսապատրաստվածքներ «վերմիչել» տիպի. Թխվածքաբլիթներ՝ գալետներ, կրեկերներ. Ալրային արեւելյան քաղցրավենիքներ՝ ռովետներ եւ ձողիկներ ընկույզով
	$2,5 \times 10^3$	Քաղցրաբլիթներ, մեղրաբլիթներ առանց միջուկի

5×10^3	Կոնֆետներ եւ քաղցրավենիքներ՝ ոչ գլազուրապատ (պոմադային, կաթնային), դիաբետիկ. Կարամել՝ ոչ գլազուրապատ, միջուկով՝ ընկույզային, շոկոլադա-ընկույզային, շոկոլադային, սերուցքային եւ այլն. Պաստիլումարմելադային արտադրատեսակներ գլազուրապատ. Արեւելյան քաղցրավենիքներ՝ փափուկ կոնֆետի տիպի, կարամել տիպի (կողինախ). Շոկոլադ՝ դիաբետիկ. Մածուկներ, կրեմներ՝ կաթնային, շոկոլադային. Տորթեր եւ թխվածքներ, ռուկետներ դիաբետիկ. Տորթեր՝ վաֆլե, միջուկով ճարպային. Կեքսեր. Կեքսեր եւ ռուկետներ հերմետիկ փաթեթավորմամբ. Վաֆլի՝ առանց միջուկի, միջուկով. Քաղցրաբլիթներ, մեղրաբլիթներ միջուկով. Արային արեւելյան քաղցրավենիքներ (գեմելախ)
1×10^4	Կոնֆետներ եւ քաղցրավենիքներ՝ ոչ գլազուրապատ (պրալինեի հիմքով, ճարպային հիմքով), գլազուրապատ, կորպուսներով՝ պոմադային, մրգային, մարցիպանային, գրիյաժային, շաքարածո մրգերից (ցուկատներ), բոված բացված հատիկներից, լիկյորային, դոնդողային. Կարամել՝ գլազուրապատ, միջուկով՝ պոմադային, մրգային, լիկյորային, դոնդողային. Հալվա գլազուրապատ. Դրամե. Արեւելյան քաղցրավենիքներ՝ փափուկ կոնֆետի տիպի գլազուրապատ (ռահաթ-լոխում), կարամել տիպի գլազուրապատ. Շոկոլադ՝ սովորական եւ աղանդերային, առանց հավելումների. Կակաո-փոշի՝ արտադրական վերամշակման համար. Տորթեր եւ թխվածքներ ձեւավորված. Ռուկետներ՝ բիսկվիտային, միջուկով՝ մրգային, շաքարածո մրգերով, կակաչասերմով, ընկույզով. Թխվածքաբլիթներ՝ շաքարային, շոկոլադե գլազուրով, կաթնահոնց, բոլոր տեսակների, ձգվող, վարսակի, կրեմային նրբաշերտով, միջուկով. Արային արեւելյան քաղցրավենիքներ գլազուրապատ
5×10^4	Կոնֆետներ եւ քաղցրավենիքներ՝ գլազուրապատ, կորպուսներով՝ կաթնային, հարած, չոր մրգերից, կրեմային, պրալինեի հիմքով, ճարպային. Կարամել՝ գլազուրապատ, միջուկով՝ կաթնային, հարած, ընկույզային. Հալվա ոչ գլազուրապատ. Շոկոլադ՝ հավելումներով, միջուկով, եւ կոնֆետներ «Ասսորտի» տիպի, սալիկներ հրուշակեղենային. Մածուկներ, կրեմներ ընկույզային. Տորթեր եւ թխվածքներ ձեւավորված. Տորթեր՝ վաֆլե, միջուկով՝ պրալինե, շոկոլադ-

		ընկոյզային, հալվայի. Ռովետներ՝ բիսկվիտային, միջուկով սերուցքային, ճարպային. Վաֆլի՝ շոկոլադե գլազուրով գլազուրապատված
	1×10^5	Կակաո-փողի ապրանքային
Աղիքային ցուպիկի խմբի մանրէներ (կոյի ձեւեր), չեն թուլատրվում մթերքի զանգվածում, q (սմ ³)	1.0	Կոնֆետներ եւ քաղցրավենիքներ՝ ոչ գլազուրապատ (պոմադային, կաթնային), գլազուրապատ, կորպուսներով (պոմադային, մրգային, մարցիպանային, գրիյաժային), դիարետիկ. Կարամել՝ ոչ գլազուրապատ, դիարետիկ. Իրիս. Մաստակ. Պաստիլոմարմելադային արտադրատեսակներ դիարետիկ. Արեւելյան քաղցրավենիքներ կարամել տիափի (ընկոյզ բոված). Ձեռավորման համար շաքարային կիսապատրաստվածքներ. Տորթեր եւ թխվածքներ՝ չձեռավորված, ձեռավորված մարգարինի, սերուցքների եւ ճարպերի փոխարինիչների հիմքով. Ռովետներ՝ բիսկվիտային, միջուկով. Քաղցրաբլիթներ, մեղրաբլիթներ՝ առանց միջուկի, միջուկով. Թխվածքաբլիթներ՝ գալետներ, կրեկերներ. Ալրային արեւելյան քաղցրավենիքներ
	0.1	Կոնֆետներ եւ քաղցրավենիքներ՝ գլազուրապատ, կորպուսներով (կաթնային, հարած, չոր մրգերից, շաքարածո մրգերից, բոված բացված հատիկներից, լիկյորային, դոնդողային). Դրաժե. Կարամել՝ ոչ գլազուրապատ, միջուկով, այդ թվում՝ գլազուրապատ. Պաստիլոմարմելադային արտադրատեսակներ. Արեւելյան քաղցրավենիքներ՝ փափուկ կոնֆետի տիափի, փափուկ կոնֆետի տիափի գլազուրապատ, կարամել տիափի (կողինախ), կարամել տիափի գլազուրապատ. Շոկոլադ եւ կոնֆետներ «Ասսորտի» տիափի. Մածուկներ, կրեմներ (կաթնային, շոկոլադային). Տորթեր եւ թխվածքներ ձեռավորված (5 օրից ոչ պակաս պիտանիության ժամկետով). Տորթեր եւ թխվածքներ, ռուլետներ դիարետիկ. Տորթեր՝ վաֆլե, միջուկով (ճարպային). Կեքսեր. Կեքսեր եւ ռուլետներ հերմետիկ փաթեթավորմամբ. Վաֆլի. Թխվածքաբլիթներ (շաքարային, շոկոլադե գլազուրով, կաթնահունց, ծգվող, վարսակի, կրեմային նրբաշերտով, միջուկով). Ալրային արեւելյան քաղցրավենիքներ գլազուրապատ

	0.01	Կոնֆետներ եւ քաղցրավենիքներ՝ ոչ գլազուրապատ, գլազուրապատ, կորպուսներով (կրեմային, պրալինեի հիմքով). Հալվա. Արեւեյան քաղցրավենիքներ՝ ռահաթ-լիխում. Մածուկներ, կրեմներ ընկոյզային. Կակաո-փոշի՝ ապրանքային, արտադրական վերամշակման համար. Տորթեր եւ թխվածքներ ձեւավորված (5 օրից պակաս պիտանիության ժամկետով). Տորթեր՝ վաֆլե, միջուկով. Ռովետներ՝ բիսկվիտային, միջուկով (սերուցքային, ճարպային)
S.aureus, չեն թուլատրվում մթերքի զանգվածում, q (սմ ³)	1.0	Տորթեր եւ թխվածքներ՝ ձեւավորված (եփած կրեմով), դիարետիկ. Ռովետներ՝ բիսկվիտային, միջուկով (մրգային, շաքարածո մրգերով, կակաչասերմով, ընկոյզով), դիարետիկ
	0.1	Տորթեր եւ թխվածքներ՝ ձեւավորված (սերուցքային (եթե պիտանիության ժամկետը 5 օրից պակաս չէ), մրգային, պոմադային, շոկոլադե գլազուրից, ճարպային, կաթնաշոռասերուցքային, սերուցքաբուսական, «կարտոֆիլ» տիպի), չձեւավորված, ձեւավորված մարգարինի, բուսական սերուցքների եւ ճարպերի հիմքով. Կեքսեր եւ ռովետներ հերմետիկ փաթեթավորմամբ. Թխվածքաբլիթներ՝ կրեմային նրբաշերտով, միջուկով
	0.01	Տորթեր եւ թխվածքներ՝ ձեւավորված, այդ թվում՝ սառեցված. սերուցքային (եթե պիտանիության ժամկետը 5 օրից պակաս է)
Բորբոսներ, ԳԱՍ/գ, ոչ ավելի	10	Իրիս
	50	Կոնֆետներ եւ քաղցրավենիքներ՝ ոչ գլազուրապատ, գլազուրապատ, կորպուսներով, դիարետիկ. Դրամե. Կարամել ոչ գլազուրապատ, գլազուրապատ, միջուկով, դիարետիկ.
		Մաստակ. Հալվա. Պաստիլումարմելադային արտադրատեսակներ (դիարետիկ). Արեւեյան քաղցրավենիքներ՝ կարամել տիպի (ընկոյզ բոված, կոզինախ), կարամել տիպի գլազուրապատ. Ձեւավորման համար շաքարային կիսապատրաստվածքներ «Վերմիշել» տիպի.

		<p>Շոկոլադ՝ սովորական եւ աղանդերային, առանց հավելումների, դիաբետիկ. Մածուկներ, կրեմներ՝ կաթնային, շոկոլադային. Տորթեր եւ թխվածքներ՝ ձեւավորված, չձեւավորված, դիաբետիկ. Տորթեր՝ վաֆլե, միջուկով. Կեքսեր (շաքարի փոշիով).</p> <p>Կեքսեր եւ ռուկետներ հերմետիկ փաթեթավորմամբ. Քաղցրաբլիթներ, մեղրաբլիթներ՝ առանց միջուկի եւ միջուկով. Ալրային արեւելյան քաղցրավենիքներ՝ բիսկվիտ դարչինով, կուրաբյե, շաքար-լոխում, շաքար-չուրեկ, գեմելախ, ռուկետներ եւ ընկույզով ձողիկներ</p>
100		<p>Կոնֆետներ եւ քաղցրավենիքներ՝ ոչ գլազուրապատ (պրալինեի հիմքով, ճարպային հիմքով), գլազուրապատ, կորպուսներով՝ չոր մրգերից, կրեմային, պրալինեի հիմքով. Պաստիլոմարմելադային արտադրատեսակներ. Արեւելյան քաղցրավենիքներ՝ փափուկ կոնֆետի տիպի, գլազուրապատ, շերբեթներ, ռահաթ-լոխում. Շոկոլադ եւ կոնֆետներ. Մածուկներ, կրեմներ ընկույզային, կակաո-փոշի. Տորթեր եւ թխվածքներ՝ ձեւավորված (սպիտակուցային-հարած, սուֆլե տիպի, մրգային, պոմադային, շոկոլադե գլազուրից, ճարպային, կաթնաշոռասերուցքային, սերուցքաբուսական, «կարտոֆիլ» տիպի, եփած կրեմով). Ռուկետներ՝ բիսկվիտային, միջուկով՝ սերուցքային, ճարպային, մրգային, շաքարածո մրգերով, կակաչասերմով, ընկույզով. Կեքսեր (գլազուրապատ, ընկույզով, շաքարածո մրգերով, մրգային, ռոմային ներծծանքով). Վաֆլի. Թխվածքաբլիթ. Ալրային արեւելյան քաղցրավենիքներ գլազուրապատ</p>
Խմորասնկեր, ԳԱՄ/գ, ոչ ավելի	10	Կոնֆետներ եւ քաղցրավենիքներ ոչ գլազուրապատ (պոմադային, կաթնային). Իրիս
	50	Կոնֆետներ եւ քաղցրավենիքներ՝ ոչ գլազուրապատ (պրալինեի հիմքով, ճարպային հիմքով), գլազուրապատ, կորպուսներով, դիաբետիկ. Դրաժե. Կարամել՝ ոչ գլազուրապատ, գլազուրապատ, միջուկով, դիաբետիկ. Մաստակ. Հալվա. Պաստիլոմարմելադային արտադրատեսակներ. Արեւելյան քաղցրավենիքներ՝ կարամել տիպի, կարամել տիպի գլազուրապատ. Ձեւավորման համար շաքարային

		կիսապատրաստվածքներ. Շոկոլադ եւ կոնֆետներ «Ասսորտի» տիպի, սալիկներ հրուշակեղենային, դիաբետիկ. Մածուկներ, կրեմներ. Տորթեր եւ թխվածքներ՝ ձեռավորված, չձեռավորված, ձեռավորված, մարգարինի, բուսական սերուցքների եւ ճարպերի հիմքով, ռուզետներ դիաբետիկ. Տորթեր՝ վաֆլե, միջուկով (ճարპային, պրալինե, շոկոլադա-ընկույզային, հալվայի). Ռուզետներ՝ բիսկվիտային, միջուկով. Կեքսեր. Կեքսեր եւ ռուզետներ հերմետիկ փաթեթավորմամբ. Վաֆլի. Քաղցրաբլիթներ, մեղրաբլիթներ. Թխվածքաբլիթ. Ալրային արեւելյան քաղցրավենիքներ՝ բիսկվիտ դարչինով, կուրաբե, շաքար-լոխում, շաքար-չորեկ, գեմելախ, ռուզետներ եւ ընկույզով ձոռիկներ գլազուրապատ
100		Արեւելյան քաղցրավենիքներ՝ փափուկ կոնֆետի տիպի, փափուկ կոնֆետի տիպի գլազուրապատ. Կակաո-փոշի՝ ապրանքային, արտադրական վերամշակման համար. Տորթեր եւ թխվածքներ՝ ձեռավորված (սերուցքային)
200		Կոնֆետներ եւ քաղցրավենիքներ՝ գլազուրապատ, կորպուսներով (չոր մրգերից). Արեւելյան քաղցրավենիքներ շերբեթ տիպի

1.5. Պտղաբանջարեղենային արտադրանք

Ցուցանիշները	Թույլատրեկի մակարդակները	Ծանոթագրություններ
Մեզոֆիլային աէրոր եւ ֆակուլտատիվ անաէրոր միկրօրգանիզմների քանակ, ԳԱՄ/գ (սմ ³), ոչ ավելի	1x10 ³	Ուտեստներ՝ աղանդերային, պտղահատապտղային, արագ սառեցված. Զիփսեր կարտոֆիլի. Շաքարածո մրգեր
	5x10 ³	Աղանդերներ՝ բանջարեղենային եւ մրգային. Ձեմեր(մրգախյուս), մուրաբաներ, պովիդո, կոնֆիտյուններ (շաքարահատ), պտուղներ եւ հատապտուղներ, պտղահատապտղային խտանյութեր՝ շաքարով, չմանրէազերծված. Սխտոր փոշենման. Տոմատի սոսսներ եւ կետչուաններ՝ չմանրէազերծված, այդ թվում՝ կոնսերվանտների ավելացմամբ

1×10^4	Արագ սառեցված՝ բանջարեղեն՝ թարմ, ամբողջական, եւ սնկեր թերխաշ. Չիփսեր եւ էքստրուդացված արտադրատեսակներ համային հավելումներով. Խառնուրդներ պտղահատապտղային պաղպաղակի համար (ջրով վերականգնումից հետո)
2×10^4	Կարտոֆիլ չորացված եւ այլ արմատապտուղներ՝ նախքան չորացումը թերխաշած.
5×10^4	Կիսապատրաստվածքներ՝ կարտոֆիլից, արագ սառեցված. Աղցաններ եւ խառնուրդներ՝ թերխաշ բանջարեղեններից, արագ սառեցված. Կիսապատրաստվածքներ՝ բանջարեղենային, խյուսանման, արագ սառեցված. Պտուղներ՝ սերմիկավորների եւ հարթ կորիզավորների, արագ սառեցված. Հատապտուղներ՝ թարմ, վակուումային փաթեթավորմամբ եւ արագ սառեցված, ամբողջական. Կարտոֆիլի չոր խյուս. Մրգեր եւ հատապտուղներ (չորացված մրգեր). Պտուղներ եւ հատապտուղներ, խյուս՝ պտղահատապտղային, սուբլիմացիոն չորացման. Փոշիներ բանջարեղենային (սուբլիմացիոն չորացման). Սննդահամային համեմանյութ՝ մանանեխ, ծովաբողկ սեղանի
1×10^5	Բանջարեղեն՝ թարմ, ամբողջական, առանց թերխաշման, արագ սառեցված. Կոտլետներ՝ բանջարեղենային, արագ սառեցված. Հատապտուղներ՝ տրորած կամ մանրացրած, արագ սառեցված. Կիսապատրաստվածքներ՝ աղանդերային, պտղահատապտղային, արագ սառեցված. Պաղպաղակ՝ պտղահատապտղային, բուրավետացված, եւ սննդային սառուցներ՝ շաքարի օշարակի հիմքով
5×10^5	Բանջարեղեն՝ թարմ, ամբողջական, առանց թերխաշման, արագ սառեցված. Պտուղներ՝ կորիզավոր խավուտների, արագ սառեցված. Կարտոֆիլ եւ բանջարեղեն՝ չորացված, նախքան չորացումն առանց թերխաշելու. Սունկ չորացված. Համեմանքներ եւ համեմունքներ՝ օգտագործման համար պատրաստի. Համակցված սննդային հավելումներ՝ համեմանքներով եւ համեմական բանջարեղենով.
2×10^6	Համեմանքներ եւ համեմունքներ՝ հոլմբ.

Աղիքային ցուափիկի խմբի մանրէներ (կոլիձեւեր), չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում, գ (սմ ³)	1.0	Արագ սառեցված՝ բանջարեղեն՝ թարմ, ամբողջական, եւ սնկեր թերխաշ. Ուտեստներ՝ աղանդերային, պտղահատապտղային, արագ սառեցված. Շաքարածո մրգեր. Աղանդերներ՝ բանջարեղենային եւ մրգային (ջերմային չորացման). Զեմեր, մուրաբաներ, պովիդլո, կոնֆիսյուրներ, պտղահատապտղային խտանյութեր՝ շաքարով, չմանրէազերծված. Սխսոր փոշենման (սուբլիմացիոն չորացման). Տոմատի սոուսներ եւ կետչուայներ՝ չմանրէազերծված, այդ թվում՝ կոնսերվանտների ավելացմամբ
	0.1	Աղցաններ եւ խառնուրդներ՝ թերխաշ բանջարեղեններից, արագ սառեցված. Կիսապատրաստվածքներ՝ բանջարեղենային, խյուսանման, արագ սառեցված. Կոտլետներ՝ բանջարեղենային, արագ սառեցված (կիսապատրաստվածքներ). Պտուղներ՝ սերմիկավորների եւ հարթ կորիզավորների, արագ սառեցված. Պտուղներ՝ կորիզավոր խավոտների, արագ սառեցված. Հատապտուղներ՝ թարմ, վակուումային փաթեթավորմամբ եւ արագ սառեցված, ամբողջական. Կիսապատրաստվածքներ՝ աղանդերային, պտղահատապտղային. Կարտոֆիլի չոր խյուս. Չիփսեր կարտոֆիլի. Չիփսեր եւ էքստրուդացված արտադրատեսակներ՝ համային հավելումներով. Մրգեր եւ հատապտուղներ (չորացված մրգեր). Պտուղներ եւ հատապտուղներ, խյուս՝ պտղահատապտղային, սուբլիմացիոն չորացման. Ընկույզներ բոված
	0.01	Բանջարեղեն՝ թարմ, ամբողջական, առանց թերխաշման, արագ սառեցված. Կիսապատրաստվածքներ՝ կարտոֆիլից, արագ սառեցված. Հատապտուղներ՝ տրորած կամ մանրացրած, արագ սառեցված. Պտղահատապտղային կիսապատրաստվածքներ՝ խմորապատ, արագ սառեցված. Կարտոֆիլ եւ բանջարեղեն՝ չորացված, նախքան չորացումը առանց թերխաշելու. Կարտոֆիլ՝ չորացված եւ այլ արմատապտուղներ՝ նախքան չորացումը թերխաշած. Փոշիներ բանջարեղենային (սուբլիմացիոն չորացման). Համեմանքներ եւ համեմունքներ՝ օգտագործման համար պատրաստի. Համակցված սննդային հավելումներ՝ համեմանքներով եւ համեմական բանջարեղենով. Մննդահամային համեմանյութ՝ մանանեխ, ծովարողկ սեղանի. Ընկույզներ՝ բնական, մաքրած, չբոված. Պաղպաղակ՝

		պտղահատապտղային, բուրավետացված, եւ սննդային սառուցներ՝ շաքարի օշարակի հիմքով. Խառնուրդներ պտղահատապտղային պաղպաղակի համար (ջրով վերականգնումից հետո)
	0.001	Սունկ.չորացված. Համեմանքներ եւ համեմունքներ՝ հումք
S.aureus, չեն թուլատրվում մթերքի զանգվածում, գ (սմ ³)	1.0	Աղանդերներ՝ բանջարեղենային եւ մրգային (ջերմային չորացման)
Բորբոսներ, ԳԱՄ/գ, ոչ ավելի	50	Շաքարածո մրգեր. Ձեմեր, մուրաբաներ, պովիլո, կոնֆիտյուրներ, պտղահատապտղային խտանյութեր՝ շաքարով, չմանրէազերծված. Տոմատի սոուսներ եւ կետչուպներ՝ չմանրէազերծված, այդ թվում՝ կոնսերվանտների ավելացմամբ
	100	Արագ սառեցված՝ բանջարեղեն՝ թարմ, ամբողջական, եւ սնկեր թերխաջ. Աղցաններ եւ խառնուրդներ՝ թերխաջ բանջարեղեններից, արագ սառեցված. Հատապտուղներ՝ տրորած կամ մանրացրած, արագ սառեցված. Ուտեստներ՝ աղանդերային, պտղահատապտղային, արագ սառեցված (խմորիչների հետ միասին). Պտուղներ եւ հատապտուղներ, իյուս՝ պտղահատապտղային, սուրլիմացիոն չորացման. Փոշիներ բանջարեղենային (սուրլիմացիոն չորացման).
	200	Կիսապատրաստվածքներ՝ բանջարեղենային, իյուսանման, արագ սառեցված. Չիփսեր եւ էքստրուդացված արտադրատեսակներ՝ համային հավելումներով. Աղանդերներ՝ բանջարեղենային եւ մրգային (ջերմային չորացման). Համակցված սննդային հավելումներ՝ համեմանքներով եւ համեմական բանջարեղենով. Սննդահամային համեմանյութեր՝ մանանեխ, ծովարողկ սեղանի

	500	<p>Բանջարեղեն՝ թարմ, ամբողջական, առանց թերխաշման, արագ սառեցված։ Հատապտուղներ՝ թարմ, վակուումային փաթեթավորմամբ եւ արագ սառեցված, ամբողջական։</p> <p>Կարտոֆիլ եւ բանջարեղեն՝ չորացված, նախքան չորացումը առանց թերխաշելու։ Կարտոֆիլի չոր խյուս։ Կարտոֆիլ չորացված եւ այլ արմատապտուղներ՝ նախքան չորացումը թերխաշած։ Մրգեր եւ հատապտուղներ (չորացված մրգեր). Սունկ.չորացված։ Ընկույզներ բուված։ Սուրճի հատիկներ կանաչ</p>
	10^3	<p>Պտուղներ՝ սերմիկավորների եւ կորիզավորների, արագ սառեցված։ Կիսապատրաստվածքներ՝ աղանդերային, պտղահատապտղային (խմորիչների հետ միասին)։ Համեմանքներ եւ համեմունքներ՝ օգտագործման համար պատրաստի։ Ընկույզներ՝ բնական, մաքրած, չբուված։ Թեյ</p>
	10^4	Համեմանքներ եւ համեմունքներ՝ հումք
Խմորասնկեր, ԳԱՄ/գ, ոչ ավելի	50	Շաքարածո մրգեր. Ձեմեր, մոլորաբաներ, պովիդլո, կոնֆիտյուրներ, պտղահատապտղային խտանյութեր՝ շաքարով, չմանրէազերծված։ Տոմատի սոուսներ եւ կետչուպներ՝ չմանրէազերծված, այդ թվում՝ կոնսերվանտների ավելացմամբ
	100	Արագ սառեցված՝ բանջարեղեն՝ թարմ, ամբողջական, եւ սնկեր թերխաշ. Աղցաններ եւ խառնուրդներ՝ թերխաշ բանջարեղեններից, արագ սառեցված։ Պաղպաղակ՝ պտղահատապտղային, բուրավետացված, եւ սննդային սառուցներ՝ շաքարի օշարակի հիմքով։ Խառնուրդներ պտղահատապտղային պաղպաղակի համար (ջրով վերականգնումից հետո)
	200	Կիսապատրաստվածքներ՝ բանջարեղենային, խյուսանման, արագ սառեցված։ Պտուղներ՝ սերմիկավորների եւ հարթ կորիզավորների, արագ սառեցված։ Հատապտուղներ՝ թարմ, վակուումային փաթեթավորմամբ եւ արագ սառեցված, ամբողջական

	500	Բանջարեղեն՝ թարմ, ամբողջական, առանց թերխաշման, արագ սառեցված. Պտուղներ՝ կորիզավոր խավոտների, արագ սառեցված. Հատապտուղներ՝ տրորած կամ մանրացրած, արագ սառեցված. Մրգեր եւ հատապտուղներ (չորացված մրգեր)
	10^3	Կիսապատրաստվածքներ՝ կարտոֆիլից, արագ սառեցված. Կոտլետներ՝ բանջարեղենային, արագ սառեցված
Սովֆիտ վերականգնող կլոստրիդիաներ, չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	1,0	Կիսապատրաստվածքներ՝ բանջարեղենային, խյուսանման, արագ սառեցված
	0,1	Տոմատի սոուսներ եւ կետչուպներ՝ չմանրէազերծված, այդ թվում՝ կոնսերվանտների ավելացմամբ
	0,01	Համեմանքներ եւ համեմոնքներ՝ օգտագործման համար պատրաստի. Համակցված սննդային հավելումներ՝ համեմանքներով եւ համեմական բանջարեղենով
Մեզոֆիլային սովֆիտ վերականգնող կլոստրիդիաներ, չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում, (գ)	0,1	Սնկեր՝ նախապես աղ դրած եւ մարինացված՝ տակառներում, խաշած՝ տակառներում
Սպոր չառաջացնող միկրոօրգանիզմներ <i>B.cereus</i> , չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում, (գ)	0,1	Աղանդերներ՝ բանջարեղենային եւ մրգային (ջերմային չորացման)
	10^2	Սխտոր փոշենման (սուբլիմացիոն չորացման)
	10^3	Կարտոֆիլ եւ բանջարեղեն՝ չորացված, նախքան չորացումը առանց թերխաշելու

1.6. Յուղային հումք եւ ճարպային մթերքներ

Ցուցանիշները	Թույլատրելի մակարդակները	Ծանոթագրություններ
Մեզոֆիլային աէրոբ եւ ֆակոլտատիվ անաէրոբ միկրոօրգանիզմների քանակ, ԳԱՄ/գ, ոչ ավելի	5×10^4	Խոզի ճարպ՝ պաղեցված, սառեցված, անալի, Մթերքներ՝ խոզի ճարպից եւ կրծքամսից, աղ դրած, ապխտած, ապխտած-խորոված
Աղիքային ցուպիկի խմբի մանրէներ (կոլիձելեր), չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	1	Խոզի ճարպից եւ կրծքամսից մթերքներ՝ աղ դրած, ապխտած, ապխտած-խորոված
	0.001	Խոզի ճարպ՝ պաղեցված, սառեցված, անալի
S.aureus, չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	0,1	Խոզի ճարպից եւ կրծքամսից մթերքներ՝ աղ դրած, ապխտած, ապխտած-խորոված

1.7. Ըմաելիքներ

Ցուցանիշները	Թույլատրելի մակարդակները	Ծանոթագրություններ
Մեզոֆիլային աէրոր միկրոօրգանիզմների քանակ, ԳԱՄ/100 սմ ³ , ոչ ավելի	100	Ըմաելիքներ՝ ոչ ալկոհոլային, այդ թվում՝ հյութի պարունակությամբ, 30 օր եւ ավելի պիտանիության ժամկետով, քաղցրացնող նյութերով
	10	Կվաս՝ ֆիլտրված, պաստերիզացված. Խմորման միջոցով ստացված խմիչքներ՝ թույլ ալկոհոլային, ֆիլտրված, պաստերիզացված
Մեզոֆիլային աէրոր եւ ֆակուլտատիվ անաէրոր միկրոօրգանիզմների քանակ, ԳԱՄ/գ (սմ ³), ոչ ավելի	30	Ըմաելիքներ՝ ոչ ալկոհոլային, չպաստերիզացված եւ առանց կոնսերվանտների, 30 օրից պակաս պիտանիության ժամկետով
	100	Զրեր՝ խմելու, հանքային, բնական, սեղանի, բուժիչ-սեղանի, բուժիչ
	500	Գարեջուր՝ պաստերիզացված եւ անբերրիացված
	5×10^4	Խտանյութեր (հեղուկ, մածուկանման), խառնուրդներ (փոշենման, հաբերի, հատիկների ձեւով եւ այլն) ոչ ալկոհոլային ըմպելիքների համար (բացի նատրիումի բիկարբոնատ պարունակող խտանյութերից)
	5×10^5	Խառնուրդներ՝ չոր բուսական ծագման հումքով, ոչ ալկոհոլային տաք ըմպելիքների պատրաստման համար
Pseudomonas aeruginosa, այն մթերքի ծավալը, որում չեն թույլատրվում (սմ ³)	300 (3 փորձանմուշներում 100-ական սմ ³)	Զրեր՝ խմելու, հանքային, բնական, սեղանի, բուժիչ-սեղանի, բուժիչ
Աղիքային ցուափիկի խմբի մանրէներ (կոլիձեւեր)	300 (3 փորձանմուշներում)	Զրեր՝ խմելու, հանքային, բնական, սեղանի, բուժիչ-սեղանի, բուժիչ

կղանքային, չեն թույլատրվում մթերքի ծավալում (սմ ³)	100-ական սմ ³)	
Աղիքային ցուպիկի խմբի մանրէներ (ԱՑԽՍ), չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում (գ/սմ ³)	333	Ըմպելիքներ՝ ոչ ալկոհոլային, չպաստերիզացված եւ առանց կոնսերվանտների, 30 օրից պակաս պիտանիության ժամկետով
	300 (3 փորձանմուշներում՝ 100-ական սմ ³)	Զրեր՝ խմելու, հանքային, բնական, սեղանի, բուժիչ-սեղանի, բուժիչ
	100	Զրեր՝ խմելու, արհեստական, հանքայնացված. Ըմպելիքներ՝ ոչ ալկոհոլային, այդ թվում հյութի պարունակությամբ, 30 օր եւ ավելի պիտանիության ժամկետով, շաքարով, քաղցրացնող նյութերով. Ըմպելիքներ՝ ոչ ալկոհոլային, հյութի պարունակությամբ
	1	Խտանյութեր (հեղուկ, մածուկանման), խառնուրդներ (փոշենման, հաբերի, հատիկների ձեւով եւ այլն) ոչ ալկոհոլային ըմպելիքների համար. Խառնուրդներ՝ չոր բուսական ծագման հումքով, խառնուրդներ՝ ոչ ալկոհոլային տաք ըմպելիքների պատրաստման համար. Օշարակներ՝ չպաստերիզացված, պաստերիզացված, տաք լցման. Կվաս՝ չֆիլտրված լցնովի. Ֆիլտրված չպաստերիզացված լցնովի. Խմորման միջոցով ստացված խմիչքներ՝ թույլ ալկոհոլային, չֆիլտրված, լցնովի. թույլ ալկոհոլային ֆիլտրված չպաստերիզացված լցնովի. Գարեջուր լցնովի
	3	Կվաս չֆիլտրված՝ կեգերում. Կվաս՝ ֆիլտրված, չպաստերիզացված՝ կեգերում. Խմորման միջոցով ստացված խմիչքներ՝ թույլ ալկոհոլային, չֆիլտրված, չպաստերիզացված՝ կեգերում. Խմորման միջոցով ստացված խմիչքներ՝ թույլ

		ալկոհոլային, չֆիլտրված, չպաստերիզացված՝ կեգերում. Գարեջուր չպաստերիզացված՝ կեգերում
	10	Կվաս՝ ֆիլտրված, չպաստերիզացված՝ պոլիմերային շշերում (պոլիէթիլենտերեֆտալատ). Կվաս՝ ֆիլտրված, պաստերիզացված. Խմորման միջոցով ստացված խմիչքներ՝ թույլ ալկոհոլային, ֆիլտրված, չպաստերիզացված՝ պոլիմերային շշերում (պոլիէթիլենտերեֆտալատ եւ այլն). Խմորման միջոցով ստացված խմիչքներ՝ թույլ ալկոհոլային, ֆիլտրված, պաստերիզացված. Գարեջուր՝ չպաստերիզացված, շշալցված. Գարեջուր՝ պաստերիզացված եւ անբերրիացված
Խմորասնկեր եւ բորբոսներ (բոլորը միասին), ԳԱՄ/100սմ ³ , ոչ ավելի	15	Ըմպելիքներ՝ ոչ ալկոհոլային, այդ թվում՝ հյութի պարունակությամբ, 30 օր եւ ավելի պիտանիության ժամկետով, շաքարի պարունակությամբ
Խմորասնկեր եւ բորբոսներ (բոլորը միասին), ԳԱՄ/100սմ ³ , ոչ ավելի	10	Խտանյութեր (հեղուկ, մածուկանման), խառնուրդներ (փոշենման, հաբերի, հատիկների ձեւով եւ այլն)՝ ոչ ալկոհոլային ըմպելիքների համար
Խմորասնկեր եւ բորբոսներ (բոլորը միասին), ԳԱՄ/սմ ³ , չի թույլատրվում	40	Ըմպելիքներ՝ ոչ ալկոհոլային, այդ թվում՝ հյութի պարունակությամբ, 30 օր եւ ավելի պիտանիության ժամկետով. Ըմպելիքներ՝ ոչ ալկոհոլային, հյութի պարունակությամբ. Օշարակներ՝ պաստերիզացված, տաք լցման. Գարեջուր՝ պաստերիզացված եւ անբերրիացված
Խմորասնկեր եւ բորբոսներ (բոլորը միասին), ԳԱՄ/10սմ ³ , ոչ ավելի	50	Օշարակներ չպաստերիզացված
Խմորասնկեր եւ բորբոսներ (բոլորը միասին), ԳԱՄ/գ (սմ ³), ոչ ավելի	100	Կվաս՝ ֆիլտրված, պաստերիզացված. Խմորման միջոցով ստացված խմիչքներ՝ թույլ ալկոհոլային, ֆիլտրված, պաստերիզացված

Խսմորասնկեր, ԳԱՄ/գ, ոչ ավելի	100	Խսահնուրդներ՝ չոր բուսական ծագման հումքով, ոչ ալկոհոլային տաք ըմպելիքների պատրաստման համար
Բորբոսներ, ԳԱՄ/գ, ոչ ավելի	100	Խսահնուրդներ՝ չոր բուսական ծագման հումքով, ոչ ալկոհոլային տաք ըմպելիքների պատրաստման համար

1.8. Այլ մթերքներ

Ցուցանիշները	Թույլատրելի մակարդակները	Ծանոթագրություններ
Մեզոֆիլային աէրոբ եւ ֆակոլտատիվ անաէրոբ միկրոօրգանիզմների քանակ, ԳԱՄ/գ, ոչ ավելի	5x10 ²	Պեկտին՝ մանկական եւ դիետիկ սննդի մթերքների համար. Ապուրներ՝ տաք եւ այլ տաք ուտեստներ՝ բորշ, չչի, աղապուր, ապուր-խարչո, սոյանկա, բանջարեղենային ապուրներ, արգանակներ, ապուր մակարոնային արտադրատեսակներով ու կարտոֆիլով, բանջարեղենով, լրբազգիներով, ձավարեղենով. Ապուրներ՝ կաթնային, նոյն լցոններով, խյուս-ապուրներ. Ուտեստներ կաթնաշոռով՝ վարենիկներ «ծովյ», պուդինգ՝ եփված գոլորշուր վրա խավարտներ՝ շոգեխաշած բանջարեղեն (առանց լցոնման). Քաղցրահամ ուտեստներ եւ ըմպելիքներ՝ կոմպոտներ՝ թարմ, պահածոյացված պտուղներից եւ հատապտուղներից, կոմպոտներ՝ չորացված պտուղներից եւ հատապտուղներից, կիսելներ՝ թարմ, չորացված պտուղներից եւ հատապտուղներից, հյութերից, օշարակներից, պտղային եւ հատապտղային խյուսերից
	1x10 ³	Հիդրոլիզատ՝ սպիտակուցային ֆերմենտային, սոյայի հումքից. Դոնդող ձկից (դոնդողածձկ). Ապուրներ՝ սառը, քաղցր եւ խյուս-ապուրներ՝ պահածոյացված եւ չորացված պտուղներից ու հատապտուղներից. Ուտեստներ ձվով՝ ձու խաշած, ձվածեղ ձվով (մելանժով, ձվի փոշիով)՝ բնական

	<p>Եւ բանջարեղենի, մսամթերքի եւ այլնի ավելացմամբ, լցոններ ծվի պարունակությամբ. Ուտեստներ կաթնաշոռով՝ պանրիկներ կաթնաշոռային, թխվածքաճաշեր, պուդինգ թխված, լցոններ կաթնաշոռով, կարկանդակներ. Ուտեստներ ձկան՝ ծուկ՝ խաշած, շոգեհարած, շոգեխաշած, տապակած, խորոված. Ուտեստներ մսով եւ մսամթերքով՝ միս խաշած, տապակած, շոգեխաշած, փլավներ, պելմեններ, բելյաշներ, նրբարիթներ, արտադրատեսակներ մանր կտրատված մսից, այդ թվում՝ թխված. Ուտեստներ՝ թոչնի, ճագարի մսից, խաշած, տապակած, շոգեխաշած, թխված արտադրատեսակներ մանր կտրատված թոչնամսից, պելմեններ, կարկանդակներ եւ այլն. Խավարտներ՝ բրինձ խաշած, մակարոնային արտադրատեսակներ խաշած, խորա կարտոֆիլի (առանց համեմվածքի), կարտոֆիլ՝ խաշած, տապակած (առանց համեմվածքի). Դոնդող, մուսսեր. Շարլոտկա խնձորով. Պատրաստի խոհարարական արտադրատեսակներ՝ թոչնամսից, ձկից՝ սպառողական տարայում, այդ թվում՝ վակուումային փաթեթավորմամբ. Պիցցա պատրաստի. Բամբակ քաղցր</p>
$2,5 \times 10^3$	Խտանյութ ալբումինակազեինային. Ուտեստներ ձկան կոտլետի զանգվածից (կոտլետներ, զրագիններ, շնիցելներ, մսագնդիկներ տոմատի սոուսով). Թխված արտադրատեսակներ, կարկանդակներ
5×10^3	Իգրյատներ, խտանյութեր բուսական սպիտակուցների, այլուր սոյայի (մանկական մթերքների համար). Կարագինան. Խտացուցիչներ եւ կայունացուցիչներ բուսախեժերի հիմքով (գրարային, քանտանային եւ այլն). Կանխարգելիչ սննդի համար նախատեսված չոր մթերքներ՝ խառնուրդներ՝ ձավարային, կաթնային, մսային (արտամդիչ տեխնոլոգիայի). Աղցաններ եւ վինեգրետներ եփած բանջարեղենից ու ուտեստներ՝ եփած, տապակած, շոգեխաշած բանջարեղենից, առանց աղ դրած բանջարեղենի եւ համեմվածքի ավելացման. Սոուսներ եւ համեմվածքներ երկրորդ ուտեստների համար

	1×10^4	<p>Դոնդողանյութ՝ սննդային, մանկական եւ դիետիկ սննդի մթերքների համար. Օսլա՝ ամիլոպեկտինային, ընդարձակվող, օսլա էքստրուզիոն.</p> <p>Մաթ քիչ շաքարացված. Գյուկոզա՝ հատիկավորված, հյութային հավելումներով. Միաբջիջ բույսերի, խմորասնկերի կենսազանգված արտադրական վերամշակման համար. Քսիլիտ, սորբիտ, մաննիտ եւ այլ շաքարասպիրուներ. Ամինաթթուներ բյուրեղային եւ խառնուրդներ դրանցից.</p> <p>Սոուսներ՝ խոհարարական, փոշենման (ջերմային չորացման). Համային համեմանութեր՝ փոշենման, բանջարեղենային հավելումներով, համեմանքներով ու համեմունքներով (ջերմային չորացման). Շիլաների խտանյութեր՝ չոր, արագ պատրաստման. Աղցաններ՝ հում բանջարեղենից եւ մրգերից, առանց համեմվածքի. Աղցաններ՝ մսի, թռչնի, ձկան, ապխտեղենի եւ այլնի ավելացմամբ, առանց համեմվածքի. Դոնդողներ՝ տավարի, խոզի, թռչնի մսով (դոնդողածածկ). Պաշտետներ՝ մսից եւ յարդից. Տավարի, թռչնի, ճագարի, խոզի եւ այլնի միս խաշած (առանց համեմվածքի եւ սոուսի). Զուկ՝ խաշած, տապակած, մարինացված. Ապուրներ սառը՝ բորշչ, շչիկանաչ, մսով, ձկով, ձվով (առանց թթվասերով համեմվածքի).</p>
	$2,5 \times 10^4$	Խտանյութ՝ սոյայի սպիտակուցի, այլուր՝ սոյայի, տեքստուրացված
	2×10^4	Համբուրգերներ, չիզբուրգերներ, սենդվիչներ պատրաստի
	5×10^4	<p>Իգույատներ, խտանյութեր բուսական սպիտակուցների, այլուր սոյայի.</p> <p>Խտանյութ՝ սպիտակուցային, արեւածաղկի, սննդային. Թեփ՝ սննդային, հացահատիկներից. Մննդային մանրաթելեր թեփից, աղացած բուսայ՝ բանջարեղենից, մրգային մզվածքներ. Ըմպելիքներ սոյայի հատիկների հիմքով՝ ըմպելիքներ սոյայի, կոկտեյլներ, պաղեցված եւ սառեցված աղանդերներ. Մթերքներ՝ սպիտակուցային, սոյայի (տոֆու, օկարա), առանց թթվեցնող կուլտուրաների կիրառման. Պեկտին՝ զանգվածային կիրառման</p>

		մթերքների համար. ազար սննդային, ազարոհի, ֆուրցելյարին, նատրիումի ալգինատ սննդային. մալտին, մալտոհեքստրիններ. արգանակներ՝ սննդային, չոր. խտանյութեր՝ ճաշային ուտեստների, առանց եփելու անհրաժեշտության (ապուրներ ինստանտ). Առաջին եւ երկրորդ ճաշային ուտեստներ՝ արտամովիչ տեխնոլոգիայի, առանց եփելու անհրաժեշտության. Ապուրներ՝ չոր, բազմաբաղադրիչ, եփելու անհրաժեշտությամբ. Ապուրներ՝ չոր, սնկով, եփելու անհրաժեշտությամբ. Արգանակ-խտանյութեր՝ չոր, համեմունքներով, եփելու անհրաժեշտությամբ. Աղցաններ՝ հում բանջարեղենից եւ մրգերից, համեմվածքներով (մայոնեզ, սոուսներ եւ այլն). Աղցաններ եւ վինեգրետներ եփած բանջարեղենից եւ ուտեստներ՝ եփած, տապակած, շոգեխաշած բանջարեղենից, համեմվածքներով (մայոնեզ, սոուսներ եւ այլն). Աղցաններ՝ մսի, թռչնի, ձկան, ապխտեղենի եւ այլնի ավելացմամբ, համեմվածքներով (մայոնեզ, սոուսներ եւ այլն). Պիցցա՝ կիսապատրաստված, սառեցված
Աղիքային ցուպիկի խմբի մանրէներ (կոլիձեւեր), չեն թուլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	1.0	Հիդրոլիզատ՝ սպիտակուցային, ֆերմենտատիվ, սոյայի հոմքից. Ըմպելիքներ սոյայի, կոկտեյլներ, պաղեցված եւ սառեցված աղանդերներ (72 ժամից ավելի պիտանիության ժամկետով). Ըմպելիքներ՝ սոյայի, թթվեցրած (72 ժամից ավելի պիտանիության ժամկետով). Մթերքներ՝ սպիտակուցային, սոյայի (տոֆու) (72 ժամից ավելի պիտանիության ժամկետով). Պեկտին՝ մանկական եւ դիետիկ սննդի համար նախատեսված մթերքների համար. Ազար սննդային, ազարոհի, ֆուրցելյարին, նատրիումի ալգինատ սննդային. Կարրագինան. Խտացուցիչներ եւ կայունացուցիչներ բուսախեժերի հիմքով (գուարային, քսանտանային եւ այլն). Դոնդողանյութ սննդային՝ մանկական եւ դիետիկ սննդի համար նախատեսված մթերքների համար. Մաթ քիչ շաքարացված. Մալտին, մալտոհեքստրիններ. Գյուկոզաֆրուկտոզային օշարակ. Գյուկոզա՝ հատիկավորված, հյութային հավելումներով. Մեկնարկային կուլտուրաներ՝ լինֆիլային (լրճամետ) չորացման (ֆերմենտացված մսային մթերքների արտադրության համար). Միաբջիջ բույսերի, խմորասնկերի կենսազանգված

արտադրական վերամշակման համար. Արգանակներ՝ սննդային, չոր, քսիլիտ, սորբիտ, մաննիտ եւ այլ շաքարասպիրուներ. Ամինաթթուներ բյուրեղային եւ խառնուրդներ դրանցից. Առաջին եւ երկրորդ ճաշատեսակներ՝ արտամղիչ տեխնոլոգիայի, առանց եփելու անհրաժեշտության. Արգանակ-խտանյութեր՝ չոր, համեմունքներով, եփելու անհրաժեշտությամբ. Դոնդող ձկից (դոնդողածածկ). Տավարի, թօչնի, ճագարի, խոզի եւ այլնի միս խաշած (առանց համեմվածքի եւ սոուսի). Զուկ' խաշած, տապակած, մարինացված. Ապուրներ՝ սառը, քաղցր եւ խյուս-ապուրներ՝ պահածոյացված եւ չորացված պտուլներից ու հատապտուլներից. Ապուրներ տաք եւ այլ տաք ուտեստներ՝ բորշ, շչի, աղապուր, ապուր-խարչո, սոյանկա, բանջարեղենային ապուրներ, արգանակներ, ապուր մակարոնային արտադրատեսակներով ու կարտոֆիլով, բանջարեղենով, լրբազգիներով, ծավարեղենով. Ապուրներ՝ կաթնային, նոյն լցոններով, խյուս-ապուրներ. Ուտեստներ ծվով՝ ծու խաշած, ծվածեղ ծվով (մելանժով, ծվի փոշիով՝ բնական եւ բանջարեղենի, մսամթերքի եւ այլնի ավելացմամբ, լցոններ ծվի պարունակությամբ. Ուտեստներ կաթնաշոռով՝ վարենիկներ «ծովլ», պուդինգ՝ եփված գոլորշու վրա, պանրիկներ կաթնաշոռային, թխվածքաճաշեր, պուդինգ թխված, լցոններ կաթնաշոռով, կարկանդակներ. Ուտեստներ ձկան՝ ծուկ խաշած, շոգեհարած, շոգեխաշած, տապակած, խորոված, ուտեստներ ձկան կոտուետի զանգվածից (կոտուետներ, զրազիներ, շնիցելներ, մսագնդիկներ տոմատի սոուսով), թխված արտադրատեսակներ, կարկանդակներ. Ուտեստներ մսով եւ մսամթերքով՝ միս խաշած, տապակած, շոգեխաշած, փլավներ, պելմեններ, բելյաչներ, նրբարիթներ, արտադրատեսակներ մանր կտրատված մսից, այդ թվում թխված. Ուտեստներ՝ թօչնի, ճագարի մսից, խաշած, տապակած, շոգեխաշած, թխված արտադրատեսակներ մանր կտրատված թօչնամսից, պելմեններ, կարկանդակներ եւ այլն. Խավարտներ՝ բրինձ խաշած, մակարոնային արտադրատեսակներ խաշած, խյուս կարտոֆիլի (առանց համեմվածքի), կարտոֆիլ՝ խաշած, տապակած (առանց համեմվածքի), բանջարեղեն

		<p>շոգեխաշած (առանց համեմվածքի). Սոուսներ եւ համեմվածքներ երկրորդ ուսեստների համար. Քաղցր ուսեստներ եւ ըմպելիքներ՝ կոմպոտներ՝ թարմ, պահածոյացված պտուղներից եւ հատապտուղներից, կոմպոտներ՝ չորացված պտուղներից եւ հատապտուղներից, կիսելներ՝ թարմ, չորացված պտուղներից եւ հատապտուղներից, հյութերից, օշարակներից, պտղային եւ հատապտղային խյուսերից. Դոնդող, մուսսեր. Շարլոտկա խնձորով. Պատրաստի խոհարարական արտադրատեսակներ՝ թռչնամսից, ձկից՝ սպառողական տարայում, այդ թվում՝ վակուումային փաթեթավորմամբ. Պիցցա պատրաստի. Բամբակ քաղցր</p>
0,1		<p>Իզոյատներ, խտանյութեր բուսական սպիտակուցների, այսուր սոյայի. Խտանյութ՝ սպիտակուցային, արեւածաղկի, սննդային. Խտանյութ՝ սոյայի սպիտակուցի, այսուր՝ սոյայի, տեքստուրացված. Թեփ՝ սննդային, հացահատիկներից. Սննդային մանրաթեներ՝ թեփից, աղացած բուսաքանչաղենից, մրգային մզվածքներ. Ծմպելիքներ սոյայի, կոկտեյլներ, պաղեցված եւ սառեցված աղանդերներ, Ծմպելիքներ՝ սոյայի, թթվեցրած. Մթերքներ՝ սպիտակուցային, սոյայի (տոֆու). Պեկտին՝ զանգվածային սպառման մթերքների համար. Դոնդողանյութ՝ սննդային, զանգվածային սպառման մթերքների համար. Օսլա ամիլոպեկտինային, ընդարձակվող, օսլա էքստրուզիոն. Խտանյութեր՝ ճաշատեսակների, առանց եփելու անհրաժեշտության (ապուրներ ինստանտ). Կանխարգելիչ սննդի համար նախատեսված չոր մթերքներ՝ խառնուրդներ՝ ձավարային, կաթնային, մսային (արտամղիչ տեխնոլոգիայի). Աղցաններ՝ հում բանջարեղենից եւ մրգերից, առանց համեմվածքի, համեմվածքներով (մայոնեզ, սոուսներ եւ այլն). Աղցաններ մարինացված, թթվեցրած, աղ դրած բանջարեղենից. Աղցաններ եւ վինեգրետներ եփած բանջարեղենից եւ ուսեստներ՝ եփած, տապակած, շոգեխաշած բանջարեղենից, առանց աղ դրած բանջարեղենից եւ համեմվածքի ավելացման, համեմվածքներով (մայոնեզ, սոուսներ եւ այլն). Աղցաններ՝ մսի,</p>

		թոշնի, ծկան, ապխտեղենի եւ այլնի ավելացմամբ, առանց համեմվածքի, համեմվածքներով (մայոնեզ, սոուսներ եւ այլն). Դոնդողներ՝ տավարի, խոզի, թոշնի մսով (դոնդողածածկ). Պաշտետներ՝ մսից եւ յարդից. Կրեմներ (ցիտրուսային, վանիլային, շոկոլադե եւ այլն). Համբուրգերներ, չիզբուրգերներ, սենդվիչներ պատրաստի
	0,01	Օկարա սոյայի. Օսլա չոր (կարտոֆիլի, եգիպտացորենի, սիսեռի). Խմորիչներ՝ հացաթխման, չոր. Սոուսներ՝ խոհարարական, փոշենման (ջերմային չորացման). Համային համեմանյութեր՝ փոշենման, բանջարեղենային հավելումներով, համեմանքներով ու համեմունքներով (ջերմային չորացման). Ապուրներ՝ չոր, բազմաբաղադրիչ, եփելու անհրաժեշտությամբ. Շիլաների խտանյութեր՝ չոր, արագ պատրաստման. Կիսելներ՝ պտղահատապտղային, չոր. Աղցաններ՝ հում բանջարեղենից, ձվի, պահածոյացված բանջարեղենի, պտուղների եւ այլնի ավելացմամբ, առանց համեմվածքի եւ աղ դրած բանջարեղենի ավելացման, համեմվածքներով (մայոնեզ, սոուսներ եւ այլն). Ապուրներ սառը՝ մածնաբրդոշ՝ բանջարեղենային, մսային, կվասով, մածնով, ճակնդեղի կերակուր, բուտվինյա, բորշ, շչի՝ կանաչ, մսով, ձկով, ձվով (առանց թթվասերով համեմվածքի). Պիցցա՝ կիսապատրաստված, սառեցված
	0,001	Խմորիչներ՝ հացաթխման, մամլած. Ապուրներ՝ չոր, սնկով, եփելու անհրաժեշտությամբ
E.coli, չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	1.0	Աղցաններ՝ հում բանջարեղենից եւ մրգերից, առանց համեմվածքի, համեմվածքներով (մայոնեզ, սոուսներ եւ այլն). Դոնդողներ՝ տավարի, խոզի, թոշնի մսով (դոնդողածածկ). Պաշտետներ՝ մսից եւ յարդից. Ապուրներ տաք՝ խյուս-ապուրներ. Համբուրգերներ, չիզբուրգերներ, սենդվիչներ պատրաստի
	0.1	Աղցաններ՝ հում բանջարեղենից, ձվի, պահածոյացված բանջարեղենի, պտուղների եւ այլնի ավելացմամբ, առանց համեմվածքի եւ աղ դրած բանջարեղենի ավելացման, համեմվածքներով (մայոնեզ, սոուսներ եւ այլն).

		Աղցաններ եւ վինեգրետներ՝ եփած բանջարեղենից եւ ուտեստներ՝ եփած, տապակած, շղթեխաշած բանջարեղենից, համեմվածքներով (մայոնեզ, սոուսներ եւ այլն). Աղցաններ՝ մսի, թռչնի, ձկան, պահածոյացված բանջարեղենի, պտուղների, ապիտեղենի եւ այլնի ավելացմամբ, առանց համեմվածքի, համեմվածքներով (մայոնեզ, սոուսներ եւ այլն). Ապուրներ սառը՝ մածնաբրդո՞ւ բանջարեղենային, մսային, կվասով, մածնով, ճակնդեղի կերակուր, բուտվինյա, բորշ, շչի՝ կանաչ, մսով, ձկով, ձվով (առանց թթվասերով համեմվածքի). Պիցցա՝ կիսապատրաստված, սառեցված
S.aureus, չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	1.0	Ըմպելիքներ սոյայի, կոկտեյլներ, պաղեցված եւ սառեցված աղանդերներ. ըմպելիքներ՝ սոյայի, թթվեցրած. Մթերքներ՝ սպիտակուցային, սոյայի (տոֆու). օկարա սոյայի. Խմորիչներ՝ հացաթխման, մամլած. Սոուսներ՝ խոհարարական, փոշենման (ջերմային չորացման). Առաջին եւ երկրորդ ճաշատեսակներ՝ արտամդիչ տեխնոլոգիայի, առանց եփելու անհրաժեշտության. Կանխարգելիչ սննդի համար նախատեսված չոր մթերքներ՝ խառնուրդներ՝ ձավարային, կաթնային, մսային (արտամդիչ տեխնոլոգիայի). Աղցաններ՝ հում բանջարեղենից եւ մրգերից,. առանց համեմվածքի, համեմվածքներով (մայոնեզ, սոուսներ եւ այլն). Աղցաններ մարինացված, թթվեցրած, աղ դրած բանջարեղենից. Աղցաններ եւ վինեգրետներ՝ եփած բանջարեղենից եւ ուտեստներ՝ եփած, տապակած, շղթեխաշած բանջարեղենից, առանց աղ դրած բանջարեղենի եւ համեմվածքի ավելացման, համեմվածքներով (մայոնեզ, սոուսներ եւ այլն). Դոնդող՝ ձկան (դրոնդողածածկ). Տավարի, թռչնի, ճագարի, խոզի եւ այլնի միս՝ խաշած (առանց համեմվածքի եւ սոուսի). Զովկ՝ խաշած, տապակած, մարինացված. Ապուրներ՝ սառը, քաղցր եւ խոյսապուրներ՝ պահածոյացված եւ չորացված պտուղներից ու հատապտուղներից. Ապուրներ տաք եւ այլ տաք ուտեստներ՝ ապուրներ՝ մակարոնային արտադրատեսակներով ու կարտոֆիլով, բանջարեղենով, լոբազգիներով, ձավարեղենով. ապուրներ՝ կաթնային, նույն լցոններով, խոյս-ապուրներ.

		<p>Ուսեստներ ծվով՝ ծու խաշած, ծվածեղ ծվով (մելանժով, ծվի փոշիով)՝ բնական եւ բանջարեղենի, մսամթերքի եւ այլնի ավելացմամբ, լցոններ ծվի պարունակությամբ. Ուսեստներ կաթնաշոռով՝ վարենիկներ «ծովյ», պուդինգ՝ եփված գոլորշու վրա, պանրիկներ կաթնաշոռային, թխվածքաճաշեր, պուդինգ թխված, լցոններ կաթնաշոռով, կարկանդակներ. Ուսեստներ ձկան՝ ծուկ՝ խաշած, շոգեխարած, շոգեխաշած, տապակած, խորոված, ուսեստներ ձկան կոտյետի զանգվածից (կոտյետներ, զրագիններ, շնիցելներ, մսագնդիկներ տոմատի սոուսով). թխված արտադրատեսակներ, կարկանդակներ. Ուսեստներ մսով եւ մսամթերքով՝ միս՝ խաշած, տապակած, շոգեխաշած, փլավներ, պելմեններ, բելյաշներ, նրբարլիթներ, արտադրատեսակներ՝ մանր կտրատված մսից, այդ թվում՝ թխված. Ուսեստներ՝ թոչնի, ճագարի մսից, խաշած, տապակած, շոգեխաշած, թխված արտադրատեսակներ՝ մանր կտրատված մսից, պելմեններ, կարկանդակներ եւ այլն. Խավարտներ՝ բրինձ խաշած, մակարոնային արտադրատեսակներ՝ խաշած, խոռա կարտոֆիլի (առանց համեմվածքի), կարտոֆիլ՝ խաշած, տապակած (առանց համեմվածքի), բանջարեղեն շոգեխաշած (առանց համեմվածքի). Սոուսներ եւ համեմվածքներ՝ երկրորդ ուսեստների համար. Քաղցր ուսեստներ եւ ըմպելիքներ՝ կոմպոտներ՝ թարմ, պահածոյացված պտուղներից եւ հատապտուղներից, կոմպոտներ՝ չորացված պտուղներից եւ հատապտուղներից, կիսելներ՝ թարմ, չորացված պտուղներից եւ հատապտուղներից, հյութերից, օշարակներից, պտղային եւ հատապտղային խյուսերից. Դոնդող, մուսաեր. Շարլոտկա խնձորով. Պատրաստի խոհարարական արտադրատեսակներ՝ թոչնամսից, ձկից՝ սպառողական տարայում, այդ թվում՝ վակուումային փաթեթավորմամբ. Պիցցա պատրաստի. Համբուրգերներ, չիգբուրգերներ, սենդվիչներ պատրաստի</p>
0.1		<p>Իզոյատներ, խտանյութեր բուսական սպիտակուցների, այուր սոյայի. Խտանյութ՝ սոյայի սպիտակուցի, այուր՝ սոյայի, տեքստուրացված.</p>

		<p>Խմորիչներ՝ հացաթխման, չոր. խտանյութեր՝ ճաշատեսակների, առանց եփելու անհրաժեշտության (ապուրներ ինստանտ). Աղցաններ հում բանջարեղենից, ձվի, պահածոյացված բանջարեղենի, պտուղների եւ այլնի ավելացմամբ, առանց համեմվածքի եւ աղ դրած բանջարեղենի ավելացման, համեմվածքներով (մայոնեզ, սոուսներ եւ այլն). Դոնդողներ՝ տավարի, խոզի, թոչնի մսով (դոնդողածածկ). Պաշտետներ՝ մսից եւ յարդից. Ապուրներ սառը՝ մածնաբրդո՞՝ բանջարեղենային, մսային, կվասով, մածնով, ճակնդեղի կերակուր, բուտվինյա, բորշ, շչի՝ կանաչ, մսով, ձկով, ձվով (առանց թթվասերով համեմվածքի). Կրեմներ (ցիտրուսային, վանիլային, շոկոլադե եւ այլն). Պիցցա՝ կիսապատրաստված, սառեցված</p>
Proteus խմբի մանրէներ, չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	0.1	<p>Աղցաններ՝ հում բանջարեղենից, ձվի, պահածոյացված բանջարեղենի, պտուղների եւ այլնի ավելացմամբ. Աղցաններ մարինացված, թթվեցրած, աղ դրած բանջարեղենից. Աղցաններ եւ վինեգրետներ եփած բանջարեղենից եւ ուտեստներ եփած, տապակած, շոգեխաշած բանջարեղենից. Աղցաններ՝ մսի, թոչնի, ձկան, ապխտեղենի եւ այլնի ավելացմամբ.</p> <p>Դոնդողներ՝ ձկան, տավարի, խոզի, թոչնի մսով (դոնդողածածկ). Պաշտետներ՝ մսից եւ յարդից. Տավարի, թոչնի, ճագարի, խոզի եւ այլնի միս խաշած (առանց համեմվածքի եւ սոուսի). Զուկ՝ խաշած, մարինացված, շոգեհարած, շոգեխաշած, տապակած, խորոված, ուտեստներ՝ ձկան կոտլետի զանգվածից (կոտլետներ, զրազիներ, շնիցելներ, մսագնդիկներ՝ տոմատի սոուսով), թխված արտադրատեսակներ, կարկանդակներ. Ապուրներ սառը (մածնաբրդո՞՝ բանջարեղենային, մսային, կվասով, մածնով, ճակնդեղի կերակուր, բուտվինյա, բորշ, շչի՝ կանաչ, մսով, ձկով, ձվով առանց թթվասերով համեմվածքի). Զվածեղ ձվով (մելանժով, ձվի փոշիով)՝ բնական եւ բանջարեղենի, մսամթերքի եւ այլնի ավելացմամբ, լցոններ ձվի պարունակությամբ. Պանրիկներ կաթնաշոռոային, թխվածքաճաշեր, պուդինգ թխված, կաթնաշոռով լցոններ, կարկանդակներ. Ուտեստներ մսով եւ</p>

		մսամթերքով՝ միս՝ խաշած, տապակած, շոգեխաշած, փլավներ, պելմեններ, բեյլաշներ, նրբարլիթներ, արտադրատեսակներ՝ մանր կտրատված մսից, այդ թվում՝ թխված. Ուտեստներ՝ թռչնի, ճագարի մսից, խաշած, տապակած, շոգեխաշած, թխված արտադրատեսակներ՝ մանր կտրատված թռչնամսից, պելմեններ, կարկանդակներ եւ այլն. Խավարտներ առանց համեմվածքի (բրինձ խաշած, մակարոնային արտադրատեսակներ՝ խաշած, խյուս կարտոֆիլի, կարտոֆիլ՝ խաշած, տապակած, բանջարեղեն շոգեխաշած. Սոուսներ եւ համեմվածքներ երկրորդ ուտեստների համար. Պատրաստի խոհարարական արտադրատեսակներ՝ թռչնամսից, ձկից՝ սպառողական տարայում, այդ թվում՝ վակուումային փաթեթավորմամբ. Պիցցա պատրաստի
Սուլֆիտ վերականգնող կլոստրիդիաներ, չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	1.0	Մեկնարկային կուլտուրաներ՝ լինֆիլային (լուծամետ) չորացման (ֆերմենտացված մսային մթերքների արտադրության համար). Սոուսներ՝ խոհարարական, փոշենման (ջերմային չորացման). Համային համեմանյութեր՝ փոշենման, բանջարեղենային հավելումներով, համեմանքներով ու համեմունքներով (ջերմային չորացման)
	0.1	Իզոյատներ, խտանյութեր բուսական սպիտակուցների, այլուր սոյայի. Խտանյութ՝ սոյայի սպիտակուցի, այլուր՝ սոյայի, տեքստուրացված. Պատրաստի խոհարարական արտադրատեսակներ՝ թռչնամսից, ձկից՝ սպառողական տարայում, այդ թվում՝ վակուումային փաթեթավորմամբ
	0.01	Արգանակներ՝ սննդային չոր. Ապուրներ՝ չոր, բազմաբաղադրիչ, եփելու անհրաժեշտությամբ. Արգանակ-խտանյութեր՝ չոր, համեմունքներով, եփելու անհրաժեշտությամբ
B.cereus, չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	0.1	Ընդելիքներ սոյայի, կոկտեյլներ, պաղեցված եւ սառեցված աղանդերներ. Ընդելիքներ՝ սոյայի՝ թթվեցրած. Մթերքներ՝ սպիտակուցային, սոյայի (տոֆու), օկարա

	10	Կանխարգելիչ սննդի համար նախատեսված չոր մթերքներ՝ խառնուրդներ՝ ձավարային, կաթնային, մսային (արտամղիչ տեխնոլոգիայի)
	100	Համային համեմանյութեր՝ փոշենման, բանջարեղենային հավելումներով, համեմանքներով ու համեմունքներով (ջերմային չորացման). Առաջին եւ երկրորդ ճաշատեսակներ՝ արտամղիչ տեխնոլոգիայի, առանց եփելու անհրաժեշտության. Շիլաների խտանյութեր՝ չոր, արագ պատրաստման
Խմորասնկեր, չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	1.0	Հիդրոլիզատ՝ սպիտակուցային, ֆերմենտատիվ, սոյայի հումքից
Խմորասնկեր, ԳԱՄ/գ, ոչ ավելի	10	Ըմպելիքներ սոյայի հատիկների հիմքով (ըմպելիքներ՝ սոյայի, թթվեցրած) Մեկնարկային կովտուրաներ՝ լիոֆիլային (լուծամետ) չորացման (ֆերմենտացված մսային, ձկնային, բանջարեղենային մթերքների արտադրության համար). Կանխարգելիչ սննդի համար նախատեսված չոր մթերքներ՝ խառնուրդներ՝ ձավարային, կաթնային, մսային (արտամղիչ տեխնոլոգիայի)
	50	Մթերքներ՝ սպիտակուցային, սոյայի (տոֆու). Պեկտին (մանկական եւ դիետիկ սննդի մթերքների համար). Մաթ՝ քիչ շաքարացված. Մալտին, մալտոդեքստրիններ. Խտանյութ՝ լակտովոգայի. Օշարակ գյուկոզաֆրուկտոզային. Գյուկոզա՝ հատիկավորված, հյութային հավելումներով. Միարժիշ բույսերի, խմորասնկերի կենսազանգված արտադրական վերամշակման համար
	100	Իգրիատներ, խտանյութեր՝ բուսական սպիտակուցների, այսուր սոյայի. Խտանյութ՝ սոյայի սպիտակուցի, այսուր՝ սոյայի, տեքստուրացված. Պեկտին (զանգվածային սպառման մթերքների համար). Շիլաների խտանյութեր՝ չոր, արագ պատրաստման

	200	Աղցաններ՝ հում բանջարեղենից եւ մրգերից, համեմվածքներով (մայոնեզ, սոուսներ եւ այլն), կոնսերվանտներով. Աղցաններ՝ հում բանջարեղենից, ձվի, պահածոյացված բանջարեղենի, պտուղների եւ այլնի ավելացմամբ, համեմվածքներով (մայոնեզ, սոուսներ եւ այլն), կոնսերվանտներով. Աղցաններ եւ վինեգրետներ՝ եփած բանջարեղենից եւ ուտեստներ՝ եփած, տապակած, շոգեխաշած բանջարեղենից, համեմվածքներով (մայոնեզ, սոուսներ եւ այլն), կոնսերվանտներով. Աղցաններ՝ մսի, թռչնի, ձկան, պահածոյացված բանջարեղենի, պտուղների, ապխտեղենի եւ այլնի ավելացմամբ, համեմվածքներով (մայոնեզ, սոուսներ եւ այլն), կոնսերվանտներով
	250	Օսլա՝ ամիլոպեկտինային, ընդարձակվող, օսլա էքստրուզիոն
	500	Օսլա չոր (կարտոֆիլի, եգիպտացորենի, սիսեռի) Կիսելներ՝ պտղահատապտղային, չոր. Աղցաններ՝ հում բանջարեղենից եւ մրգերից, համեմվածքներով (մայոնեզ, սոուսներ եւ այլն). Աղցաններ՝ հում բանջարեղենից, ձվի, պահածոյացված բանջարեղենի, պտուղների եւ այլնի ավելացմամբ, համեմվածքներով (մայոնեզ, սոուսներ եւ այլն). Աղցաններ եւ վինեգրետներ՝ եփած բանջարեղենից եւ ուտեստներ՝ եփած, տապակած, շոգեխաշած բանջարեղենից, համեմվածքներով (մայոնեզ, սոուսներ եւ այլն). Աղցաններ՝ մսի, թռչնի, ձկան, պահածոյացված բանջարեղենի, պտուղների, ապխտեղենի եւ այլնի ավելացմամբ, համեմվածքներով (մայոնեզ, սոուսներ եւ այլն)
Խմորասնկեր եւ բորբոսներ (բոլորը միասին) ԳԱՄ/գ, ոչ ավելի	500	Խտացուցիչներ եւ կայունացուցիչներ բուսախների հիմքով (գուարային, քսանտանային եւ այլն)
Բորբոսներ, չեն թույլատրվում մթերքի գանգվածում (գ)	1.0	Հիդրոլիզատ՝ սպիտակուցային, ֆերմենտատիվ, սոյայի հումքից

Բողբոսներ, ԳԱՄ/գ, ոչ ավելի	10	Խտանյութ՝ սպիտակուցային, արեւածաղկի, սննդային. Ըմպելիքներ սոյայի հատիկների հիմքով. Մթերքներ՝ սպիտակուցային, սոյայի (տոֆու), օկարա. Մեկնարկային կովտուրաներ՝ լիոֆիլային (լուծամետ) չորացման (ֆերմենտացված մսային, ձկնային, բանջարեղենային մթերքների արտադրության համար)
	50	Սննդային մանրաթելեր՝ թեփից, աղացած քուապ բանջարեղենից, մրգային մզվածքներ. Պեկտին (մանկական եւ դիետիկ սննդի մթերքների համար). Միաբժիշտ բույսերի, խմորասնկերի կենսազանգված արտադրական վերամշակման համար. Աղցաններ՝ հում բանջարեղենից եւ մրգերից, համեմվածքներով (մայոնեզ, սոուսներ եւ այլն). Աղցաններ՝ հում բանջարեղենից, ձվի, պահածոյացված բանջարեղենի, պտուղների եւ այլնի ավելացմամբ, համեմվածքներով (մայոնեզ, սոուսներ եւ այլն). Աղցաններ եւ վինեգրետներ՝ եփած բանջարեղենից եւ ուտեստներ՝ եփած, տապակած, շոգեխաշած բանջարեղենից, համեմվածքներով (մայոնեզ, սոուսներ եւ այլն). Աղցաններ՝ մսի, թոշնի, ձկան, պահածոյացված բանջարեղենի, պտուղների, ապիտեղենի եւ այլնի ավելացմամբ, համեմվածքներով (մայոնեզ, սոուսներ եւ այլն)
	100	Իզոյատներ, խտանյութեր քուսական սպիտակուցների, այլուր սոյայի. Խտանյութ՝ սոյայի սպիտակուցի, այլուր՝ սոյայի, տեքստուրացված. Թեփ՝ սննդային, հացահատիկներից. Պեկտին (զանգվածային սպառման մթերքների համար). Ազար սննդային ագարոհի, ֆուլցելյարին, նատրիումի ալգինատ սննդային. Կարրագինան. Մաթ՝ քիչ շաքարացված. Մալտին, մալտոդեքստրիններ. Օշարակ գյուկոզաֆրուկտոզային. Գյուկոզա՝ հատիկավորված, հյութային հավելումներով. Խմորիչներ՝ հացաթխման, մամլած. Քսիլիտ, սորբիտ, մաննիտ, այլ շաքարասպիրտներ. Սոուսներ՝ խոհարարական, փոշենման (քերմային չորացման). Համային համեմանյութեր՝ փոշենման, բանջարեղենային հավելումներով, համեմանքներով ու

	համեմունքներով (քերմային չորացման). Խտանյութեր՝ ճաշատեսակների, առանց եփելու անհրաժեշտության (ապուրներ ինստանտ)։ Առաջին եւ երկրորդ ճաշատեսակներ՝ արտամղիչ տեխնոլոգիայի, առանց եփելու անհրաժեշտության։ Շիլաների խտանյութեր՝ չոր, արագ պատրաստման։ Կանխարգելիչ սննդի համար նախատեսված չոր մթերքներ՝ խառնուրդներ՝ ձավարային, կաթնային, մսային (արտամղիչ տեխնոլոգիայի)
200	Արգանակ-խտանյութեր՝ չոր, համեմունքներով, եփելու անհրաժեշտությամբ
250	Օսլա՝ ամիլոպեկտինային, ընդարձակվող, օսլա էքստրուզիոն
500	Օսլա չոր (կարտոֆիլի, եգիպտացորենի, սիսեռի). Ապուրներ՝ չոր, բազմաբաղադրիչ, եփելու անհրաժեշտությամբ։ Կիսելներ՝ պտղահատապտղային, չոր

1.9. Կենսաբանական ակտիվ սննդային հավելումներ

Ցուցանիշները	Թույլատրելի մակարդակները	Ծանոթագրություններ
Մեզոֆիլային աէրոր եւ ֆակոլտատիվ անաէրոր միկրօրգանիզմների քանակ, ԳԱՄ/գ, ոչ ավելի	5x10 ³	ԿԱՀ՝ բուսական հիմքով, այդ թվում՝ ծաղկափոշի. հեղուկ՝ օշարակների, էլիքսիրների, թուրմերի, բալզամների եւ այլ ձեւերով։ ԿԱՀ թեյեր (մանկական, չոր)
	1x10 ⁴	ԿԱՀ՝ բնական հանքանյութերի հիմքով (ցեղախներ եւ այլն), այդ թվում՝ հանքամոմ (մումիո)։ ԿԱՀ՝ բուսական հիմքով, այդ թվում՝ ծաղկափոշի. հաբերի, դեղապատիճների ձեւով, փոշենման։ ԿԱՀ՝ մսակաթնային հումքի վերամշակման հիմքով, այդ թվում՝ ենթամթերքի,

		<p>թոշունների, հողվածոտանիների, երկենցաղների, մեղվարուծական մթերքների (մայր մեղվի կաթ, ակնամոմ եւ այլն)՝ չոր.</p> <p>ԿԱՀ՝ մսային հումքի հիմքով, այդ թվում՝ թոշնի ենթամթերքի.</p> <p>ԿԱՀ՝ կաթնային հումքի հիմքով.</p> <p>ԿԱՀ՝ ծկան, ծովային անողնաշարավորների, խեցգետնանմանների, կակղամորթների եւ այլ տեսակի ծովամթերքի, ծովային բուսական օրգանիզմների (ջրիմուներ եւ այլն) հիմքով՝ չոր.</p> <p>ԿԱՀ՝ միաբջիջ ջրիմուների (սպիրովին, քլորելա եւ այլն), խմորասնկերի եւ դրանց լիզատների հիմքով</p>
	5×10^4	<p>ԿԱՀ՝ հիմնականում սննդային մանրաթելերի հիմքով (թաղանթանյութ, բուսախմեթեր, պեկտին, գումի, միկրոբյուրեղային թաղանթանյութ, թեփ, մրգաօլիգոշաքար, խիտոզան եւ այլ բազմաշաքարներ).</p> <p>ԿԱՀ՝ մաքուր սուբստանցիաների (վիտամիններ, հանքային նյութեր՝ օրգանական եւ այլն) կամ խտանյութերի (բույսերի լուծամզվածքներ եւ այլն) հիմքով, տարբեր լցանյութերի օգտագործմամբ, այդ թվում՝ ըմպելիքների համար չոր խտանյութեր</p>
	5×10^5	ԿԱՀ՝ բուսական հիմքով, այդ թվում՝ ծաղկափոշի. խառնուրդներ չորացված դեղաբույսերի (թեյ)
Աղիքային ցուաիկի խմբի մանրէներ (կոլիճեւեր), չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	10	<p>ԿԱՀ՝ հեղուկ, պրոբիոտիկ միկրոօրգանիզմների մաքուր կուլտուրաների հիմքով, կոնցենտրացված.</p> <p>ԿԱՀ՝ հեղուկ, պրոբիոտիկ միկրոօրգանիզմների մաքուր կուլտուրաների հիմքով, չկոնցենտրացված</p>
	2.0	ԿԱՀ՝ չոր, պրոբիոտիկ միկրոօրգանիզմների մաքուր կուլտուրաների հիմքով

	<p>1.0</p> <p>ԿԱՀ՝ բուսական հիմքով, այդ թվում՝ ծաղկափոշի. հեղուկ՝ օշարակների, էլիքսիրների, թուրմերի, բալզամների եւ այլն ձեւերով. ԿԱՀ՝ չոր, միկրոօրգանիզմների մաքուր կուտուրաների հիմքով, ամինաթթուների, միկրոէլեմենտների, միաշաքարների, երկշաքարների եւ օլիգոշաքարների ավելացմամբ</p>
	<p>0.1</p> <p>ԿԱՀ՝ հիմնականում սննդային մանրաթելերի հիմքով (թաղանթանյութ, բուսախեժեր, պեկտին, գումի, միկրոբյուրեղային թաղանթանյութ, թեփ, մրգաօլիգոշաքար, խիտոզան եւ այլ բազմաշաքարներ).</p> <p>ԿԱՀ՝ մաքուր սուբստանցիաների (վիտամիններ, հանքային նյութեր՝ օրգանական եւ այլն) կամ խտանյութերի (բույսերի լուծամզվածքներ եւ այլն) հիմքով, տարբեր լցանյութերի օգտագործմամբ, այդ թվում՝ ըմպելիքների համար չոր խտանյութեր.</p> <p>ԿԱՀ՝ բնական հանքանյութերի հիմքով (ցեղիսներ եւ այլն), այդ թվում՝ հանքամու (մումիո).</p> <p>ԿԱՀ՝ բուսական հիմքով, այդ թվում՝ ծաղկափոշի. հաբերի, դեղապատիճների ձեւով, փոշենման.</p> <p>ԿԱՀ՝ բուսական հիմքով, այդ թվում՝ ծաղկափոշի. հաբերի, դեղապատիճների ձեւով, փոշենման՝ պորոբիոտիկ միկրոօրգանիզմների ավելացմամբ, ԿԱՀ թեյեր (մանկական, չոր).</p> <p>ԿԱՀ՝ մսակաթնային հումքի վերամշակման հիմքով, այդ թվում՝ ենթամթերքի, թռչունների, հողվածոտանիների, երկկենցաղների, մեղվաբուծական մթերքների (մայր մեղվի կաթ, ակնամու եւ այլն)՝ չոր.</p> <p>ԿԱՀ՝ մսային հումքի հիմքով, այդ թվում՝ թռչնի ենթամթերքի.</p> <p>ԿԱՀ՝ կաթնային հումքի հիմքով.</p>

		<p>ԿԱՀ՝ ծկան, ծովային անողնաշարավորների, խեցգետնանմանների, կակղամորթների եւ այլ տեսակի ծովամթերքի, ծովային բուսական օրգանիզմների (ջրիմուներ եւ այլն) հիմքով՝ չոր.</p> <p>ԿԱՀ՝ միաբարձր ջրիմուների (սպիրովին, քլորելա եւ այլն), խմորասնկերի եւ դրանց լիզատների հիմքով</p>
	0.01	<p>ԿԱՀ՝ բուսական հիմքով, այդ թվում՝ ծաղկափոշի. խառնուրդներ չորացված դեղաբույսերի (թեյ)</p>
E.coli, չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	5.0	<p>ԿԱՀ՝ չոր, միկրոօրգանիզմների մաքուր կուլտուրաների հիմքով, ամինաթթուների, միկրոէլեմենտների, միաշաքարների, երկշաքարների եւ օլիգոշաքարների ավելացմամբ</p>
	1.0	<p>ԿԱՀ՝ հիմնականում սննդային մանրաթելերի հիմքով (թաղանթանյութ, բուսախեժեր, պեկտին, գումի, միկրոբյուրեղային թաղանթանյութ, թեփ, մրգաօլիգոշաքար, խիտոզան եւ այլ բազմաշաքարներ).</p> <p>ԿԱՀ՝ մաքուր սուբստանցիաների (վիտամիններ, հանքային նյութեր՝ օրգանական եւ այլն) կամ խտանյութերի (բույսերի լուծամզվածքներ եւ այլն) հիմքով՝ տարբեր լցանյութերի օգտագործմամբ, այդ թվում՝ ըմպելիքների համար չոր խտանյութեր.</p> <p>ԿԱՀ՝ բուսական հիմքով, այդ թվում՝ ծաղկափոշի. հաբերի, դեղապատիճների ձեւով, փոշենման՝ առանց պրոբիոտիկ միկրոօրգանիզմների ավելացման եւ դրանց ավելացմամբ, ԿԱՀ թեյեր (մանկական, չոր).</p> <p>ԿԱՀ՝ մսակաթնային հումքի վերամշակման հիմքով, այդ թվում՝ ենթամթերքի, թռչունների, հոդվածոտանիների, երկկենցաղների, մեղվաբուծական մթերքների (մայր մեղվի կաթ, ակնամոմ եւ այլն)՝ չոր.</p> <p>ԿԱՀ՝ մսային հումքի հիմքով, այդ թվում՝ թռչնի ենթամթերքի. ԿԱՀ՝ կաթնային</p>

		<p>հումքի հիմքով.</p> <p>ԿԱՀ՝ ձկան, ծովային անողնաշարավորների, խեցգետնանմանների, կակղամորթների եւ այլ տեսակի ծովամթերքի, ծովային բուսական օրգանիզմների (ջրիմուռներ եւ այլն) հիմքով՝ չոր.</p> <p>ԿԱՀ՝ միաբջիջ ջրիմուռների (սպիրովին, քլորելա եւ այլն), խմորասնկերի եւ դրանց լիզատների հիմքով</p>
	0.1	<p>ԿԱՀ՝ բուսական հիմքով, այդ թվում՝ ծաղկափոշի. խառնուրդներ չորացված դեղաբույսերի (թեյ)</p>
S.aureus, չի թույլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	10	<p>ԿԱՀ՝ հեղուկ, պրոբիոտիկ միկրոօրգանիզմների մաքուր կուլտուրաների հիմքով, կոնցենտրացված.</p> <p>ԿԱՀ՝ հեղուկ, պրոբիոտիկ միկրոօրգանիզմների մաքուր կուլտուրաների հիմքով, չկոնցենտրացված</p>
	2.0	<p>ԿԱՀ՝ պրոբիոտիկ միկրոօրգանիզմների մաքուր կուլտուրաների հիմքով</p>
	1.0	<p>ԿԱՀ՝ բնական հանքանյութերի հիմքով (ցեղիտներ եւ այլն), այդ թվում՝ հանքամում (մումիո).</p> <p>ԿԱՀ՝ բուսական հիմքով, այդ թվում՝ ծաղկափոշի. հաբերի, դեղապատճենների ձեւով, փոշենման՝ առանց պրոբիոտիկ միկրոօրգանիզմների ավելացման եւ դրանց ավելացմամբ, ԿԱՀ թեյեր (մանկական, չոր).</p> <p>ԿԱՀ՝ մսակաթնային հումքի վերամշակման հիմքով, այդ թվում՝ ենթամթերքի, թոշունների, հողվածոտանիների, երկենցաղների, մեղվաբուժական մթերքների (մայր մեղվի կաթ, ակնամում եւ այլն)՝ չոր.</p> <p>ԿԱՀ՝ մսային հումքի հիմքով, այդ թվում՝ թոշնի ենթամթերքի.</p> <p>ԿԱՀ՝ կաթնային հումքի հիմքով. ԿԱՀ՝ ձկան, ծովային անողնաշարավորների,</p>

		<p>խեցգետնանմանների, կակղամորթների եւ այլ տեսակի ծովամթերքի, ծովային բուսական օրգանիզմների (ջրիմուռներ եւ այլն) հիմքով՝ չոր.</p> <p>ԿԱՀ՝ չոր, միկրոօրգանիզմների մաքուր կուլտուրաների հիմքով, ամինաթթուների, միկրոէլեմենտների, միաշաքարների, երկշաքարների եւ օլիգոշաքարների ավելացմամբ</p>
Բորբոսներ, ԳԱՄ/գ, ոչ ավելի	10	<p>ԿԱՀ՝ չոր, պրոբիոտիկ միկրոօրգանիզմների մաքուր կուլտուրաների հիմքով.</p> <p>ԿԱՀ՝ հեղուկ, պրոբիոտիկ միկրոօրգանիզմների մաքուր կուլտուրաների հիմքով, կոնցենտրացված (խմորիչների հետ միասին).</p> <p>ԿԱՀ՝ հեղուկ, պրոբիոտիկ միկրոօրգանիզմների մաքուր կուլտուրաների հիմքով, չկոնցենտրացված (խմորիչների հետ միասին)</p>
	50	<p>ԿԱՀ՝ բուսական հիմքով, այդ թվում՝ ծաղկափոշի. հեղուկ՝ օշարակների, էլիքսիրների, թուրմերի, բալզամների եւ այլ ձեւերով. ԿԱՀ թեյեր (մանկական, չոր).</p> <p>ԿԱՀ՝ չոր, միկրոօրգանիզմների մաքուր կուլտուրաների հիմքով, ամինաթթուների, միկրոէլեմենտների, միաշաքարների, երկշաքարների եւ օլիգոշաքարների ավելացմամբ.</p> <p>ԿԱՀ՝ խմորասնկերի եւ դրանց լիզատների հիմքով</p>
	100	<p>ԿԱՀ՝ հիմնականում սննդային մանրաթելերի հիմքով (թաղանթանյութ, բուսախեթեր, պեկտին, գումի, միկրոբյուրեղային թաղանթանյութ, թեփի, մրգաօլիգոշաքար, խիտողան եւ այլ բազմաշաքարներ) (խմորիչների հետ միասին).</p> <p>ԿԱՀ՝ մաքուր սուբստանցիաների (վիտամիններ, հանքային նյութեր՝ օրգանական եւ այլն) կամ խտանյութերի (բույսերի լուծամզվածքներ եւ այլն) հիմքով՝ տարրեր լցանյութերի օգտագործմամբ, այդ թվում՝ ըմպելիքների</p>

		<p>համար չոր խտանյութեր (խմորիչների հետ միասին).</p> <p>ԿԱՀ՝ բնական հանքանյութերի հիմքով (ցեղլիտներ եւ այլն), այդ թվում՝ հանքամոմ (մումիո) (խմորիչների հետ միասին).</p> <p>ԿԱՀ՝ բուսական հիմքով, այդ թվում՝ ծաղկափոշի. հաբերի, դեղապատճների ձեռով, փոշենման՝ առանց պրոբիոտիկ միկրոօրգանիզմների ավելացման եւ դրանց ավելացմամբ.</p> <p>ԿԱՀ՝ միաբջիջ ջրիմուռների (սպիրովին, քլորելա եւ այլն) հիմքով</p>
	200	<p>ԿԱՀ՝ մեղվարուծական մթերքների (մայր մեղվի կաթ, ակնամոմ եւ այլն) հիմքով՝ չոր (խմորիչների հետ միասին).</p> <p>ԿԱՀ՝ ծովային բուսական օրգանիզմների (ջրիմուռներ եւ այլն) հիմքով՝ չոր (խմորիչների հետ միասին)</p>
	10^3	<p>ԿԱՀ՝ բուսական հիմքով, այդ թվում՝ ծաղկափոշի. խառնուրդներ չորացված դեղաբույսերի (թեյ)</p>
Խմորասնկեր, ԳԱՄ/գ, ոչ ավելի	10	<p>ԿԱՀ՝ չոր, պրոբիոտիկ միկրոօրգանիզմների մաքուր կոլտուրաների հիմքով</p> <p>ԿԱՀ՝ խմորասնկերի եւ դրանց լիզատների հիմքով</p>
	50	<p>ԿԱՀ՝ բուսական հիմքով, այդ թվում՝ ծաղկափոշի՝ հեղուկ՝ օշարակների, էլիքսիրների, թուրմերի, բազամների եւ այլ ձեւերով. ԿԱՀ թեյեր (մանկական, չոր).</p> <p>ԿԱՀ՝ չոր, միկրոօրգանիզմների մաքուր կոլտուրաների հիմքով, ամիսաթթուների, միկրոէլեմենտների, միաշաքարների, երկշաքարների եւ օլիգոշաքարների ավելացմամբ</p>
	100	<p>ԿԱՀ՝ բուսական հիմքով, այդ թվում՝ ծաղկափոշի՝ հաբերի, դեղապատճների ձեռով, փոշենման՝ առանց պրոբիոտիկ միկրոօրգանիզմների ավելացման եւ</p>

		<p>Դրանց ավելացմամբ. ԿԱՀ՝ բուսական հիմքով, այդ թվում՝ ծաղկափոշի. խառնուրդներ չորացված դեղաբույսերի (թեյ). ԿԱՀ՝ միաբջիջ ջրիմուռների (սպիրովին, քլորելա եւ այլն) հիմքով</p>
Պրոդուցենտի կենդանի բջիջներ, չեն թուլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	0.1	<p>ԿԱՀ՝ խմորասնկերի եւ դրանց լիզատների հիմքով</p>
B.cereus, չեն թուլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	2×10^2	<p>ԿԱՀ՝ բնական հանքանյութերի հիմքով (ցեղիստներ եւ այլն), այդ թվում՝ հանքամում (մումիո). ԿԱՀ՝ բուսական հիմքով, այդ թվում՝ ծաղկափոշի՝ հաբերի, դեղապատիճների ձեւով, փոշենման. ԿԱՀ՝ բուսական հիմքով, այդ թվում՝ ծաղկափոշի՝ հեղուկ՝ օշարակների, էլիքսիրների, թուրմերի, բազամների եւ այլ ձեւերով. ԿԱՀ թեյեր (մանկական, չոր)</p>

1.10. Հղիների եւ կերակրող մայրերի սննդի համար նախատեսված մթերքներ

Ցուցանիշները	Թույլատրելի մակարդակները	Ծանոթագրություններ
Մեզոֆիլային աէրոր եւ ֆակովտատիվ անաէրոր միկրոօրգանիզմների	5×10^3	Ինստանտ թեյեր՝ խոտաբույսերից (բուսական հիմքով)
	$2,5 \times 10^4$	Մթերքներ՝ կաթնային հիմքով եւ սոյայի սպիտակուցի իզոլյատի հիմքով. չոր մթերքներ՝ ինստանտ պատրաստման (օգտագործման համար պատրաստի

քանակ, ԳԱՄ/գ, ոչ ավելի		մթերքի մեջ)
	5×10^4	Շիլաներ կաթնային եւ հացահատիկային հիմքով (ինստանտ պատրաստման)
Աղիքային ցուափկի խմբի մանրէներ (կոլիձեւեր), չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	3,0	Մթերքներ՝ կաթնային հիմքով եւ սոյայի սպիտակուցի իզոլյատի հիմքով. հեղուկ մթերքներ՝ թթվակաթնային եւ թթվեցրած սոյայի հիմքով
	1.0	Մթերքներ՝ կաթնային հիմքով եւ սոյայի սպիտակուցի իզոլյատի հիմքով. չոր մթերքներ՝ ինստանտ պատրաստման (օգտագործման համար պատրաստի մթերքի մեջ). Ինստանտ թեյեր՝ խոտաբույսերից
	0.1	Շիլաներ կաթնային եւ հացահատիկային հիմքով (ինստանտ պատրաստման)
E.coli, չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	10	Մթերքներ՝ կաթնային հիմքով եւ սոյայի սպիտակուցի իզոլյատի հիմքով. չոր մթերքներ՝ ինստանտ պատրաստման (օգտագործման համար պատրաստի մթերքի մեջ)
S.aureus, չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	10	Մթերքներ՝ կաթնային հիմքով եւ սոյայի սպիտակուցի իզոլյատի հիմքով. հեղուկ մթերքներ՝ թթվակաթնային եւ թթվեցրած սոյայի հիմքով
	1,0	Մթերքներ՝ կաթնային հիմքով եւ սոյայի սպիտակուցի իզոլյատի հիմքով. չոր մթերքներ՝ ինստանտ պատրաստման (օգտագործման համար պատրաստի մթերքի մեջ)
Բորբոսներ, ԳԱՄ/գ, ոչ ավելի	10	Մթերքներ՝ կաթնային հիմքով եւ սոյայի սպիտակուցի իզոլյատի հիմքով. հեղուկ մթերքներ՝ թթվակաթնային եւ թթվեցրած սոյայի հիմքով
	50	Ինստանտ թեյեր՝ խոտաբույսերից
	100	Մթերքներ՝ կաթնային հիմքով եւ սոյայի սպիտակուցի իզոլյատի հիմքով. չոր մթերքներ՝ ինստանտ պատրաստման (օգտագործման համար պատրաստի մթերքի մեջ)
	200	Շիլաներ՝ կաթնային եւ հացահատիկային հիմքով (ինստանտ պատրաստման)

Խմորասնկեր, ԳԱՄ/գ, ոչ ավելի	10	Մթերքներ՝ կաթնային հիմքով եւ սոյայի սպիտակուցի իզոլյատի հիմքով. հեղուկ մթերքներ՝ թթվակաթնային եւ թթվեցրած սոյայի հիմքով
	50	Մթերքներ՝ կաթնային հիմքով եւ սոյայի սպիտակուցի իզոլյատի հիմքով՝ չոր, ինստանտ պատրաստման (օգտագործման համար պատրաստի մթերքի մեջ). Ինստանտ թեյեր՝ խոտաբույսերից (բուսական հիմքով)
	100	Շիլաներ կաթնային եւ հացահատիկային հիմքով (ինստանտ պատրաստման)
B.cereus, չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում (սմ ³)	1.0	Մթերքներ՝ կաթնային հիմքով եւ սոյայի սպիտակուցի իզոլյատի հիմքով. հեղուկ մթերքներ՝ թթվակաթնային եւ թթվեցրած սոյայի հիմքով
B.cereus, ԳԱՄ/գ, ոչ ավելի	100	Ինստանտ թեյեր՝ խոտաբույսերից (բուսական հիմքով)
	2x10 ²	Մթերքներ՝ կաթնային հիմքով եւ սոյայի սպիտակուցի իզոլյատի հիմքով. չոր մթերքներ՝ ինստանտ պատրաստման (օգտագործման համար պատրաստի մթերքի մեջ)

1.11. Մանկական սննդի համար նախատեսված հատուկ նշանակության սննդամթերք վաղ տարիքի երեխաների համար՝ կաթնային խոհանոցներում արտադրվող (պատրաստվող)

Ցուցանիշները	Թույլատրելի մակարդակները	Ծանոթագրություններ
Մեզոֆիլային աէրոր եւ ֆակուլտատիվ անաէրոր միկրոօրգանիզմների քանակ, ԳԱՄ/գ	1x10 ²	Խառնուրդներ՝ կաթնային, աղապտացված, մանրէազերծված, կաթ եւ սերուցք՝ մանրէազերծված, ոչ ասեպտիկ լցման, կաթնաշոռ կալցինացված՝ պատրաստված կաթնային խոհանոցներում
	2x10 ²	Պատերիզացված երշիկներ՝ մսային հիմքով (1,5 տարեկան եւ բարձր)

	5×10^2	Խառնուրդներ՝ վերականգնված, պաստերիզացված, պատրաստված կաթնային խոհանոցներում
	1×10^3	Շիլաներ՝ կաթնային, պատրաստի, պատրաստված կաթնային խոհանոցներում
	1×10^4	Շիլաներ՝ չոր, ոչ կաթնային, արագ լուծվող (ինստանտ պատրաստման), լուծվող թխվածքաբլիթ
	5×10^3	Թուրմեր (մասուրից, սեւ հաղարջից եւ այլն) ¹ պատրաստված կաթնային խոհանոցներում Մանկական ըմպելիք խոտաբույսերից (խոտաբույսերից թեյ)
	5×10^4	Այուր եւ ձավար՝ եփելու անհրաժեշտությամբ
Աղիքային ցուպիկի խմբի մանրէներ (կոլիճեւեր), չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում, q (սմ ³)	0,1	Այուր եւ ձավար՝ եփելու անհրաժեշտությամբ
	0,3	Կաթնաշոռ, կաթնաշոռային մթերքներ, կաթնաշոռի հիմքով մթերքներ, ացիդոֆիլային մածուկ, ցածր լակտոզային սպիտակուցային մածուկ՝ պատրաստված կաթնային խոհանոցներում
	1,0	Շիլաներ՝ չոր, ոչ կաթնային, արագ լուծվող (ինստանտ պատրաստման). Լուծվող թխվածքաբլիթ. Պաստերիզացված երշիկներ՝ մսային հիմքով. Մանկական ըմպելիք խոտաբույսերից (խոտաբույսերից թեյ). Կաթնաշոռ կալցինացված, շիլաներ՝ կաթնային, պատրաստի, թուրմեր (մասուրից, սեւ հաղարջից եւ այլն) ¹ պատրաստված կաթնային խոհանոցներում
	3,0	Թթվակաթնային մթերքներ՝ ոչ ասեպտիկ լցման, պատրաստված կաթնային խոհանոցներում
	10	Խառնուրդներ՝ կաթնային, աղապտացված, մանրէազերծված, կաթ եւ սերուցք՝ մանրէազերծված, ոչ ասեպտիկ լցման, եւ խառնուրդներ՝ վերականգնված, պաստերիզացված, մերաններ (հեղուկ) ¹ պատրաստված կաթնային խոհանոցներում

E.coli, չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում, գ (սմ ³)	10	Խառնուրդներ՝ կաթնային, աղապտացված, մանրէազերծված, կաթ եւ սերուցք՝ մանրէազերծված, ոչ ասեպտիկ լցման, խառնուրդներ՝ վերականգնված, պաստերիզացված, թթվակաթնային մթերքներ՝ ոչ ասեպտիկ լցման, թուրմեր (մասուրից, սեւ հաղարջից եւ այլն), մերաններ հեղուկ՝ պատրաստված կաթնային խոհանոցներում
S.aureus, չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում, գ (սմ ³)	10	Խառնուրդներ՝ կաթնային, աղապտացված, մանրէազերծված, կաթ եւ սերուցք՝ մանրէազերծված, ոչ ասեպտիկ լցման, խառնուրդներ՝ վերականգնված, պաստերիզացված, թթվակաթնային մթերքներ՝ ոչ ասեպտիկ լցման, թուրմեր (մասուրից, սեւ հաղարջից եւ այլն), մերաններ (հեղուկ)՝ պատրաստված կաթնային խոհանոցներում
	1.0	Կաթնաշոռ, կաթնաշոռային մթերքներ, ացիդոֆիլային մածուկ, ցածր լակտոզային սպիտակուցային մածուկ, կաթնաշոռ կալցինացված, շիլաներ՝ կաթնային, պատրաստի՝ պատրաստված կաթնային խոհանոցներում
Բորբոսներ, ԳԱՄ/գ	50	Մանկական ըմպելիք խոտաբույսերից (խոտաբույսերից թեյ)
	100	Շիլաներ՝ չոր, ոչ կաթնային, արագ լուծվող (ինստանտ պատրաստման)
	200	Այուր եւ ձավար՝ եփելու անհրաժեշտությամբ
Խմորասնկեր, ԳԱՄ/գ	50	Այուր եւ ձավար, շիլաներ՝ չոր, ոչ կաթնային, արագ լուծվող (ինստանտ պատրաստման). Մանկական ըմպելիք խոտաբույսերից (խոտաբույսերից թեյ)
	100	Այուր եւ ձավար՝ եփելու անհրաժեշտությամբ, շիլաներ՝ չոր, ոչ կաթնային, արագ լուծվող, եփելու անհրաժեշտությամբ
B.cereus, ԳԱՄ/գ	1,0 գրամում չի թույլատրվում	Պաստերիզացված երշիկներ՝ մսային հիմքով (1,5 տարեկան եւ բարձր)

20	Խառնուրդներ՝ վերականգնված, պաստերիզացված, պատրաստված կաթնային խոհանոցներում
100	Մանկական ըմպելիք խոտաբույսերից (խոտաբույսերից թե՛)
2×10^2	Շիլաներ՝ չոր, ոչ կաթնային, արագ լուծվող (ինստանտ պատրաստման)

1.12. Մանկական սննդի համար նախատեսված հատուկ նշանակության սննդամթերք՝ նախադարոցական եւ դպրոցական տարիքի երեխաների համար

Ցուցանիշները	Թույլատրելի մակարդակները	Ծանոթագրություններ
Մեզոֆիլային աէրոր եւ ֆակովտատիվ անաէրոր միկրոօրգանիզմների քանակ, ԳԱՄ/գ (սմ ³), ոչ ավելի	1×10^3	Երշիկեղեն. պաշտետներ, խոհարարական արտադրատեսակներ մսից, հացարովկեղեն, գալետներ, կրեկերներ. Կիսապատրաստվածքներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից՝ արտադրատեսակներ կառուցվածքավորված («ծովախեցգետնի ձողիկներ» եւ այլ)
	$2,5 \times 10^3$	Քաղցրաբլիթներ, մեղրաբլիթներ առանց միջուկի
	5×10^3	Կեքսեր շաքարի փոշիով, գլազուրապատ, ընկոյզով, շաքարածո մրգերով, մրգային, ռոմային ներծծանքով. Կեքսեր եւ ռովետներ հերմետիկ փաթեթավորմամբ. Վաֆլի՝ առանց միջուկի, միջուկով՝ մրգային, պոմադային, ճարպային. Քաղցրաբլիթներ, մեղրաբլիթներ միջուկով
	1×10^4	Ռովետներ բիսկվիտային, միջուկով՝ մրգային, շաքարածո մրգերով, կակաչասերմով, ընկոյզով. Թխվածքաբլիթ՝ շաքարային, շոկոլադե գլազուրով, կաթնահունց, կրեմային նրբաշերտով, միջուկով. Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից,

		ջերմային մշակմամբ՝ ծով եւ խճողակային արտադրատեսակներ՝ խորոված, խաշած, այդ թվում՝ սառեցված. առանց ջերմային մշակման. աղցաններ՝ ձկից եւ ծովամթերքից, առանց համեմվածքի
	2×10^4	Կիսապատրաստվածքներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից՝ արագ սառեցված, պատրաստի ձկնային ճաշատեսակներ, այդ թվում՝ վակուումային փաթեթավորմամբ
	5×10^4	Մակարոնային արտադրատեսակներ՝ արագ պատրաստման, կաթնային եւ բուսական հիմքով հավելումներով. Ռովետներ՝ բիսկվիտային, միջուկով՝ սերուցքային, ճարպային. Վաֆլի՝ ընկուզա-պրայինային միջուկով, շոկոլադե գլազուրով գլազուրապատված. Կիսապատրաստվածքներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից
	1×10^5	Մսային կիսապատրաստվածքներ՝ բնական, հում
	5×10^5	Մսային կիսապատրաստվածքներ՝ մանր կտրատված, հում
Աղիքային ցուպիկի խմբի մանրէներ (կոլիճեւեր), չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում (q)	1,0	Երշիկեղեն, պաշտետներ, խոհարարական արտադրատեսակներ մսից, հացարովկեղեն, ռովետներ բիսկվիտային, միջուկով՝ մրգային, շաքարածն մրգերով, կակաչասերմով, քաղցրաբլթներ, մեղրաբլթներ, գալետներ, կրեկերներ. Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից, ջերմային մշակմամբ՝ ծով եւ խճողակային արտադրատեսակներ՝ խորոված, խաշած, այդ թվում՝ սառեցված. Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից, առանց ջերմային մշակման. Աղցաններ՝ ձկից եւ ծովամթերքից, առանց համեմվածքի, արտադրատեսակներ կառուցվածքավորված («ծովախեցգետնի ծողիկներ» եւ այլն)
	0,1	Մակարոնային արտադրատեսակներ՝ արագ պատրաստման, բուսական հիմքով հավելումներով. Կերսեր՝ շաքարի փոշիով, գլազուրապատ, ընկույզով,

		շաքարածո մրգերով, մրգային, ռոմային ներծծանքով. Կեբսեր եւ ռուլետներ հերմետիկ փաթեթավորմամբ. Վաֆլի՝ առանց միջուկի, միջուկով մրգային, պոմադային, ճարպային. Քաղցրաբլիթներ, մեղրաբլիթներ միջուկով. Շխվաճքաբլիթ շաքարային, շոկոլադե գլազուրով, կաթնահունց, կրեմային նրբաշերտով, միջուկով. Արագ սառեցված պատրաստի ձկնային ճաշատեսակներ, այդ թվում՝ վակուումային փաթեթավորմամբ
	0,01	Մակարոնային արտադրատեսակներ՝ արագ պատրաստման, կաթնային հիմքով հավելումներով. Ռուլետներ՝ բիսկվիտային, միջուկով սերուցքային, ճարպային. Վաֆլի՝ ընկուզա-պրալինային միջուկով, շոկոլադե գլազուրով գլազուրապատված. Կիսապատրաստվածքներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից
	0,001	Մսային կիսապատրաստվածքներ հում
E.coli, չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	1.0	Երշիկեղեն՝ 5 օրից ավելի պիտանիության ժամկետով. պաշտետներ եւ խոհարարական արտադրատեսակներ մսից՝ 72 ժամից ավելի պիտանիության ժամկետով
S.aureus, չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	1.0	Երշիկեղեն, հացարովկեղեն, ռուլետներ՝ բիսկվիտային, միջուկով մրգային, շաքարածո մրգերով, կակաչասերմով, ընկուզով. Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից, ջերմային մշակմամբ՝ ձուկ եւ խճողակային արտադրատեսակներ՝ խորոված, խաշած, այդ թվում՝ սառեցված. Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից, առանց ջերմային մշակման. Աղցաններ՝ ձկից եւ ծովամթերքից, առանց համեմվածքի, արտադրատեսակներ կառուցվածքավորված («ծովախսեցգետնի ձողիկներ» եւ այլն)
	0.1	Մսային կիսապատրաստվածքներ հում եւ մակարոնային արտադրատեսակներ՝ արագ պատրաստման, կաթնային հիմքով հավելումներով. Ռուլետներ՝ բիսկվիտային, միջուկով սերուցքային, ճարպային. Կեբսեր եւ ռուլետներ

		հերմետիկ փաթեթավորմամբ, թխվածքարլիթ՝ կրեմային նրբաշերտով, միջուկով. Արագ սառեցված պատրաստի ձկնային ճաշատեսակներ, այդ թվում՝ վակուումային փաթեթավորմամբ
	0.01	Կիսապատրաստվածքներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից
Proteus տեսակի մանրէներ, չեն թուլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	0.1	Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից, առանց ջերմային մշակման. Աղցաններ՝ ձկից եւ ծովամթերքից, առանց համեմվածքի
Սոլֆիտ վերականգնող կլոստրիդիաներ, չեն թուլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	1.0	Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից, ջերմային մշակմամբ՝ ձուկ եւ խճողակային արտադրատեսակներ՝ խորոված, խաշած, այդ թվում՝ սառեցված, վակուումային փաթեթավորմամբ, արտադրատեսակներ կառուցվածքավորված («ծովախեցգետնի ծողիկներ» եւ այլն)
	0.1	Երշիկեղեն, պաշտետներ, խոհարարական արտադրատեսակներ մսից, կիսապատրաստվածքներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից. արագ սառեցված պատրաստի ձկնային ճաշատեսակներ, այդ թվում՝ վակուումային փաթեթավորմամբ
	0.01	Կիսապատրաստվածքներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից, վակուումային փաթեթավորմամբ
V.parahaemolyticus, ԳԱՄ/գ, ոչ ավելի	100	Կիսապատրաստվածքներ ծովային ձկից
Enterococcus տեսակի մանրէներ, ԳԱՄ/գ, ոչ ավելի	1×10^3	Արագ սառեցված պատրաստի ձկնային ճաշատեսակներ՝ չափաբանված կտորներով, այդ թվում՝ վակուումային փաթեթավորմամբ
	2×10^3	Կիսապատրաստվածքներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային

		օբյեկտներից՝ արտադրատեսակներ՝ կառուցվածքավորված, խճողակային
Բորբոսներ, ԳԱՄ/գ, ոչ ավելի	50	Հացաբուլկեղեն, կեքսեր շաքարի փոշիով. Կեքսեր եւ ոռվետներ հերմետիկ փաթեթավորմամբ. քաղցրաբլիթներ, մեղրաբլիթներ
	100	Երշիկեղեն, պաշտետներ, խոհարարական արտադրատեսակներ մսից. Ռովետներ՝ բիսկվիտային, միջուկով՝ սերուցքային, ճարպային, մրգային, շաքարածո մրգերով, կակաչասերմով, ընկույզով. Կեքսեր՝ գլազուրապատ, ընկույզով, շաքարածո մրգերով, մրգային, ռոմային ներծծանքով. Վաֆլի՝ առանց միջուկի, միջուկներով՝ մրգային, պոմադային, ճարպային, ընկույզապալախինային միջուկով, շոկոլադե գլազուրով գլազուրապատված. Թխվածքաբլիթ՝ շաքարային, շոկոլադե գլազուրով, կաթնահոնց, կրեմային նրբաշերտով, միջուկով. Գալետներ, կրեկերներ
	250	Մսային կիսապատրատվածքներ՝ հոն, թաթախված
Խմորասնկեր, ԳԱՄ/գ (սմ ³), ոչ ավելի	50	Ռովետներ՝ բիսկվիտային, միջուկով՝ մրգային, շաքարածո մրգերով, կակաչասերմով, ընկույզով. Կեքսեր՝ շաքարի փոշիով, գլազուրապատ, ընկույզով, շաքարածո մրգերով, մրգային, ռոմային ներծծանքով. Կեքսեր եւ ռովետներ հերմետիկ փաթեթավորմամբ. Վաֆլի՝ առանց միջուկի, միջուկներով՝ մրգային, պոմադային, ճարպային, ընկույզ-պալախինային միջուկով, շոկոլադե գլազուրով գլազուրապատված. Քաղցրաբլիթներ, մեղրաբլիթներ. Թխվածքաբլիթ՝ շաքարային, շոկոլադե գլազուրով, կաթնահոնց, կրեմային նրբաշերտով, միջուկով.
	100	Երշիկեղեն, պաշտետներ, խոհարարական արտադրատեսակներ մսից
Խմորասնկեր եւ բորբոսներ, բոլորը միասին, ԳԱՄ/գ, ոչ ավելի	100	Մակարոնային արտադրատեսակներ՝ արագ պատրաստման, բուսական հիմքով հավելումներով. Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից, ջերմային մշակմամբ ձուկ եւ խճողակային արտադրատեսակներ՝ խորոված, խաշած, այդ թվում՝ սառեցված

**1.13. Դիետիկ բուժիչ սննդի համար նախատեսված հատուկ նշանակության սննդամթերք՝ երեխաների համար, վաղածին
եւ թերքաշերտի համար**

Ցուցանիշները	Թույլատրելի մակարդակները	Ծանոթագրություններ
Մեզոֆիլային աէրոր եւ ֆակովտատիվ անաէրոր միկրոօրգանիզմների քանակ, ԳԱՄ/գ, ոչ ավելի	2x10 ³	Մթերքներ՝ սոյայի սպիտակուցի իզոլյատի հիմքով. Մթերքներ՝ սպիտակուցի լրիվ կամ մասնակի հիդրոլիզատների հիմքով. Մթերքներ՝ առանց ֆենիլալանինի կամ դրա ցածր պարունակությամբ. Մթերքներ՝ վաղածին եւ (կամ) թերքաշերտի համար, 37-50°C ջերմաստիճանի պայմաններում վերականգնվող
	3x10 ³	Մթերքներ սպիտակուցի ցածր պարունակությամբ (օվաներ, ձավարեղեն եւ մակարոնային արտադրատեսակներ). Մթերքներ՝ վաղածին եւ (կամ) թերքաշերտի համար, 70-85°C ջերմաստիճանի պայմաններում վերականգնվող
	1x10 ⁴	Սոլիմացված մթերքներ՝ մսային հիմքով, մինչեւ 2 տարեկան երեխաների համար
	1,5x10 ⁴	Սոլիմացված մթերքներ՝ մսային հիմքով, 2 տարեկանից բարձր տարիքի երեխաների համար
	2,5x10 ⁴	Լակտոզայի ցածր պարունակությամբ եւ առանց լակտոզայի պարունակության մթերքներ, չոր, կաթնային, սպիտակուցի բարձր պարունակությամբ մթերքներ
Աղիքային ցուպիկի խմբի մանրէներ (կոլիձեւեր), չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	1,0	Լակտոզայի ցածր պարունակությամբ եւ առանց լակտոզայի պարունակության մթերքներ. Մթերքներ՝ սոյայի սպիտակուցի իզոլյատի հիմքով. Մթերքներ սպիտակուցի ցածր պարունակությամբ (օվաներ, ձավարեղեն եւ մակարոնային արտադրատեսակներ). Մթերքներ՝ սպիտակուցի լրիվ կամ մասնակի հիդրոլիզատների հիմքով. Մթերքներ՝ առանց ֆենիլալանինի կամ դրա ցածր պարունակությամբ. Սոլիմացված մթերքներ մսային հիմքով. Մթերքներ՝

		վաղածին եւ (կամ) թերքաշ երեխաների համար
	0,3	Չոր, կաթնային, սպիտակուցի բարձր պարունակությամբ մթերքներ. Սուլիմացված մթերքներ կաթնային հիմքով (կաթնաշոռ եւ այլ)
E.coli, չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	10	Մթերքներ՝ վաղածին եւ (կամ) թերքաշ երեխաների համար
S.aureus, չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	10	Մթերքներ՝ վաղածին եւ (կամ) թերքաշ երեխաների համար
	1,0	Լակտոզայի ցածր պարունակությամբ եւ առանց լակտոզայի պարունակության մթերքներ. Չոր, կաթնային, սպիտակուցի բարձր պարունակությամբ մթերքներ. Մթերքներ՝ սոյայի սպիտակուցի իզոլյատի հիմքով. Մթերքներ՝ սպիտակուցի լրիվ կամ մասնակի հիդրոլիզատների հիմքով. Մթերքներ՝ առանց ֆենիլալանինի կամ դրա ցածր պարունակությամբ. Սուլիմացված մթերքներ՝ մսային եւ կաթնային հիմքով (կաթնաշոռ եւ այլ)
	0,1	Սպիտակուցի ցածր պարունակությամբ մթերքներ (օսլաներ, ձավարեղեն եւ մակարոնային արտադրատեսակներ)
Սոլֆիտ վերականգնող կլոստրիդիաներ, չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	0,1	Սուլիմացված մթերքներ մսային հիմքով
Բորբոսներ, ԳԱՄ/գ, ոչ ավելի	10	Սպիտակուցի ցածր պարունակությամբ մթերքներ (օսլաներ, ձավարեղեն եւ մակարոնային արտադրատեսակներ). Մթերքներ՝ սպիտակուցի լրիվ կամ մասնակի հիդրոլիզատների հիմքով. Մթերքներ՝ առանց ֆենիլալանինի կամ դրա ցածր պարունակությամբ
	50	Մթերքներ՝ սոյայի սպիտակուցի իզոլյատի հիմքով. Մթերքներ՝ վաղածին եւ (կամ) թերքաշ երեխաների համար

	100	Լակտոզայի ցածր պարունակությամբ եւ առանց լակտոզայի պարունակության մթերքները. Չոր, կաթնային, սպիտակուցի բարձր պարունակությամբ մթերքներ. Սուլլիմացված մթերքներ՝ կաթնային հիմքով (կաթնաշոռ եւ այլ)
Խմորասնկեր, ԳԱՄ/գ, ոչ ավելի	10	Մթերքներ՝ սոյայի սպիտակուցի հղույատի հիմքով. Մթերքներ՝ վաղածին եւ (կամ) թերքաշ երեխաների համար
	50	Լակտոզայի ցածր պարունակությամբ եւ առանց լակտոզայի պարունակության մթերքները. Չոր, կաթնային, սպիտակուցի բարձր պարունակությամբ մթերքներ. Սպիտակուցի ցածր պարունակությամբ մթերքներ (օսլաներ, ծավարեղեն եւ մակարոնային արտադրատեսակներ). Մթերքներ՝ սպիտակուցի լրիվ կամ մասնակի հիդրոլիզատների հիմքով. Մթերքներ՝ առանց ֆենիլալանինի կամ դրա ցածր պարունակությամբ. Սուլլիմացված մթերքներ՝ մսային եւ կաթնային հիմքով (կաթնաշոռ եւ այլ)
	100	Սուլլիմացված մթերքներ՝ մսային հիմքով, 2 տարեկանից բարձր տարիքի երեխաների համար
B.cereus, ԳԱՄ/գ, ոչ ավելի	100	Մթերքներ՝ սոյայի սպիտակուցի հղույատի հիմքով. Սպիտակուցի ցածր պարունակությամբ մթերքներ (օսլաներ, ծավարեղեն եւ մակարոնային արտադրատեսակներ). Մթերքներ՝ սպիտակուցի լրիվ կամ մասնակի հիդրոլիզատների հիմքով. Մթերքներ՝ առանց ֆենիլալանինի կամ դրա ցածր պարունակությամբ. Սուլլիմացված մթերքներ՝ մսային հիմքով, մինչեւ 2 տարեկան երեխաների համար. Մթերքներ՝ վաղածին եւ (կամ) թերքաշ երեխաների համար
	2×10^2	Լակտոզայի ցածր պարունակությամբ եւ առանց լակտոզայի պարունակության մթերքներ. Սուլլիմացված մթերքներ՝ մսային հիմքով, 2 տարեկանից բարձր տարիքի երեխաների համար

1.14. Մանկական սննդի համար նախատեսված հատուկ նշանակության սննդամթերքի պատրաստման (արտադրության) ժամանակ օգտագործվող պարենային (սննդային) հումքի եւ բաղադրիչների հիմնական տեսակները

Ցուցանիշները	Թույլատրելի մակարդակները	Ծանոթագրություններ
Մեզոֆիլային աէրոբ եւ ֆակոլտատիվ անաէրոբ միկրոօրգանիզմների քանակ, ԳԱՄ/գ, ոչ ավելի	10	Միև սպանդային կենդանիների, թարմ
	1×10^2	Զեթ՝ եգիպտացորենի, գտված, հոտազերծված. Զեթ սոյայի. Ճարա՛ թռչնի, հալեցրած. Վիտամինային պրեմիքս
	$2,5 \times 10^2$	Ասպարտամ
	5×10^2	Զեթ՝ արեածաղկի, գտված, հոտազերծված
	1×10^3	Միև սպանդային կենդանիների, պաղեցված. Շաքարավազ, կաթնաշաքար գտված. Կաթնաշաքար գտված. Խտանյութ լակտոզայի
	5×10^3	Մաթ եգիպտացորենի. Մաթ՝ եգիպտացորենի, չոր, ներմուծվող. Խտանյութ լակտոզայի. Մեկուսացված սոյայի սպիտակուց
	1×10^4	Խտանյութ կաթի շիճուկային սպիտակուցների, որն ստացվում է Էլեկտրոդիալիզի, ուլտրաֆիլտրման եւ Էլեկտրոդիալիզի միջոցով. Ածխաջրասպիտակուցային խտանյութ. Կաթնասպիտակուցային խտանյութ. Կազեցիտ չոր. Այսու՝ բրնձի, հնդկածավարի, վարսակի, աշորայի, մշակված. Սպիտակածավար. Վարսակայուր՝ ստացված վարսակից. Միև սպանդային կենդանիների, սառեցված. Կարագ՝ սերուցքային, բարձր կարգի. Լուծամզված՝ ածիկային, մանկական սննդի համար. Օսլա՝ եգիպտացորենի, բարձր կարգի. Մաթ՝ քիչ շաքարացված, փոշենման. Ածխաջրային բաղադրիչ՝ օսլայի ֆերմենտատիվ ջրատարրալուծումից (հիդրոլիզից) ստացված. Օսլա՝ կարտոֆիլի, բարձր կարգի. Լակտոզա սննդային. Հանքային պրեմիքս. Պեկտին

	$1,5 \times 10^4$	Բաղադրիչ՝ չոր, կաթնային, ոչ յուղոտ, մանկական չոր մթերքների համար. Բաղադրիչ՝ չոր, կաթնային, ածիկային լուծամզվածքով (մանկական հեղուկ մթերքների համար)
	$2,5 \times 10^4$	Կաթ՝ չոր, ճարպի 25% զանգվածային բաժնով, չոր յուղագերծված. Չոր ածխաջրասապիտակուցային մոդով՝ ենթապանրային շիճուկից. Չոր ածխաջրասապիտակուցային մոդովներ՝ կաթնաշոռային շիճուկից. Բաղադրիչ՝ չոր, կաթնային, ածխաջրա-սպիտակուցային խտանյութով, մանկական հեղուկ մթերքների համար. Բաղադրիչ՝ չոր, կաթնային, ոչ յուղոտ, առանց քիմիական մշակման, մանկական չոր մթերքների համար. Զավարեղեն չմշակված. Արյուն՝ սննդային, չոր
	5×10^4	Այոլի՝ հացահատիկային, չմշակված. Զուկ-հումք՝ պաղեցված, քիչ սառեցված, սառեցված
	1×10^5	Կաթ կովի, հում (բարձր կարգի). Միև՝ սպանդային կենրանիների, սառեցված բլոկներով եւ կտորներով. Թոշուն սառեցված միև՝ ճոփի, բրոյլեր-ճուտիկների, պաղեցված
	2×10^5	Միև՝ անոսկը կտորներով, ոսկրոտ կտորներով, այդ թվում՝ ազդրամիս եւ կրծքամիս. Ենթամթերք՝ թոշնի, պաղեցված
	5×10^5	Կաթ կովի, հում (առաջին կարգի)
Սոմատիկ բջիջներ, պարունակությունը 1 սմ ³ (գ) զանգվածում, ոչ ավելի	2×10^5	Կաթ կովի, հում (բարձր կարգի)
	1×10^6	Կաթ կովի, հում (առաջին կարգի)
Աղիքային ցուպիկի խմբի մանրէներ (կոլիձեւեր), չեն թույլատրվում մթերքի	3,0	Խտանյութ պարակագեինային
	1,0	Կաթ՝ չոր, ճարպի 25% զանգվածային բաժնով, չոր, յուղագերծված. Խտանյութ կաթի շիճուկային սպիտակուցների, որն ստացվում է էլեկտրոդիալիզի.

զանգվածում (գ. սմ³)	<p>ուլտրաֆիլտրման եւ էլեկտրոդիալիզի միջոցով. Ածխաջրասպիտակուցային խտանյութ. Կաթնասպիտակուցային խտանյութ. Չոր ածխաջրասպիտակուցային մոդուլ՝ ենթապանրային շիճուկից. Չոր ածխաջրասպիտակուցային մոդուլներ՝ կաթնաշոռային շիճուկից. Կազեցիտ չոր. Բաղադրիչ՝ չոր, կաթնային, ածխաջրասպիտակուցային խտանյութով, մանկական հեղուկ մթերքների համար. Բաղադրիչ՝ չոր, կաթնային, ոչ յուղոտ, առանց քիմիական մշակման, մանկական չոր մթերքների համար. Զավարեղեն չմշակված եւ վարսակայուր. Այսուր՝ հացահատիկային, մշակված. Միս՝ սպանդային կենդանիների, թարմ. Արյուն՝ սննդային, չոր. Յուր՝ բուսական, զտված, հոտազերծված. Շարպ՝ թռչնի, հալեցրած. Շաքարավագ, կաթնաշաքար զտված. Մաթ եգիպտացորենի. Լուծամզվածք՝ ածիկային, մանկական սննդի համար. Օսլա՝ եգիպտացորենի, բարձր կարգի. Ասպարտամ. Մաթ եգիպտացորենի, չոր, ներմուծվող. Մաթ՝ քիչ շաքարացված, փոշենման. Ածխաջրային բաղադրիչ՝ օսլայի ֆերմենտատիվ ջրատարալուծումից ստացված. Օսլա՝ կարտոֆիլի, բարձր կարգի. Կաթնաշաքար զտված. Լակտոզա սննդային. Խտանյութ լակտոզայի. Խտանյութ լակտովոզայի. Վկտամինային արեմիքս. Հանքային արեմիքս</p>
0,3	Բաղադրիչ՝ չոր, կաթնային, ոչ յուղոտ, մանկական չոր մթերքների համար
0,1	Բաղադրիչ՝ չոր, կաթնային, ածիկային լուծամզվածքով. Այսուր՝ հացահատիկային, չմշակված. Միս՝ սպանդային կենդանիների, պաղեցված. Կարագ՝ սերուցքային, բարձր կարգի. Մեկուսացված սոյայի սպիտակուց. Պեկտին
0,01	Միս՝ սպանդային կենդանիների, սառեցված. Զուկ-հումք՝ պաղեցված, քիչ սառեցված, սառեցված
0,001	Միս՝ սպանդային կենդանիների, սառեցված բլոկներով եւ կտորներով

S.aureus, չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում, (գ, սմ ³)	1,0	<p>Կաթ՝ չոր, ճարպի 25% զանգվածային բաժնով, չոր յուղագերձված. Խտանյութ կաթի շիճուկային սպիտակուցների, որն ստացվում է էլեկտրոդիալիզի, ուլտրաֆիլտրման եւ էլեկտրոդիալիզի միջոցով. Ածխաջրասպիտակուցային խտանյութ.</p> <p>Կաթնասպիտակուցային խտանյութ. Չոր ածխաջրասպիտակուցային մոդով՝ ենթապանրային շիճուկից. Չոր ածխաջրասպիտակուցային մոդովներ՝ կաթնաշոռային շիճուկից. Խտանյութ պարակագեինային. Կազեցիտ չոր. Բաղադրիչ՝ չոր, կաթնային, ոչ յուղոտ, մանկական չոր մթերքների համար. Բաղադրիչ՝ չոր, կաթնային, ածիկային լուծամզվածքով (մանկական հեղուկ մթերքների համար). Բաղադրիչ՝ չոր, կաթնային, ածխաջրասպիտակուցային խտանյութով, մանկական հեղուկ մթերքների համար. Բաղադրիչ՝ չոր, կաթնային, ոչ յուղոտ, առանց քիմիական մշակման, մանկական չոր մթերքների համար. Այլուր՝ հացահատիկային, մշակված. Սպիտակածավար. Վարսակալյուր՝ ստացված վարսակից. Արյուն՝ սննդային, չոր. Յուղ՝ բուսական, զտված, հիտագերձված. Կարագ՝ սերուցքային, բարձր կարգի. Ճարպ՝ թունի, հալեցրած. Մաթ՝ եգիպտացորենի, այդ թվում՝ քիչ շաքարացված, փոշենման. Լակտոզա սննդային. Խտանյութ լակտովլոզայի. Վիտամինային եւ հանքային պրեմիքսներ. Մեկուսացված սոյայի սպիտակուց</p>
	0,01	Զուկ-հումք՝ պաղեցված, քիչ սառեցված, սառեցված
Խմորասնկեր, չեն թույլատրվում մթերքի զանգվածում (գ)	1,0	Յուղ՝ բուսական, զտված, հիտագերձված. Վիտամինային պրեմիքս
Խմորասնկեր, ԳԱՄ/գ, ոչ ավելի	10	<p>Կաթ՝ չոր, ճարպի 25% զանգվածային բաժնով, չոր յուղագերձված. Խտանյութ կաթի շիճուկային սպիտակուցների, որն ստացվում է էլեկտրոդիալիզի, ուլտրաֆիլտրման եւ էլեկտրոդիալիզի միջոցով. Ածխաջրասպիտակուցային խտանյութ.</p> <p>Կաթնասպիտակուցային խտանյութ. Չոր</p>

		ածխաջրասափիտակուցային մոդուլ՝ ենթապանրային շիճուկից. Չոր ածխաջրասափիտակուցային մոդուլներ՝ կաթնաշոռային շիճուկից. Կազեցիտ չոր. Բաղադրիչ՝ չոր, կաթնային, ոչ յուղոտ, մանկական չոր մթերքների համար. Բաղադրիչ՝ չոր, կաթնային, ածիկային լուծամզվածքով (մանկական հեղուկ մթերքների համար). Այսուր՝ հացահատիկային, մշակված. Վարսակայուր՝ ստացված վարսակից. Շաքարավագ, կաթնաշաքար զտված. Օսլա՝ եգիպտացորենի, բարձր կարգի. Մաթ՝ եգիպտացորենի, չոր,՝ ներմուծվող. Օսլա՝ կարտոֆիլի, բարձր կարգի
	50	Խտանյութ պարակագեինային. Բաղադրիչ՝ չոր, կաթնային, ածխաջրասափիտակուցային խտանյութով, մանկական հեղուկ մթերքների համար. Բաղադրիչ՝ չոր, կաթնային, ոչ յուղոտ, առանց քիմիական մշակման, մանկական չոր մթերքների համար. Սպիտակաձավար. Լուծամզվածք՝ ածիկային, մանկական սննդի համար. Մաթ, այդ թվում՝ քիչ շաքարաված, փոշենման. Ածխաջրային բաղադրիչ՝ օսլայի ֆերմենտատիվ ջրատարրալուծումից ստացված. Խտանյութ լակտովոզայի. Հանքային պրեմիքս
	100	Զավարեն՝ հացահատիկային, չմշակված. Այսուր՝ հացահատիկային, չմշակված. Պեկտին.
Բորբոսներ, ԳԱՄ/գ (սմ³), ոչ ավելի	10	Շաքարավագ, կաթնաշաքար զտված. Կաթնաշաքար զտված
	20	Զեթ՝ եգիպտացորենի, զտված, հոտազերծված. Զեթ՝ սոյայի, զտված, հոտազերծված. Վիտամինային պրեմիքս
	50	Խտանյութ կաթի շիճուկային սպիտակուցների, որն ստացվում է էլեկտրոդիալիզի, ովտրաֆիլտրման եւ էլեկտրոդիալիզի միջոցով. Ածխաջրասափիտակուցային խտանյութ. Կաթնասպիտակուցային խտանյութ. Չոր ածխաջրասափիտակուցային մոդուլ՝ ենթապանրային շիճուկից. Չոր ածխաջրասափիտակուցային մոդուլ՝ կաթնաշոռային շիճուկից. Խտանյութ պարակագեինային. Կազեցիտ չոր. Բաղադրիչ՝ չոր, կաթնային, ոչ յուղոտ,

		մանկական չոր մթերքների համար. Բաղադրիչ՝ չոր, կաթնային, ածիկային լուծամզվածքով (մանկական հեղուկ մթերքների համար). Բաղադրիչ՝ չոր, կաթնային, ածխաջրասպիտակուցային խտանյութով, մանկական հեղուկ մթերքների համար. Բաղադրիչ՝ չոր, կաթնային, ոչ յուղոտ, առանց քիմիական մշակման, մանկական չոր մթերքների համար. Այուր՝ հացահատիկային, մշակված. Սպիտակաձավար. Վարսակայուր՝ ստացված վարսակից. Լուծամզված՝ ածիկային, մանկական սննդի համար. Օսլա՝ եգիպտացորենի, բարձր կարգի. Մաթ՝ եգիպտացորենի, այդ թվում՝ չոր. Օսլա՝ կարտոֆիլի, բարձր կարգի. Հանքային պրեմիթը
100		Կաթ՝ չոր, ճարպի 25% զանգվածային բաժնով, չոր յուղագերծված. Զավարեղեն՝ հացահատիկային, չմշակված. Յուղ՝ բուսական, գտված, հոտագերծված. Կարագ՝ սերուցքային, բարձր կարգի. Մաթ՝ քիչ շաքարացված, փոշենման. Ածխաջրային բաղադրիչ՝ օսլայի ֆերմենտատիվ ջրատարրալուծումից ստացված. Լակտոզա սննդային. Խտանյութ՝ լակտոզայի. Խտանյութ՝ լակտովլոզայի. Պեկտին
200		Այուր՝ բրնձի, հնդկաձավարի, վարսակի, աշորայի, չմշակված

2. Պահածոյացված սննդամթերքի անվտանգության մանրէաբանական ցուցանիշները

Պահածոների խմբերը	Արտադրական մանրէազերծվածության պահանջները		Ծանոթագրություններ
	Պահածոներում հայտնաբերվող միկրոօրգանիզմների խմբերը	Գնահատման չափորոշիչներ	
Լրիվ պահածոներ՝ «Ա» եւ «Բ» խմբերի	B.cereus եւ B.polymyxa խմբերի սպոր առաջացնող մեզոֆիլային աէրոր եւ ֆակոլտատիվ անաէրոր միկրոօրգանիզմներ	Չեն թույլատրվում մթերքի 1 գ (սմ ³) զանգվածում	Պահածոներ՝ մանրէազերծված, ձավարեղենային, բանջարեղենային խավարտներով, ենթամթերքից, այդ թվում՝ պաշտետային (սպանդային եւ որսի ենթակա կենդանիների բոլոր տեսակներից). թոշնամսից եւ մսաբուական, այդ թվում՝ պաշտետային եւ խճողակային.
	B. subtilis խմբի սպոր առաջացնող մեզոֆիլային աէրոր եւ ֆակոլտատիվ անաէրոր միկրոօրգանիզմներ	11 թշհից ոչ ավելի՝ մթերքի 1 գ (սմ ³) զանգվածում	Պահածոներ ձկից, ձկան յարդից եւ արյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից՝ ապակյա, ալյումինե եւ թիթեռյա տարայում.
	Մեզոֆիլային կլոստրիդիաներ C. botulinum եւ (կամ) C. perfringens	Չեն թույլատրվում մթերքի 1 գ (սմ ³) զանգվածում	Պահածոներ՝ բանջարեղենային, pH-ի 4,2 եւ բարձր արժեք ունեցող.
	Մեզոֆիլային կլոստրիդիաներ (բացառությամբ C. Botulinum-ի եւ (կամ) C. Perfringens-ի)	1 թշհից ոչ ավելի՝ մթերքի 1 գ (սմ ³) զանգվածում	Պահածոներ՝ ծիրանի, դեղձի, տանձի, pH-ի 3,8 եւ բարձր արժեք ունեցող, պատրաստված առանց թթվի ավելացման՝
	Սպոր չառաջացնող միկրոօրգանիզմներ, այդ թվում՝ կաթնաթթվային եւ (կամ)	Չեն թույլատրվում մթերքի 1 գ (սմ ³) զանգվածում	

	բորբոսասնկեր եւ (կամ) խմորասնկեր		
	Սպոր առաջացնող ջերմասեր (թերմոֆիլային) մեզոֆիլային աէրոր եւ ֆակոլտատիվ անաէրոր միկրոօրգանիզմներ	Չեն թույլատրվում մթերքի 1 գ (սմ³) զանգվածում՝ պահպանման +20°C-ից բարձր ջերմաստիճանի պայմաններում	բացի մրգերից ստացված հյութամթերքից. պահածոներ սնկի՝ բնական սնկերից. չկոնցենտրացված տոմատամթերքը (ամբողջական պահածոյացված)¹ մինչեւ 12% չոր նյութերի պարունակությամբ՝ բացի բանջարեղենից ստացված հյութամթերքից. Ըմպելիքներ՝ սոյայի հատիկների հիմքով, ասեպտիկ լցման. ԿԱՀ բուսական հիմքով, հեղուկ, ասեպտիկ լցման
Լրիվ պահածոներ՝ «Ա» եւ «Բ» խմբերի, մանկական եւ դիետիկ սննդի համար	B.cereus եւ B.polymyxha խմբերի սպոր առաջացնող մեզոֆիլային աէրոր եւ ֆակոլտատիվ անաէրոր միկրոօրգանիզմներ	Չեն թույլատրվում մթերքի 1 գ (սմ³) զանգվածում	Պահածոներ մանրէազերծված տավարի, խոզի, ձիու եւ նմանատիպ այլ մսից, բնական, ձավարեղենային, բանջարեղենային խավարտներով, ենթամթերքից, այդ թվում՝ պաշտետային (սպանդային եւ որսի ենթակա կենդանիների բոլոր տեսակներից). թոշնամսից եւ մսաբուսական, այդ թվում՝ պաշտետային եւ խճողակային.
	B. subtilis խմբի սպոր առաջացնող մեզոֆիլային աէրոր եւ ֆակոլտատիվ անաէրոր միկրոօրգանիզմներ	11 բժիշից ոչ ավելի՝ մթերքի 1 գ (սմ³) զանգվածում	Պահածոներ՝ ծկից, ծկան յարդից եւ արյունագործության ոչ ծկնային օբյեկտներից՝ ապակյա, ալյումինե եւ թիթեռյա տարայում.
	Մեզոֆիլային կլոստրիդիաներ	Չեն թույլատրվում մթերքի 10 գ (սմ³) զանգվածում	Պահածոներ՝ ծկից, ծկան յարդից եւ արյունագործության ոչ ծկնային օբյեկտներից՝ ապակյա, ալյումինե եւ թիթեռյա տարայում.
	Սպոր չառաջացնող միկրոօրգանիզմներ, այդ թվում՝ կաթնաթթվային եւ (կամ) բորբոսասնկեր եւ (կամ)	Չեն թույլատրվում մթերքի 1 գ (սմ³) զանգվածում	Պահածոներ՝ բանջարեղենային, pH-ի 4,2 եւ բարձր արժեք ունեցող.

Խմբասնկեր			3.8 Եւ բարձր արժեք ունեցող, պատրաստված առանց թթվի ավելացման բացի մրգերից ստացված հյութամթերքից. Պահածոներ սնկի բնական սնկերից. չկոնցենտրացված տոմատամթերք (ամբողջական պահածոյացված)՝ մինչեւ 12% չոր նյութերի պարունակությամբ՝ բացի բանջարեղենից ստացված հյութամթերքից. Ըմպելիքներ՝ սոյայի հատիկների հիմքով, ասեպտիկ լցման. ԿԱՀ՝ բուսական հիմքով, հեղուկ, ասեպտիկ լցման
	Սպոր առաջացնող ջերմասեր (թերմոֆիլային) մեզոֆիլային աէրոր եւ ֆակոլտատիվ անաէրոր միկրորգանիզմներ	Չեն թույլատրվում մթերքի 1 գ (սմ ³) զանգվածում	
«Գ» խմբի լրիվ պահածոներ	B. polymyxia խմբի գազագոյացնող սպոր առաջացնող մեզոֆիլային աէրոր եւ ֆակոլտատիվ անաէրոր միկրորգանիզմներ	Չեն թույլատրվում մթերքի 1 գ (սմ ³) զանգվածում	Պահածոներ՝ բանջարեղենային, pH-ի 3,7-4,2 արժեք ունեցող՝ բացի մրգերից եւ (կամ) բանջարեղենից ստացված հյութամթերքից. Պահածոներ սնկի՝ մարինացված սնկերից
	Գազագոյացնող սպոր առաջացնող մեզոֆիլային աէրոր եւ ֆակոլտատիվ անաէրոր միկրորգանիզմներ	ոչ ավելի, քան 90 ԳԱՄ՝ մթերքի 1 գ (սմ ³) զանգվածում	
	Մեզոֆիլային կլոստրիդիաներ C. botulinum եւ (կամ) C. perfringens	Չեն թույլատրվում մթերքի 1 գ (սմ ³) զանգվածում	
	Մեզոֆիլային կլոստրիդիաներ (բացառությամբ C. Botulinum-ի եւ	1 բջիջից ոչ ավելի՝ մթերքի 1 գ (սմ ³)	

	(կամ) C. Perfringens-ի)	զանգվածում	
	Սպոր չառաջացնող միկրոօրգանիզմներ եւ (կամ) բորբոսանկեր եւ (կամ) խմորասնկեր	Չեն թույլատրվում մթերքի 1 գ (սմ ³) զանգվածում	
«Դ» խմբի լրիվ պահածոներ	Սպոր չառաջացնող միկրոօրգանիզմներ եւ (կամ) բորբոսանկեր եւ (կամ) խմորասնկեր	Չեն թույլատրվում մթերքի 1 գ (սմ ³) զանգվածում	Պահածոներ՝ բանջարեղենային (ρΗ-ի 3,7-ից ցածր արժեքով), մրգային եւ պտղահատապտղային, պաստերիզացված պահածոներ՝ հանրային սննդի համար, սորբինաթթվով եւ ρΗ-ի 4,0-ից ցածր արժեքով. պահածոներ՝ ծիրանի, դեղձի եւ տանձի, ρΗ-ի 3,8-ից ցածր արժեքով՝ բացի մրգերից եւ (կամ) բանջարեղենից ստացված հյութամթերքից. ջեմեր, մուրաբաներ, պովիդլո, կոնֆիտյուրներ, պտուլներ եւ հատապտուլներ՝ շաքարով տրորած, եւ պտղահատապտղային այլ խտանյութեր՝ շաքարով, մանրէազերծված:
«Ե» խմբի կիսապահածոներ	Մեզոֆիլային աէրոր եւ ֆակոլստատիվ անաէրոր միկրոօրգանիզմների քանակ (ՄԱՖԱՄՔ)	2×10^2 ԳԱՄ/գ-ից ոչ ավելի	Պահածոներ պաստերիզացված տավարի եւ խոզի մսից. Խոզապուխտ՝ մանր կտրատված եւ սիրողական, թունամսից.
	Աղիքային ցուպիկի խմբի մանրէներ (կոլիձեւեր)	Չեն թույլատրվում մթերքի 1 գրամ զանգվածում	Կիսապահածոներ պաստերիզացված՝ ձկից, ապակյա տարայում

B. cereus	Չեն թույլատրվում մթերքի 1 գրամ զանգվածում
Սուլֆիտ վերականգնող կլոստրիդիաներ	Չեն թույլատրվում մթերքի 0,1 գրամ զանգվածում. ձկան կիսապահածոների համար՝ մթերքի 1,0 գրամ զանգվածում *
S. aureus եւ այլ կոռագուլադրական ստաֆիլոկոկեր	Չեն թույլատրվում մթերքի 1 գրամ զանգվածում

Հավելված 3

«Սննդամթերքի անվտանգության մասին»

Մաքսային միության

տեխնիկական կանոնակարգի

(ՄՄ ՏԿ 021/2011)

Սննդամթերքին ներկայացվող անվտանգության հիգիենիկ պահանջները

1. Միս եւ մսամթերք թռչուն, ձու եւ դրանց վերամշակումից ստացվող մթերքներ

Ցուցանիշները	Թույլատրելի մակարդակները, մգ/կգ, ոչ ավելի	Ծանոթագրություններ
Թունավոր տարրեր		
- կապար	0,5	Միս, մսային եւ միս պարունակող մթերքներ, թռչնամիս, դրանից ստացվող մթերքներ, պահածոներ՝ մսային, մսաբուսական, թռչնամթերքից. Զվի սպիտակուց (ալբումին) չոր
	0,6	Ենթամթերք սպանդային կենդանիների, կաշի խոզի, արյուն սննդային եւ դրանցից ստացվող մթերքներ, պահածոներ ենթամթերքից, այդ թվում՝ պաշտետային
	1,0	Երիկամներ. Մսային մթերքներ՝ երիկամների օգտագործմամբ. Պահածոներ՝ մսային, թռչնամիս, ենթամթերքից (այդ թվում՝ պաշտետային), մսաբուսական (հավաքովի թիթեռյա տարայում)
	0,3	Ձու եւ հեղուկ ձվամթերք (մելանժ, սպիտակուց, դեղնուց)
	3,0	Ձվամթերք՝ չոր (ձվի փոշի, սպիտակուց, դեղնուց)

- արտեն	0,1	Միս, մսային եւ միս պարունակող մթերքներ, թոչնամիս, դրանից ստացվող մթերքներ, պահածոներ՝ մսային, մսաբուսական, թոչնամթերքից. Զու եւ հեղուկ ձվամթերք (մելանժ, սպիտակուց, դեղնուց)
	0,2	Ձվի սպիտակուց (ալբումին) չոր
	0,6	Ձվամթերք չոր (ձվի փոշի, սպիտակուց, դեղնուց)
	1,0	Ենթամթերք՝ սպանդային կենդանիների, կաշի խոզի, արյուն սննդային եւ դրանցից ստացվող մթերքներ, պահածոներ՝ թոչնամթերքից, պաշտետային. Պահածոներ ենթամթերքից, այդ թվում՝ պաշտետային
- կադմիում	0,05	Միս, մսային եւ միս պարունակող մթերքներ, թոչնամիս, դրանից ստացվող մթերքներ, պահածոներ՝ մսային, մսաբուսական, թոչնամթերքից. Ձվի սպիտակուց (ալբումին) չոր
	0,1	Պահածոներ՝ մսային, թոչնամսի, մսաբուսական, հավաքովի թիթեղյա տարայում. Ձվամթերք չոր
	0,01	Զու եւ հեղուկ ձվամթերք (մելանժ, սպիտակուց, դեղնուց)
	0,3	Ենթամթերք սպանդային կենդանիների, կաշի խոզի, արյուն սննդային եւ դրանցից ստացվող մթերքներ, պահածոներ ենթամթերքից (այդ թվում՝ պաշտետային), պահածոներ մսաբուսական.
	0,6	Պահածոներ ենթամթերքից՝ երիկամների ավելացմամբ, այդ թվում՝ պաշտետային
	1,0	Երիկամներ. Մսային մթերքներ՝ երիկամների օգտագործմամբ.
- սնդիկ	0,03	Միս, մսային եւ միս պարունակող մթերքներ, թոչնամիս եւ դրանից ստացվող մթերքներ, պահածոներ՝ մսային, մսաբուսական, թոչնամթերքից. Ձվի սպիտակուց (ալբումին) չոր
	0,02	Զու եւ հեղուկ ձվամթերք
	0,1	Ենթամթերք սպանդային կենդանիների, կաշի խոզի, արյուն սննդային եւ դրանցից ստացվող մթերքներ, պահածոներ ենթամթերքից, այդ թվում՝ պաշտետային. Ձվամթերք

		չոր
	0,2	Երիկամներ. Մսային մթերքներ՝ երիկամների օգտագործմամբ. Պահածոներ ենթամթերքից՝ երիկամների ավելացմամբ, այդ թվում՝ պաշտետային
- անագ	200,0	Պահածոներ՝ մսային, թոչնամսից, ենթամթերքից, մսաբուսական, հավաքովի թիթեղյա տարայում
- քրոմ	0,5	Պահածոներ՝ մսային, թոչնամսից, ենթամթերքից, մսաբուսական, քրոմապատ տարայում
Թունաքիմիկատներ		
- $\angle\varphi\beta\angle$ (α, β, γ - իզոմերներ)	0,1	Միս, մսային եւ միս պարունակող մթերքներ, թոչնամիս. Ենթամթերք սպանդային կենդանիների եւ թոչնի. Զու, ձվամթերք. Կաշի խոզի, արյուն սննդային եւ դրանցից ստացվող մթերքներ, պահածոներ՝ մսային, ենթամթերքից, մսաբուսական
- ԴԴՏ եւ դրա մետաբոլիտները	0,1	Միս, մսային եւ միս պարունակող մթերքներ, թոչնամիս. Ենթամթերք՝ սպանդային կենդանիների եւ թոչնի. Զու, ձվամթերք. Կաշի խոզի, արյուն սննդային եւ դրանցից ստացվող մթերքներ, պահածոներ՝ մսային, ենթամթերքից, մսաբուսական
Բենզ(ա)ափիրեն	0,001	Ապխտած մսային, միս պարունակող մթերքներ եւ թոչնամթերք
Նիտրատներ	200,0	Պահածոներ՝ մսաբուսական, բանջարեղենով, պահածոներ՝ թոչնամթերքից, մսաբուսական
Նիտրոզամիններ (ՆԴՄԱ եւ ՆԴԷԱ)	0,002	Պահածոներ՝ մսային, թոչնամսից, նատրիումի նիտրատի ավելացմամբ. Պահածոներ ենթամթերքից, այդ թվում՝ պաշտետային
	0,004	Ապխտած մսային, միս պարունակող մթերքներ եւ թոչնամթերք
Դիօքսիններ	0,000003 (ճարպի վերահաշվարկով)	Պահածոներ մսային (տավարի, ոչխարի միս եւ դրանցից ստացվող մթերքներ). Հավելիթ եւ դրանից ստացվող մթերքներ
	0,000001 (ճարպի	Պահածոներ մսային (խոզի միս եւ դրանից ստացվող մթերքներ)

	վերահաշվարկով)	
	0,000006 (ճարպի վերահաշվարկով)	Լյարդ եւ դրանից ստացվող մթերքներ. Պահածոներ յարդից
	0.000002	Ընտանի թոշուն եւ դրանից ստացվող մթերքներ

Ծանոթագրություն. Չոր մթերքների, այդ թվում՝ սուբլիմացիոն եւ ջերմային չորացմամբ մսի եւ թոշնամսի, չոր ծվամթերքի համար թունավոր տարրերի, հակարիոտիկների, թունաքիմիկատների, դիօքսինների պարունակությունը սկզբնական մթերքի վերահաշվարկով հաշվի առնելով չոր նյութերի պարունակությունը դրա եւ վերջնական մթերքի մեջ

2. Կաթ եւ կաթնամթերք

Ցուցանիշները	Շույլատրելի մակարդակները, մգ/կգ, ոչ ավելի	Ծանոթագրություններ
Թունավոր տարրեր		
- կապար	0,1	Հում կաթ, հում յուղագերձված կաթ, հում սերուցք. Խմելու կաթ եւ խմելու սերուցք, թան, շիճուկ կաթնային, կաթնային ըմպելիքներ, թթվակաթնային մթերքներ, թթվասեր, դրանց հիմքով կաթնային բաղադրյալ մթերքներ. Կարագ, մածուկ՝ յուղային, կովի կաթից, կաթնայուղ. Սերուցքաբուսական սփրեդ, սերուցքաբուսական հալած խառնուրդ. Պաղպաղակ բոլոր տեսակների՝ կաթից եւ կաթնային հիմքով. Մերաններ, մերանային եւ պրոբիոտիկ միկրոօրգանիզմներ՝ թթվակաթնային մթերքների, կարագի թթվասերուցքային, պանիրների պատրաստման համար (հեղուկ, այդ թվում՝ սառեցված)*

	0,1	Կաթնամթերք՝ կաթնային բաղադրյալ, չոր, սուրլիմացված (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)
	0,3	Կաթնաշոռ եւ դրա հիմքով մթերքներ, կաթնաշոռային մթերքներ, դրանց հիմքով կաթնային բաղադրյալ մթերքներ. Ալբումին կաթնային եւ դրա հիմքով մթերքներ, մթերքներ՝ մածուկանման, կաթնային, սպիտակուցային, այդ թվում՝ թթվեցումից հետո ջերմային մշակմամբ. Կաթի վերամշակումից ստացվող մթերքներ՝ կոնցենտրացված, խտացրած, պահածոներ՝ կաթնային, կաթնային բաղադրյալ, կաթ պարունակող. Խտանյութեր կաթնային սպիտակուցների, լակտովոզա, կաթնաշաքար, կազեին, կազեինատներ, հիդրոլիզատներ կաթնային սպիտակուցների. Կարագ, յուղային մածուկ կովի կաթից, կաթնայուղ՝ կակաո-մթերքների ավելացմամբ. Մերուցքաբուսական սփրեդ, սերուցքաբուսական հալած խառնուրդ՝ կակաո-մթերքների ավելացմամբ. Կաթնային հիմքով չոր սնուցիչ միջավայրեր՝ չոր, կաթնային հիմքով, մերանային եւ պրոբիոտիկ միկրոֆլորայի աճեցման համար)*
	0,5	Պանիրներ եւ պանրամթերք, պանրի մածուկներ, սոուսներ
	1,0	Մերաններ, մերանային եւ պրոբիոտիկ միկրոօրգանիզմներ՝ թթվակաթնային մթերքների, կարագի թթվասերուցքային, պանիրների պատրաստման համար (չոր)
	10,0	Ֆերմենտային պատրաստուկներ՝ կաթը մակարդող
- արսեն	0,05	Հում կաթ, հում յուղագերծված կաթ, հում սերուցք. Խմելու կաթ եւ խմելու սերուցք, թան, շիճուկ կաթնային, կաթնային ըմպելիքներ, թթվակաթնային մթերքներ, թթվասեր, դրանց հիմքով կաթնային բաղադրյալ մթերքներ. Պաղպաղակ բոլոր տեսակների՝ կաթից եւ կաթնային հիմքով. Մերաններ, մերանային եւ պրոբիոտիկ միկրոօրգանիզմներ՝ թթվակաթնային մթերքների, կարագի թթվասերուցքային, պանիրների պատրաստման համար (հեղուկ, այդ թվում՝ սառեցված)*
	0,05	Կաթնամթերք՝ կաթնային բաղադրյալ, չոր, սուրլիմացված (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)

	0,1	Կարագ, մածուկ՝ յուղային, կովի կաթից, կաթնայուղ. Սերուցքաբուսական սփրեդ, սերուցքաբուսական հալած խառնուրդ)*
	0,15	Կաթի վերամշակումից ստացվող մթերքներ՝ կոնցենտրացված, խտացրած. Պահածոներ՝ կաթնային, կաթնային բաղադրյալ, կաթ պարունակող
	0,2	Կաթնաշոռ եւ դրա հիմքով մթերքներ, կաթնաշոռային մթերքներ. Ալբումին կաթնային եւ դրա հիմքով մթերքներ. Մթերքներ՝ մածուկանման, կաթնային, սպիտակուցային, այդ թվում՝ թթվեցումից հետո ջերմային մշակմամբ. մերաններ, մերանային եւ պրոբիոտիկ միկրոօրգանիզմներ՝ թթվակաթնային մթերքների, կարագի թթվասերուցքային, պանիրների պատրաստման համար (չոր)
	0,3	Պանիրներ եւ պանրամթերք, պանրի մածուկներ, սոուսներ*
	1,0	Խտանյուլթեր կաթնային սպիտակուցների, լակտովոզա, կաթնաշաքար, կազեին, կազեինատներ, հիդրոլիզատներ կաթնային սպիտակուցների. Սնուցիչ միջավայրեր՝ չոր, կաթնային հիմքով. մերանային եւ պրոբիոտիկ միկրոֆլորայի աճեցման համար
	3,0	Ֆերմենտային պատրաստուկներ՝ կաթը մակարդող
- կադմիում	0,03	Հում կաթ, հում յուղագերծված կաթ, հում սերուցք. Խմելու կաթ եւ խմելու սերուցք, թան, շիճուկ կաթնային, կաթնային ըմպելիքներ, թթվակաթնային մթերքներ, թթվասեր, դրանց հիմքով կաթնային բաղադրյալ մթերքներ. Կարագ, մածուկ՝ յուղային, կովի կաթից, կաթնայուղ. Սերուցքաբուսական սփրեդ, սերուցքաբուսական հալած խառնուրդ. Պաղպաղակ բոլոր տեսակների՝ կաթից եւ կաթնային հիմքով. Մերաններ, մերանային եւ պրոբիոտիկ միկրոօրգանիզմներ՝ թթվակաթնային մթերքների, կարագի թթվասերուցքային, պանիրների պատրաստման համար (հեղուկ, այդ թվում՝ սառեցված)*
	0,03	Կաթնամթերք՝ կաթնային բաղադրյալ, չոր, սուրլիմացված (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)

	0,1	Կաթնաշոռ եւ դրա հիմքով մթերքներ, կաթնաշոռային մթերքներ, ալբումին կաթնային եւ դրա հիմքով մթերքներ. Մթերքներ՝ մածուկանման, կաթնային, սպիտակուցային, այդ թվում՝ թթվեցումից հետո ջերմային մշակմամբ. Կաթի վերամշակումից ստացվող մթերքներ՝ կոնցենտրացված, խտացրած. Պահածոներ՝ կաթնային, կաթնային բաղադրյալ, կաթ պարունակող)*
	0,2	Խտանյութեր կաթնային սպիտակուցների, լակտովոզա, կաթնաշաքար, կազեին, կազեինատներ, հիդրոլիզատներ կաթնային սպիտակուցների. Պանիրներ եւ պանրամթերք, պանրի մածուկներ, սոուսներ. Մածուկ՝ կարագ, յուղային, կովի կաթից, կաթնայուղ, սերուցքաբուսական սփրեդ, սերուցքաբուսական հալած խառնուրդ՝ կակաո-մթերքների ավելացմամբ. Մերանային եւ պրոբիոտիկ միկրոօրգանիզմներ՝ թթվակաթնային մթերքների, կարագի թթվասերուցքային, պանիրների պատրաստման համար (չոր). Սնուցիչ միջավայրեր՝ չոր, կաթնային հիմքով, մերանային եւ պրոբիոտիկ միկրոֆլորայի աճեցման համար)*
- սնդիկ	0,005	Հում կաթ, հում յուղագերձված կաթ, հում սերուցք. Խմելու կաթ եւ խմելու սերուցք, թան, շիճուկ կաթնային, կաթնային ըմպելիքներ, թթվակաթնային մթերքներ, թթվասեր, դրանց հիմքով կաթնային բաղադրյալ մթերքներ. պաղպաղակ բոլոր տեսակների՝ կաթից եւ կաթնային հիմքով. Մերանային, մերանային եւ պրոբիոտիկ միկրոօրգանիզմներ՝ թթվակաթնային մթերքների, կարագի թթվասերուցքային, պանիրների պատրաստման համար (հեղուկ, այդ թվում՝ սառեցված). Կաթնամթերք՝ կաթնային բաղադրյալ չոր, սուրլիմացված (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)*
	0,015	Կաթի վերամշակումից ստացվող մթերքներ՝ կոնցենտրացված, խտացրած. պահածոներ՝ կաթնային, կաթնային բաղադրյալ եւ կաթ պարունակող*
	0,02	Կաթնաշոռ եւ դրա հիմքով մթերքներ, կաթնաշոռային մթերքներ. Ալբումին կաթնային եւ դրա հիմքով մթերքներ, մթերքներ՝ մածուկանման, կաթնային, սպիտակուցային, այդ թվում՝ թթվեցումից հետո ջերմային մշակմամբ*

	0,03	Խտանյութեր կաթնային սպիտակուցների, լակտովոզա, կաթնաշաքար, կազեին, կազեինատներ, հիդրոլիզատներ կաթնային սպիտակուցների. Պանիրներ եւ պանրամթերք, պանրի մածուկներ, սոուսներ. Կարագ, մածուկ՝ յուղային, կովի կաթից, կաթնայուղ. Սերուցքաբուսական սփրետ, սերուցքաբուսական հալած խառնուրդ. Մերաններ, մերանային եւ պրոբիոտիկ միկրոօրգանիզմներ՝ թթվակաթնային մթերքների, կարագի թթվասերուցքային, պանիրների պատրաստման համար (չոր). Սնուցիչ միջավայրեր՝ չոր, կաթնային հիմքով, մերանային եւ պրոբիոտիկ միկրոֆլորայի աճեցման համար*
- պղինձ	0,4	Կարագ, մածուկ՝ յուղային, կովի կաթից, կաթնայուղ (պահուստավորվող մթերքների համար). Սերուցքաբուսական սփրետ, սերուցքաբուսական հալած խառնուրդ (պահուստավորվող մթերքների համար) *
- երկաթ	1,5	Կարագ, մածուկ՝ յուղային, կովի կաթից, կաթնայուղ (պահուստավորվող մթերքների համար), սերուցքաբուսական սփրետ, սերուցքաբուսական հալած խառնուրդ (պահուստավորվող մթերքների համար)*
- նիկել	0,7	Սերուցքաբուսական սփրետ, սերուցքաբուսական հալած խառնուրդ (ջրածնավորված ճարպով մթերքների համար)*
- անագ	200,0	Կաթի վերամշակումից ստացվող մթերքներ՝ պահածոյացված, հավաքովի թիթեյա տարայում
- քրոմ	0,5	Կաթի վերամշակումից ստացվող մթերքներ՝ պահածոյացված, քրոմապատ տարայում
Բենզ(ա)պիրեն	0,001	Ապխտած պանիրների եւ պանրամթերքի, պանրի մածուկների, սոուսների համար
Թունաքիմիկատներ ⁴		
- ՀՔՑՀ (α, β, γ - իզոմերներ)	0,05	Հում կաթ, հում յուղազերծված կաթ. Խմելու կաթ, թան, շիճուկ կաթնային, կաթնային ըմպելիքներ, հեղուկ թթվակաթնային մթերքներ, դրանց հիմքով կաթնային բաղադրյալ մթերքներ, այդ թվում՝ թթվեցումից հետո ջերմային մշակմամբ մթերքներ*

	1,25 (ճարաի վերահաշվարկով)	Սերուցք, խմելու սերուցք, թթվասեր. Կաթնաշոռ եւ դրա հիմքով մթերքներ, կաթնաշոռային մթերքներ, դրանց հիմքով կաթնային բաղադրյալ մթերքներ. ալբումին կաթնային եւ դրա հիմքով մթերքներ, մթերքներ՝ մածուկանման, կաթնային, սպիտակուցային. Կաթ, սերուցք, թան, շիճուկ, կաթնամթերք, դրանց հիմքով կաթնային բաղադրյալ մթերքներ՝ կոնցենտրացված եւ խտացրած՝ շաքարով, կաթ՝ խտացրած, մանրէազերծված, կաթնային պահածոներ եւ կաթնային բաղադրյալ պահածոներ. Կաթնամթերք՝ կաթնային բաղադրյալ չոր, սուրլիմացված (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով). Խտանյութեր կաթնային սպիտակուցների, լակտոլոզա, կաթնաշաքար, կազեին, կազեինատներ, հիդրոլիզատներ կաթնային սպիտակուցների. Պանիրներ եւ պանրամթերք՝ հալած, շիճուկալբումինային, չոր, պանրի մածուկներ,
- ԴԴՏ եւ դրա մետաբոլիտները	0,05	Հում կաթ, հում յուղազերծված կաթ. Խմելու կաթ եւ թան, շիճուկ կաթնային, կաթնային ըմպելիքներ, հեղուկ թթվակաթնային մթերքներ, դրանց հիմքով կաթնային բաղադրյալ մթերքներ, այդ թվում՝ թթվեցումից հետո ջերմային մշակմամբ մթերքներ *
	1,0 (ճարաի վերահաշվարկով)	Սերուցք, խմելու սերուցք, թթվասեր. Կաթնաշոռ եւ դրա հիմքով մթերքներ, կաթնաշոռային արտադրանք, դրանց հիմքով կաթնային բաղադրյալ մթերքներ, ալբումին կաթնային եւ դրա հիմքով մթերքներ, մթերքներ՝ մածուկանման, կաթնային, սպիտակուցային. Կաթ, սերուցք, թան, շիճուկ, կաթնամթերք, դրանց հիմքով կաթնային բաղադրյալ մթերքներ՝ կոնցենտրացված եւ խտացրած՝ շաքարով, կաթ՝ խտացրած, մանրէազերծված, կաթնային պահածոներ եւ կաթնային բաղադրյալ պահածոներ. Կաթնամթերք՝ կաթնային բաղադրյալ չոր, սուրլիմացված (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով). Խտանյութեր կաթնային սպիտակուցների, լակտոլոզա, կաթնաշաքար, կազեին, կազեինատներ, հիդրոլիզատներ կաթնային սպիտակուցների. Պանիրներ եւ պանրամթերք՝ հալած, շիճուկալբումինային, չոր, պանրի մածուկներ,

		սոուսներ. Կարագ, մածովկ՝ յուղային, կովի կաթից, կաթնայուղ. Սերուցքաբուսական սփրեդ, սերուցքաբուսական հալած խառնուրդ. Պաղպաղակ բոլոր տեսակների՝ կաթից եւ կաթնային հիմքով. սնուցիչ միջավայրեր՝ չոր, կաթնային հիմքով մերանային եւ պրոբիոտիկ միկրոֆլորայի աճեցման համար*
Միկոտոքսիններ		
- աֆլատոքսին M_1	0,0005	Կաթ եւ կաթի վերամշակումից ստացվող մթերքներ.
Աֆլատոքսին B_1	չի թույլատրվում ($<0,00015$)	Ֆերմենտային պատրաստուկներ՝ կաթը մակարդող, սնկային ծագման
Զեարալենոն	չի թույլատրվում ($<0,005$)	Ֆերմենտային պատրաստուկներ՝ կաթը մակարդող, սնկային ծագման
T-2 տոքսին	չի թույլատրվում ($<0,05$)	Ֆերմենտային պատրաստուկներ՝ կաթը մակարդող, սնկային ծագման
Օխրատոքսին A	չի թույլատրվում ($<0,0005$)	Ֆերմենտային պատրաստուկներ՝ կաթը մակարդող, սնկային ծագման
Դիօքսիններ ²	0,000003 (ճարպի վերահաշվարկով)	Կաթ եւ կաթնամթերք
Մելամին ³	չի թույլատրվում ($<1,0$ մգ/կգ)	Հում կաթ, հում յուղագերձված կաթ, հում սերուցք. Կաթի վերամշակումից ստացվող մթերքներ (բացի կովի կաթի կարագից, յուղային մածուկից, կաթնայուղից, սերուցքաբուսական սփրեդից եւ սերուցքաբուսական հալած խառնուրդից) կաթի վերամշակումից ստացվող չոր եւ սուրլիմացված մթերքի համար (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով).
Գերօքսիդացման թիվ	10 մմոլ ակտիվ թթվածնի/կգ ճարպի	Սերուցքաբուսական սփրեդ, սերուցքաբուսական հալած խառնուրդ

Ծանոթագրություններ.

* Կաթնային բաղադրյալ եւ կաթ պարունակող մթերքներ ոչ կաթնային բաղադրամասերի պարունակությամբ՝ ավելի քան 35 տոկոս. թունավոր տարրերի, միկրոտոքսինների, հակաբիոտիկների, թունաքիմիկատների, ռադիոնուկլիդների պարունակության թույլատրելի մակարդակներին, մանրէաբանական անվտանգության ցուցանիշներին ներկայացվող պահանջները սահմանվում են՝ հաշվի առնելով կաթնային եւ ոչ կաթնային բաղադրիչների պարունակությունն ու հարաբերակցությունը, դրանցում պոտենցիալ վտանգավոր նյութերի տեսակները եւ պարունակության մակարդակները:

3. Զուկ, արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներ եւ դրանց վերամշակումից ստացվող մթերքներ

Ցուցանիշները	Թույլատրելի մակարդակները, մգ/կգ, ոչ ավելի	Ծանոթագրություններ
Թունավոր տարրեր		
- կապար	1,0	Ձկնամթերքի բոլոր տեսակները (բացի թյուննոս, թրածուկ, բելուզա տեսակներից) եւ միս ծովային կաթնասունների, այդ թվում՝ չորացված մթերք ¹
	2,0	Թյուննոս, թրածուկ, բելուզա՝ մթերքի բոլոր տեսակները, այդ թվում՝ չորացված մթերք ¹
	10,0	Կակդամորթներ, խեցգետնանմաններ եւ այլ անողնաշարավորներ, երկկենցաղներ, սողուններ
	0,5	Ջրիմուտներ եւ խոտեր ծովային
- արսեն	1,0 քաղցրահամ	Ձկնամթերքի բոլոր տեսակները (բացի խավիարից, սերմնագեղձերից, ձկան յուղից) եւ

	ջրերի 5,0 ծովային	միս ծովային կաթնասունների, այդ թվում՝ չորացված մթերք ¹
	1,0	Ձկների խավիար եւ սերմնագեղձեր ու դրանցից ստացվող մթերքներ. Խավիարի անալոգներ. Ձկան յուղ
	5,0	Կաղամորթներ, խեցգետնանմաններ եւ այլ անողնաշարավորներ, երկկենցաղներ, սողուններ. Զրիմուններ եւ խոտեր ծովային
- կադմիում	0,2	Ձկնամթերքի եւ ծովային կաթնասունների բոլոր տեսակները (բացի խավիարից, սերմնագեղձերից եւ յարդից), այդ թվում՝ չորացված մթերք ¹
	1,0	Ձկների խավիար եւ սերմնագեղձեր ու դրանցից ստացվող մթերքներ. Խավիարի անալոգներ. Զրիմուններ եւ խոտեր ծովային
	0,7	Ձկան յարդ եւ դրանից ստացվող մթերքներ
	2,0	Կաղամորթներ, խեցգետնանմաններ եւ այլ անողնաշարավորներ, երկկենցաղներ, սողուններ
- սնդիկ	0,3 քաղցրահամ ջրերի՝ ոչ գիշատիչ 0,6 քաղցրահամ ջրերի՝ գիշատիչ 0,5 ծովային	Ձկնամթերքի բոլոր տեսակները (բացի թյուննոս, թրածուկ, բելուգա տեսակներից եւ խավիարից, սերմնագեղձերից, յարդից, ձկան յուղից) եւ միս ծովային կաթնասունների, այդ թվում՝ չորացված մթերք ¹
	1,0	Թյուննոս, թրածուկ, բելուգա՝ մթերքի բոլոր տեսակները (բացի խավիարից, սերմնագեղձերից, ձկան յուղից), այդ թվում՝ չորացված մթերք ¹
	0,5	Ձկան յարդ եւ դրանից ստացվող մթերքներ
	0,3	Ձկան յուղ

	0,2	Ձկների խավիար եւ սերմնագեղձեր ու դրանցից ստացվող մթերքներ. Խավիարի անալոգներ. Կակղամորթներ, խեցգետնանմաններ եւ այլ անողնաշարավորներ, երկենցաղներ, սողուններ
	0,1	Զրիմուռներ եւ խոտեր ծովային
- անագ	200	Պահածոներ եւ պրեսերվներ ձկան, ձկան յարդից եւ դրանից ստացվող մթերքներից՝ հավաքովի թիթեղյա տարայում
- քրոմ	0,5	Պահածոներ եւ պրեսերվներ՝ ձկան, ձկան յարդից եւ դրանից ստացվող մթերքներից, քրոմապատ տարայում
Հիստամին	100,0	Թյուննոս, թյունիկ (սկումբրիա), սաղմոն, ծովատառեխ՝ մթերքի բոլոր տեսակները, այդ թվում՝ չորացված մթերք ¹
Նիտրոզամիններ (ՆԴՄԱ-ի եւ ՆԴԷԱ-ի գումարը)	0,003	Ձկնամթերքի եւ ծովային կաթնասունների բոլոր տեսակները, այդ թվում՝ չորացված մթերք ¹
Դիօքսիններ	0,000004	Ձկնամթերքի եւ ծովային կաթնասունների բոլոր տեսակները, այդ թվում՝ չորացված մթերք ¹
	0,000002 (ճարպի վերահաշվարկով)	Ձկան յուղ ¹
Թունաքիմիկատներ		
ՀՔՑՀ (α, β, γ - իզոմերներ)	0,03	Քաղցրահամ ջրերի ձկներից մթերքի բոլոր տեսակները՝ բացի յարդից. Խավիարից, սերմնագեղձերից, ձկան յուղից, չորացված եւ օգտագործման համար պատրաստի այլ մթերքից
	0,2	Ծովային ձկներից մթերքի բոլոր տեսակները եւ միև ծովային կաթնասունների (բացի յարդից եւ ձկան յուղից). Ձկների խավիար եւ սերմնագեղձեր ու դրանցից ստացվող

		մթերքներ. Խավիարի անալոգներ
	0,1	Ձկան յուղ
	1,0	Ձկան յարդ եւ դրանից ստացվող մթերքներ
ԴԴՏ եւ դրա մետաբոլիտները	0,3	Քաղցրահամ ջրերի ձկներից մթերքի բոլոր տեսակները (բացի յարդից, խավիարից եւ սերմնագեղձերից, ձկան յուղից, չորացված եւ օգտագործման համար պատրաստի այլ մթերքից)
	0,2	Ծովային ձկներից մթերքի բոլոր տեսակները (բացի թառափազգիներից, սաղմոնագգիներից եւ յուղոտ ծովատառեխից) եւ միևնույն կաթնասունների (բացի յարդից, խավիարից եւ սերմնագեղձերից, ձկան յուղից, չորացված եւ օգտագործման համար պատրաստի այլ մթերքից). Ձկան յուղ
	2,0	Թառափազգիներ, սաղմոնագգիներ, ծովատառեխ յուղոտ՝ մթերքի բոլոր տեսակները (բացի յարդից, խավիարից եւ սերմնագեղձերից), այդ թվում՝ չորացված, ապխտած, աղ դրած, համեմված, մարինացված, ձկնային խոհարարական եւ այլ արտադրանք՝ օգտագործման համար պատրաստի
	0,4	Ձուկ (բացի թառափազգիներից, սաղմոնագգիներից եւ ծովատառեխից յուղոտ՝ չորացված, թորշումած, ապխտած, աղ դրած, համեմված, մարինացված, ձկնային խոհարարական եւ այլ արտադրանք՝ օգտագործման համար պատրաստի. Ձկների (բոլոր տեսակների) խավիար եւ սերմնագեղձեր ու դրանցից ստացվող մթերքներ. Խավիարի անալոգներ
	3,0	Ձկան յարդ եւ դրանից ստացվող մթերքներ
2,4-D թթու, դրա աղերը եւ եթերները	չի թույլատրվում	Քաղցրահամ ջրերի ձկներից մթերքի բոլոր տեսակները
Պոլիբորինացված	2,0	Ձկնամթերքի բոլոր տեսակները (բացի յարդից եւ ձկան յուղից) եւ միևնույն ծովային

Բիֆենիլներ		կաթնասունների, այդ թվում՝ չորացված մթերք ¹
	5,0	Ձկան լյարդ եւ դրանից ստացվող մթերքներ
	3,0	Ձկան յուղ
Բենզ(ա)պիրեն	0,005	Ապխտած ձկնային արտադրանք
Կակղամորթների պարախտիկ թույն (սաքսիտոքսին)	0,8	Կակղամորթներ
Կակղամորթերի ամնեստիկ թույն (դոմոնեային թթու)	20	Կակղամորթներ
Կակղամորթեր ի դիարեային թույն (օկադահկային թթու)	30	Ծովախեցգետինների ներքին օրգաններ
	0,16	Կակղամորթներ
Թթվային թիվ, մգ ԳԱՄ/գ	4,0	Ձկան յուղ
Գերօսիդացման թիվ, մմոլ ակտիվ թթվածնի/կգ.	10,0	Ձկան յուղ

Ծանոթագրություն. ¹ - սկզբնական մթերքի վերահաշվարկով՝ հաշվի առնելով չոր նյութերի պարունակությունը դրա եւ վերջնական մթերքի մեջ:

4. Հացահատիկ (սերմեր), ալրաղացածավարային արտադրատեսակներ եւ հացաբուլկեղեն

Ցուցանիշները	Թույլատրելի մակարդակները, մգ / կգ. ոչ ավելի	Ծանոթագրություններ
Թունավոր տարրեր		
Կապար	0.5	Հացահատիկ՝ պարենային, սերմեր հացահատիկառուայինների եւ դրանցից ստացվող մթերքներ՝ բացի թեփից սննդային, հացից եւ բուլկեղենից
	1.0	Թեփ սննդային (ցորենային, աշորային)
	0.35	Հաց, բուլկեղեն եւ կաթնահունց արտադրատեսակներ
Արսեն	0.2	Հացահատիկ պարենային եւ դրանից ստացվող արտադրանք՝ բացի հացահատիկառուայինների սերմերից, հացից եւ բուլկեղենից
	0.3	Սերմեր հացահատիկառուայինների
	0.15	Հաց, բուլկեղեն եւ կաթնահունց
Կադմիում	0.1	Հացահատիկ պարենային, սերմեր հացահատիկառուայինների եւ դրանցից ստացվող արտադրանք՝ բացի հացից եւ բուլկեղենից
	0.07	Հաց, բուլկեղեն եւ կաթնահունց արտադրատեսակներ
Սննդիկ	0.03	Հացահատիկ պարենային, ձավար, վարսակայուր, փաթիլներ, այուր, թեփ սննդային
	0.02	Սերմեր հացահատիկառուայինների, մակարոնային արտադրատեսակներ, օլարլիթային, պաքսիմատային արտադրատեսակներ, ցախաձեւ հրուշակեղեն եւ այլն
	0.015	Հաց, բուլկեղեն եւ կաթնահունց արտադրատեսակներ

Միկոտոքսիններ		
աֆլատոքսին B ₁	0.005	Հացահատիկ պարենային, սերմեր հացահատիկաղողայինների եւ դրանցից ստացվող մթերքներ
դեզօքսինիվալենոլ	0.7	Հացահատիկ պարենային՝ ցորեն եւ դրանից ստացվող մթերքներ
	1.0	Հացահատիկ պարենային՝ գարի եւ դրանից ստացվող մթերքներ
T-2 տոքսին	0.1	Հացահատիկ պարենային եւ դրանից ստացվող մթերքներ
զեարալենոն	1.0	Հացահատիկ պարենային եւ թեփ սննդային (ցորեն, գարի, եգիպտացորեն)
	0.2	Մթերքներ հացահատիկից պարենային (ցորեն, գարի, եգիպտացորեն)
օխրատոքսին A	0.005	Հացահատիկ պարենային՝ ցորեն, գարի, աշոր, վարսակ, բրինձ եւ դրանից ստացվող մթերք
Նիտրոզամիններ (ՆԴՄԱ-ի եւ ՆԴԷԱ-ի գումար)	0.015	Գարեջրագործական ածիկ
Բենզ(ա)պիրեն	0.001	հացահատիկ պարենային
Թունաքիմիկատներ		
- ՀՔՑՀ (α-, β-, γ-իզոմերներ)	0.5	Հացահատիկ պարենային, սերմեր հացահատիկաղողայինների եւ դրանցից ստացվող մթերքներ
- ԴԴՏ եւ դրա մետաբոլիտները	0.02	Հացահատիկ պարենային եւ դրանից ստացվող մթերքներ
	0.05	Սերմեր հացահատիկաղողայինների եւ դրանցից ստացվող մթերքներ
- 2,4-Դ թթու, դրա աղերը եւ եթերները	չեն թույլատրվում	Հացահատիկ պարենային, սերմեր հացահատիկաղողայինների եւ դրանցից ստացվող մթերքներ

- հեքազելորբենզոլ	0.01	Հացահատիկ պարենային՝ ցորեն եւ դրանից ստացվող մթերքներ
- սնդիկօրգանական թունաքիմիկատներ	չեն թույլատրվում	Հացահատիկ պարենային, սերմեր հացահատիկառուայինների եւ դրանցից ստացվող մթերքներ
Օլիգոշաքար, %, ոչ ավելի	2.0	Թեփ՝ սննդային, (սոյայի սպիտակուցային մթերքների համար) դիետիկ եւ մանկական սննդի
Տրիպուխինի ինհիբիտոր, %, ոչ ավելի	0.5	Թեփ՝ սննդային, (սոյայի սպիտակուցային մթերքների համար) դիետիկ եւ մանկական սննդի
Վնասակար խառնուկներ, %, ոչ ավելի		
հասկաժանգ	0.05	Հացահատիկ պարենային
դառնախոտ սողացող, սոֆորա աղվեսագիի,	0.1	Հացահատիկ պարենային (ցորեն, աշոր)
թերմոպսիս նշտաձեւ (ամբողջությամբ)		
քարառվուս քազմագույն	0.1	Հացահատիկ պարենային (ցորեն, աշոր)
Խամբար (հելիոտրոպ) խավածածկ պտղային	0.1	Հացահատիկ պարենային (ցորեն, աշոր)
տրիխոդեսմա սպիտակահեր	չի թույլատրվում	Հացահատիկ պարենային (աշոր)

մրուտ (մրկուտ, սինեգուզային) հատիկներ	10.0	Հացահատիկ պարենային հացահատիկ (ցորեն)
Ֆուզարիոզ հատիկներ	1.0	Հացահատիկ պարենային (ցորեն, աշոր, գարի, կորեկ, հնդկացորեն)
Վարդագույն երանգով հատիկներ	3.0	Հացահատիկ պարենային (աշոր)
Վառ դեղնականաչավուն ֆլուորեսցենտային (ԴԿՖ) հատիկների առկայություն	0.1	Հացահատիկ պարենային (եգիպտացորեն)
Հացի պաշարների՝ վնասատուներով վարակվածությունը (միջատներ, տղեր)	չի թույլատրվում	Հացահատիկ պարենային, սերմեր հացահատիկալորայինների. Զավար, վարսակայուր, փաթիլներ, այսուր պարենային հացահատիկից. Թեփ սննդային (ցորենային, աշորային)
Հացի պաշարների՝ վնասատուներով աղտոտվածությունը (միջատներ, տղեր), աղտոտվածության ընդհանուր խտություն	15 (նմուշ/ կգ. ոչ ավելի)	Հացահատիկ պարենային
	չի թույլատրվում	Սերմեր հացահատիկալորայինների. Զավար, վարսակայուր, փաթիլներ, այսուր պարենային հացահատիկից. Թեփ սննդային (ցորենային, աշորային)
Հացի վարակվածությունը	չի թույլատրվում	Ցորենի այսուրի համար, որն օգտագործվում է ցորենի տեսակներից հաց թխելու համար (փորձնական լաբորատոր թխումից հետո 36 ժամ անց)

«կարտոֆիլային հիվանդության» հարուցիչներով		
---	--	--

5. Շաքար եւ հրուշակեղեն

Ցուցանիշները	Թույլատրելի մակարդակները, մգ/կգ, ոչ ավելի	Ծանոթագրություններ
Շունավոր տարրեր		
- կապար	0.5	Շաքար, ալրային հրուշակեղեն
	1.0	Շաքարային հրուշակեղեն, արեւելյան քաղցրավենիքներ, մաստակ, շոկոլադ եւ դրանից ստացված արտադրատեսակներ. Կակաոյի ունդեր եւ կակաո-մթերքներ. Մեղր
- արսեն	1.0	Շաքար եւ շաքարային հրուշակեղեն, արեւելյան քաղցրավենիքներ, մաստակ, շոկոլադ եւ դրանից ստացված արտադրատեսակներ. Կակաոյի ունդեր եւ կակաո-մթերքներ
	0.3	Ալրային հրուշակեղեն
	0.5	Մեղր
- կաղմիում	0.05	Շաքար, մեղր
	0.1	Շաքարային եւ ալրային հրուշակեղեն, արեւելյան քաղցրավենիքներ, մաստակ
	0.5	Շոկոլադ եւ դրանից ստացված արտադրատեսակներ. Կակաոյի ունդեր եւ կակաո-մթերքներ
- սնդիկ	0.01	Շաքար եւ շաքարային հրուշակեղեն, արեւելյան քաղցրավենիքներ, մաստակ

	0.1	Շոկոլադ եւ դրանից ստացված արտադրատեսակներ. Կակաոյի ունդեր եւ կակաո-մթերքներ
	0.02	Ալրային հրուշակեղեն
Թունաքիմիկատներ		
- ՀՔՑՀ (α -, β -, γ - իզոմերներ)	0.005	Շաքար, մեղր
	0.5	Կակաոյի ունդեր եւ կակաո-մթերքներ
	0.2	Ալրային հրուշակեղեն
- ԴԴՏ եւ դրա մետաբոլիտները	0.005	Շաքար, մեղր
	0.02	Ալրային հրուշակեղեն
	0.15	Կակաոյի ունդեր եւ կակաո-մթերքներ
Միկոսոքսիններ		
- աֆլատոքսին B ₁	0.005	Ալրային եւ շաքարային հրուշակեղեն, արեւելյան քաղցրավենիքներ, մաստակ (ընկույզ պարունակող արտադրատեսակների համար). Շոկոլադ եւ դրանից ստացված արտադրատեսակներ. Կակաոյի ունդեր եւ կակաո-մթերքներ
- դեզօքսինիվալենոլ	0.7	Ալրային հրուշակեղեն
5-օքսիմեթիլֆուրֆուրոլ	25	Մեղր

Ծանոթագրություն. Շաքարային հրուշակեղեն, արեւելյան քաղցրավենիքներ, մաստակ, շոկոլադ եւ դրանից ստացված արտադրատեսակներ, ՀՔՑՀ-ի (α -, β -, γ - իզոմերներ) եւ ԴԴՏ-ի ու դրա մետաբոլիտների թույլատրելի մակարդակները հաշվարկվում են հումքի հիմնական տեսակով (տեսակներով) ինչպես զանգվածային բաժնով, այնպես էլ նորմավորվող թունաքիմիկատների թույլատրելի մակարդակներով:

6. Պատղաբանջարեղենային արտադրանք

Ցուցանիշները	Թույլատրելի մակարդակները, մգ/կգ, ոչ ավելի	Ծանոթագրություններ
Թույլավոր տարրեր		
Կապար	0.5	Բանջարեղեն, կարտոֆիլ, բոստանայիններ, ընկոյզներ, սնկեր եւ դրանցից ստացվող մթերքներ, այդ թվում՝ պահածոներ բանջարեղենից. հյութամթերք բանջարեղենից*
	0.4	Մրգեր, հատապտուլներ եւ դրանցից ստացվող մթերքներ. հյութամթերք մրգերից*
	1.0	Պահածոներ՝ բանջարեղենային, մրգային, հատապտղային, սնկային, հավաքովի մետաղական տարայում՝ բացի մրգերից եւ (կամ) բանջարեղենից ստացված հյութամթերքից: Սուրճ (հատիկավոր, աղացած, լուծվող)*
	0.3	Պաղպաղակ՝ պտղահատապտղային, բուրավետացված, եւ սննդային սառուցներ
	5.0	Համեմանքներ, համեմունքներ եւ համեմունքային խոտեր
	10.0	Շեյ (սեր, կանաչ, շերտաձել)
արսեն	0.2	Բանջարեղեն, կարտոֆիլ, բոստանայիններ, մրգեր, հատապտուլներ եւ դրանցից ստացվող մթերքներ. Հյութամթերք՝ մրգերից եւ (կամ) բանջարեղենից*
	0.1	Պաղպաղակ՝ պտղահատապտղային, բուրավետացված, եւ սննդային սառուցներ
	0.5	Սնկեր եւ դրանց վերամշակումից ստացվող մթերքներ*
	1.0	Պտղահատապտղային խտանյութեր շաքարով (ջեմեր, մուրաքաներ եւ այլն). Շեյ, սուրճ (հատիկավոր, աղացած, լուծվող)*
	3.0	Համեմանքներ, համեմունքներ եւ համեմունքային խոտեր

	0.3	Ընկույզներ
կադմիում	0.03	Բանջարեղեն, կարտոֆիլ, բոստանայիններ, մրգեր, հատապտուղներ եւ դրանցից ստացվող մթերքներ, այդ թվում՝ պահածոներ բանջարեղենից*. Հյութամթերք՝ մրգերից եւ (կամ) բանջարեղենից
	0.1	Սնկեր, ընկույզներ եւ դրանցից ստացվող մթերքներ
	0.05	Պահածոներ՝ բանջարեղենային, մրգային, հատապտղային, սնկային, հավաքովի մետաղական տարայում՝ բացի մրգերից եւ (կամ) բանջարեղենից ստացված հյութամթերքից. Պտղահատապտղային խտանյութեր շաքարով (ջեմեր, մուրաբաներ եւ այլն). Սուրճ (հատիկավոր, աղացած, լուծվող)*
	0.2	Համեմանքներ, համեմունքներ եւ համեմունքային խոտեր
	1.0	Թեյ
սնդիկ	0.02	Բանջարեղեն, կարտոֆիլ, բոստանայիններ, մրգեր, հատապտուղներ եւ դրանցից ստացվող մթերքներ. Հյութամթերք՝ մրգերից եւ (կամ) բանջարեղենից. Սուրճ*
	0.05	Սնկեր, ընկույզներ եւ դրանցից ստացվող մթերքներ*
	0.1	Թեյ
անագ	200.0	Պահածոներ՝ բանջարեղենային, մրգային, հատապտուղային, սնկային, հավաքովի մետաղական տարայում, այդ թվում՝ մրգերից եւ (կամ) բանջարեղենից ստացված հյութամթերք
քրոմ	0.5	Պահածոներ՝ բանջարեղենային, մրգային, հատապտուղային, սնկային, հավաքովի մետաղական տարայում, այդ թվում՝ մրգերից եւ (կամ) բանջարեղենից ստացված հյութամթերք

Նիտրատներ**	250	Կարտոֆիլ եւ դրանից ստացվող մթերքներ
	900	Կաղամբ՝ սպիտակաթելային, վաղահաս (մինչեւ սեպտեմբերի 1-ը) եւ դրանից ստացվող մթերքներ
	500	Կաղամբ՝ սպիտակաթելային, ուշահաս եւ դրանից ստացվող մթերքներ
	400	Գազար վաղահաս (մինչեւ սեպտեմբերի 1-ը) եւ դրանից ստացվող մթերքներ
	250	Գազար ուշահաս եւ դրանից ստացվող մթերքներ
	150	Լոլիկներ եւ դրանցից ստացվող մթերքներ
	300	Լոլիկներ ջերմոցային եւ դրանցից ստացվող մթերքներ
	150	Վարունգներ եւ դրանցից ստացվող մթերքներ
	400	Վարունգներ ջերմոցային եւ դրանցից ստացվող մթերքներ
	1400	Ճակնդեղ սեղանի եւ դրանից ստացվող մթերքներ
	80	Սոխ գլուխ եւ դրանից ստացվող մթերքներ
	600	Սոխ կանաչ եւ դրանից ստացվող մթերքներ
	800	Սոխ՝ կանաչ, ջերմոցային, եւ դրանից ստացվող մթերքներ
	2000	Տերեւարանջարեղեն (հազար, սպանախ, թրթնջուկ, աղցանային տեսակների կաղամբ, մաղադանոս, նեխուր, համեմ, սամիթ եւ այլն) եւ դրանցից ստացվող մթերքներ
	200	Պղպեղ քաղցր եւ դրանից ստացվող մթերքներ
	400	Պղպեղ՝ քաղցր, ջերմոցային, դդմիկներ եւ դրանցից ստացվող մթերքներ
	60	Զմերուկներ եւ դրանցից ստացվող մթերքներ
	90	Սեխներ եւ դրանցից ստացվող մթերքներ

	4500	Սալաթ-կաթնուկ՝ թարմ, ջերմոցում աճեցված՝ հոկտեմբերի 1-ից մինչեւ մարտի 31-ը
	4000	Սալաթ-կաթնուկ՝ թարմ, բաց բնահողի վրա աճեցված՝ հոկտեմբերի 1-ից մինչեւ մարտի 31-ը
	3500	Սալաթ-կաթնուկ՝ թարմ, ջերմոցում աճեցված՝ ապրիլի 1-ից մինչեւ սեպտեմբերի 30-ը
	2500	Սալաթ-կաթնուկ՝ թարմ, «այսբերգյան» տիպի, բաց բնահողի վրա աճեցված՝ ապրիլի 1-ից սեպտեմբերի 30 -ը
	2000	Սալաթ-կաթնուկ՝ «այսբերգյան» տիպի, ջերմոցում աճեցված
	2500	Սալաթ-կաթնուկ՝ «այսբերգյան» տիպի, բաց բնահողի վրա աճեցված
Նիտրատներ	500	Հյութամթերք սպիտակաթել կաղամբից
	250	Հյութամթերք գազարից
	150	Հյութամթերք լոխիկից
	700	Հյութամթերք սեղանի ճակնդեղից
	400	Հյութամթերք դդմիկներից
	200	Հյութամթերք այլ բանջարեղեններից
	60	Հյութամթերք ձմեռուկներից
	90	Հյութամթերք սեխից
Թունաքիմիկատներ		
ՀՔՑ (α-, β-, γ-իզոմերներ)*	0.1	Կարտոֆիլ, կանաչ ոլոռ, շաքարի ճակնդեղ եւ դրանցից ստացվող մթերքներ
	0.5	Բանջարեղեն, բոստանայիններ, սնկեր, ընկույզներ եւ դրանցից ստացվող մթերքներ.

		Հյութամթերք՝ բանջարեղենից եւ բոստանային կովտուրաներից
	0.05	Մրգեր, հատապտուղներ, խաղող եւ դրանցից ստացվող մթերքներ, հյութամթերք մրգերից
ԴԴՏ եւ դրա մետաբոլիտները*	0.1	Բանջարեղեն, կարտոֆիլ, բոստանայիններ, մրգեր, հատապտուղներ, սնկեր եւ դրանցից ստացվող մթերքներ. հյութամթերք՝ մրգերից եւ (կամ) բանջարեղենից
	0.15	Ընկույզներ
Միկոսորսիններ՝		
պատուին	0.05	Խնձորներ, լոլիկներ, չիչիան, բոինչ եւ դրանցից ստացվող մթերքներ
աֆլատոռսին B ₁	0.005	Ընկույզներ, թեյ, սուրճ
5- օքսիմեթիֆուրֆուրոլ	20.0	Պաղպաղակ՝ պտղահատապտղային, բուրավետացված, եւ սննդային սառուցներ*

Ծանոթագրություն.

* Չոր բանջարեղենի, կարտոֆիլի, հատապտուղների մեջ թունավոր տարրերի, նիտրատների եւ թունաքիմիկատների պարունակությունը որոշվում է սկզբնական մթերքի հաշվարկով՝ հաշվի առնելով հումքի եւ վերջնական մթերքի մեջ չոր նյութերի պարունակությունը:

** Բացի մրգերից եւ (կամ) բանջարեղենից ստացված հյութամթերքից

7. Յուղատու հումք եւ ճարպային մթերքներ

Ցուցանիշները	Թույլատրելի մակարդակները, մգ/կգ, ոչ ավելի	Ծանոթագրություններ
Ժունավոր տարրեր		
- կապար	0.1	Յուղեր բուսական (բոլոր տեսակների), թորամասեր բուսական յուղերի, բուսական յուղերի եւ կենդանական ճարպերի, այդ թվում՝ ծկան յուղերի, վերամշակումից ստացվող մթերքներ, յուղեր (ճարպեր)՝ վերաեթերացված, զտված, հոտազերծված. Յուղեր (ճարպեր)՝ ջրածնավորված, զտված, հոտազերծված, մարգարիններ. հատուկ նշանակության ճարպեր այդ թվում՝ խոհարարական, հրուշակեղենային, հացաթիման. կաթնային ճարպի փոխարինիչներ, կակաոյի յուղի համարժեքներ, կակաոյի յուղի բարելավիչներ՝ «SOS» տիպի, կակաոյի յուղի փոխարինիչներ՝ «POP» տիպի, կակաոյի յուղի փոխարինիչներ՝ չտեմապերացվող, ոչ լատրինային տիպի, կակաոյի յուղի փոխարինիչներ՝ չտեմապերացվող, լատրինային տիպի, սփրեդներ՝ բուսասերուցքային եւ բուսաճարպային, խառնուրդներ հալեցված՝ բուսասերուցքային եւ բուսաճարպային, ճարպեր կենդանական, ճարպ խոզի եւ դրանից ստացվող մթերքներ, ճարպեր՝ կենդանական, հալեցված
	0.3	Մայոնեզներ. սփրեդներ՝ բուսասերուցքային եւ բուսաճարպային, խառնուրդներ հալեցված՝ բուսասերուցքային եւ բուսաճարպային (կակաո-մթերքներով), բուսական յուղերի հիմքով սոուսներ, մայոնեզներ, սոուսներ մայոնեզային, բուսական յուղերի հիմքով կրեմներ
	1.0	Սերմեր յուղատու կուլտուրաների, ճարպ՝ սննդային, ծկից եւ ծովային կաթնասուններից ու ծկնային՝ որպես դիետիկ (բուժիչ եւ կանխարգելիչ) սնունդ
- արսեն	0.1	Յուղեր բուսական (բոլոր տեսակների), թորամասեր բուսական յուղերի, բուսական յուղերի եւ կենդանական ճարպերի, այդ թվում՝ ծկան յուղերի վերամշակումից ստացվող

		մթերքներ, յուղեր (ճարպեր)՝ վերաեթերացված, զտված, հոտազերծված. յուղեր (ճարպեր)՝ ջրածնավորված, զտված, հոտազերծված. մարգարիններ. հատուկ նշանակության ճարպեր, այդ թվում խոհարարական, հրուշակեղենային, հացաթխման. կաթնային ճարպի փոխարինիչներ. կակաոյի յուղի համարժեքներ. կակաոյի յուղի բարելավիչներ՝ «SOS» տիպի, կակաոյի յուղի փոխարինիչներ՝ «POP» տիպի, կակաոյի յուղի փոխարինիչներ՝ չտեմպերացվող, ոչ լաուրինային տիպի, կակաոյի յուղի փոխարինիչներ՝ չտեմպերացվող, լաուրինային տիպի, սփրեդներ՝ բուսասերուցքային եւ բուսաճարպային, խառնուրդներ հալեցված բուսասերուցքային եւ բուսաճարպային, սոուսներ բուսական յուղերի հիմքով, մայոնեզներ, սոուսներ մայոնեզային, կրեմներ բուսական յուղերի հիմքով. Ճարպեր կենդանական, ճարպ խոզի եւ դրանից ստացվող մթերքներ. Ճարպեր՝ կենդանական, հալեցված
	0.3	Սերմեր յուղատու կուլտուրաների
	1.0	Ճարպ սննդային, ձկից եւ ծովային կաթնասուններից ու ձկնային՝ որպես դիետիկ (բուժիչ եւ կանխարգելիչ) սնունդ
- կադմիում	0.05	Յուղեր բուսական (բոլոր տեսակների), թորամասեր բուսական յուղերի, բուսական յուղերի եւ կենդանական ճարպերի, այդ թվում՝ ձկան յուղերի վերամշակումից ստացվող մթերքներ, յուղեր (ճարպեր)՝ վերաեթերացված, զտված, հոտազերծված. Յուղեր (ճարպեր)՝ ջրածնավորված, զտված, հոտազերծված. Մարգարիններ. Հատուկ նշանակության ճարպեր, այդ թվում խոհարարական, հրուշակեղենային, հացաթխման. Կաթնային ճարպի փոխարինիչներ. Կակաոյի յուղի համարժեքներ. Կակաոյի յուղի բարելավիչներ՝ «SOS» տիպի, կակաոյի յուղի փոխարինիչներ՝ «POP» տիպի, կակաոյի յուղի փոխարինիչներ՝ չտեմպերացվող, ոչ լաուրինային տիպի, կակաոյի յուղի փոխարինիչներ՝ չտեմպերացվող, լաուրինային տիպի, սփրեդներ եւ խառնուրդներ հալեցված բուսասերուցքային եւ բուսաճարպային, սոուսներ բուսական յուղերի հիմքով, մայոնեզներ, սոուսներ մայոնեզային, կրեմներ բուսական յուղերի հիմքով
	0.03	Սփրեդներ բուսասերուցքային, խառնուրդներ՝ հալեցված, բուսասերուցքային, ճարպեր

		կենդանական, ճարապ խոզի եւ դրանից ստացվող մթերքներ, ճարպեր՝ կենդանական, հալեցված
	0.2	Սփրեդներ՝ բուսասերուցքային եւ բուսաճարպային, խառնուրդներ հալեցված բուսասերուցքային եւ բուսաճարպային (կակաո-մթերքներով). Ճարապ սննդային, ձկից եւ ծովային կաթնասուններից ու ձկնային՝ որպես դիետիկ (բուժիչ եւ կանխարգելիչ) սնունդ
	0.5	Սերմեր՝ սննդային, կակաչի
- սնդիկ	0.03	Բուսական յուղեր (բոլոր տեսակների), թորամասեր բուսական յուղերի, սփրեդներ բուսասերուցքային, խառնուրդներ՝ հալեցված, բուսասերուցքային, ճարպեր կենդանական, ճարապ խոզի եւ դրանից ստացվող մթերքներ, ճարպեր՝ կենդանական, հալեցված
	0.05	Բուսական յուղերի եւ կենդանական ճարպերի, այդ թվում ձկների յուղերի, վերամշակումից ստացվող մթերքներ, յուղեր (ճարպեր) [՝] վերաեթերացված, զտված, հոտազերծված. յուղեր (ճարպեր) [՝] ջրածնավորված, զտված, հոտազերծված. մարգարիններ. հատուկ նշանակության ճարպեր, այդ թվում խոհարարական, հրուշակերենային, հացարթսման. Կաթնային ճարապի փոխարինիչներ. կակաոյի յուղի համարժեքներ, կակաոյի յուղի բարելավիչներ՝ «SOS» տիպի, կակաոյի յուղի փոխարինիչներ՝ «POP» տիպի, կակաոյի յուղի փոխարինիչներ՝ չտեմպերացվող, ոչ լաուրինային տիպի. կակաոյի յուղի փոխարինիչներ՝ չտեմպերացվող, լաուրինային տիպի, սփրեդներ եւ խառնուրդներ՝ հալեցված, բուսասերուցքային, սոուսներ բուսական յուղերի հիմքով, մայոնեզներ, սոուսներ մայոնեզային, կրեմներ բուսական յուղերի հիմքով, սերմեր յուղատու կուլտուրաների
	0.2	Սփրեդներ բուսասերուցքային եւ խառնուրդներ հալեցված բուսասերուցքային, կակաո մթերքներով
	0.3	Ճարապ սննդային, ձկից եւ ծովային կաթնասուններից ու ձկնային՝ որպես դիետիկ (բուժիչ եւ կանխարգելիչ) սնունդ

- երկար	1.5	Յուղեր բուսական (բոլոր տեսակների) եւ դրանց թորամասերը զտված, խառնուրդներ զտված յուղերի, մարգարիններ, սփրեդներ եւ խառնուրդներ հալեցված (բացի մարգարինից, սփրեդներից եւ խառնուրդներից՝ հալեցված, կական մթերքների ավելացմամբ). ճարպեր՝ կենդանական, հալեցված (պահպանելու համար առաքվող)
	5.0	Յուղեր բուսական (բոլոր տեսակների) եւ դրանց թորամասերը չզտված, խառնուրդներ չզտված յուղերի, խառնուրդներ զտված եւ չզտված յուղերի
- պղինձ	0.1	Յուղեր բուսական (բոլոր տեսակների) եւ դրանց թորամասերը զտված, խառնուրդներ զտված յուղերի, մարգարիններ, սփրեդներ բուսաճարպային, խառնուրդներ՝ հալեցված, բուսասերուցքային (բացի մարգարինից, սփրեդներից եւ խառնուրդներից՝ հալեցված, կական մթերքների ավելացմամբ)
	0.4	Յուղեր բուսական (բոլոր տեսակների) եւ դրանց թորամասերը չզտված, խառնուրդներ չզտված յուղերի, խառնուրդներ զտված եւ չզտված յուղերի. սփրեդներ բուսասերուցքային, խառնուրդներ՝ հալեցված, բուսասերուցքային (բացի մարգարինից, սփրեդներից եւ խառնուրդներից՝ հալեցված, կական մթերքների ավելացմամբ), ճարպեր՝ կենդանական, հալեցված (պահպանելու համար առաքվող)
- նիկել	0.7	Յուղեր (ճարպեր) ¹ ջրածնավորված, զտված, հոտազերծված, եւ ջրածնավորված յուղեր ու ճարպեր պարունակող մթերքներ
Թունաքիմիկատներ		
- ՀՔՑ (α-, β-, γ-իզոմերներ)	0.2	Յուղեր բուսական (բոլոր տեսակների) եւ դրանց թորամասերը չզտված, խառնուրդներ չզտված յուղերի, խառնուրդներ զտված եւ չզտված յուղերի. Սերմեր՝ սոյայի, բամբակի, ճարպ կենդանական, ճարպ խոզի, դրանից ստացվող մթերքներ
	0.4	Սերմեր՝ կտավատի, մանանեխի, կանճրակի
	0.5	Սերմեր՝ արեւածաղկի, գետնանուշի, եգիպտացորենի
	0.05	Յուղեր բուսական (բոլոր տեսակների) եւ դրանց թորամասերը զտված, խառնուրդներ

		զտված յուղերի. Բուսական յուղերի եւ կենդանական ճարպերի, այդ թվում ձկան յուղի վերամշակումից ստացվող մթերքներ, յուղեր (ճարպեր)՝ վերաեթերացված, զտված, հոտագերծված. Յուղեր (ճարպեր)՝ ջրածնավորված, զտված, հոտագերծված. Մարգարիններ. Հատուկ նշանակության ճարպեր, այդ թվում խոհարարական, հրուշակեղենային, հացաթխման. Կաթնային ճարպի փոխարինիչներ. Կակաոյի յուղի համարժեքներ. Կակաոյի յուղի բարելավիչներ՝ «SOS» տիպի, կակաոյի յուղի փոխարինիչներ՝ «POP» տիպի, կակաոյի յուղի փոխարինիչներ՝ չտեմպերացվող, ոչ լաուրինային տիպի, կակաոյի յուղի փոխարինիչներ՝ չտեմպերացվող, լաուրինային տիպի, սփրերներ եւ խառնուրդներ՝ հալեցված, բուսասերուցքային, սոուսներ բուսական յուղերի հիմքով, մայոնեզներ, սոուսներ մայոնեզային, կրեմներ բուսական յուղերի հիմքով
	1.25	Սփրերներ բուսասերուցքային, խառնուրդներ՝ հալեցված, բուսասերուցքային (ճարպի վերահաշվարկով)
	0.1	Ճարպ՝ սննդային, ձկից եւ ծովային կաթնասուններից ու ձկնային՝ որպես դիետիկ (բուժիչ եւ կանխարգելիչ) սնունդ
- ԴԴՏ եւ դրա մետաբոլիտները	0.2	Յուղեր բուսական (բոլոր տեսակների) եւ դրանց թորամասեր չզտված, խառնուրդներ չզտված յուղերի, խառնուրդներ զտված եւ չզտված յուղերի, ճարպ՝ սննդային, ձկից եւ ծովային կաթնասուններից ու ձկնային՝ որպես դիետիկ (բուժիչ եւ կանխարգելիչ) սնունդ
	0.1	Յուղեր բուսական (բոլոր տեսակների) եւ դրանց թորամասերը զտված, խառնուրդներ զտված յուղերի. Բուսական յուղերի եւ կենդանական ճարպերի, այդ թվում ձկան յուղի վերամշակումից ստացվող մթերքներ, յուղեր (ճարպեր)՝ վերաեթերացված, զտված, հոտագերծված, յուղեր(ճարպեր)՝ ջրածնավորված, զտված, հոտագերծված. մարգարիններ. հատուկ նշանակության ճարպեր, այդ թվում խոհարարական, հրուշակեղենային, հացաթխման. Կաթնային ճարպի փոխարինիչներ. Կակաոյի յուղի համարժեքներ, կակաոյի յուղի բարելավիչներ՝ «SOS» տիպի, կակաոյի յուղի փոխարինիչներ՝ «POP» տիպի, կակաոյի յուղի փոխարինիչներ՝ չտեմպերացվող, լաուրինային տիպի,

		սփրեդներ եւ խառնուրդներ՝ հալեցված, բուսաճարպային, սոուսներ բուսական յուղերի հիմքով, մայոնեզներ, սոուսներ մայոնեզային, կրեմներ բուսական յուղերի հիմքով)
	1.0	Ճարպեր կենդանական, ճարպ խոզի, դրանցից ստացվող մթերքներ
	1.0	Սփրեդներ բուսասերուցքային, խառնուրդներ՝ հալեցված, բուսասերուցքային (ճարպի վերահաշվարկով)
	0.05	Սերմեր՝ սոյայի, բամբակի, եգիպտացորենի
	0.1	Սերմեր՝ կտավատի, մանանեխի, կանճրակի
	0.15	Սերմեր՝ արեւածաղկի, գետնանուշի
Միկոսոքսիններ		
- աֆլատոքսին B ₁	0.005	Յուղեր բուսական (բոլոր տեսակների) եւ դրանց թորամասերը չգտված, խառնուրդներ չգտված յուղերի, խառնուրդներ զտված եւ չգտված յուղերի, բուսական յուղերի եւ կենդանական ճարպերի, այդ թվում ձկան յուղի վերամշակումից ստացվող մթերքներ, յուղեր (ճարպեր՝ վերաեթերացված, զտված, հոտագերծված, յուղեր (ճարպեր՝ ջրածնավորված, զտված, հոտագերծված. Մարգարիններ. հատուկ նշանակության ճարպեր, այդ թվում խոհարարական, հրուշակեղենային, հացաթխման. Կաթնային ճարպի փոխարինիչներ. կակաոյի յուղի համարժեքներ, կակաոյի յուղի բարելավիչներ՝ «SOS» տիպի, կակաոյի յուղի փոխարինիչներ՝ «POP» տիպի, կակաոյի յուղի փոխարինիչներ՝ չտեմաբերացվող, ոչ լաուրինային տիպի, կակաոյի յուղի փոխարինիչներ՝ չտեմաբերացվող (ջերմամշակման չենթարկվող), լաուրինային տիպի, սփրեդներ եւ խառնուրդներ՝ հալեցված, բուսաճարպային, մայոնեզներ, սոուսներ մայոնեզային, կրեմներ բուսական յուղերի հիմքով, սերմեր յուղատու կոլտուրաների, սոուսներ բուսական յուղերի հիմքով
Պոլիբլորինացված բիֆենիլներ	3.0	Արտադրանք, որը պարունակում է ձկան յուղեր, ճարպ՝ սննդային, ձկից եւ ծովային կաթնասուններից ու ձկնային՝ որպես դիետիկ (բուժիչ եւ կանխարգելիչ) սնունդ

Նիտրոզամիններ (ՆԴՄԱ-ի և ՆԴԷԱ-ի գումար)	0.002	Ճարպ-հումք կենդանական, ճարպ խոզի եւ դրանցից ստացվող մթերքներ
	0.004	Խոզի ճարպ ապխտած
Բենզ(ա)պիրեն	0,001	Խոզի ճարպ ապխտած
Դիօքսիններ	0.00000075	Յուղեր բուսական (բոլոր տեսակների) եւ դրանց թորամասերը
	0.000003	Ճարպ տավարի, այդ թվում հալեցված
	0.000001	Խոզի ճարպ, այդ թվում հալեցված
	0.000002	Ճարպ թռչնի, ճարպ խառնած, այդ թվում հալեցված, ձկան յուղ

8. Ըմպելիքներ

Չուցանիշները	Շույլատրելի մակարդակները, մգ/կգ, ոչ ավելի	Ծանոթագրություններ
Շունավոր տարրեր		
- կապար	0.1	Զրեր՝ խմելու, հանքային, բնական, սեղանի, բուժիչ-սեղանի, բուժիչ
	0.3	Ըմպելիքներ՝ ոչ ալկոհոլային, այդ թվում՝ հյութի պարունակությամբ, եւ արհեստական հանքայնացված, խմորման միջոցով ստացված ըմպելիքներ, գարեջուր, գինի, օղի, թույլ ալկոհոլային եւ այլ սպիրտային խմիչքներ:

- արտեն	0.1	Ըմաբելիքներ՝ ոչ ալկոհոլային, այդ թվում՝ հյութի պարունակությամբ, եւ արհեստական հանքայնացված, խմորման միջոցով ստացված ըմպելիքներ
	0.2	Գարեջուր, գինի, օղի, թույլ ալկոհոլային եւ այլ սպիրտային խմիչքներ
- կաղմիում	0.01	Զրեր՝ խմելու, հանքային, բնական, սեղանի, բուժիչ-սեղանի, բուժիչ
	0.03	Ըմաբելիքներ՝ ոչ ալկոհոլային, այդ թվում՝ հյութի պարունակությամբ, եւ արհեստական հանքայնացված, խմորման միջոցով ստացված ըմպելիքներ, գարեջուր, գինի, օղի, թույլ ալկոհոլային եւ այլ սպիրտային խմիչքներ:
- սնդիկ	0,005	Զրեր՝ խմելու, հանքային, բնական, սեղանի, բուժիչ-սեղանի, բուժիչ, ըմպելիքներ՝ ոչ ալկոհոլային, այդ թվում՝ հյութի պարունակությամբ, եւ արհեստական հանքայնացված, խմորման միջոցով ստացված ըմպելիքներ, գարեջուր, գինի, օղի, թույլ ալկոհոլային եւ այլ սպիրտային խմիչքներ:
Մեթիլային սպիրտ	0,05%, ոչ ավելի	Օղի, սպիրտներ՝ էթիլային, սննդային՝ ներառյալ սպիրտային կիսապատրաստվածքները
	1,0 գ/դմ ³ , ոչ ավել	Կոնյակ, կոնյակի սպիրտներ
Միկոստոքսիններ		
- պատուլին	0.05	Ըմաբելիքներ հյութի պարունակությամբ՝ խնձորի, լոլիկի, չիչանի, բոհնչի
Կոֆեին	150	Ըմաբելիքներ՝ կոֆեին պարունակող
	400	Հատուկ նշանակության ըմպելիքներ՝ կոֆեին պարունակող
Խինին	85	Ըմաբելիքներ՝ խինինի պարունակությամբ
	300	Սպիրտային խմիչքներ՝ խինին պարունակող
Ընդհանուր հանքայնացում	2 գ/Լ	Արհեստական հանքայնացված ըմպելիքներ

Նիտրոզամիններ (ՆԴՄԱ-ի և ՆԴԷԱ-ի գումար)	0.003	Գարեջուր
--	-------	----------

9. Այլ մթերքներ

Ցուցանիշները	Թույլատրելի մակարդակները, մգ/կգ, ոչ ավելի	Ծանոթագրություններ
Թունավոր տարրեր		
Կապար	1.0	Իզոլյատներ, խտանյութեր, հիդրոիզօստներ եւ տեքստուրատներ բուական սպիտակուցների, սննդային աղացած քուապ եւ այլուր՝ լոբազգիների, յուղատու եւ ոչ ավանդական կուլտուրաների սերմերից. խտանյութեր արյան սպիտակուցների. Սաղմեր՝ հացահատիկների, լոբահատիկավորների եւ այլ կուլտուրաների սերմերի, եւ դրանցից ստացվող մթերքներ. արգանակներ՝ սննդային, չոր, քսիլիտ, սորբիտ, մաննիտ եւ այլ շաքարասպիրուներ. ամինաթթուներ բյուրեղային եւ խառնուրդներ դրանցից. խմորիչներ սննդային, միաբժիշկ բույսերի կենսազանգված, բակտերիալ մեկնարկային կուլտուրաներ:
	0.3	Խտանյութեր՝ կաթնային շիճուկային սպիտակուցների, կազեին, կազեինատներ, հիդրոիզօստներ կաթնային սպիտակուցների
	0.2	Մթերքներ սպիտակուցային՝ հացահատիկների, լոբահատիկավորների եւ այլ կուլտուրաների սերմերից, դրանցից ստացվող ըմաբելիքներ, այդ թվում՝ չոր, տոֆու եւ օկարա չոր (չոր նյութի վերահաշվարկով):
	2.0	Կարագինան, արաբիկայի խեժ, բուսախեժեր (եղցիենու, գուարային, քանտանային, հելանային, կոնժակային). դոնդողանյութ, խտանյութեր շարակցահյուսվածքային

		սպիտակուցների. աղ՝ կերակրի եւ բուժիչ-կանխարգելիչ:
	5.0	Ագար, ալգինատներ
	10.0	Պեկտին, բուսախեժեր (գիսատտի, տարի, կարայի)
	0.5	Օսլա, մաթ եւ դրանց վերամշակումից ստացվող մթերքներ, ալրային հրուշակեղեն՝ ծեռավորված, հասարակական սննդի ձեռնարկությունների կողմից արտադրվող
արսեն	1.0	Իզոյատներ, խտանյութեր, հիդրոլիզատներ եւ տեքստուրատներ բուսական սպիտակուցների. սննդային աղացած քուսապ եւ այլուր լոբազգիների, յուղատու եւ ոչ ավանդական կովտուրաների սերմերից. Խտանյութեր՝ կաթնային շիճուկային սպիտակուցների, կազեին, կազեինատներ, հիդրոլիզատներ կաթնային սպիտակուցների. Խտանյութեր արյան սպիտակուցների. դրոնրողանյութ, խտանյութեր շարակցահյուսվածքային սպիտակուցների. արգանակներ՝ սննդային, չոր. աղ՝ կերակրի եւ բուժիչ-կանխարգելիչ. ամինաթթուներ բյուրեղային եւ խառնուրդներ դրանցից:
	0.1	Մթերքներ սպիտակուցային՝ հացահատիկների, լրբահատիկավորների եւ այլ կովտուրաների սերմերից, ըմպելիքներ, այդ թվում՝ թթվեցրած, տոֆու, օկարա. Ըմպելիքներ՝ կոնցենտրացրած, խտացրած ու չոր, տոֆու եւ օկարա չոր (չոր նյութի վերահաշվարկով):
	3.0	Պեկտին, ագար, կարագինան, բուսախեժեր (գիսատտի, տարի, կարայի, հելանային, կոնժակ)
	0.5	Օսլա, մաթ եւ դրանց վերամշակումից ստացվող մթերքներ
	0.2	Սաղմեր՝ հացահատիկների, լրբահատիկավորների եւ այլ կովտուրաների սերմերի, դրանցից ստացվող փաթիլներ եւ աղացած քուսապ, թեփ. խմորիչներ սննդային, միաբջիջ բույսերի կենսազանգված, բակտերիալ մեկնարկային կովտուրաներ
	2.0	Քսիլիտ, սորբիտ, մաննիտ եւ այլ շաքարասպիրտներ
	0.3	Ալրային հրուշակեղեն՝ ծեռավորված, հասարակական սննդի ձեռնարկությունների կողմից

		արտադրվող
կադմիում	0.2	Իզոյատներ, խտանյութեր, հիդրոլիզատներ եւ տեքստուրատներ բուսական սպիտակուցների. սննդային աղացած քուապ եւ այլուր՝ լրազգիների, յուղատու եւ ոչ ավանդական կուլտուրաների սերմերից. խտանյութեր՝ կաթնային շիճուկային սպիտակուցների, կազեին, կազեինատներ, հիդրոլիզատներ կաթնային սպիտակուցների. մթերքներ սպիտակուցային՝ հացահատիկների, լրահատիկավորների եւ այլ կուլտուրաների սերմերից, ըմպելիքներ, այդ թվում՝ թթվեցրած, տոֆու, օկարա, ըմպելիքներ՝ կոնցենտրացված, խտացրած եւ չոր. տոֆու եւ օկարա չոր (չոր նյութի վերահաշվարկով).
		Խմորիչներ սննդային, միաբջիջ բույսերի կենսազանգված, բակտերիալ մեկնարկային կուլտուրաներ, արգանակներ՝ սննդային, չոր:
	0.1	Խտանյութեր արյան սպիտակուցների, սաղմեր՝ հացահատիկների, լրահատիկավորների եւ այլ կուլտուրաների սերմերի, դրանցից ստացվող փաթիլներ եւ աղացած քուապ. դոնդողանյութ, խտանյութեր շարակցահյուսվածքային սպիտակուցների. օսլա, մաթ եւ դրանց վերամշակումից ստացվող մթերքներ. աղ՝ կերակրի եւ բուժիչ-կանխարգելիչ. ամինաթթուներ բյուրեղային եւ խառնուրդներ դրանցից. ալրային հրուշակեղեն՝ ձեւավորված, հասարակական սննդի ձեռնարկությունների կողմից արտադրվող
	1.0	Կարագինան
	0.05	Քսիլիտ, սորբիտ, մաննիտ եւ այլ շաքարասպիրտներ
սնդիկ	0.03	Իզոյատներ, խտանյութեր, հիդրոլիզատներ եւ տեքստուրատներ բուսական սպիտակուցների. սննդային աղացած քուապ եւ այլուր՝ լրազգիների, յուղատու եւ ոչ ավանդական կուլտուրաների սերմերից. խտանյութեր՝ կաթնային շիճուկային սպիտակուցների, կազեին, կազեինատներ, հիդրոլիզատներ կաթնային սպիտակուցների. խտանյութեր արյան սպիտակուցների. Սաղմեր՝ հացահատիկների, լրահատիկավորների

		Եւ այլ կովտուրաների սերմերի, դրանցից ստացվող փաթիլներ եւ աղացած քուսա, մթերքներ սպիտակուցային՝ հացահատիկների, լոբահատիկավորների եւ այլ կովտուրաների սերմերից, ըմպելիքներ, այդ թվում՝ թթվեցրած, տոֆու, օկարա. ըմպելիքներ՝ կոնցենտրացված, խտացրած ու չոր, տոֆու եւ օկարա չոր (չոր նյութի վերահաշվարկով). Խմորիչներ սննդային, միաբջիջ բույսերի կենսազանգված, բակտերիալ մեկնարկային կովտուրաներ. ամինաթթուներ բյուրեղային եւ խառնուրդներ դրանցից:
	0.02	Օսլա, մաթ եւ դրանց վերամշակումից ստացվող մթերքներ. ալրային հրուշակեղեն՝ ձեւավորված, հասարակական սննդի ձեռնարկությունների կողմից արտադրվող
	1.0	Կարագինան
	0.1	Արգանակներ՝ սննդային, չոր, աղ կերակրի
	0.01	Քսիլիտ, սորբիտ, մաննիտ եւ այլ շաքարասպիրտներ. Աղ՝ կերակրի, «Էքստրա» եւ բուժիչ-կանխարգելիչ
	0.05	Դոնդողանյութ, խտանյութեր շարակցահյուսվածքային սպիտակուցների:
պղինձ	50	Պեկտին
ցինկ	25	Պեկտին
նիկել	2.0	Քսիլիտ, սորբիտ, մաննիտ եւ այլ շաքարասպիրտներ
յոդ	0.04 մգ/գ	Աղ՝ կերակրի, յոդացված (սահմանելիս՝ թույլատրելի մակարդակն է $0,04 \pm 0,015$)
Շունավոր տարրեր (կապար, արսեն, կադմիում, սնդիկ)	սկզբնական մթերքի վերահաշվարկով	Խտանյութեր սննդային
Պենտաքլորֆենոլ	չի թույլատրվում (<0.001 մգ/կգ)	Խտացուցիչներ, կայունացուցիչներ, դոնդողացնող ազդակներ (գուարային խեժ, եղցերենու խեժ, տրագականտի խեժ, կարայի խեժ, տարի խեժ, գիսատոտի խեժ)

Թունաքիմիկատներ.		
ՀՔՑ (α-, β-, γ-իզոմերներ)	0.5	Իզոլյատներ, խտանյութեր, հիդրոլիզատներ եւ տեքստուրատներ, սննդային աղացած քուսապ եւ այյուր՝ հացահատիկներից, եգիպտացորենից, լոբազգիներից (բացի սոյայից), արեւածաղկից եւ գետնանուշից. Սաղմեր՝ հացահատիկների, լոբահատիկավորների եւ այլ կուլտուրաների սերմերի, դրանցից ստացվող փաթիլներ եւ աղացած քուսապ (ճարպի վերահաշվարկով). օսլա, մաթ եւ դրանց վերամշակումից ստացվող մթերքներ (եգիպտացորենի):
	0.4	Իզոլյատներ, խտանյութեր, հիդրոլիզատներ եւ տեքստուրատներ բուսական սպիտակուցների, սննդային աղացած քուսապ եւ այյուր՝ կտավատից, մանանեխից եւ կանճրակից
	0.2	Իզոլյատներ, խտանյութեր, հիդրոլիզատներ եւ տեքստուրատներ բուսական սպիտակուցների, սննդային աղացած քուսապ եւ այյուր՝ սոյայից, բամբակից. ալրային հրուշակեղեն՝ ծետավորված, հասարակական սննդի ծեռնարկությունների կողմից արտադրվող
	1.25	Խտանյութեր կաթնային շիճուկային սպիտակուցների, կազեին, կազեինատներ, հիդրոլիզատներ կաթնային սպիտակուցների (ճարպի վերահաշվարկով):
	0.1	Ըմպելիքներ հացահատիկների եւ լոբահատիկավորների սերմերից՝ կոնցենտրացված, խտացրած եւ չոր, տոֆու եւ օկարա չոր. մթերքներ սպիտակուցային՝ հացահատիկների, լոբահատիկավորների եւ այլ կուլտուրաների սերմերից. ըմպելիքներ, այդ թվում՝ թթվեցրած, տոֆու, օկարա (չոր նյութի վերահաշվարկով). դոնդողանյութ, խտանյութեր շարակցահյուսվածքային սպիտակուցների. օսլա, մաթ եւ դրանց վերամշակումից ստացվող մթերքներ (կարտոֆիլային). Արգանակներ՝ սննդային, չոր (սկզբնական մթերքի վերահաշվարկով).
ԴԴՏ եւ դրա մետաբոլիտները	0.15	Իզոլյատներ, խտանյութեր, հիդրոլիզատներ եւ տեքստուրատներ բուսական սպիտակուցների, սննդային աղացած քուսապ եւ այյուր՝ արեւածաղկից, գետնանուշից:

	0.1	Իզոլյատներ, խտանյութեր, հիդրոլիզատներ եւ տեքստուրատներ բուսական սպիտակուցների, սննդային աղացած քուսապ եւ այյոլը՝ կտավատից, մանանեխից եւ կանճրակից. դռնդողանյութ, խտանյութեր շարակցահյուսվածքային սպիտակուցների. օսլա, մաթ եւ դրանց վերամշակումից ստացվող մթերքներ (կարտոֆիլային). արգանակներ՝ սննդային, չոր (սկզբնական մթերքի վերահաշվարկով):
	0.05	Իզոլյատներ, խտանյութեր, հիդրոլիզատներ եւ տեքստուրատներ բուսական սպիտակուցների, սննդային աղացած քուսապ եւ այյոլը՝ լրացգիներից, բամբակից, եգիպտացորենից. օսլա, մաթ եւ դրանց վերամշակումից ստացվող մթերքներ (Եգիպտացորենի):
	0.02	Իզոլյատներ, խտանյութեր, հիդրոլիզատներ եւ տեքստուրատներ բուսական սպիտակուցների, սննդային աղացած քուսապ եւ այյոլը հացահատիկներից, սաղմեր՝ հացահատիկների, լրահատիկավորների եւ այլ կուլտուրաների սերմերի, դրանցից ստացվող փաթիլներ եւ աղացած քուսապ (ճարպի վերահաշվարկով). ալրային հրուշակեղեն՝ ձեռավորված, հասարակական սննդի ձեռնարկությունների կողմից արտադրվող
	1.0	Խտանյութեր կաթնային շիճուկային սպիտակուցների, կազեին, կազեինատներ, հիդրոլիզատներ կաթնային սպիտակուցների (ճարպի վերահաշվարկով):
	0.01	Մթերքներ սպիտակուցային՝ հացահատիկների, լրահատիկավորների եւ այլ կուլտուրաների սերմերից, ըմպելիքներ, այդ թվում՝ թթվեցրած, տոֆու, օկարա (չոր նյութի վերահաշվարկով). ըմպելիքներ՝ հացահատիկներից եւ լրահատիկավորների, կոնցենտրացված, խտացրած եւ չոր, տոֆու եւ օկարա չոր (չոր նյութի վերահաշվարկով):
սնդիկօրգանական թունաքիմիկատներ	չեն թույլատրվում	Մթերքներ սպիտակուցային՝ հացահատիկների, լրահատիկավորների եւ այլ կուլտուրաների սերմերից, ըմպելիքներ՝ հացահատիկներից եւ լրահատիկավորների, կոնցենտրացված, խտացրած եւ չոր, տոֆու եւ օկարա չոր (չոր նյութի վերահաշվարկով)
Միկոտոքսիններ		

աֆլատոռսին B_1	0.005	Իզոյատներ, խտանյութեր, հիդրոլիզատներ եւ տեքստուրատներ բուսական սպիտակուցների. սննդային աղացած քուսպ եւ այլուր՝ լրազգիների, յուղատու եւ այլ կովտուրաների սերմերից. թեփ. սալմեր՝ հացահատիկների, լրահատիկավորների եւ այլ կովտուրաների սերմերի, եւ դրանցից ստացվող մթերքներ. մթերքներ՝ սպիտակուցային՝ հացահատիկների, լրահատիկավորների եւ այլ կովտուրաների սերմերից, այդ թվում՝ թթվեցրած, տոֆու, օկարա. ըմպելիքներ՝ հացահատիկներից եւ լրահատիկավորների, կոնցենտրացված, խտացրած ու չոր, տոֆու եւ օկարա չոր. ալրային հրուշակեղեն՝ ձեռավորված, հասարակական սննդի ձեռնարկությունների կողմից արտադրվող
աֆլատոռսին M_1	0.0005	Խտանյութեր կաթնային շիճուկային սպիտակուցների, կազեին, կազեինատներ, հիդրոլիզատներ կաթնային սպիտակուցների
դեզօքսինիվալենոլ	0.7	Իզոյատներ, խտանյութեր, հիդրոլիզատներ եւ տեքստուրատներ ցորենի սպիտակուցների. սննդային աղացած քուսպ եւ այլուր ցորենից. սալմեր՝ ցորենի սերմերի, դրանցից ստացվող փաթիլներ եւ աղացած քուսպ. թեփ. մթերքներ սպիտակուցային՝ ցորենից, ըմպելիքներ, այդ թվում՝ թթվեցրած, ցորենից. ըմպելիքներ՝ կոնցենտրացված, խտացրած եւ չոր, ցորենից. ալրային հրուշակեղեն՝ ձեռավորված, հասարակական սննդի ձեռնարկությունների կողմից արտադրվող
	1.0	Իզոյատներ, խտանյութեր, հիդրոլիզատներ եւ տեքստուրատներ գարու սպիտակուցների. սննդային աղացած քուսպ եւ այլուր գարուց. սալմեր՝ գարու սերմերի, դրանցից ստացվող փաթիլներ եւ աղացած քուսպ. թեփ. մթերքներ սպիտակուցային՝ գարուց, ըմպելիքներ, այդ թվում՝ թթվեցրած. ըմպելիքներ՝ կոնցենտրացված, խտացրած եւ չոր, գարուց:
զեարալենոն	1.0	Իզոյատներ, խտանյութեր, հիդրոլիզատներ եւ տեքստուրատներ բուսական սպիտակուցների, սննդային աղացած քուսպ եւ այլուր ցորենից, գարուց, եգիպտացորենից. սալմեր՝ ցորենի, գարու, եգիպտացորենի սերմերի, դրանցից ստացվող փաթիլներ եւ աղացած քուսպ. թեփ. մթերքներ սպիտակուցային՝ ցորենից, գարուց, եգիպտացորենից, ըմպելիքներ, այդ թվում՝ թթվեցրած. ըմպելիքներ՝ կոնցենտրացված, խտացրած եւ չոր՝ ցորենից, գարուց, եգիպտացորենից:

Օլիգոչաքարներ.	2.0 %, ոչ ավելի	Դիետիկ եւ մանկական սննդի՝ սոյայից մթերքների համար՝ իզոյատներ, խտանյութեր, հիդրոլիզատներ եւ տեքստոլրատներ սոյայի սպիտակուցների, աղացած քուսպ եւ այսու սոյայից, սաղմեր սոյայի սերմերի, դրանցից ստացվող փաթիլներ եւ աղացած քուսպ, թեփ, մթերքներ սպիտակուցային՝ սոյայի սերմերից, ըմպելիքներ, այդ թվում՝ թթվեցրած, տոֆու, օկարա
Տրիպահնի ինհիբիտոր.	0.5 %, ոչ ավելի	Դիետիկ եւ մանկական սննդի՝ սոյայից մթերքների համար՝ իզոյատներ, խտանյութեր, հիդրոլիզատներ եւ տեքստոլրատներ սոյայի սպիտակուցների, աղացած քուսպ եւ այսու սոյայից, սաղմեր սոյայի սերմերի, դրանցից ստացվող փաթիլներ եւ աղացած քուսպ, թեփ, մթերքներ սպիտակուցային՝ սոյայի սերմերից, ըմպելիքներ, այդ թվում՝ թթվեցրած, տոֆու, օկարա
Մելամին	չի թույլատրվում (<1 մգ/կգ)	Իզոյատներ, խտանյութեր, հիդրոլիզատներ եւ տեքստոլրատներ քուսական սպիտակուցների, սննդային աղացած քուսպ եւ այսու՝ լրազգիների, յուղատու եւ այլ կուլտուրաների սերմերից, խտանյութեր կաթնային շիճուկային սպիտակուցների, կազեին, կազեինատներ, հիդրոլիզատներ կաթնային սպիտակուցների:
Վնասակար խառնուկներ. Հացի պաշարների՝ վնասատուներով վարակվածությունը եւ աղտոտվածությունը (միջատներ, տղեր)	չեն թույլատրվում	Սաղմեր՝ հացահատիկների, լրահատիկավորների ու այլ կուլտուրաների սերմերի, եւ դրանցից ստացվող մթերքներ
Դիօքսիններ		Խտանյութեր՝ աննդային, սննդային մթերքի վերահաշվարկով (ճարպի վերահաշվարկով)

10. ԿԵՆՍԱԲԱՆՈՐԵՆ ԱԿՏԻՎ ՍՆՆԴԱՅԻՆ ԻԽՎԵԼՈՒՄՆԵՐ

Ցուցանիշները	Թույլատրելի մակարդակները, մգ/կգ, ոչ ավելի	Ծանոթագրություններ
Թունավոր տարրեր		
Կապար	1.0	ԿԱՀ՝ հիմնականում սննդային մանրաթելերի հիմքով. ԿԱՀ՝ մսակաթնային հումքի վերամշակման հիմքով, այդ թվում՝ ենթամթեղքի, թռչնի. հողվածոտանիների, երկենցաղների, մեղվաբուծական մթերքների (մայր մեղվի կաթ, ակնամոմ եւ այլն) (չոր):
	5.0	ԿԱՀ՝ մաքուր սուբստանցիաների (վիտամիններ, հանքային նյութեր, օրգանական եւ այլն) կամ խտանյութերի (բույսերի լուծամզվածքներ եւ այլն) հիմքով՝ տարրեր լցանյութերի օգտագործմամբ, այդ թվում՝ ըմպելիքների համար չոր խտանյութեր:
	6.0	ԿԱՀ՝ բնական հանքանյութերի հիմքով (ցեղիտներ եւ այլն), այդ թվում՝ հանքամոմ (մումիո): ԿԱՀ՝ բուսական հիմքով, այդ թվում՝ ծաղկափոշի, չոր, թեյեր:
	0.5	ԿԱՀ՝ բուսական հիմքով, այդ թվում՝ ծաղկափոշի հեղուկ (էլիքսիրներ, բալզամներ թուրմեր եւ այլն):
	10.0	ԿԱՀ՝ ձկան, ծովային անողնաշարավորների, խեցգետնանմանների, կակղամորթների եւ այլ ծովամթերքի, ծովային բուսական օրգանիզմների (ջրհմուռներ եւ այլն) հիմքով (չոր):
	0.1	ԿԱՀ՝ պրոբիոտիկ միկրոօրգանիզմների հիմքով
	2.0	ԿԱՀ՝ միաբջիջ ջրհմուռների (սպիրովին, քլորելա եւ այլն), խմորասնկերի եւ դրանց լիզատների հիմքով
արսեն	0.2	ԿԱՀ՝ հիմնականում սննդային մանրաթելերի հիմքով

	3.0	ԿԱՀ՝ մաքուր սուբստանցիաների (վիտամիններ, հանքային նյութեր, օրգանական եւ այլն) կամ խտանյութերի (բույսերի լուծամզվածքներ եւ այլն) հիմքով՝ տարբեր լցանյութերի օգտագործմամբ, այդ թվում՝ ըմպելիքների համար չոր խտանյութեր:
	12.0	ԿԱՀ՝ բնական հանքանյութերի հիմքով (ցեղիտներ եւ այլն)
	0.5	ԿԱՀ՝ հանքամոմի (մումիո) հիմքով, ԿԱՀ՝ ձկան, ծովային անողնաշարավորների, խեցգետնանմանների, կակղամորթների եւ այլ ծովամթերքի, ծովային բուսական օրգանիզմների (ջրիմուռներ եւ այլն) հիմքով (չոր)
	0.05	ԿԱՀ՝ բուսական հիմքով, այդ թվում՝ ծաղկափոշի, չոր, թեյեր:
	1.5	ԿԱՀ՝ մսակաթնային հումքի վերամշակման հիմքով, այդ թվում՝ ենթամթերքի, թռչնի, հողվածոտանիների, երկենցաղների, մեղվաբուծական մթերքների (մայր մեղվի կաթ, ակնամոմ եւ այլն) (չոր)
	1.0	ԿԱՀ՝ միաբջիջ ջրիմուռների (սպիրուին, քլորելա եւ այլն), խմորասնկերի եւ դրանց լիզատների հիմքով
կաղմիում	0.1	ԿԱՀ՝ հիմնականում սննդային մանրաթելերի հիմքով
	1.0	ԿԱՀ՝ մաքուր սուբստանցիաների (վիտամիններ, հանքային նյութեր՝ օրգանական եւ այլն) կամ խտանյութերի (բույսերի լուծամզվածքներ եւ այլն) հիմքով՝ տարբեր լցանյութերի օգտագործմամբ, այդ թվում՝ ըմպելիքների համար չոր խտանյութեր. ԿԱՀ բնական հանքանյութերի հիմքով (ցեղիտներ եւ այլն), այդ թվում՝ հանքամոմ (մումիո). ԿԱՀ՝ բուսական հիմքով, այդ թվում՝ ծաղկափոշի, չոր, թեյեր. ԿԱՀ՝ մսակաթնային հումքի վերամշակման հիմքով, այդ թվում՝ ենթամթերքի, թռչնի, հողվածոտանիների, երկենցաղների, մեղվաբուծական մթերքների (մայր մեղվի կաթ, ակնամոմ եւ այլն) (չոր). ԿԱՀ՝ միաբջիջ ջրիմուռների (սպիրուին, քլորելա եւ այլն), խմորասնկերի եւ դրանց

		<p>լիզատների հիմքով:</p> <p>ԿԱՀ՝ բուսական հիմքով, այդ թվում՝ ծաղկափոշի, հեղուկ (էլիքսիրներ, բալզամներ, թուրմեր եւ այլն). ԿԱՀ՝ պրոբիոտիկ միկրոօրգանիզմների հիմքով:</p> <p>ԿԱՀ՝ ձկան, ծովային անողնաշարավորների, խեցգետնանմանների, կակղամորթների եւ այլ ծովամթերքի, ծովային բուսական օրգանիզմների (ջրիմուռներ եւ այլն) հիմքով (չոր):</p>
սնդիկ	0.03 1.0 0.01 0.2 0.5 0.005 0.1	<p>ԿԱՀ՝ հիմնականում սննդային մանրաթելերի հիմքով</p> <p>ԿԱՀ՝ մաքուր սուրստանցիաների (վիտամիններ, հանքային նյութեր՝ օրգանական եւ այլն) կամ խտանյութերի (բույսերի լուծամզվածքներ եւ այլն) հիմքով՝ տարբեր լցանյութերի օգտագործմամբ, այդ թվում՝ ըմպելիքների համար չոր խտանյութեր.</p> <p>ԿԱՀ՝ բնական հանքանյութերի հիմքով (ցեղալիտներ եւ այլն), այդ թվում՝ հանքամում (մումիո):</p> <p>ԿԱՀ՝ բուսական հիմքով, այդ թվում՝ ծաղկափոշի, հեղուկ (էլիքսիրներ, բալզամներ, թուրմեր եւ այլն)</p> <p>ԿԱՀ՝ մսակաթնային հումքի վերամշակման հիմքով, այդ թվում՝ ենթամթերքի, թռչնի, հոդվածոտանիների, երկկենցաղների, մեղվաբուծական մթերքների (մայր մեղվի կաթ, ակնամում եւ այլն) (չոր):</p> <p>ԿԱՀ՝ ձկան, ծովային անողնաշարավորների, խեցգետնանմանների, կակղամորթների եւ այլ ծովամթերքի, ծովային բուսական օրգանիզմների (ջրիմուռներ եւ այլն) հիմքով՝ չոր</p> <p>ԿԱՀ՝ պրոբիոտիկ միկրոօրգանիզմների հիմքով:</p> <p>ԿԱՀ՝ բուսական հիմքով, այդ թվում՝ ծաղկափոշի, չոր, թեյեր. ԿԱՀ՝ միաբջիջ ջրիմուռների (սպիրուլին, քլորելա եւ այլն), խմորասնկերի եւ դրանց լիզատների հիմքով</p>
Միկոտոքսիններ.	կարգավորվում են	ԿԱՀ՝ հիմնականում սննդային մանրաթելերի հիմքով

աֆլատոռսին M_1	ըստ հումքի 0.0005	ԿԱՀ՝ կաթնային հումքի վերամշակման հիմքով (չոր):
Թունաքիմիկատներ**.		
ՀՔՑ (α-, β-, γ-իզոմերներ)	0.5 0.1 0.2 0.05	ԿԱՀ՝ հիմնականում սննդային մանրաթելերի հիմքով ԿԱՀ՝ մաքուր սուբստանցիաների (վիտամիններ, հանքային նյութեր՝ օրգանական եւ այլն) կամ խտանյութերի (բույսերի լուծամզվածքներ եւ այլն) հիմքով՝ տարբեր լցանյութերի օգտագործմամբ, այդ թվում՝ ըմպելիքների համար չոր խտանյութեր (բուսական բաղադրիչներ ներառող բաղադրակազմերի համար). ԿԱՀ՝ բուսական հիմքով, այդ թվում՝ ծաղկափոշի, չոր, թեյեր. ԿԱՀ՝ բուսական հիմքով, այդ թվում՝ ծաղկափոշի, հեղուկ (էլիքսիրներ, բալզամներ, թուրմեր եւ այլն). ԿԱՀ՝ մսակաթնային հումքի վերամշակման հիմքով, այդ թվում՝ ենթամթերքի, թունի, հողվածոտանիների, երկկենցաղների, մեղվարուժական մթերքների (մայր մեղվի կաթ, ակնամոմ եւ այլն) (չոր). ԿԱՀ՝ միաբջիջ ջրհմուռների (սպիրուլին, քլորելա եւ այլն), խմորասնկերի եւ դրանց լիզատների հիմքով: ԿԱՀ՝ ձկան, ծովային անողնաշարավորների, խեցգետնանմանների, կակղամորթների եւ այլ ծովամթերքի, ծովային բուսական օրգանիզմների (ջրհմուռներ եւ այլն) հիմքով՝ չոր ԿԱՀ՝ պրոբիոտիկ միկրոօրգանիզմների հիմքով
ԴԴՏ եւ դրա մետաբոլիտները	0.02 0.1	ԿԱՀ՝ հիմնականում սննդային մանրաթելերի հիմքով ԿԱՀ՝ մաքուր սուբստանցիաների (վիտամիններ, հանքային նյութեր՝ օրգանական եւ այլն) կամ խտանյութերի (բույսերի լուծամզվածքներ եւ այլն) հիմքով՝ տարբեր լցանյութերի օգտագործմամբ, այդ թվում՝ ըմպելիքների համար չոր խտանյութեր (բուսական բաղադրիչներ ներառող բաղադրակազմերի համար). ԿԱՀ՝ բուսական հիմքով, այդ թվում՝ ծաղկափոշի, չոր, թեյեր. ԿԱՀ՝ բուսական հիմքով, այդ թվում՝ ծաղկափոշի, հեղուկ (էլիքսիրներ, բալզամներ, թուրմեր եւ այլն). ԿԱՀ՝ մսակաթնային հումքի վերամշակման հիմքով, այդ թվում՝ ենթամթերքի, թունի, հողվածոտանիների, երկկենցաղների,

	2.0 0.05	մեղվարուծական մթերքների (մայր մեղվի կաթ, ակնամոմ եւ այլն) (չոր). ԿԱՀ՝ միաբջիջ ջրիմուռների (սպիրովին, քլորելա եւ այլն), խմորասնկերի եւ դրանց լիզատների հիմքով: ԿԱՀ՝ ձկան, ծովային անողնաշարավորների, խեցգետնանմանների, կակղամորթների եւ այլ ծովամթերքի, ծովային բուսական օրգանիզմների (ջրիմուռներ եւ այլն) հիմքով՝ չոր ԿԱՀ՝ պրոբիոտիկ միկրոօրգանիզմների հիմքով
հեպտաքլոր	չի թույլատրվում <0.002	Բոլոր տեսակների ԿԱՀ-ների համար.
ալդրին	չի թույլատրվում <0.002	Բոլոր տեսակների ԿԱՀ-ների համար
Դիօքսիններ	չեն թույլատրվում	ԿԱՀ՝ մսակաթնային հումքի վերամշակման հիմքով, այդ թվում՝ ենթամթերքի, թռչնի, հոդվածոտանիների, երկենցաղների, մեղվարուծական մթերքների (մայր մեղվի կաթ, ակնամոմ եւ այլն) (չոր). ԿԱՀ՝ ձկան, ծովային անողնաշարավորների, խեցգետնանմանների, կակղամորթների եւ այլ ծովամթերքի, ծովային բուսական օրգանիզմների (ջրիմուռներ եւ այլն) հիմքով (չոր):
Մելամին	չի թույլատրվում (<1 մգ/կգ)	ԿԱՀ՝ կաթնային հումքի վերամշակման հիմքով
Նիտրատներ	1000	ԿԱՀ՝ միաբջիջ ջրիմուռների (սպիրովին, քլորելա եւ այլն) հիմքով

Ծանոթագրություն.

Առավելապես սպիտակուցների, ամինաթթուների եւ դրանց համալիրների, բուսական յուղերի, կենդանական եւ բուսական ծագման լիպիդների հիմքով, ձկան յուղի, ոյուրամարս ածխաջրերի, այդ թվում՝ կենսաբանորեն ակտիվ բաղադրիչների հավելումներով մեղրի, օշարակների եւ այլնի հիմքով ԿԱՀ-ների անվտանգության ցուցանիշները կարգավորվում են համաձայն այն հիմնական սննդամթերքի, որից արտադրվում է ԿԱՀ-ն. «Զվարթերք չոր», «Կաթնամթերք չոր», «Իզոլյատներ,

խտանյութեր, հիդրոլիզատներ, տեքստուրատներ բուսական սպիտակուցների, սննդային աղացած քուսպ եւ այլուր՝ լրազգիների, յուղատու եւ ոչ ավանդական կոլտուրաների սերմերից», «Խտանյութեր կաթնային շիճուկային սպիտակուցների, կազեին, կազեինատներ, հիդրոլիզատներ կաթնային սպիտակուցների», «Խտանյութեր արյան սպիտակուցների», «Սաղմեր՝ հացահատիկների, լրահատիկավորների եւ այլ կոլտուրաների սերմերի, դրանցից ստացվող փաթիլներ եւ աղացած քուսպ, թեփ», «Ամինաթթուներ բյուրեղային եւ խառնուրդներ դրանցից», «Յուղեր բուսական, բոլոր տեսակները», «Բուսական յուղերի եւ կենդանական ճարպերի, այդ թվում՝ ձկան յուղի վերամշակումից ստացվող մթերքներ», «Ձկան յուղ եւ ծովային կաթնասունների ճարպ», «Ճարպ-հումք՝ տավարի, խոզի, ոչխարի եւ այլ սպանդային կենդանիների, ճարպ խոզի», «Ճարպեր՝ կենդանական, հալեցված», «Կարագ կովի», «Շաքար», «Զոր բանջարեղեն, կարտոֆիլ, մրգեր, հատապտուղներ, սնկեր», «Օսլա, մաթ եւ դրանց վերամշակումից ստացվող մթերքներ», «Մեղր» (օշարակների համար անվտանգության ցուցանիշների հաշվարկն իրականացվում է ըստ չոր նյութի (կետը «Շաքար»):

11. Հղիների եւ կերակրող մայրերի սննդի համար նախատեսված մթերքներ

Ցուցանիշները	Թույլատրելի մակարդակները, մգ/կգ, ոչ ավելի	Ծանոթագրություններ
Թունավոր տարրեր		
- կապար	0.05	Մթերքներ՝ կաթնային հիմքով եւ սոյայի սպիտակուցի իզոլյատի հիմքով (օգտագործման համար պատրաստի մթերքի մեջ)
	0.3	Շիլաներ կաթնային եւ հացահատիկային հիմքով (ինստանտ պատրաստման). մթերքներ

		պտղաբանջարեղենային հիմքով (մրգային, բանջարեղենային հյութեր, նեկտարներ եւ ըմպելիքներ, մորսեր)
	0.02	հնստանտ թեյեր խոտաբույսերից (բուսական հիմքով)
- արսեն	0.05	Մթերքներ կաթնային հիմքով եւ սոյայի սպիտակուուցի հզոյատի հիմքով (օգտագործման համար պատրաստի մթերքի մեջ), ինստանտ թեյեր խոտաբույսերից (բուսական հիմքով)
	0.2	Շիլաներ կաթնային եւ հացահատիկային հիմքով (ինստանտ պատրաստման)
	0.1	Մթերքներ պտղաբանջարեղենային հիմքով (մրգային, բանջարեղենային հյութեր, նեկտարներ եւ ըմպելիքներ, մորսեր)
- կաղմիում	0.02	Մթերքներ՝ կաթնային հիմքով եւ սոյայի սպիտակուուցի հզոյատի հիմքով (օգտագործման համար պատրաստի մթերքի մեջ). մթերքներ պտղաբանջարեղենային հիմքով (մրգային, բանջարեղենային հյութեր, նեկտարներ եւ ըմպելիքներ, մորսեր), ինստանտ թեյեր խոտաբույսերից (բուսական հիմքով)
	0.06	Շիլաներ կաթնային եւ հացահատիկային հիմքով (ինստանտ պատրաստման)
- սնդիկ	0.005	Մթերքներ՝ կաթնային հիմքով եւ սոյայի սպիտակուուցի հզոյատի հիմքով (օգտագործման համար պատրաստի մթերքի մեջ), ինստանտ թեյեր խոտաբույսերից (բուսական հիմքով)
	0.03	Շիլաներ կաթնային եւ հացահատիկային հիմքով (ինստանտ պատրաստման)
	0.01	Մթերքներ պտղաբանջարեղենային հիմքով (մրգային, բանջարեղենային հյութեր, նեկտարներ եւ ըմպելիքներ, մորսեր)
Միկոտոքսիններ		
- աֆլատոքսին M ₁	չի թույլատրվում (<0.00002 մգ/կգ)	Մթերքներ կաթնային հիմքով (օգտագործման համար պատրաստի մթերքի մեջ). շիլաներ կաթնային եւ հացահատիկային հիմքով (ինստանտ պատրաստման)
- աֆլատոքսին B ₁	չի թույլատրվում	Մթերքներ սոյայի հիմքով (օգտագործման համար պատրաստի մթերքի մեջ). շիլաներ

	(<0.00015 մգ/կգ)	կաթնային եւ հացահատիկային հիմքով (ինստանտ պատրաստման)
- դեզօքսինիվալենոլ	չի թույլատրվում (<0.05 մգ/կգ)	Շիլաներ կաթնային եւ հացահատիկային հիմքով (ինստանտ պատրաստման)` ցորենի, գարու
- զեարալենոն	չի թույլատրվում (<0.005 մգ/կգ)	Շիլաներ կաթնային եւ հացահատիկային հիմքով (ինստանտ պատրաստման)` եգիպտացորենի, ցորենի, գարու
- T-2 սորսին	չի թույլատրվում (<0.05 մգ/կգ)	Շիլաներ կաթնային եւ հացահատիկային հիմքով (ինստանտ պատրաստման)
- օխրատորսին A	չի թույլատրվում (<0.0005 մգ/կգ)	Շիլաներ կաթնային եւ հացահատիկային հիմքով (ինստանտ պատրաստման)
- պատուփին	չի թույլատրվում (<0.02 մգ/կգ)	Մթերքներ պտղաբանջարեղենային հիմքով (մրգային, բանջարեղենային հյութեր, նեկտարներ եւ ըմպելիքներ, մորսեր)` խնձորի, լոլիկի, չիչնանի, բռնչու պարունակությամբ
Թունաքիմիկատներ		
- $\text{C}_2\text{H}_5\text{C}$ (α -, β -, γ -իզոմերներ)	0.02	Մթերքներ՝ կաթնային հիմքով եւ սոյայի սպիտակուցի իզոյատի հիմքով (օգտագործման համար պատրաստի մթերքի մեջ), ինստանտ թեյեր խոտաբույսերից (բուսական հիմքով)
	0.01	Շիլաներ կաթնային եւ հացահատիկային հիմքով (ինստանտ պատրաստման). մթերքներ պտղաբանջարեղենային հիմքով (մրգային, բանջարեղենային հյութեր, նեկտարներ եւ ըմպելիքներ, մորսեր)
- C_7H_8 եւ դրա մետաբոլիտները	0.01	Մթերքներ՝ կաթնային հիմքով եւ սոյայի սպիտակուցի իզոյատի հիմքով (օգտագործման համար պատրաստի մթերքի մեջ). շիլաներ կաթնային եւ հացահատիկային հիմքով (ինստանտ պատրաստման), ինստանտ թեյեր խոտաբույսերից (բուսական հիմքով)
	0.005	Մթերքներ պտղաբանջարեղենային հիմքով (մրգային, բանջարեղենային հյութեր, նեկտարներ եւ ըմպելիքներ, մորսեր)

- հեքսաֆլորբենզոլ	0.01	Շիլաներ կաթնային եւ հացահատիկային հիմքով (ինստանտ պատրաստման)
- սնդիկօրգանական թունաքիմիկատներ	չեն թույլատրվում	Շիլաներ կաթնային եւ հացահատիկային հիմքով (ինստանտ պատրաստման)
- 2,4-Դ թթու, դրա աղերը եւ եթերները	չեն թույլատրվում	Շիլաներ կաթնային եւ հացահատիկային հիմքով (ինստանտ պատրաստման)
Բենզապիրեն	չի թույլատրվում (<0.2 մկգ/կգ)	Շիլաներ կաթնային եւ հացահատիկային հիմքով (ինստանտ պատրաստման)
Նիտրատներ	200.0	Մթերքներ՝ բանջարեղենային, միրգ-բանջարեղենային հիմքով
	50.0	Մթերքներ մրգային հիմքով
5-օքսիմեթիֆոլիֆորոլ	20.0	Հյութամթերք
Դիօքսիններ	չեն թույլատրվում	Մթերքներ կաթնային հիմքով (օգտագործման համար պատրաստի մթերքի մեջ). շիլաներ կաթնային եւ հացահատիկային հիմքով (ինստանտ պատրաստման)
Մելամին	չի թույլատրվում (<1.0 մգ/կգ)	Մթերքներ կաթնային հիմքով (օգտագործման համար պատրաստի մթերքի մեջ). շիլաներ կաթնային եւ հացահատիկային հիմքով (ինստանտ պատրաստման)
Վնասակար խառնուկներ.		
- հացի պաշարների՝ վնասատուներով վարակվածությունը եւ աղտոտվածությունը (միջատներ, տղեր)	չի թույլատրվում	Շիլաներ կաթնային եւ հացահատիկային հիմքով (ինստանտ պատրաստման)
- մետաղական խառնուկներ	3×10^{-4} (%), առանձին մասնիկների չափսը չպետք է	Շիլաներ կաթնային եւ հացահատիկային հիմքով (ինստանտ պատրաստման)

	գերազանցի առավելագույն գծային չափման 0.3 մմ-ը)	
Օքսիդացման փշացման ցուցանիշներ.		
- Գործօքսիդացման թիվ	4.0 մմոլ ակտիվ թթվածնի/կգ ճարպի, ոչ ավելի	Մթերքներ՝ կաթնային հիմքով եւ սոյայի սպիտակուցի իզոլյատի հիմքով (օգտագործման համար պատրաստի մթերքի մեջ)

Հավելվածներ բոլոր բաժինների համար.

1. Հակաբիոտիկներ.

Հակաբիոտիկներ		
- լեռմիցիտին	չի թույլատրվում (<0.01 մգ/կգ)	
- տետրացիկլինի խումբ	չի թույլատրվում (<0.01 մգ/կգ)	
- սորեպտոմիցին	չի թույլատրվում (<0.2 մգ/կգ)	
- պենիցիլին	չի թույլատրվում (<0.004 մգ/կգ)	Կաթ եւ կաթի վերամշակումից ստացվող մթերքներ. ֆերմենտային պատրաստուկներ՝ կաթը մակարովով

Հակաբիոտիկներ		
- լեռմիցիտին	չի թույլատրվում (<0.01 մգ/կգ)	Միս, այդ թվում՝ թոշնամիս (բացառությամբ վայրի կենդանիների եւ թռչունների). Մսային եւ միս պարունակող մթերքներ, այդ թվում՝ թոշնամթերք. Ենթամթերք, այդ թվում՝ թոշնի. Մթերք դրանց պարունակությամբ, Մսային հումքի, թոշնամսի, ենթամթերքի, այդ թվում՝ թոշնի ենթամթերքի վերամշակումից ստացվող մթերքներ. Զու, ձվամթերք, ձվի վերամշակումից ստացվող մթերքներ, ձու պարունակող մթերքներ. Զուկ՝ ձկնաբուծարաններում աճեցված. Մեղր
- տետրացիկլինի խումք	չի թույլատրվում (<0.01 մգ/կգ)	
- գրիզին	չի թույլատրվում (<0.5 մգ/կգ)	
- բացիտրացին	չի թույլատրվում (<0.02 մգ/կգ)	

2. Դիօքսինները որոշվում են հումքի մեջ դրանց հնարավոր առկայության մասին հիմնավորված ենթադրության դեպքում:

Մանկական սննդի մթերքներ

Ցուցանիշները	Թույլատրելի մակարդակները, մգ/կգ, ոչ ավելի	Ծանոթագրություններ
Ժունավոր տարրեր.		
Կապար	0.02	Աղապտացված, մասամբ աղապտացված կաթնային խառնուրդներ (չոր՝ վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով), կաթ՝ մանրէազերծված, ուլտրապաստերիզացված, պաստերիզացված, այդ թվում՝ հարստացված, հեղուկ թթվակաթնային մթերքներ, կաթնային ըմպելիք, սերուցք ըմպելի. Շիլաներ՝ կաթնային, օգտագործման համար պատրաստի, մանրէազերծված. Շիլաներ՝ կաթնային, պատրաստի, արտադրված կաթնային խոհանոցներում
	0.06	Կաթնաշոռ եւ մթերքներ դրա հիմքով

0.02	Կաթ՝ չոր, մանկական սննդի համար, չոր եւ հեղուկ կաթնային ըմպելիքներ (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)
0.3	Այյոլը եւ ձավար՝ եփելու անհրաժեշտությամբ. Շիլաներ՝ չոր, ոչ կաթնային, արագ լուծվող (ինստանտ պատրաստման). Շիլաներ՝ չոր, կաթնային, արագ լուծվող. Շիլաներ՝ չոր, կաթնային, եփելու անհրաժեշտությամբ. Լուծվող թխվածքարլիթ (չոր մթերքի հաշվարկով)
0.3	Պտղաբանջարեղենային պահածոներ, այդ թվում՝ հյութամթերք մրգերից եւ (կամ) բանջարեղենից
0.2	Պահածոներ մսից, պաստերիզացված երշիկներ մսային հիմքով՝ վաղ տարիքի երեխաների սննդի համար
0.3	Մսաբուսական եւ բուսամսային պահածոներ նախադպրոցական եւ դպրոցական տարիքի երեխաների սննդի համար
0.5	Զկան պահածոներ, կիսապատրաստվածքներ եւ խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից
0.4	Ձկնաբուսական պահածոներ
0.02	Մանկական ըմպելիք խոտարույսերից (խոտարույսերից թեյ) (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)
0.3	Պահածոներ մսային, երշիկեղեն, մսային կիսապատրաստվածքներ, պաշտետներ եւ խոհարարական արտադրատեսակներ
0.35	Հացաբուլկեղեն, ալրային հրուշակեղեն
0.5	Ալրաղացավարային արտադրատեսակներ
0.2	Պանիրներ, պանրամթերք եւ պանրի մածուկներ

	0.02	Լակտոզայի ցածր պարունակությամբ եւ առանց լակտոզայի պարունակության, սոյայի սպիտակուցի իզոլյատի հիմքով, չոր կաթնային՝ սպիտակուցի բարձր պարունակությամբ, ամբողջական կամ մասնակի սպիտակուցային հիդրոլիզատների հիմքով, առանց ֆենիլալանինի կամ դրա ցածր պարունակությամբ, մթերքներ վաղածին եւ (կամ) թերքաշ երեխաների համար (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)
	0.3	Սպիտակուցի ցածր պարունակությամբ մթերքներ
	0.15	Սուբլիմացված մթերքներ կաթնային հիմքով
	0.2	Սուբլիմացված մթերքներ մսային հիմքով
	1.0	Սուբլիմացված մթերքներ բուսական հիմքով
Արսեն	0.05	Աղապտացված, մասամբ աղապտացված կաթնային խառնուրդներ (չոր՝ վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով), կաթ՝ մանրէազերծված, ուլտրապաստերիզացված, պատերիզացված, այդ թվում՝ հարստացված, հեղուկ թթվակաթնային մթերքներ, կաթնային ըմպելիք, սերուցք ըմպելի. Շիլաներ՝ կաթնային, օգտագործման համար պատրաստի, մանրէազերծված. Շիլաներ՝ կաթնային, պատրաստի, արտադրված կաթնային խոհանոցներում
	0.15	Կաթնաշոռ եւ մթերքներ դրա հիմքով. Պանիրներ, պանրամթերք եւ պանրի մածուկներ
	0.05	Կաթ՝ չոր, մանկական սննդի համար, չոր եւ հեղուկ կաթնային ըմպելիքներ (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)
	0.2	Այլուր եւ ձավար՝ եփելու անհրաժեշտությամբ. Շիլաներ՝ չոր, ոչ կաթնային, արագ լուծվող (ինստանտ պատրաստման). Շիլաներ՝ չոր, կաթնային, արագ լուծվող. Շիլաներ՝ չոր, կաթնային, եփելու անհրաժեշտությամբ. Լուծվող թխվածքարիթ (չոր մթերքի հաշվարկով)
	0.1	Պտուղբանջարեղենային պահածոներ, այդ թվում՝ հյութամթերք մրգերից եւ (կամ) բանջարեղենից

	0.1	Պահածոներ մսից, պաստերիզացված երշիկներ մսային հիմքով
	0.2	Մսաբուսական եւ բուսամսային պահածոներ
	0.5	Ձկան պահածոներ, կիսապատրաստվածքներ եւ խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից
	0.2	Ձկնաբուսական պահածոներ
	0.05	Մանկական ըմպելիք խոտաբույսերից (խոտաբույսերից թեյ) (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)
	0.1	Պահածոներ մսային, երշիկեղեն, մսային կիսապատրաստվածքներ, պաշտետներ եւ խոհարարական արտադրատեսակներ
	0.2	Ալրաղացավարային արտադրատեսակներ
	0.15	Հացաբուլկեղեն եւ ալրային հրուշակեղեն
	0.05	Լակտոզայի ցածր պարունակությամբ եւ առանց լակտոզայի պարունակության, սոյայի սպիտակուցի իզոլյատի հիմքով, չոր կաթնային՝ սպիտակուցի բարձր պարունակությամբ, ամբողջական կամ մասնակի սպիտակուցային հիդրոլիզատների հիմքով, առանց ֆենիլալանինի կամ դրա ցածր պարունակությամբ, մթերքներ՝ վաղածին եւ (կամ) թերքաշ երեխաների համար (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)
	0.2	Մպիտակուցի ցածր պարունակությամբ մթերքներ
	0.15	Սուլլիմացված մթերքներ կաթնային հիմքով
	0.1	Սուլլիմացված մթերքներ մսային հիմքով
	0.2	Սուլլիմացված մթերքներ բուսական հիմքով
Կաղմիում	0.02	Աղապտացված, մասամբ աղապտացված կաթնային խառնուրդներ (չոր՝ վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով), կաթ՝ մանրէազերծված,

		ուլտրապաստերիզացված, պաստերիզացված, այդ թվում՝ հարստացված, հեղուկ թթվակաթնային մթերքներ, կաթնային ըմպելիք, սերուցք ըմպելիք, շիլաներ՝ կաթնային, օգտագործման համար պատրաստի, մանրէազերծված, շիլաներ՝ կաթնային, պատրաստի, արտադրված կաթնային խոհանոցներում
0.06		Կաթնաշոռ եւ մթերքներ դրա հիմքով
0.02		Կաթ՝ չոր, մանկական սննդի համար, չոր եւ հեղուկ կաթնային ըմպելիքներ (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)
0.06		Այսուր եւ ձավար՝ եփելու անհրաժեշտությամբ. Շիլաներ՝ չոր, ոչ կաթնային, արագ լուծվող (ինստանտ պատրաստման). Շիլաներ՝ չոր, կաթնային, արագ լուծվող. Շիլաներ՝ չոր, կաթնային, եփելու անհրաժեշտությամբ. Լուծվող թխվածքարիթ (չոր մթերքի հաշվարկով)
0.02		Պտղաբանջարեղենային պահածոներ, այդ թվում՝ հյութամթերք մրգերից եւ (կամ) բանջարեղենից
0.03		Պահածոներ մսային, երշիկեղեն, մսային կիսապատրաստվածքներ, պաշտետներ եւ խոհարարական արտադրատեսակներ, պաստերիզացված երշիկներ մսային հիմքով, մսաբուսական եւ բուսամսային պահածոներ
0.1		Ձկան պահածոներ, կիսապատրաստվածքներ եւ խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից
0.04		Ձկնաբուսական պահածոներ
0.02		Մանկական ըմպելիք խոտաբույսերից (խոտաբույսերից թեյ) (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)
0.1		Ալրաղացավարային արտադրատեսակներ
0.07		Հացաբուլկեղեն եւ ալրային հրուշակեղենի

	0.1	Պանիրներ, պանրամթերք եւ պանրի մածուկներ
	0.02	Լակտոզայի ցածր պարունակությամբ եւ առանց լակտոզայի պարունակության, սոյայի սպիտակուցի իզոլյատի հիմքով, չոր կաթնային՝ սպիտակուցի բարձր պարունակությամբ, ամբողջական կամ մասնակի սպիտակուցային հիդրոլիզատների հիմքով, առանց ֆենիլալանինի կամ դրա ցածր պարունակությամբ, մթերքներ վաղածին եւ (կամ) թերքաշ երեխաների համար (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)
	0.03	Սպիտակուցի ցածր պարունակությամբ մթերքներ
	0.06	Սուբլիմացված մթերքներ կաթնային հիմքով
	0.03	Սուբլիմացված մթերքներ մսային հիմքով
	0.1	Սուբլիմացված մթերքներ բուսական հիմքով
Մնηմիկ	0.005	Աղապտացված, մասամբ աղապտացված կաթնային խառնուրդներ (չոր՝ վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով), կաթ՝ մանրէազերծված, ուլտրապաստերիզացված, պաստերիզացված, այդ թվում՝ հարստացված, հեղուկ թթվակաթնային մթերքներ, կաթնային ըմպելիք, սերուցք ըմպելիք շիլաներ՝ կաթնային, օգտագործման համար պատրաստի, մանրէազերծված. Շիլաներ՝ կաթնային, պատրաստի, արտադրված կաթնային խոհանոցներում
	0.015	Կաթնաշոռ եւ մթերքներ դրա հիմքով
	0.005	Կաթ՝ չոր, մանկական սննդի համար, չոր եւ հեղուկ կաթնային ըմպելիքներ (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)
	0.02	Այլուր եւ ձավար՝ եփելու անհրաժեշտությամբ. շիլաներ՝ չոր, ոչ կաթնային, արագ լուծվող (ինստանտ պատրաստման)
	0.03	Շիլաներ՝ չոր, կաթնային, եփելու անհրաժեշտությամբ. շիլաներ՝ չոր, կաթնային, արագ լուծվող. Լուծվող թխվածքարիթ (չոր մթերքի հաշվարկով)

0.01	Պտղաբանջարեղենային պահածոներ, այդ թվում՝ հյութամթերք մրգերից եւ (կամ) բանջարեղենից
0.02	Պահածոներ մսային, երշիկեղեն, մսային կիսապատրաստվածքներ, պաշտետներ եւ խոհարարական արտադրատեսակներ, պաստերիզացված երշիկներ մսային հիմքով, մսաբուսական եւ բուսամսային պահածոներ
0.15	Ձկան պահածոներ, կիսապատրաստվածքներ եւ խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից
0.05	Ձկնաբուսական պահածոներ
0.005	Մանկական ըմպելիք խոտաբույսերից (խոտաբույսերից թեյ) (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)
0.03	Ալրաղացածավարային արտադրատեսակներ.
0.015	Հացաբուլկեղեն եւ ալրային հրուշակեղեն
0.03	Պանիրներ, պանրամթերք եւ պանրի մածուկներ
0.005	Լակտոզայի ցածր պարունակությամբ եւ առանց լակտոզայի պարունակության, սոյայի սպիտակուցի հզոյատի հիմքով, չոր կաթնային՝ սպիտակուցի բարձր պարունակությամբ, ամբողջական կամ մասնակի սպիտակուցային հիդրոլիզատների հիմքով, առանց ֆենիլալանինի կամ դրա ցածր պարունակությամբ, մթերքներ վաղածին եւ (կամ) թերքաշ երեխաների համար (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)
0.03	Սպիտակուցի ցածր պարունակությամբ մթերքներ
0.015	Սուբլիմացված մթերքներ կաթնային հիմքով
0.02	Սուբլիմացված մթերքներ մսային հիմքով
0.03	Սուբլիմացված մթերքներ բուսական հիմքով

Անագ	100	Պահածոներ մսից, պաստերիզացված երշիկներ մսային հիմքով, մսաբուսական եւ բուսամսային պահածոներ, ձկան պահածոներ, ձկնաբուսական պահածոներ, պաշտետներ եւ խոհարարական արտադրատեսակներ (հավաքովի մետաղական տարայով պահածոների համար)
Հակաբիոտիկներ*		
Լեռմիցիտին	չի թույլատրվում <0.01	Աղապտացված, մասամբ աղապտացված կաթնային խառնուրդներ (չոր՝ վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով), կաթ՝ մանրէազերծված, ովտրապաստերիզացված, պաստերիզացված, այդ թվում՝ հարստացված, հեղուկ թթվակաթնային մթերքներ, սերուցք՝ մանրէազերծված, ըմպելի. Կաթնաշոր եւ մթերքներ դրա հիմքով. Պանիրներ, պանրամթերք եւ պանրի մածուկներ. Շիլաներ՝ կաթնային, օգտագործման համար պատրաստ, մանրէազերծված. Շիլաներ՝ կաթնային, պատրաստի, արտադրված կաթնային խոհանոցներում
	չի թույլատրվում <0.01	Կաթ՝ չոր, մանկական սննդի համար, (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)
	չի թույլատրվում <0.01	Չոր եւ հեղուկ կաթնային ըմպելիքներ, այդ թվում՝ 6 ամսականից մինչեւ 3 տարեկան երեխաների համար (չոր՝ վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)
	չի թույլատրվում <0.01	Շիլաներ՝ չոր, կաթնային, եփելու անհրաժեշտությամբ, շիլաներ՝ չոր, կաթնային, արագ լուծվող (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)
	չի թույլատրվում <0.01	Լուծվող թխվածքաբիթ
	չի թույլատրվում <0.01	Պահածոներ մսից, պաստերիզացված երշիկներ մսային հիմքով, մսաբուսական եւ բուսամսային պահածոներ, պաշտետներ եւ խոհարարական արտադրատեսակներ
	չի թույլատրվում <0.01	Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից՝ ձկնաբուծական լճակներում եւ ձկնաբուծարաններում աճեցված (այդ

		թվում՝ կաթնային բաղադրամասով մթերքի համար, ձկնաբուսական պահածոներ)
	չի թույլատրվում <0.01	Լակտոզայի ցածր պարունակությամբ եւ առանց լակտոզայի պարունակության. Չոր կաթնային՝ սպիտակուցի բարձր պարունակությամբ. մթերքներ վաղածին եւ (կամ) թերքաշ երեխաների համար (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով). Սուրլիմացված մթերքներ՝ կաթնային եւ մսային հիմքով
	չի թույլատրվում <0.01	Հումք եւ բաղադրիչներ մանկական սննդի համար (կաթնային, մսային հիմքով, ենթամթերքի հիմքով)
տեսրացիկլինի խումբ	չի թույլատրվում <0.01	Աղապտացված, մասամբ աղապտացված կաթնային խառնուրդներ (չոր՝ վերականգնված մթերքի հաշվարկով), կաթ՝ մանրէազերծված, ուլտրապաստերիզացված, պաստերիզացված, այդ թվում՝ հարստացված, հեղուկ թթվակաթնային մթերքներ, սերուցք՝ մանրէազերծված, ըմպելի. Կաթնաշոռ եւ մթերքներ դրա հիմքով. Պանիրներ, պանրամթերք եւ պանրի մածուկներ, չոր եւ հեղուկ կաթնային ըմպելիքներ, այդ թվում՝ 6 ամսականից բարձր երեխաների համար
	չի թույլատրվում <0.01	Կաթ՝ չոր, մանկական սննդի համար, շիլաներ՝ չոր, կաթնային, եփելու անհրաժեշտությամբ, շիլաներ՝ չոր, կաթնային, արագ լուծվող, լուծվող թխվածքարիթ, (վերականգնված մթերքի հաշվարկով). Շիլաներ՝ կաթնային, օգտագործման համար պատրաստի, մանրէազերծված. Շիլաներ՝ կաթնային, պատրաստի, արտադրված կաթնային խոհանոցներում
	չի թույլատրվում <0.01	Պահածոներ մսային, երշիկեղեն, մսային կիսապատրաստվածքներ, պաշտետներ եւ խոհարարական արտադրատեսակներ, պաստերիզացված երշիկներ մսային հիմքով, մսաբուսական եւ բուսամսային պահածոներ
	չի թույլատրվում <0.01	Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձևից եւ արդյունագործության ոչ ձևային օբյեկտներից՝ ձկնաբուծական լճակներում եւ ձկնաբուծարաններում աճեցված (այդ թվում՝ կաթնային բաղադրիչով մթերքների համար, ձկնաբուսական պահածոներ)

	չի թույլատրվում <0.01	Լակտոզայի ցածր պարունակությամբ եւ առանց լակտոզայի պարունակության. չոր կաթնային՝ սպիտակուցի բարձր պարունակությամբ. մթերքներ՝ վաղածին եւ (կամ) թերքաշ երեխաների համար (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով). սուբլիմացված մթերքներ կաթնային հիմքով, սուբլիմացված մթերքներ մսային հիմքով
	չի թույլատրվում <0.01	Հումք եւ բաղադրիչներ մանկական սննդի համար (կաթնային, մսային հիմքով, ենթամթերքի հիմքով)
պենիցիլին	չի թույլատրվում <0.004	Աղապտացված, մասամբ աղապտացված կաթնային խառնուրդներ (չոր՝ վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով), կաթ՝ մանրէազերծված, ուլտրապաստերիզացված, պաստերիզացված, այդ թվում՝ հարստացված, հեղուկ թթվակաթնային մթերքներ, սերուցք՝ մանրէազերծված, ըմպելի. Կաթնաշոռ եւ մթերքներ դրա հիմքով. Պանիրներ, պանրամթերք եւ պանրի մածուկներ
	չի թույլատրվում <0.004	Կաթ՝ չոր, մանկական սննդի համար (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով), չոր եւ հեղուկ կաթնային ըմպելիքներ, այդ թվում՝ 6 ամսականից բարձր երեխաների համար
	չի թույլատրվում <0.004	Շիլաներ՝ չոր, կաթնային, եփելու անհրաժեշտությամբ, շիլաներ՝ չոր, կաթնային, արագ լուծվող, արագ լուծվող թխվածքարլիթ, (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով). Շիլաներ՝ կաթնային, օգտագործման համար պատրաստի, մանրէազերծված. շիլաներ՝ կաթնային, պատրաստի, արտադրված կաթնային խոհանոցներում
	չի թույլատրվում $<0.01մ/գ$	Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից (կաթնային բաղադրիչով մթերքի համար)
	չի թույլատրվում <0.004	Լակտոզայի ցածր պարունակությամբ եւ առանց լակտոզայի պարունակության. չոր կաթնային՝ սպիտակուցի բարձր պարունակությամբ, մթերքներ՝ վաղածին եւ (կամ) թերքաշ երեխաների համար (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով). սուբլիմացված մթերքներ կաթնային հիմքով

	չի թույլատրվում <0.004	Հումք եւ բաղադրիչներ մանկական սննդի համար (կաթնային հիմքով)
ստրեպտոմիցին	չի թույլատրվում <0.2	Ադապտացված, մասամբ ադապտացված կաթնային խառնուրդներ (չոր՝ վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով), կաթ՝ մանրէազերծված, ուլտրապաստերիզացված, պաստերիզացված, այդ թվում՝ հարստացված, հեղուկ թթվակաթնային մթերքներ, սերուցք՝ մանրէազերծված, ըմպելի. Կաթնաշոռ եւ մթերքներ՝ դրա հիմքով. Պանիրներ, պանրամթերք եւ պանրի մածուկներ, կաթնային ըմպելիք, սերուցք՝ մանրէազերծված, ըմպելի
	չի թույլատրվում <0.2	Կաթ՝ չոր, մանկական սննդի համար (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)
	չի թույլատրվում <0.2	Չոր եւ հեղուկ կաթնային ըմպելիքներ, այդ թվում՝ 6 ամսականից բարձր երեխաների համար
	չի թույլատրվում <0.2	Շիլաներ՝ չոր, կաթնային, եփելու անհրաժեշտությամբ, շիլաներ՝ չոր, կաթնային, արագ լուծվող, արագ լուծվող թխվածքաբլիթ (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով). Շիլաներ՝ կաթնային, օգտագործման համար պատրաստի, մանրէազերծված. Շիլաներ՝ կաթնային, պատրաստի, արտադրված կաթնային խոհանոցներում
	չի թույլատրվում <0.2	Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից (կաթնային բաղադրիչով մթերքի համար)
	չի թույլատրվում <0.2	Լակտոզայի ցածր պարունակությամբ եւ առանց լակտոզայի պարունակության. Չոր կաթնային՝ սպիտակուցի բարձր պարունակությամբ. Մթերքներ՝ վաղածին եւ (կամ) թերքաշերեխաների համար (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)
	չի թույլատրվում <0.2	Սուրլիմացված մթերքներ կաթնային հիմքով

	չի թույլատրվում <0.2	Հումք եւ բաղադրիչներ մանկական սննդի համար (կաթնային, մսային հիմքով, ենթամթերքի հիմքով)
բացիտրացին	չի թույլատրվում <0.02	Պահածոներ մսային, երշիկեղեն, մսային կիսապատրաստվածքներ, պաշտետներ եւ խոհարարական արտադրատեսակներ, պաստերիզացված երշիկներ, մսաբուական եւ բուսամսային պահածոներ
	չի թույլատրվում	Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից (ձվային բաղադրիչով մթերքի համար)
	չի թույլատրվում <0.02	Սուլլիմացված մթերքներ մսային հիմքով
Շունաքիմիկատներ**		
$\text{C}_\text{F3C}(\alpha, \beta, \gamma - \text{իզոմերներ})$	0.02	Աղապտացված, մասամբ աղապտացված կաթնային խառնուրդներ (չոր՝ վերականգնված մթերքի հաշվարկով), կաթ՝ մանրէազերծված, ուլտրապաստերիզացված կաթ, պաստերիզացված, այդ թվում՝ հարստացված, հեղուկ թթվակաթնային մթերքներ. չոր եւ հեղուկ կաթնային ըմպելիքներ, կաթնային ըմպելիք, սերուցք՝ մանրէազերծված, ըմպելիք
	0.55 ճարպի վերահաշվարկով	Կաթնաշոռ եւ մթերքներ դրա հիմքով
	0.02	Կաթ՝ չոր, մանկական սննդի համար (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)
	0.01	Այլուր եւ ձավար՝ եփելու անհրաժեշտությամբ, շիլաներ՝ չոր կաթնային, ոչ կաթնային, արագ լուծվող, շիլաներ՝ չոր, կաթնային, եփելու անհրաժեշտությամբ (ճարպի վերահաշվարկով՝ չոր մթերքի մեջ), լուծվող թխվածքաբլիթ
	0.001	Շիլաներ՝ կաթնային, օգտագործման համար պատրաստի, մանրէազերծված. շիլաներ՝ կաթնային, պատրաստի, արտադրված կաթնային խոհանոցներում

0.01	Պտղաբանջարեղենային պահածոներ, այդ թվում՝ հյութամթերք՝ մրգերից եւ (կամ) բանջարեղենից
0.02	Ձկնային պահածոներ, ձկնաբուսական պահածոներ, կիսապատրաստվածքներ եւ խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից
0.02	Մանկական ըմպելիք խոտաբույսերից (խոտաբույսերից թեյ) (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)
0.02	Պահածոներ մսային, երշիկեղեն, մսային կիսապատրաստվածքներ, պաշտետներ եւ խոհարարական արտադրատեսակներ, պաստերիզացված երշիկներ մսային հիմքով, մսաբուսական եւ բուսամսային պահածոներ
0.01	Հացաբուկեղեն, ալրային հրուշակեղեն եւ ալրաղացածավարային արտադրատեսակներ
0.6 (ճարպի վերահաշվարկով)	Պանիրներ, պանրամթերք եւ պանրի մածուկներ
0.02	Լակտոզայի ցածր պարունակությամբ եւ առանց լակտոզայի պարունակության մթերքներ, մթերքներ՝ սոյայի սպիտակուցի հզոյատի հիմքով, մթերքներ՝ սպիտակուցի լոիվ կամ մասնակի հիդրոլիզատների հիմքով, մթերքներ՝ առանց ֆենիլալանինի կամ դրա ցածր պարունակությամբ, մինչեւ 1 տարեկան երեխաների համար (վերականգնված մթերքի հաշվարկով)
0.02	Չոր կաթնային, սպիտակուցի բարձր պարունակությամբ մթերքներ (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)
0.01	Սպիտակուցի ցածր պարունակությամբ մթերքներ
0.05	Սուլլիմացված մթերքներ կաթնային հիմքով
0.02	Սուլլիմացված մթերքներ մսային հիմքով

	0.1	Սուրլիմացված մթերքներ բուսական հիմքով
	0.005	Մթերքներ՝ վաղածին եւ (կամ) թերքաշ երեխաների համար
ԴԴՏ եւ դրա մետաբոլիտները	0.01	Արապտացված, մասամբ արապտացված կաթնային խառնուրդներ (չոր՝ վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով), կաթ՝ մանրէազերծված, ուլտրապաստերիզացված, պաստերիզացված, այդ թվում՝ հարստացված, հեղուկ թթվակաթնային մթերքներ, կաթնային ըմպելիք, սերուցք՝ մանրէազերծված, ըմպելի
	0.33 ճարպի վերահաշվարկով	Կաթնաշոռ եւ մթերքներ դրա հիմքով
	0.01	Կաթ՝ չոր, մանկական սննդի համար (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)
	0.01	Չոր եւ հեղուկ կաթնային ըմպելիքներ՝ 6 ամսականից բարձր տարիքի երեխաների համար
	0.01	Այսուր եւ ձավար՝ եփելու անհրաժեշտությամբ, շիլաներ՝ չոր, կաթնային, ոչ կաթնային, արագ լուծվող, շիլաներ՝ չոր, կաթնային, եփելու անհրաժեշտությամբ (ճարպի վերահաշվարկով՝ չոր մթերքի մեջ), լուծվող թխվածքաբլիթ
	0.001	Շիլաներ՝ կաթնային, օգտագործման համար պատրաստի, մանրէազերծված. Շիլաներ՝ կաթնային, պատրաստի, արտադրված կաթնային խոհանոցներում
	0.005	Պտղաբանջարեղենային պահածոներ, այդ թվում՝ հյութամթերք՝ մրգերից եւ (կամ) բանջարեղենից
	0.01	Ձկնային պահածոներ, ձկնաբուսական պահածոներ, կիսապատրաստվածքներ, խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից
	0.01	Մանկական ըմպելիք խոտաբույսերից (խոտաբույսերից թեյ) (վերականգնված մթերքի

		վերահաշվարկով)
0.01	Պահածոներ մսային, երշիկեղեն, մսային կիսապատրաստվածքներ, պաշտետներ եւ խոհարարական արտադրատեսակներ, պաստերիզացված երշիկներ մսային հիմքով, մսաբուական եւ բուսամսային պահածոներ	
0.01	Հացաբուլկեղեն, ալրային հրուշակեղեն եւ ալրադագաճավարային արտադրատեսակներ	
0.2 (ճարպի վերահաշվարկով)	Պանիրներ, պանրամթերք եւ պանրի մածուկներ	
0.01	Լակտոզայի ցածր պարունակությամբ եւ առանց լակտոզայի պարունակության մթերքներ, մթերքներ՝ սոյայի սպիտակուցի իզոլյատի հիմքով, մթերքներ՝ սպիտակուցի լիկվ կամ մասնակի հիդրոլիզատների հիմքով, մթերքներ՝ առանց ֆենիլալանինի կամ դրա ցածր պարունակությամբ, մինչեւ 1 տարեկան երեխաների համար (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)	
0.03	Սուլլիմացված մթերքներ կաթնային հիմքով	
0.01	Սուլլիմացված մթերքներ մսային հիմքով	
0.1	Սուլլիմացված մթերքներ բուսական հիմքով	
0.005	Մթերքներ՝ վաղածին եւ (կամ) թերքաշ երեխաների համար	
հեքսաքլորբենզոլ	0.01	Այուր եւ ձավար՝ եփելու անհրաժեշտությամբ, շիլաներ՝ չոր, ոչ կաթնային, արագ լուծվող
	0.01	Խոհարարական արտատեսակներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից (կաթնային բաղադրիչով մթերքի համար)
սնդիկօրգանական թունաքիմիկատներ	չեն թույլատրվում	Այուր եւ ձավար՝ եփելու անհրաժեշտությամբ, շիլաներ՝ չոր, ոչ կաթնային, արագ լուծվող
	չեն թույլատրվում	Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից

2,4-D թթուր, դրա աղերը, եթերները	չեն թույլատրվում	Այսուր եւ ձավար՝ եփելու անհրաժեշտությամբ, շիլաներ՝ չոր, ոչ կաթնային, արագ լուծվող
	չեն թույլատրվում	Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից
հեպտաքլոր	չի թույլատրվում <0.002 մգ/կգ	Սուբլիմացված մթերքներ բուսական հիմքով
ալդրին	չի թույլատրվում <0.002 մգ/կգ	Սուբլիմացված մթերքներ բուսական հիմքով
Օքսիդացման փշացման ցուցանիշներ՝ գերօքսիդացման թիվ	4.0 մմոլ ակտիվ թթվածնի/կգ ճարափի	Մթերքներ՝ սոյայի սպիտակուցի իզոլյատի հիմքով, մթերքներ՝ սպիտակուցի լրիվ կամ մասնակի հիդրոլիզատների հիմքով, մթերքներ՝ առանց ֆենիլալանինի կան դրա ցածր պարունակությամբ, լակտոզայի ցածր պարունակությամբ եւ առանց լակտոզայի պարունակության մթերքներ, մթերքներ՝ վաղածին եւ (կամ) թերքաշ երեխաների համար (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)
Մելամին	չի թույլատրվում (<1 մգ/կգ)	Աղապտացված, մասամբ աղապտացված կաթնային խառնուրդներ (չոր՝ վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով), կաթ՝ մանրէազերծված, ուլտրապաստերիզացված, պաստերիզացված, հեղուկ թթվակաթնային մթերքներ, կաթնային ըմպելիք, սերուցք ըմպելի
		Չոր եւ հեղուկ կաթնային ըմպելիքներ, այդ թվում՝ 6 ամսականից բարձր տարիքի երեխաների համար (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)
		Կաթնաշոռ եւ մթերքներ դրա հիմքով
		Պանիրներ, պանրամթերքներ եւ պանրի մածուկներ
		Շիլաներ՝ չոր, կաթնային, եփելու անհրաժեշտությամբ, շիլաներ՝ չոր, կաթնային, արագ լուծվող, լուծվող թխվածքարիթ (չոր մթերքի համար՝ վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով).

		Շիլաներ՝ կաթնային, օգտագործման համար պատրաստի, մանրէազերծված. շիլաներ՝ կաթնային, պատրաստի, արտադրված կաթնային խոհանոցներում
		Մթերքներ՝ սոյայի սպիտակուցի իզոյյատի հիմքով, չոր կաթնային, սպիտակուցի բարձր պարունակությամբ մթերքներ, լակտոզայի ցածր պարունակությամբ կամ առանց լակտոզայի պարունակության մթերքներ, մթերքներ՝ վաղածին եւ (կամ) թերքաշերեխաների համար
Դիօքսիններ	չեն թույլատրվում	Աղապտացված, մասամբ աղապտացված կաթնային խառնուրդներ, կաթ՝ մանրէազերծված, ուլտրապաստերիզացված, պաստերիզացված, հեղուկ թթվակաթնային մթերքներ, կաթնային ըմպելիք, սերուցք ըմպելիք
		Կաթ՝ չոր, մանկական սննդի համար (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)
		Չոր եւ հեղուկ կաթնային ըմպելիքներ, այդ թվում՝ 6 ամսականից բարձր տարիքի երեխաների համար (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)
		Կաթնաշոռ եւ մթերքներ դրա հիմքով, պանիրներ
		Պանիրներ, պանրամթերք եւ պանրի մածուկներ
		Շիլաներ՝ չոր, կաթնային, եփելու անհրաժեշտությամբ, շիլաներ՝ չոր, կաթնային, արագ լուծվող, լուծվող թխվածքաբլիթ (չոր մթերքի հաշվարկով)
		Շիլաներ՝ չոր, կաթնային, օգտագործման համար պատրաստի, մանրէազերծված. Շիլաներ՝ կաթնային, պատրաստի, արտադրված կաթնային խոհանոցներում
		Պահածոներ մսից, պաստերիզացված երշիկներ մսային հիմքով, մսաբուսական եւ բուսամսային պահածոներ, երշիկեղեն, մսային կիսապատրաստվածքներ, պաշտետներ եւ խոհարարական արտադրատեսակներ
		Ձկնային եւ ձկնաբուսական պահածոներ, կիսապատրաստվածքներ եւ խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից

		Չոր կաթնային, սպիտակուցի բարձր պարունակությամբ մթերքներ, լակտոզայի ցածր պարունակությամբ եւ առանց լակտոզայի պարունակության մթերքներ, մթերքներ՝ վաղաժին եւ (կամ) թերքաշ երեխաների համար (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)
		Սուբլիմացված մթերքներ կաթնային հիմքով
		Սուբլիմացված մթերքներ մսային հիմքով
Հացի պաշարների՝ վնասատուներով վարակվածությունը եւ աղտոտվածությունը (միջատներ, տղեր)	չի թույլատրվում	Այլուր եւ ծավար՝ եփելու անհրաժեշտությամբ, շիլաներ՝ չոր, ոչ կաթնային, արագ լուծվող, շիլաներ՝ չոր, կաթնային, եփելու անհրաժեշտությամբ, լուծվող թխվածքաբլիթ (չոր մթերքի հաշվարկով)
		Շիլաներ՝ կաթնային, օգտագործման համար պատրաստի, մանրէազերծված. Շիլաներ՝ կաթնային, պատրաստի, արտադրված կաթնային խոհանոցներում
		Հացաբուլկեղեն, ալրային հրուշակեղեն եւ ալրաղացածավարային արտադրատեսակներ
		Սպիտակուցի ցածր պարունակությամբ մթերքներ
Մետաղական խառնուկներ	3·10 ⁻⁴ (%. առանձին մասնիկների չափությունը է գերազանցի առավելագույն գծային չափման 0.3 մմ-ը)	Այլուր եւ ծավար՝ եփելու անհրաժեշտությամբ, շիլաներ՝ չոր, ոչ կաթնային, արագ լուծվող, շիլաներ՝ չոր, կաթնային, եփելու անհրաժեշտությամբ, լուծվող թխվածքաբլիթ (չոր մթերքի հաշվարկով)
		Շիլաներ՝ կաթնային, օգտագործման համար պատրաստի, մանրէազերծված. շիլաներ՝ կաթնային, պատրաստի, արտադրված կաթնային խոհանոցներում
		Հացաբուլկեղեն, ալրային հրուշակեղեն եւ ալրաղացածավարային արտադրատեսակներ

		Սպիտակուցի ցածր պարունակությամբ մթերքներ
Միկոտոքսիններ Աֆլատոքսին B ₁	չի թույլատրվում (<0.00015)	Այսուր եւ ձավար՝ եփելու անհրաժեշտությամբ, շիլաներ՝ չոր, ոչ կաթնային, արագ լուծվող (ինստանտ պատրաստման). Շիլաներ՝ չոր, կաթնային, եփելու անհրաժեշտությամբ, լուծվող թխվածքաբլիթ (չոր մթերքի հաշվարկով)
	չի թույլատրվում (<0.00015)	Շիլաներ՝ կաթնային, օգտագործման համար պատրաստի, մանրէազերծված. Շիլաներ՝ կաթնային, պատրաստի, արտադրված կաթնային խոհանոցներում
	չի թույլատրվում <0.00015	Մսաբուսական եւ բուսամսային պահածոներ (ձավար եւ այսուր պարունակողների համար)
	չի թույլատրվում <0.00015	Պտղաբանջարեղենային պահածոներ (մրգահացահատիկային խյուսերի համար)
		Ձկնաբուսական պահածոներ
	չի թույլատրվում	Հացաբուլկեղեն, ալրային հրուշակեղեն եւ ալրահացածավարային արտադրատեսակներ
	չի թույլատրվում	Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից (ձավար, այսուր պարունակողների համար)
		Մթերքներ՝ սոյայի սպիտակուցի իզոյատի հիմքով՝ (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով), սպիտակուցի ցածր պարունակությամբ մթերքներ
Դեղոքսինիվալենոլ	չի թույլատրվում <0.05	Այսուր եւ ձավար՝ եփելու անհրաժեշտությամբ, շիլաներ՝ չոր, ոչ կաթնային (ինստանտ պատրաստման). Շիլաներ՝ չոր, կաթնային, եփելու անհրաժեշտությամբ, լուծվող թխվածքաբլիթ (չոր մթերքի հաշվարկով) (ցորենի, գարու այսուր կամ ձավար պարունակող շիլաների համար)
	չի թույլատրվում <0.05	Շիլաներ՝ կաթնային, օգտագործման համար պատրաստի, մանրէազերծված. Շիլաներ՝ կաթնային, պատրաստի, արտադրված կաթնային խոհանոցներում (ցորենի, գարու այսուր կամ ձավար պարունակող շիլաների համար)

	չի թույլատրվում <0.05	Պտղաբանջարեղենային պահածոներ (ցորենի, գարու այլուր պարունակող մրգահացահատկային խյուսերի համար)
	չի թույլատրվում <0.05	Մսաբուսական եւ բուսամսային պահածոներ (ցորենի, գարու այլուր կամ ձավար պարունակող պահածոների համար)
		Ձկնաբուսական պահածոներ (ցորենի, գարու այլուր կամ ձավար պարունակող պահածոների համար)
		Հացաբուլկեղեն, ալրային հրուշակեղեն եւ ալրադաշտավարային արտադրատեսակներ (ցորենից եւ գարուց)
	չի թույլատրվում	Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից (ձավար, այլուր պարունակողների համար)
		Սպիտակուցի ցածր պարունակությամբ մթերքներ (ցորենի, գարու այլուրից)
Զեարալենոն	չի թույլատրվում <0.005	Այլուր եւ ձավար՝ եփելու անհրաժեշտությամբ, շիլաներ՝ չոր, ոչ կաթնային, արագ լուծվող (ինստանտ պատրաստման). Շիլաներ՝ չոր, կաթնային, եփելու անհրաժեշտությամբ, լուծվող թխվածքաբլիթ (եգիպտացորենի, գարու, ցորենի այլուրի համար, չոր մթերքի հաշվարկով)
	չի թույլատրվում <0.005	Շիլաներ՝ կաթնային, օգտագործման համար պատրաստի, մանրէազերծված. Շիլաներ՝ կաթնային, պատրաստի, արտադրված կաթնային խոհանոցներում (ցորենի, գարու այլուր կամ ձավար պարունակող շիլաների համար)
	չի թույլատրվում <0.005	Մսաբուսական եւ բուսամսային պահածոներ (ցորենի, գարու, եգիպտացորենի այլուր կամ ձավար պարունակող պահածոների համար)
	չի թույլատրվում <0.005	Ձկնաբուսական պահածոներ (ցորենի, գարու, եգիպտացորենի այլուր կամ ձավար պարունակող պահածոների համար)

	չի թույլատրվում <0.005	Պտղաբանջարեղենային պահածոներ (ցորենի, եգիպտացորենի, գարու ալյուր պարունակող մրգահացահատիկային խյուսերի համար)
	չի թույլատրվում	Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից (ձավար, ալյուր պարունակողների համար)
	չի թույլատրվում <0.005	Հացաբուկեղեն, ալրային հրուշակեղեն եւ ալրաղացաձավարային արտադրատեսակներ (ցորենից, գարուց, եգիպտացորենից)
	չի թույլատրվում <0.005	Սպիտակուցի ցածր պարունակությամբ մթերքներ (ցորենի, գարու ալյուրից)
T-2 տոքսին	չի թույլատրվում (<0.05)	Ալյուր եւ ձավար՝ եփելու անհրաժեշտությամբ. շիլաներ՝ չոր, ոչ կաթնային, արագ լուծվող (ինստանտ պատրաստման). Շիլաներ՝ չոր, կաթնային, եփելու անհրաժեշտությամբ, լուծվող թխվածքաբլիթ (չոր մթերքի հաշվարկով)
	չի թույլատրվում (<0.05)	Շիլաներ՝ կաթնային, օգտագործման համար պատրաստի, մանրէազերծված. շիլաներ՝ կաթնային, պատրաստի, արտադրված կաթնային խոհանոցներում
	չի թույլատրվում (<0.05)	Մսաբուսական եւ բուսամսային պահածոներ (ձավար եւ ալյուր պարունակողների համար)
	չի թույլատրվում (<0.05)	Ձկնաբուսական պահածոներ (ալյուր եւ ձավար պարունակող պահածոների համար)
	չի թույլատրվում	Հացաբուկեղեն, ալրային հրուշակեղեն եւ ալրաղացաձավարային արտադրատեսակներ
	չի թույլատրվում	Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից (ձավար, ալյուր պարունակողների համար)
		Սպիտակուցի ցածր պարունակությամբ մթերքներ
Օխրատոքսին A	չի թույլատրվում (<0.0005)	Ալյուր եւ ձավար՝ եփելու անհրաժեշտությամբ. շիլաներ՝ չոր, ոչ կաթնային, արագ լուծվող (ինստանտ պատրաստման). Շիլաներ՝ չոր, կաթնային, եփելու անհրաժեշտությամբ,

		լուծվող թխվածքաբլիթ (բոլոր տեսակների համար չոր մթերքի հաշվարկով)
չի թույլատրվում <0.0005		Շիլաներ՝ կաթնային, օգտագործման համար պատրաստի, մանրէազերծված. շիլաներ՝ կաթնային, պատրաստի, արտադրված կաթնային խոհանոցներում (բոլոր տեսակների համար)
չի թույլատրվում (<0.0005)		Պտղաբանջարեղենային պահածոներ (այսուր, ձավար պարունակողների համար)
չի թույլատրվում <0.0005		Մսաբուսական պահածոներ (բուսամսային պահածոներ) (ձավար եւ այսուր պարունակողների համար)
չի թույլատրվում (<0.0005)		Ձկնաբուսական պահածոներ (այսուր եւ ձավար պարունակող պահածոների համար)
չի թույլատրվում		Հացաբուկեղեն, ալրային հրուշակեղեն եւ ալրաղացածավարային արտադրատեսակներ
չի թույլատրվում		Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձկից եւ ոչ ձկնային օբյեկտներից (ձավար, այսուր պարունակողների համար)
		Սպիտակուցի ցածր պարունակությամբ մթերքներ
Ֆումոնիզիններ B ₁ եւ B ₂	0.2	Այսուր եւ ձավար՝ եփելու անհրաժեշտությամբ, շիլաներ՝ չոր, ոչ կաթնային, արագ լուծվող (ինստանտ պատրաստման). Շիլաներ՝ չոր, կաթնային, արագ լուծվող, շիլաներ՝ չոր, կաթնային, եփելու անհրաժեշտությամբ, լուծվող թխվածքաբլիթ (եգիպտացորենի այսուրի համար չոր մթերքի հաշվարկով)
	0.2	Շիլաներ՝ կաթնային, օգտագործման համար պատրաստի, մանրէազերծված. շիլաներ՝ կաթնային, պատրաստի, արտադրված կաթնային խոհանոցներում (այսուր կամ ձավար պարունակող շիլաների համար)
	0.2	Հացաբուկեղեն, ալրային հրուշակեղեն եւ ալրաղացածավարային արտադրատեսակներ (եգիպտացորենի այսուրի համար)

Պատուին	չի թույլատրվում <0.02	Պտղաբանջարեղենային պահածոներ, այդ թվում՝ հյութամթերք՝ մրգերից եւ (կամ) բանջարեղենից (խնձոր, լոլիկ, չիչիսան պարունակողների համար)
	չի թույլատրվում <0.02	Մսաբուսական եւ բուսամսային պահածոներ (լոլիկ պարունակողների համար)
	չի թույլատրվում <0.02	Ձկնաբուսական պահածոներ (լոլիկ պարունակող պահածոների համար)
	չի թույլատրվում <0.02	Սուրլիմացված մթերքներ բուսական հիմքով (խնձոր, լոլիկ, չիչիսան պարունակող մթերքների համար)
Աֆլատոքսին M ₁	չի թույլատրվում (<0.00002)	Աղապտացված, մասամբ աղապտացված կաթնային խառնուրդներ (չոր՝ վերականգնված մթերքի հաշվարկով), կաթ՝ մանրէազերծված, ուլտրապաստերիզացված, պաստերիզացված, հեղուկ թթվակաթնային մթերքներ, կաթնային ըմպելիք, սերուցք ըմպելի
		Կաթ՝ չոր, մանկական սննդի համար, չոր եւ հեղուկ կաթնային ըմպելիքներ, այդ թվում՝ 6 ամսականից բարձր տարիքի երեխաների համար (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)
	0.00002-ից ոչ ավելի	Կաթնաշոռ եւ մթերքներ դրա հիմքով
	չի թույլատրվում (<0.00005)	Պանիրներ, պանրամթերք եւ պանրի մածուկներ
	չի թույլատրվում (<0.00002)	Շիլաներ՝ չոր, կաթնային, եփելու անհրաժեշտությամբ, շիլաներ՝ չոր, կաթնային, արագ լուծվող, լուծվող թխվածքաբլիթ (չոր մթերքների համար՝ վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)
	չի թույլատրվում (<0.00002)	Շիլաներ՝ կաթնային, օգտագործման համար պատրաստի, մանրէազերծված. շիլաներ՝ կաթնային, պատրաստի, արտադրված կաթնային խոհանոցներում

	չի թույլատրվում (<0.00002)	Պտղաբանջարեղենային պահածոներ (մրգակաթնային խյուսերի համար)
	չի թույլատրվում (<0.00002)	Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձևից եւ արդյունագործության ոչ ձևնային օբյեկտներից (կաթնային բաղադրիչով մթերքի համար)
	չի թույլատրվում (<0.00002)	Չոր կաթնային, սպիտակուցի բարձր պարունակությամբ մթերքներ, մթերքներ՝ սպիտակուցի լրիվ կամ մասնակի հիդրոլիզատների հիմքով, լակտոզայի ցածր պարունակությամբ կամ առանց լակտոզայի պարունակության մթերքներ, մթերքներ՝ վաղածին եւ (կամ) թերքաշ երեխաների համար (վերականգնված մթերքի վերահաշվարկով)
	չի թույլատրվում (<0.00002)	Սուլբիմացված մթերքներ կաթնային հիմքով
Բենզ(ա)պիրեն	չի թույլատրվում (≤ 0.0002)	Այսուր եւ ծավար՝ եփելու անհրաժեշտությամբ, շիլաներ՝ չոր, կաթնային, ոչ կաթնային, արագ լուծվող, չոր կաթնային շիլաներ՝ եփելու անհրաժեշտությամբ, լուծվող թխվածքաբիթ (չոր մթերքի հաշվարկով)
	չի թույլատրվում <0.0002	Շիլաներ՝ կաթնային, օգտագործման համար պատրաստի, մանրէազերծված. շիլաներ՝ կաթնային, պատրաստի, արտադրված կաթնային խոհանոցներում
	չի թույլատրվում <0.0002	Հացաբուլկեղեն, ալրային իրուշակեղեն եւ ալրահացածավարային արտադրատեսակներ
	չի թույլատրվում <0.0002	Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձևից եւ արդյունագործության ոչ ձևնային օբյեկտներից
Նիտրատներ	50 (մրգային հիմքով, բացառությամբ բանան եւ ելակ	Պտղաբանջարեղենային պահածոներ, այդ թվում՝ հյութամթերք՝ մրգերից եւ (կամ) բանջերեղենից

	պարունակողների) 200 (բանջարեղենային եւ մրգաբանջարեղեն ային հիմքով, ինչպես նաև բանան եւ ելակ պարունակողների համար)	
	150	Մսաբուսական եւ բուսամսային պահածոներ (բանջարեղեն պարունակող պահածոների համար)
	150	Ձկնաբուսական պահածոներ (բանջարեղեն պարունակող պահածոների համար)
	150	Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից (բանջարեղեն պարունակողների համար)
Նիտրիտներ	չի թույլատրվում (<0.5)	Պահածոներ մսից, պաստերիզացված երշիկներ մսային հիմքով, մսաբուսական պահածոներ (բուսամսային պահածոներ), մսային կիսապատրաստվածքներ, պաշտետներ եւ խոհարարական արտադրատեսակներ
	30	Երշիկեղեն
Նիտրոզամիդներ ՆԴՄԱ-ի եւ ՆԴԷԱ-ի գումարը	չի թույլատրվում (<0.001)	Պահածոներ մսից, պաստերիզացված երշիկներ, մսաբուսական պահածոներ (բուսամսային պահածոներ), մսային կիսապատրաստվածքներ, պաշտետներ եւ խոհարարական արտադրատեսակներ
		Ձկնային եւ ձկնաբուսական պահածոներ, խոհարարական արտադրատեսակներ եւ կիսապատրաստվածքներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից

	0.002	Երշիկեղեն
Պոլիքլորինացված բիֆենիլներ	0.5	Ձկնային պահածոներ, կիսապատրաստվածքներ եւ խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից
	0.2	Ձկնաբուսական պահածոներ
Հիստամին	100 (թյուննոս, թյունիկ (սկումբրիա), սաղմոն, ծովատառեխ)	Ձկնային պահածոներ, խոհարարական արտադրատեսակներ եւ կիսապատրաստվածքներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից
	40 (թյուննոս, թյունիկ (սկումբրիա), սաղմոն, ծովատառեխ)	Ձկնաբուսական պահածոներ
Ֆիկոտոքսիններ		
Կակղամորթների պարախտիկ թույն (սաքսիտոքսին)	չի թույլատրվում (կակղամորթներ)	Կիսապատրաստվածքներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից
	հումքի հսկողություն	Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից
Կակղամորթների ամնեստիկ թույն (դոմոիկ թթու)	չի թույլատրվում (կակղամորթներ)	Կիսապատրաստվածքներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից
	հումքի հսկողություն	Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից

Կակղամորթների ամնեստիկ թույն (դոմոիկ թթու)	չի թույլատրվում (ձովախեցգետնի ներքին օրգաններ)	Կիսապատրաստվածքներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից
	հումքի հսկողություն	Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից
Կակղամորթների դիարեային թույն (օկադաիկ թթու)	չի թույլատրվում (կակղամորթներ)	Կիսապատրաստվածքներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից
	հումքի հսկողություն	Խոհարարական արտադրատեսակներ՝ ձկից եւ արդյունագործության ոչ ձկնային օբյեկտներից
Օլիգոշաքարներ	2.0%, ոչ ավելի	Մթերքներ՝ սոյայի սպիակուցի իզոլյատի հիմքով
Տրիպոսինի ինհիբիտոր	0.5%, ոչ ավելի	Մթերքներ՝ սոյայի սպիակուցի իզոլյատի հիմքով

Հավելված 4

«Սննդամթերքի անվտանգության մասին»

Մաքսային միության

տեխնիկական կանոնակարգի

(ՄՄ ՏԿ 021/2011)

**Ցեղիում-137 եւ ստրոնցիում-90 ռադիոնուկլիդների թույլատրելի
մակարդակները**

Թիվ ը/կ	Սննդամթերքի խումբը	Ցեղիում-137-ի տեսակարար ակտիվությունը, Բկ/կգ (լ)	Ստրոնցիում-90-ի տեսակարար ակտիվությունը, Բկ/կգ (լ)
1.	Միս, մսամթերք եւ ենթամթերք	200	-
2.	Եղցերվամիս, վայրի կենդանիների միս	300	-
3.	Զուկ եւ ձկնամթերք	130	100
4.	Զուկ՝ չորացված եւ թորշոմած	260	-
5.	Կաթ եւ կաթի վերամշակումից ստացվող մթերքներ (բացառությամբ խտացրածների, կոնցեստրացվածների, պահածոների, չորերի, պանիրների եւ պանրամթերքի, կովի կաթից պատրաստված կարագից եւ յուղային մածուկից, սերուցքաբուսական սփրեդից եւ սերուցքաբուսական հալեցված խառնուրդից, կաթնային սպիտակուցների խտանյութերից, լակտովոզայից, կաթնաշաքարից, կազեինից, կազեինատներից, կաթնային սպիտակուցների հիդրոլիզատներից)	100	25
6.	Խտանյութեր կաթնային սպիտակուցների, լակտովոզա, կաթնաշաքար, կազեին, կազեինատներ, հիդրոլիզատներ կաթնային սպիտակուցների	300	80
7.	Կաթի վերամշակումից ստացվող մթերքներ՝ չոր, սուբլիմացված	500	200
8.	Պանիրներ եւ պանրամթերք	50	100

9.	Կաթի վերամշակումից ստացվող մթերքներ՝ կոնցենտրացված, խտացրած. Պահածոներ՝ կաթնային, կաթնային բաղադրյալ, կաթ պարունակող	300	100
10.	Կարագ, մածուկ յուղային՝ կովի կաթից, կաթնային ճարպ	200 (կաթնային ճարպի համար՝ 100)	60 (կաթնային ճարպի համար՝ 80)
11.	Սերուցքաբուսական սփրետ, սերուցքաբուսական հալեցված խառնուրդ	100	80
12.	Մնուցող միջավայրեր՝ չոր, կաթնային հիմքով	160	80
13.	Բանջարեղեն, արմատապտուղներ՝ ներառյալ կարտոֆիլը	80 (600 ⁽²⁾)	40 (200 ⁽²⁾)
14.	Հաց եւ հացաբուլկեղեն	40	20
15.	Այուր, ձավարեղեն, փաթիլներ, սննդային հացազգիներ, մակարոնային արտադրատեսակներ	60	-
16.	Վայրի պտուղներ եւ դրանցից պայածոյացված մթերքներ	160 (800 ⁽²⁾)	-
17.	Մնկեր թարմ	500	-
18.	Մնկեր չորացված	2500	-
19.	Հատուկ նշանակության՝ մանկական սննդի մթերքներ՝ օգտագործման համար պատրաստի վիճակում ⁽¹⁾	40	25
20.	Յուղեր բուսական	40	80
21.	Յուղեր (ճարպեր)՝ վերաեթերացված, զտված, հոտազերծված. Յուղեր (ճարպեր)՝ ջրածնավորված, զտված, հոտազերծված. Մարգարիններ. Հատուկ նշանակության ճարպեր, այդ թվում՝ ճարպեր՝ խոհարարական, հրուշակեղենային, հացաթխման. կաթնային ճարպի փոխարինիչներ. կակաոյի յուղի համարժեքներ, կակաոյի յուղի բարելավիչներ՝ «SOS» տիպի, կակաոյի յուղի փոխարինիչներ՝ «POP»-տիպի, կակաոյի յուղի փոխարինիչներ՝ չտեմպերացվող, սփրեղներ բուսաճարպային, խառնուրդներ՝	60	80

	հալեցված, բուսաճարպային, սոուսներ բուսական յուղերի հիմքով, մայոնեզներ, սոուսներ մայոնեզային, կրեմներ բուսական յուղերի հիմքով		
22.	Սփրեդներ բուսասերուցքային, խառնուրդներ՝ հալեցված, բուսասերուցքային	100	80

Ծանոթագրություն. (1) սուբլիմացված մթերքների համար տեսակարար
ակտիվությունը որոշվում է վերականգնված մթերքի մեջ.

(2) թույլատրելի մակարդակը՝ չոր մթերքի մեջ

«Սննդամթերքի անվտանգության մասին»

Մաքսային միության

տեխնիկական կանոնակարգի

(ՄՄ ՏԿ 021/2011)

**Կենդանական ծագման չվերամշակված պարենային (սննդային) հումքին
ներկայացվող պահանջները**

I. Մսին եւ այլ մսային հումքին ներկայացվող պահանջները

Միսը եւ այլ մսային հումքը պետք է ստացվեն առողջ կենդանիների սպանդից, որոնք մթերվել են կենդանիների հիվանդություններից պաշտոնապես զերծ՝ գոտիավորմանը համապատասխան տնտեսություններում կամ վարչական տարածքում, այդ թվում՝

ա) կենդանիների բոլոր տեսակների համար՝

- դաբաղից՝ վերջին 12 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.

- սիրիոյան խոցից՝ վերջին 20 օրվա ընթացքում տնտեսության տարածքում.

բ) խոշոր եղջերավոր անասուններ՝

- խոշոր եղջերավոր անասունների սպունգանման էնցեֆալոպաթիայից եւ ոչխարների սկրեապից՝ երկրի տարածքում՝ Միջազգային անասնականաճարակային բյուրոյի (ՄԱԲ) կանոնագրքի պահանջներին համապատասխան.

- խոշոր եղջերավոր անասունների ժանտախտից, կոնտագիոզ պլեյրոպնեմոնիայից՝ վերջին 24 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.
  - տուրերկուլոզից, բրուցելոզից՝ վերջին 6 ամսվա ընթացքում տնտեսության տարածքում.
  - լեյկոզից՝ վերջին 12 ամսվա ընթացքում տնտեսությունում.
- գ) ոչխարներ եւ այծեր՝
- խոշոր եղջերավոր անասունների սպունգանման էնցեֆալոպաթիայից եւ ոչխարների սկրեպից՝ երկրի տարածքում՝ ՄԱԲ-ի կանոնագրքի պահանջներին համապատասխան.
  - ոչխարների լորձային ջերմախտից (բյուտանգ կամ կապուտ լեզու)՝ վերջին 24 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.
  - մանր որոճող կենդանիների ժանտախտից՝ վերջին 36 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.
  - խոշոր եղջերավոր անասունների ժանտախտից՝ վերջին 24 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.
  - աղենոմատոզ, Վիսնա-Մաեղիից, արտրիտ-էնցեֆալիտից՝ վերջին 36 ամսվա ընթացքում տնտեսության տարածքում.
  - ոչխարների եւ այծերի ծաղկից, տուրերկուլոզից, բրուցելոզից՝ վերջին 6 ամսվա ընթացքում տնտեսության տարածքում.

դ) խոզեր՝

- խոզերի աֆրիկական ժանտախտից՝ վերջին 36 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.
- խոզերի վեզիկովյար հիվանդությունից՝ վերջին 24 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.
- խոզերի դասական ժանտախտից՝ վերջին 12 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.
- Առևեսկի հիվանդությունից՝ երկրի տարածքում՝ ՄԱԲ-ի կանոնագրքի ցուցումներին համապատասխան.
- խոզերի էնտերովիրուսային էնցեֆալոմիելիտից (Տեղենի հիվանդություն)՝ վերջին 6 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.
- տրիխինելոզից՝ վերջին 3 ամսվա ընթացքում տնտեսության տարածքում.
- վերարտադրողական-ռեսափիրատոր համախտանիշից՝ վերջին 6 ամսվա ընթացքում տնտեսության տարածքում.

Շրջանառության թույլատրվում են՝

- այն կենդանիների սպանդից ստացվող միաը եւ տավարի ու ոչխարի մսից այլ մսային հումքը, որոնք ստացվել են որոճող կենդանիների սպիտակուց պարունակող, կենդանական ծագման կերեր չստացած կենդանիների սպանդից՝ բացառությամբ ՄԱԲ-ի կանոնագրքով առաջարկվող նյութերի.

Շրջանառության չեն թույլատրվում այն մսեղիքներից ստացվող միսը եւ այլ մսային հումքը, որոնք՝⁴

- հետսպանդային գննման համաձայն՝ ունեն դաբաղին, ժանտախտին, անաէրոք վարակներին, պալարախտին, լեյկոզին եւ այլ վարակիչ հիվանդություններին, հելմինտներով ախտահարվածություններին (ցիստիցերկող, տրիխինելող, սարկոսպորիդիոզ, օնխոցերկող, էխինոկոկոզ եւ այլն), ինչպես նաև տարբեր նյութերով թունավորումներին բնորոշ փոփոխություններ.
- պահման ընթացքում ենթարկվել են հալեցման (դեֆրոստացիայի).
- ունեն փչացման նշաններ.
- ազդրի մկանների շերտում ունեն Ցելսիուսի սանդղակով մինուս 8 աստիճանից բարձր ջերմաստիճան՝ սառեցված մսի դեպքում, եւ Ցելսիուսի սանդղակով պյուս 4 աստիճանից բարձր ջերմաստիճան՝ պաղեցված մսի դեպքում.
- ունեն ներքին օրգանների մնացորդներ, հյուսվածքներում արյունազեղումներ, չհեռացված թարախակույտեր, բոռերի թրթուրներ, շճաթաղանթի մաքրվածք եւ հեռացված ավշահանգույցներ, մեխանիկական խառնուկներ, ինչպես նաև մսին ոչ բնորոշ հոտ, համ, կողմնակի համ (ձկներ, դեղամիջոցներ, խոտեր եւ այլն).
- պարունակում են պահածոյացման միջոցներ.
- ախտոտված են սալմոնելաներով կամ այլ բակտերիալ վարակների հարուցիչներով.
- մշակված են ներկանյութերով:

II. Թոշնամսին ներկայացվող պահանջները

Թոշնամսիը պետք է ստացվի առողջ թոշնի սպանդից՝ գոտիավորմանը համապատասխան այն տնտեսություններից եւ վարչական տարածքից, որոնք պաշտոնապես գերծ են վարակիչ հիվանդություններից, այդ թվում՝

ա) ՄԱԲ-ի կանոնագրքին համապատասխան պարտադիր հայտարարագրման ենթակա գրիպից՝ վերջին 6 ամսվա ընթացքում.

բ) գրիպի այլ վիրուսներից՝ վերջին 3 ամսվա ընթացքում տնտեսությունում.

գ) թոշունների նյութասյան հիվանդությունից՝ վերջին 6 ամսվա ընթացքում գոտիավորման համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.

դ) հավաքուժական եւ հնդկահավաքուժական տնտեսությունները՝ օրնիտոզից (պսիտտակոզ)՝ վերջին 6 ամսվա ընթացքում տնտեսության տարածքում.

ե) սագաքուժական եւ բաղաքուժական տնտեսությունները՝ Դերժի հիվանդությունից, բաղիկների վիրուսային հեպատիտից, բաղերի ժանտախտից, օրնիտոզից (պսիտտակոզից)՝ վերջին 6 ամսվա ընթացքում տնտեսության տարածքում.

զ) թոշունը սպանդի համար բերվում է սալմոնելոզի առումով ապահով ճանաչված տնտեսություններից՝ ՄԱԲ-ի կանոնագրքի պահանջներին համապատասխան.

Շրջանառության չի թույլատրվում այն թոշնամսիը, որը՝

- հետսպանդային զննման համաձայն՝ ունի վարակիչ հիվանդություններին, հելմինտներով ախտահարվածություններին, ինչպես նաև տարբեր նյութերով թունավորումներին բնորոշ փոփոխություններ.

- փորոտիքը չհանած եւ կիսահանած թոշնի միս է.

- զգայորոշման ցուցանիշներով համարվել է ոչ բարորակ.
- մկանների շերտում ունի Ցելսիուսի սանդղակով մինուս 12 աստիճանից բարձր ջերմաստիճան՝ սառեցված թռչնամսի դեպքում (պահպանման դեպքում ջերմաստիճանը պետք է լինի Ցելսիուսի սանդղակով մինուս 18 աստիճան).
- պարունակում է պահածոյացման միջոցներ.
- մսեղիքի մակերեսը, մկանների շերտերը կամ օրգանների հյուսվածքներն ախտահարված են սալմոնելաներով.
- մշակված է ներկանյութերով եւ հոտավետ նյութերով, իոնացնող ճառագայթմամբ կամ ուլտրամանուշակագույն ճառագայթներով.
- ունեն մոլց գունավորում (պիզմենտացիա) (բացի հնդկահավից, խայտահավից).
- փչացման նշաններ ունեցող միս է.
- ստացվել է այն թռչունների սպանդից, որոնք ենթարկվել են բնական կամ սինթետիկ էստրոգեն, հորմոնալ նյութերի, թիրեոստատիկ պատրաստուկների, հակաբիոտիկների, թունաքիմիկատների եւ այլ դեղորայքային միջոցների ազդեցությանը, որոնք թռչուններին ներարկվել են սպանդից առաջ՝ դրանց կիրառման հրահանգներում առաջարկված ժամկետներից ավելի ուշ:

III. Զիու մսին ներկայացվող պահանջները

Զիու միսը պետք է ստացվի այն տնտեսություններում մթերված կենդանիներից, որոնք պաշտոնապես գերծ են կենդանիների հիվանդություններից, այդ թվում՝

- Ծիերի աֆրիկյան ժանտախտից՝ վերջին 24 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.
  - Ինֆեկցիոն անեմիայից՝ վերջին 3 ամսվա ընթացքում տնտեսության տարածքում.
  - Խլնախտից՝ վերջին 36 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.
  - Էպիզոոտիկ լիմֆանգիտից՝ վերջին 2 ամսվա ընթացքում տնտեսության տարածքում.
  - Սիբիրյան խոցից՝ վերջին 20 օրվա ընթացքում տնտեսության տարածքում.
- Շրջանառության չի թույլատրվում այն միսը, որը՝**
- հետսապանդային գննման համաձայն՝ ունի վարակիչ հիվանդություններին, հելմինտներով ախտահարվածություններին, ինչպես նաև տարբեր նյութերով թունավորումներին բնորոշ փոփոխություններ.
  - Ունի ներքին օրգանների մնացորդներ, հյուսվածքներում արյունազեղումներ, չհեռացված թարախակույտեր, բոռերի թրթուրներ, շճաթաղանթի մաքրվածք եւ հեռացված ավշահանգույցներ, մեխանիկական խառնուկներ, ինչպես նաև մսին ոչ բնորոշ հոտ եւ կողմնակի համ.
  - ազդրի մկանների շերտում ունի Ցելսիուսի սանդղակով մինուս 8 աստիճանից բարձր ջերմաստիճան՝ սառեցված մսի դեպքում, եւ Ցելսիուսի սանդղակով պյուս 4 աստիճանից բարձր ջերմաստիճան՝ պաղեցված մսի դեպքում.
  - ախտահարված է սալմոնելաներով կամ այլ բակտերիալ վարակների հարուցիչներով.

- մշակված է ներկանյութերով եւ հոտավետ նյութերով, իոնացնող ճառագայթմամբ կամ ուլտրամանուշակագոյն ճառագայթներով.
- ստացվել է այն կենդանիների սպանդից, որոնք ենթարկվել են բնական կամ սինթետիկ էստրոգեն, հորմոնալ նյութերի, թիրեոստատիկ պատրաստուկների, հակաբիոտիկների, թունաքիմիկատների եւ այլ դեղորայքային միջոցների ազդեցությանը, որոնք ներարկվել են սպանդից առաջ՝ դրանց կիրառման հրահանգներում առաջարկված ժամկետներից ավելի ուշ:

IV. Ըստանի ճագարների մսին ներկայացվող պահանջները

Միսը պետք է ստացվի առողջ ճագարների սպանդից՝ գոտիավորմանը համապատասխան այն տնտեսություններից կամ վարչական տարածքից, որոնք պաշտոնապես գերծ են վարակիչ հիվանդություններից, այդ թվում՝

- միքսոմատոզից, տույարեմիայից, պաստերելոզից եւ լիստերիոզից՝ վերջին 6 ամսվա ընթացքում տնտեսությունում.
- ճագարների հեմորագիկ հիվանդություններից՝ վերջին 12 ամսվա ընթացքում տնտեսության տարածքում:

Շրջանառության չի թույլատրվում ճագարի այն միսը, որը՝

- հետսպանդային զննման համաձայն՝ ունի վարակիչ հիվանդություններին, հելմինտներով ախտահարվածություններին, ինչպես նաև տարբեր նյութերով թունավորումներին բնորոշ փոփոխություններ.
- զգայորոշման ցուցանիշներով համարվել է ոչ բարորակ.
- պարունակում է կոնսերվանտներ.
- մսեղիքի մակերեսը, մկանների շերտը կամ օրգանների հյուսվածքներն ախտահարված են սալմոնելներով.

- մշակված է ներկանյութերով եւ հոտավետ նյութերով, իոնացնող ճառագայթմամբ կամ ոլտրամանուշակագոյն ճառագայթներով.
- ունի մուգ գունավորում (պիգմենտացիա).
- պահման ընթացքում Ենթարկվել են հալեցման (դեֆրոստացիայի).
- մկանների շերտում ունի Ցելսիուսի սանդղակով մինու 12 աստիճանից բարձր ջերմաստիճան՝ ճագարի սառեցված մսի դեպքում (պահման ընթացքում ջերմաստիճանը պետք է լինի Ցելսիուսի սանդղակով մինու 18 աստիճան).
- ստացվել է այն ճագարների սպանդից, որոնք Ենթարկվել են բնական կամ արհեստական էստրոգեն, հորմոնալ նյութերի, թիրեոստատիկ պատրաստուկների, հակարիոտիկների, թունաքիմիկատների եւ այլ դեղորայքային միջոցների ազդեցությանը, որոնք ներարկվել են սպանդից առաջ՝ դրանց կիրառման հրահանգներում առաջարկված ժամկետներից ավելի ուշ:

V. Խոշոր եւ մանր եղերավոր անասուններից ստացվող հում կաթին եւ հում սերուցքին ներկայացվող պահանջները

Շրջանառության թույլատրվում են կենդանիների վարակիչ հիվանդություններից պաշտոնապես զերծ տնտեսություններից առողջ կենդանիներից ստացվող հում կաթը եւ հում սերուցքը, այդ թվում՝

- դաբաղից՝ վերջին 12 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.
- խոշոր եղերավոր անասունների ժանտախտից՝ վերջին 24 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.
- մանր որոճողների ժանտախտից՝ վերջին 36 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.

- կոնտագիոզ պլերոպնեմոնիայից՝ վերջին 24 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.
- լեյկոզից՝ վերջին 12 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան տնտեսության տարածքում.
- բրուցելոզից, տուբերկուլոզից, պարատուբերկուլոզից՝ վերջին 6 ամսվա ընթացքում տնտեսության տարածքում.
- ոչխարների եւ այծերի բրուցելոզ, մանր եղջերավոր անասունների տուբերկուլոզ՝ վերջին 6 ամսվա ընթացքում տնտեսությունում.
- ոչխարների եւ այծերի ծաղիկից, տուբերկուլոզից, բրուցելոզից՝ վերջին 6 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.

VI. Վայրի կենդանիների մսին ներկայացվող պահանջները

Միսը պետք է ստացվի առողջ կենդանիների (փետրավորների որսի միս) եւ էկզոտիկ կենդանիների սպանոցից, որոնք բնակվել են (պահվել են) այնպիսի որսորդական հանդակներում կամ դրանց աճեցման ձեռնարկություններում, որոնք պաշտոնապես զերծ են կենդանիների վարակիչ հիվանդություններից, այդ թվում՝

ա) կենդանիների բոլոր տեսակների համար՝

- կատաղությունից՝ գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.
- սիբիրյան խոցից՝ վերջին 20 օրվա ընթացքում որսորդական հանդակների, տնտեսության կամ այլ կենսամիջավայրի տարածքներում.

բ) որոճող խոշոր երկկճղակավորների համար՝

- դաբաղից՝ վերջին 12 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.

- խոշոր եւ մանր եղերավոր անասունների կոնտագիոզ պլեյրոպնեմոնիայից՝ վերջին 12 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.

- խոշոր եղերավոր անասունների ժանտախտից, կոնտագիոզ պլեյրոպնեմոնիայից՝ վերջին 24 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.

- որոճող մանր կենդանիների ժանտախտից՝ վերջին 36 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.

- հեմորրագիկ սեպտիցեմիայից՝ վերջին 36 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.

- խոշոր եղերավոր անասունների սպունգանման էնցեֆալոպատիայից եւ ոչխարների սկրեյպիից՝ երկրի տարածքում՝ ՄԱԲ-ի կանոնագրքի պահանջներին համապատասխան.

- բլուտանգից՝ վերջին 24 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.

- խոշոր եղերավոր անասունների մաշկի հանգուցային բորբոքումից (պալարախտ)՝ վերջին 36 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.

ՈՒՖՏ հովտի տենդից՝ վերջին 4 տարվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.

- պարատութերկովողից՝ վերջին 3 տարվա ընթացքում տնտեսության (աճեցման ձեռնարկության), որսորդական հանդակի կամ այլ կենսամիջավայրի տարածքում.

- բրուցելողից, տուբերկովողից՝ վերջին 6 ամսվա ընթացքում տնտեսության (աճեցման ձեռնարկության), որսորդական հանդակի կամ կենսամիջավայրի տարածքում.

- լեյկոզից՝ վերջին 12 ամսվա ընթացքում լեյկոզից գերծ տնտեսությունում կամ որսորդական հանդակում.

գ) որոճող մանր երկճղակավորների համար՝

- դաբաղից՝ վերջին 12 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.

- խոշոր եղջերավոր անասունների սպունգանման էնցեֆալոպատիայից եւ ոչխարների սկրեյպիից՝ երկրի տարածքում՝ ՄԱԲ-ի կանոնագրքի պահանջներին համապատասխան.

- խոշոր եղջերավոր անասունների ժանտախտից, որոճող մանր կենդանիների ժանտախտից՝ վերջին 36 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.

- Ռիֆտ հովտի տենդից՝ վերջին 48 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.

- կոնտագիոզ պլերոպնեմոնիայից, թլուտանգից՝ վերջին 24 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.

- Քյու-տենդից՝ վերջին 12 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.

- պարատութերկովողից, արտրիտ-էնցեֆալիտից՝ վերջին 36 ամսվա ընթացքում տնտեսության (աճեցման ձեռնարկության), որսորդական հանդակի կամ այլ կենսամիջավայրի տարածքում.
  - Վիսնա-Մաեդիից՝ վերջին 36 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.
  - տուրերկովողից, բրուցելոզից՝ վերջին 6 ամսվա ընթացքում տնտեսության (աճեցման ձեռնարկության), որսորդական հանդակի կամ այլ կենսամիջավայրի տարածքում.
  - ոչխարների եւ այծերի ծաղկից՝ վերջին 12 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.
- դ) չորոնող մանր երկենության համար՝
- խոզերի աֆրիկյան ժանտախտից՝ գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.
  - դաբաղից՝ վերջին 12 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան այդ երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.
  - խոզերի վերաբտադրողական-ռեսպիրատոր համախտանիշից՝ վերջին 12 ամսվա ընթացքում որսորդական հանդակի կամ այլ կենսամիջավայրի տարածքում.
  - խոզերի դասական ժանտախտից՝ վերջին 12 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.
  - Աուեսկի հիվանդությունից՝ գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.

- խոզերի տեղաճարակային էնցեֆալոմիելիտից (Տեղենի հիվանդություն)` վերջին 36 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.

ե) միասմբակավորների համար՝

- դաբաղից՝ վերջին 12 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.

- վարակիչ անեմիայից, զուգավորման հիվանդությունից, էպիզոոտիկ լիմֆանգիտից՝ վերջին 12 ամսվա ընթացքում տնտեսության (աճեցման ձեռնարկության), որսորդական հանդակի կամ այլ կենսամիջավայրի տարածքում.

- խնախտից՝ վերջին 36 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.

- ծիերի բոլոր տիպերի վարակիչ էնցեֆալոմիելիտներից, վարակիչ անեմիայից՝ վերջին 24 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.

- զուգավորման հիվանդությունից՝ վերջին 24 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում.

- էպիզոոտիկ լիմֆանգիտից՝ վերջին 2 տարվա ընթացքում տնտեսության տարածքում.

զ) ճագարների եւ նապաստակների համար՝

- միքսոմատոզից, տույարեմիայից, պաստերելոզից, լիստերեոզից՝ վերջին 6 ամսվա ընթացքում տնտեսության (աճեցման ձեռնարկության), որսորդական հանդակի կամ այլ կենսամիջավայրի տարածքում.

- ճագարների վիրուսային հեմորրագիկ հիվանդությունից՝ վերջին 12 ամսվա ընթացքում տնտեսության տարածքում.

- Է) փետրավոր որսի (թռչունների) մսի համար՝
- թռչունների գոհապի բոլոր շշատիպերից՝ վերջին 6 ամսվա ընթացքում երկրի տարածքում.
  - թռչունների նյուկասյան հիվանդությունից՝ վերջին 12 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում, վարչական տարածքում.
  - ծաղիկ-դիֆտերիտից, օրնիտոզից եւ ասպերգիլոզից, տուբերկուլոզից, բաղերի ժանտախտից՝ վերջին 6 ամսվա ընթացքում տնտեսության (աճեցման ձեռնարկության), որսորդական հանդակի կամ այլ կենսամիջավայրի տարածքում:

Մսի վրա չպետք է լինեն հեմատոմաներ, չհեռացված թարախակույտեր, բոռերի թրթուրներ, մեխանիկական աղտոտումներ, չպետք է ունենա մսին ոչ բնորոշ ձկան, բուժական խոտերի, դեղամիջոցների եւ այլ հոտ ու համ:

VII. Զրային կենսապաշարներին եւ ակվակուլտուրայի օբյեկտներին ներկայացվող պահանջները

Թույլատրվում է շրջանառել արդյունահանման (որսի) համար անվտանգ վայրերից որսված (արդյունահանված) զրային կենսապաշարները եւ անասնաբուժական տեսանկյունից բարենպաստ տնտեսություններում (ձեռնարկություններում) աճեցված ակվակուլտուրայի օբյեկտները:

Զրային կենսապաշարների որսը եւ ակվակուլտուրայի արտադրանքը (այսուհետ' ձկնային հումք) պետք է ենթարկվեն մակաբույժների, մանրէաբանական եւ այլ վարակների առկայությունը ստուգող հետազոտության: Ձկնային հումքի մակաբուժաբանական ցուցանիշները ներկայացված են 1-4-րդ աղյուսակներում:

Թույլատրելի նորմերի սահմաններում կենդանի մակաբույծների եւ դրանց թրթուրների առկայության դեպքում ձկնային հումքը վարակագերծվում է գոյություն ունեցող մեթոդներով:

Չի թույլատրվում շրջանառել այն ձկնային հումքը, որը՝

- սառեցված է, մթերքի շերտում ունի Ցելսիոսի սանդղակով մինուս 18 աստիճանից բարձր ջերմաստիճան.

- զգայորոշման ցուցանիշներով համարվել է ոչ բարորակ.

- պահման ժամանակ ենթարկվել է հալեցման (դեֆրոստացիայի).

- պատկանում է թունավոր ձկների ընտանիքներին՝ Tetraodontidae, Molidae, Diodontidae եւ Canthigasteridae [Թեթրառոդնիտիդա, Մոլիդա, Դիոդոննիտիդա եւ Քանթիկաստերիդա].

- պարունակում է մարդու առողջության համար վտանգավոր կենսաթույներ:

Մեկուսի ջրամատակարարմամբ կայանքներում (УЗВ) աճեցված, ինչպես նաև ձկնային տնտեսության նշանակություն ունեցող ջրային օբյեկտներում որսված ակվակուլտուրայի արտադրանքը պետք է ենթարկվի անհրաժեշտ գերապահման:

Ձկնային հումքը չպետք է պարունակի բնական կամ սինթետիկ հորմոնալ նյութեր, հակարիոտիկներ, իսկ ակվակուլտուրայի արտադրանքը՝ նաև գենետիկորեն ձեւափոխված աղբյուրներ:

VIII. Բնական մեղրին եւ մեղվաբուծական մթերքներին ներկայացվող պահանջները

Թույլատրվում է շրջանառել այն բնական մեղրը եւ մեղվաբուծական մթերքները, որոնք ստացվել են գոտիավորմանը համապատասխան

գյուղատնտեսական եւ ընտանի կենդանիների վտանգավոր վարակիչ հիվանդություններից զերծ տնտեսություններից (մեղվանոց) եւ վարչական տարածքից, ինչպես նաև՝ ամերիկյան փտախտից, Եվրոպական փտախտից, նողեմատողից՝ վերջին 3 ամսվա ընթացքում տնտեսության տարածքում:

Զի թույլատրվում շրջանառել այն մեղրը եւ մեղվաբուծական մթերքները, որոնք՝

- ունեն զգայորոշման, ֆիզիկաքիմիական ցուցանիշների փոփոխություններ,

- պարունակում են բնական կամ սինթետիկ էստրոգեն, հորմոնալ նյութեր, թիրեոստատիկ պատրաստուկներ:

Զի թույլատրվում բնական մեղրի եւ մեղվաբուծական մթերքների մեջ այնպիսի դեղապատրաստուկների մնացորդների առկայությունը, ինչպիսիք են քլորամֆենիկոլը, քլորֆարմազինը, կոլխիցինը, դապսոնը, դիմետրիդազոլը, նիտրոֆուրանները, ռոնիդազոլը, ինչպես նաև կումաֆոսը՝ 100 մկգ/կգ-ից ոչ ավելի եւ ամիտրազի՝ 200 մկգ/կգ-ից ոչ ավելի պարունակությամբ:

Զի թույլատրվում մեղրի եւ մեղվաբուծական մթերքների մեջ այլ դեղապատրաստուկների մնացորդների պարունակությունը, որոնք օգտագործվել են մեղուների բուժման եւ մշակման համար: Արտադրողը պետք է նշի այն բոլոր թունաքիմիկատները, որոնք օգտագործվել են մեղրի հավաքման եւ մեղրաբուծական մթերքների արտադրության ընթացքում:

IX. Ձվի փոշուն, մելանժին, ալբումինին ներկայացվող պահանջները

Վերամշակման միջոցով ձվի փոշի, մելանժ, ալբումին ստանալու համար օգտագործվող ձուն պետք է ստացված լինի կենդանիների վարակիչ հիվանդություններից զերծ տնտեսություններից, այդ թվում՝

- ՄԱԲ-ի կանոնագրքին համապատասխան պարտադիր հայտարարագրման ենթակա գրիպից՝ վերջին 6 ամսվա ընթացքում,
- գրիպի այլ վիրուսներից՝ վերջին 3 ամսվա ընթացքում տնտեսությունում,
- թռչունների նյուկասյան հիվանդությունից՝ վերջին 12 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում,
- օրնիտոզից (պսիտակող), պարամիկովիրուսային վարակից, հավերի վարակիչ բրոնխիտից, Գամբորո հիվանդությունից, վարակիչ լարինգոտրախեիտից, վարակիչ էնցեֆալոմիելիտից՝ վերջին 6 ամսվա ընթացքում տնտեսության տարածքում:

Չի թույլատրվում շրջանառել այն ձվի փոշին, մելանժը, ալբումինը, որոնք՝

- ունեն զգայորոշման ցուցանիշների փոփոխություններ,
- ախտոտված են սալմոնելաներով կամ մանրէաբանական այլ վարակների հարուցիչներով,
- մշակված են քիմիական նյութերով, իոնացնող ճառագայթմամբ կամ ուլտրամանուշակագույն ճառագայթներով:

X. ՁՎԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱԳՎՈՂ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐԸ

Զուն պետք է ստացված լինի կենդանիների եւ թռչունների վարակիչ հիվանդություններից զերծ տնտեսություններից, այդ թվում՝

- ՄԱԲ-ի կանոնագրքին համապատասխան պարտադիր հայտարարագրման ենթակա գրիպից՝ վերջին 6 ամսվա ընթացքում,
- գրիպի այլ վիրուսներից՝ վերջին 3 ամսվա ընթացքում տնտեսությունում,

- թոշունների նյուկասյան հիվանդությունից՝ վերջին 12 ամսվա ընթացքում գոտիավորմանը համապատասխան երկրի տարածքում կամ վարչական տարածքում,
- օրնիտոզից (ասիտակող), պարամիկոսվիրուսային վարակից, հավերի վարակիչ բրոնխիտից, Գամբորո հիվանդությունից, վարակիչ լարինգոտրախելիտից, վարակիչ էնցեֆալոմիելիտից՝ վերջին 6 ամսվա ընթացքում տնտեսության տարածքում:

Հավելված 6
 «Սննդամթերքի անվտանգության մասին»
 Մաքսային միության
 տեխնիկական կանոնակարգի
 (ՄՄ ՏԿ 021/2011)

**Ձևագրի, խեցգետնանմանների, կակղամորթների, երկկենցաղների, սողունների եւ դրանց վերամշակումից ստացվող
մթերքների անվտանգության մակարուժաբանական ցուցանիշները**

Աղյուսակ 1

Քաղցրահամ ջրերի ծուկ եւ դրա վերամշակումից ստացվող մթերքներ

Ցուցիչ	Մթերքի խումբը	Մակարուժաբանական ցուցանիշները եւ պարունակության թույլատրելի մակարդակները													
		Թրթուրներ կենդանի վիճակում													
		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	Ծածանների ընտանիք	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	-	-	-	չ/թ	-
2	Գայլաձկների ընտանիք	-	-	-	-	չ/թ	-	-	-	չ/թ	չ/թ	-	-	չ/թ	-
3	Պերկսազգիների ընտանիք	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	չ/թ	չ/թ	-	-	-	-
4	Սաղմոնազգիների ընտանիք	-	-	-	-	չ/թ	-	-	չ/թ	-	չ/թ	չ/թ	-	-	-
5	Սիգազգիների ընտանիք	-	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-	-	-	-

Ցուցիչ	Մթերքի խումբը	Մակաբուծաբանական ցուցանիշները եւ պարունակության թույլատրելի մակարդակները													
		Թրթուրներ կենդանի վիճակում													
		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
6	Խարիտասազգիների ընտանիք	-	-	-	-	չ/թ	-	-	-	-	չ/թ	-	-	-	-
7	Զողաձկազգիների ընտանիք	-	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-	-	-	-
8	Թառափազգիների ընտանիք	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	չ/թ	-	-
9	Օձագլխազգիների ընտանիք	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ
10	Կապուտների (գետաձկնիկների) ընտանիք	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-
11	Լոքոյազգիների ընտանիք	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-
12	Խճողակ՝ 1-11-րդ կետերում նշված ձկներից	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ
13	Պահածոներ եւ պրեսերվներ՝ 1-11-րդ կետերում նշված ընտանիքներին պատկանող ձկներից	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ
14	Տապակած, դոնդողածածկ, աղ դրած, մարինացված, ապիստած, թորշոմած ձուկ՝ 1- 11-րդ կետերում նշված ընտանիքներին պատկանող	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ

Ցուցիչ	Մթերքի խումբը	Մակաբուծաբանական ցուցանիշները եւ պարունակության թույլատրելի մակարդակները												
		Թրթուրներ կենդանի վիճակում												
		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
15	Խավիար՝ հետեւյալ ընտանիքներին պատկանող ձկների	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15.1	Գայլաձկազգիներ, պերկեսազգիներ, ձողաձկազգիներ (նալիմների տեսակ), խարիուսազգիներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-	-	-
15.2	Սաղմոնազգիներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	չ/թ	-	-
15.3	Սիգազգիներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	չթ.	-	-	-
15.4	Թառափազգիներ (Ամուրի ավազան, Վոլգայի ստորին հատվածներ, Կասպից ծով)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-	-	-

Ծանոթագրություն.

- 1) չ/թ՝ չեն թույլատրվում (թրթուրներ կենդանի վիճակում)
- 2) մակաբուծների թրթուրներ

տրեմատող	ցեստող	նեմատող
3-օպիստորխիսների	12-դիֆիլոբուրիումների	13-անիզակիսների
4-կլոնորխիսների		14-կոնտրացեկումների
5-պսեւդամֆիստների		15-դիոկտոֆիմների
6-մետագոնիմուսների		16-գնատոստոմների
7-նանոֆիետուսների		
8-էխինոխազմուսների		
9-մետորխիսների		
10-ռոսսիկոտրեմների		
11-ապոֆալուսների		

Աղյուսակ 2

Գաղթող ձուկ եւ դրա վերամշակումից ստացվող մթերքներ

Ցուցիչ	Մթերքի խումբը	Մակաբուծաբանական ցուցանիշները եւ պարունակության թույլատրելի մակարդակները					
		Թրթուրներ կենդանի վիճակում					
		3	4	5	6	7	8
1	Սաղմոնազգիներ	-	չ/թ	չ/թ	-	-	-
2	Հեռավոր արեւելյան սաղմոնազգիներ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ

Ցուցիչ	Մթերքի խումբը	Մակաբուծաբանական ցուցանիշները եւ պարունակության թույլատրելի մակարդակները					
		Թրթուրներ կենդանի վիճակում					
		3	4	5	6	7	8
3	Խճողակ՝ 1-ին կետում եւ 2-րդ կետում նշված ձևներից	-	չ/թ	չ/թ	-	-	-
4	Պահածոներ եւ պրեսերվներ՝ 1-ին կետում եւ 2-րդ կետում նշված ընտանիքներին պատկանող ձևներից	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ
	Տապակած, դոնդողածածկ, աղ դրած, մարինացված, ապխտած, թորշոմած ձուկ՝ 1-ին կետում եւ 2-րդ կետում նշված ընտանիքներին պատկանող	-	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ
5	Իւավիար (գոնադներ)՝ 1-ին, 2-րդ կետերում նշված ձևներից	չ/թ	չ/թ	չ/թ	-	-	-
6	Իւավիար (գոնադներ)՝ 1-ին, 2-րդ կետերում նշված ձևներից	-	չ/թ	չ/թ	-	-	-

Ծանոթագրություն.

- 3) չ/թ՝ չեն թույլատրվում (թրթուրներ կենդանի վիճակում)
- 4) մակաբուծների թրթուրներ
- 5)

տրեմատող	ցեստող	նեմատող	գլանաճիճու
3-նանֆիետուսների	4-դիֆիլոբոտրիումների	5-անիզակիսների	7-բոլբոզում
		6-կոնտրացեկումների	8-կորինոզում

Այլուսակ 3

Ծովային ձուկ եւ դրա վերամշակումից ստացվող մթերքներ

Ցուցիչ	Մթերքի խումբը	Մակաբուժաբանական ցուցանիշները եւ պարունակության թույլատրելի մակարդակները												
		Թրթուրներ կենդանի վիճակում												
		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

Ծովային ձուկ, այդ թվում ձկնարդյունաբերական տարածքներից եւ ընտանիքներով

1	Բարենցի ծով													
1.1	Սաղմոնազգիներ գաղթող	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-	-	չ/թ	-	-	-
1.2	Կորյուշազգիներ	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-	-	չ/թ	-	-	-
1.3	Ծովատառեխազգիներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-	-	-
1.4	Զողաձկազգիներ	-	-	չ/թ	-	-	չ/թ	-	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	-
1.5	Սկորպենազգիներ	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-	-	-	-
1.6	Տափակաձկազգիներ	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-	-	-	-

Ցուցիչ	Մթերքի խումբը	Մակաբուծաբանական ցուցանիշները եւ պարունակության թույլատրելի մակարդակները												
		Թրթուրներ կենդանի վիճակում												
		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2	Հյուսիսային Աղլանդիկա	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.1	Կորյուշազգիներ	-	-	չ/թ	-	-	-	-	-	չ/թ	-	-	-	-
2.2	Ծովատառեխազգիներ	-	-	չ/թ	-	-	-	-	-	չ/թ	-	չ/թ	-	-
2.3	Զողաձկազգիներ	-	-	չ/թ	-	-	չ/թ	-	-	չ/թ	-	-	-	-
2.4	Մակրուրուսազգիներ	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-	-	-	-
2.5	Մերլուզազգիներ	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-	-	-	-
2.6	Սկումբրիազգիներ	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-	-	-	չ/թ
2.7	Սկորպենազգիներ	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-	-	-	-
2.8	Տափակաձկազգիներ	-	-	չ/թ	-	-	-	-	-	չ/թ	-	-	-	-
3	Հարավային Աղլանդիկա	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-	-	-	-
3.1	Մերլուզազգիներ	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-	-	-	-
3.2	Ստավրիդազգիներ	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-	-	-	-
3.3	Վոլոխվոստազգիներ	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-	-	-	չ/թ
4	Բալթիկ ծով	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.1	Կորյուշազգիներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-	-	-
4.2	Ծովատառեխազգիներ	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-	-	չ/թ	-

Ցուցիչ	Մթերքի խումբը	Մակաբուժաբանական ցուցանիշները եւ պարունակության թույլատրելի մակարդակները												
		Թրթուրներ կենդանի վիճակում												
		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
4.3	Զողածկազգիներ	-	-	չ/թ	-	-	-	-	-	չ/թ	-	-	-	-
5	<i>Սեւ, Ազովի, Միջերկրական ծովեր</i>													
5.1	Մանր ծովածկազգիներ	-	չ/թ	-	չ/թ	չ/թ	-	-	-	-	-	-	-	-
5.2	Կեֆալազգիներ	-	չ/թ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	<i>Ենթաանդարկպիկա, Անդարկպիկա</i>													
6.1	Զողածկազգիներ	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ
6.2	Մերլուզազգիներ	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ
6.3	Օշիբնիազգիներ	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-	-	-	-
6.4	Նոտորթենազգիներ	-	-	-	-	-	չ/թ	-	-	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ
6.5	Սպիտակ արյունազգիներ	-	-	-	-	-	չ/թ	-	-	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ
7	<i>Հնդկական օվկիանոս</i>													
7.1	Ստավրիդազգիներ	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-	-	-	-
7.2	Սկումբրիազգիներ	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-	-	-	-
7.3	Նիտեաերազգիներ	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-	-	-	-
8	<i>Իսաղաղ օվկիանոս</i>													
8.1	Սաղմոնազգիներ	չ/թ	-	-	չ/թ	-	չ/թ	-	-	չ/թ	չ/թ	-	չ/թ	չ/թ

Ցուցիչ	Մթերքի խումբը	Մակաբուժաբանական ցուցանիշները եւ պարունակության թույլատրելի մակարդակները												
		Թրթուրներ կենդանի վիճակում												
		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
8.2	Անչոռաներ	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-	-	-	-
8.3	Ծովատառեխազգիներ	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-	-	-	-
8.4	Ստավրիդազգիներ	-	-	-	-	-	չ/թ	-	-	չ/թ	չ/թ	-	-	-
8.5	Զրահավոր ձկազգիներ	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	չ/թ	-	չ/թ	-
8.6	Տափակաձկազգիներ	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-	չ/թ	-	-	չ/թ	-
8.7	Սկորպենազգիներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ
8.8	Բերիկսազգիներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ
8.9	Գեմափիլազգիներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ
8.10	Թյուննոսազգիներ (սկումբրիազգիներ)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ
8.11	Զողաձկազգիներ	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	չ/թ	-	չ/թ	-	-
9	Խճողակ՝ 1-11-րդ կետերում նշված ընտանիքներին պատկանող ձկներից	չ/թ	չ/թ	չ/թ	չ/թ	-	չ/թ							
10	Պահածոներ եւ պրեսերվներ՝ 1-8-րդ կետերում նշված ընտանիքներին պատկանող ձկներից	չ/թ	չ/թ	չ/թ	-	-	չ/թ							

Ցուցիչ	Մթերքի խումբը	Մակաբուժաբանական ցուցանիշները եւ պարունակության թույլատրելի մակարդակները												
		Թրթուրներ կենդանի վիճակում												
		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
11	Տապակած, դրսդողածածկ, աղ դրած, մարինացված, ապխտած, թորշոմած ձուկ՝ 1-8-րդ կետերում նշված ընտանիքներին պատկանող	չ/թ	չ/թ	չ/թ	-	-	չ/թ							
12	Խավիար՝ մինտայազգիների, ձողաձկազգիների	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-	չ/թ	-	-
13	Լյարդ՝ ձողաձկան	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-	չ/թ	-	-

Ծանոթագրություն.

- 6) չ/թ՝ չեն թույլատրվում (թրթուրներ կենդանի վիճակում)
- 7) մակաբույծների թրթուրներ

տրեմատոդ	ցեստոդ	նեմատոդ	գլանաճիճու
3-նանոֆիետուսների	8-դիֆիլոբոտրիումների	11-անիզակիսների	14-բոլբոզում
4-հետերոֆիետուսների	9-դիպլոզոնոպորուսների	12-կոնտրացեկումների	15-կորինոզոս
5-կրիպտոկորտիրուսների	10-պիրամիկոցեֆալուսների	13-պսեւդոտերրանների	
6-ռոսիկոտրեմների			
7-ապոֆալուսների			

Աղյուսակ 4

Խեցգետնանմաններ, ծովային կակղամորթներ, երկկենցաղներ, սողուններ եւ դրանց վերամշակումից ստացվող մթերքներ

Ցուցիչ	Մթերքի խումբը	Մակաբուծաբանական ցուցանիշները եւ պարունակության թույլատրելի մակարդակները									
		Թրթուրներ կենդանի վիճակում (մակաբույծների տեսակները)									
		3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	Խեցգետնանմաններ եւ դրանց վերամշակումից ստացվող մթերքներ										
1.1	Խեցգետիններ Հեռավոր Արեւելքից (Ռուսաստան, Կորեայի թերակղզի, ՉԺՀ եւ այլն), ԱՄՆ-ի ջրամբարներից	չ/թ	-	-	-	-	-	-	-	-	
1.2	Քաղցրահամ ջրերի մանր ծովախեցգետիններ Հեռավոր Արեւելքից (Ռուսաստան, Կորեայի թերակղզի)	չ/թ	-	-	-	-	-	-	-	-	
1.3	Քաղցրահամ ջրերի ծովախեցգետիններ (Ռուսաստանի Հեռավոր Արեւելքի, Հարավարեւելյան Ասիայի երկրների, Շրի Լանկայի, Կենտրոնական Ամերիկայի, Պերուի, Լիբերիայի, Նիգերիայի, Կամերունի, Մեքսիկայի, Ֆիլիպինների ջրամբարներից)	չ/թ	-	-	-	-	-	-	-	-	
1.4	Սոուս՝ քաղցրահամ ջրերի ծովախեցգետիններից (կետ 1.3)	չ/թ	-	-	-	-	-	-	-	-	
2	Կաղամորթներ ծովային եւ դրանց վերամշակումից ստացվող մթերքներ										
2.1	Կաղամարներ	-	-	չ/թ	չ/թ	չ/թ	-	-	-	-	
2.2	Ութոտնուկներ	-	-	չ/թ	-	չ/թ	-	-	-	-	

Ցուցիչ	Մթերքի խումբը	Մակաբուծաբանական ցուցանիշները Եւ պարունակության թույլատրելի մակարդակները									
		Թրթուրներ կենդանի վիճակում (մակաբույծների տեսակները)									
		3	4	5	6	7	8	9	10	11	
2.3	Կատարիկներ	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-	
2.4	Մակտրիներ (սպիզովաներ)	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-	
2.5	Ոստրեներ	-	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	
3	Երկենցաղներ (գորպեր)	-	չ/թ	-	-	-	չ/թ	չ/թ	-	-	
4	Սողուններ										
4.1	Օձեր	-	չ/թ	-	-	-	-	-	-	-	
4.2	Կրիաներ										
4.2.1	Ծովային	-	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-	
4.2.2	քաղցրահամ ջրերի	-	-	-	-	-	-	չ/թ	-	-	

Ծանոթագրություն.

8) չ/թ՝ չեն թույլատրվում (թրթուրներ կենդանի վիճակում)

9) մակաբույծների թրթուրներ

Արեմատող	ցեստող	Նեմատող
3-պարագոնիմուսների	4-սպիրոմետր	5-անիզակիսների
		6-կոնտրացեկումների
		7-պանդոտերրանների
		8-դիոկտոֆիմ
		9-գնատոստոմ
		10-սովկասկարիսների
		11-էսինոցեֆալուսների

Հավելված 7

«Սննդամթերքի անվտանգության մասին»

Մաքսային միության

տեխնիկական կանոնակարգի

(ՄՄ ՏԿ 021/2011)

Այն բույսերի եւ դրանց վերամշակումից ստացվող մթերքների, կենդանական ծագման օբյեկտների, միկրոօրգանիզմների, սնկերի եւ կենսաբանորեն ակտիվ նյութերի ցանկը, որոնց օգտագործումը, որպես կենսաբանորեն ակտիվ սննդային հավելում, արգելվում է

1.1 Բույսեր եւ դրանց վերամշակումից ստացվող մթերքներ, որոնք պարունակում են հոգեներգործուն նյութեր, թմրանյութեր, ուժեղ ազդեցություն ունեցող միջոցներ կամ թունավոր նյութեր.

Թիվ ը/կ	Բույսի հայերեն անվանումը	Բույսի լատիներեն անվանումը	Բույսերի մասերը
*	Աբիսինյան թեյ	Steu' Կատ	-
1.	Աբրուս սրբազն	Abrus precatorius L.	Սերմերը
2.	Շնորհախոտ դեղագործական	Gratiola officinalis L.	Վերգետնյա մասը
*	Աղամարմատ	տես' Կնքաբույս սովորական	-
3.	Պտերոկարպուս սանտալենանման	Adenanthera L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
*	Հալեւորուկ ռոմբատերեւ	Steu' Հալեւորուկ	-
4.	Ադլումիա սնկանման	Adlumia fugosa Greene	Բոլոր մասերը
*	Ադոնիս	Steu' Կուժկոտրուկ	-
5.	Մելիա հնդկական	Azadirachta indica A. Juss.	Բոլոր մասերը

6.	Մանջուրայի վայրի կոճապղպեղ	Asiasarum heterotropoides F. Maek.	Արմատները
7.	Այլանթ բարձրաբուն	Ailanthus altissima	Վերգետնյա մասը
8.	Ակացիա	Acacia L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
9.	Ակոնիտ	Aconitum L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
10.	Ալստոնիա թունավոր	Alstonia venenata R.Br.	Կեղեւը
11.	Հացադեղ ատամնավոր	Ammi visnaga (L.) Lam. (= Visnaga daucoides Gaertn.)	Բոլոր մասերը
12.	Ամորֆոֆալոս Ռիվիերա	Amorphophallus rivieri Durieu	Բոլոր մասերը
13.	Ելաբոս	Anabasis L.	Բոլոր տեսակները, ընձյուղները
14.	Անամիրտա խատխալանման	Anamirta cocculus (L.) Wight et Arn.	Բոլոր մասերը
15.	Լոֆոֆորա Վիյամսի	Anhalonium lewinii Jennings	Բոլոր մասերը
16.	Հապլոպապուս տարատերեւավոր	Aplopappus heterophyllus	Բոլոր մասերը
*	Արաքական թեյ	տես՝ Կատ ուտելի	-
17.	Փշախաշխաշ	Argemone L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
18.	Արեկնի	Areca catechu L.	Բոլոր մասերը
*	Արեկնի, փուփիլե	տես՝ Արեկնի	-
19.	Արիսարում	Arisarum.L.,	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
20.	Զրվանդ	Aristolochia L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
21.	Եզան աչք	Arnica L.	Բոլոր տեսակները, ծաղիկները
22.	Նվիկ	Arum L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը

23.	Արտրոկնեմում կապտամոխրագոյն	<i>Arthrocnemum glaucum</i> Delile	Վերգետնյա մասը
24.	Եղեգնաբույս	<i>Arundo donax</i> L.	Ծաղիկները
25.	Աթերոսպերմա մոլչկային	<i>Atherosperma moschatum</i> Labill.	Բոլոր մասերը
26.	Աֆանամիկսիս խոշորածաղիկ	<i>Aphanamixis grandiflora</i> Blume	Սերմերը
27.	Վայրի խնկունի	<i>Ledum</i> L.	Բոլոր տեսակները, վերգետնյա մասը, ընձյուղները
28.	Բաղիան, աստղակերպ անիսոն	<i>Illicium anisatum</i>	Պտուղները
29.	Գվայակենի	<i>Guaiacum officinale</i> L.	Բոլոր մասերը
30.	Բակոնիա	<i>Bacconia</i> L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
31.	Բալդվինա նեղատերեւ	<i>Balduina angustifolia</i>	Վերգետնյա մասը
32.	Բալիոսպերմում սարի	<i>Baliospermum Montana</i> Muell. Arg	Արմատը, կոճղարմատը
33.	Բանհստերիոպսիս (հոգիների որթատունկ)	<i>Banisteriopsis</i>	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
34.	Բանհստերիոպսիս (հոգիների որթատունկ)	<i>Huperzia selago</i> L.	Բոլոր մասերը
35.	Ծորենի	<i>Berberis</i> L.	Բոլոր տեսակները, արմատները, կեղեւը
36.	Հարկանաչ ծաղիկ	<i>Vinca</i> L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
37.	Մուցունա	<i>Mucuna pruriens</i> DC	Սերմերը
38.	Զմշկածաղիկ	<i>Cypripedium</i> sp.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
39.	Շնդեղ	<i>Colchicum</i> sp.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
40.	Անապատային թավշածաղիկ	<i>Baileya multiradiata</i> Harv. et Gray	Վերգետնյա մասը
41.	Բեյլշմիդիանիս	<i>Beilschmiedia</i> Nees	Բոլոր մասերը

42.	Բատբատ	Hyoscyamus sp.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
*	Սնգույրատակ	տես՝ Մահամորմ	-
43.	Պառնասիա ճահճային	Parnassia palustris L.	Բոլոր մասերը
*	Պառնասիա ճահճային	տես՝ Պառնասիա ճահճային	-
44.	Ալպյան շքանարգիզ ամառային	Leucojum aestivum L.	Բոլոր մասերը
45.	Իլենի եվրոպական	Euonymus europaea L.	Սերմերը
*	Փուփիլե	տես՝ Արեկնի	-
46.	Բիոտա արեւելյան	Biota orientalis L.	Բոլոր մասերը
47.	Սրնգենի սովորական	Ligustrum vulgare L.	Տերեւները, պտուղները
48.	Բլեֆարիս ուստելի	Blepharis edulis Pers.	Բոլոր մասերը
49.	Լվախտոտ ճահճային	Pulicaria uliginosa Stev. ex DC.	Բոլոր մասերը
50.	Ալպյան ոլոռ	Laburnum anagyroides (= Cytisus laburnum L.)	Բոլոր մասերը
51.	Գինազորիս	Conium L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
*	Ընծախտոտ	տես՝ Ակոնիտը	-
52.	Բորոնիա	Boronia Sm.	Բոլոր տեսակների տերեւներից եւ ընձյուղներից ստացված եթերայուղերը
*	Խուրենի եվրոպական	Տես՝ Իլենի եվրոպական	-
53.	Բրուցեա Զավանիկա	Brucea javanica Merr.	Բոլոր մասերը
54.	Շամբուկ խոտային	Sambucus edulus L.	- " -
55.	Հովազածաղիկ	Ligularia dentata Hara	Բոլոր մասերը
56.	Բուրասայա մադագասկարյան	Burasaia madagascariensis DS	Բոլոր մասերը
57.	Գնձմնձուկ	Thalictrum L.	Բոլոր տեսակները, վերգետնյա մասը
58.	Վեկսիբիա խոշորապտուղ	Vexibia pachycarpa Jakovl	Բոլոր մասերը

59.	Ուղտափուշ սովորական	<i>Alhagi pseudalhagi</i> Fisch.	Ընձյուղներ
60.	Հողմավարդ	<i>Anemone</i> L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
61.	Մոլեխինդ	<i>Cicuta</i> L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
62.	Վիրոլա	<i>Virola</i>	Բոլոր տեսակները, վերգետնյա մասը
*	Նանախու գազարանման	տես՝ Հացադեղ ատամնավոր	-
63.	Վիտանիա քնաքեր	<i>Withania somnifera</i> (L.) Dunal	Բոլոր մասերը
64.	Վոականգա աֆրիկյան	<i>Voacanga africana</i>	Բոլոր մասերը
65.	Զրնկալ	<i>Aquilegia</i> L.	Բոլոր տեսակները, արմատները
66.	Շիխար դեղագործական	<i>Gratiola officinalis</i> L.	Բոլոր մասերը
67.	Տերեւատ	<i>Daphne</i> sp.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
68.	Ագռավագի, քրիստոսախոտ	<i>Actaea</i> L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
69.	Ագռավաչք	<i>Paris</i> L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
70.	Պատուտակ	<i>Convolvulus</i> L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
71.	Քարառվույտ	<i>Coronilla</i> L.	Բոլոր տեսակները, արմատները, կեղեւը
72.	Գարնանթարամ գեղեցիկ	<i>Gaillardia pulchella</i> Foug.	Տերեներ, ծաղիկներ
73.	Հարմալ	<i>Peganum</i> L.	Բոլոր տեսակները, վերգետնյա մասը
*	Գվայակենի	Տես՝ Բակառուտենի	-
74.	Հասմիկենի	<i>Gelsemium</i> L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
75.	Հիղնոկարպուս	<i>Hydnocarpus</i> Gaertn.	Բոլոր տեսակները, սերմերը
76.	Ոսկե կնիք	<i>Hydrastis</i> L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր

			մասերը
*	Սապնարմատ	տես՝ Ցմախ	-
77.	Գիրչովնիկ եղոյան	Conioselinum jeholense M. Pimele	Բոլոր մասերը
78.	Թժաւկակաչ	Glaucium L.	Բոլոր տեսակները, վերգետնյա մասը
79.	Գլեդիչիա սովորական	Gleditsia triacanthos L.	Բոլոր մասերը
*	Գլեդիչիա եռափուշ	տես՝ Գլեդիչիա սովորական	-
80.	Հոմֆոկարպու	Gomphocarpus L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
81.	Կումկոտրուկ	Adonis L.	Բոլոր տեսակները, վերգետնյա մասը
*	Սարի խաղող	տես՝ Մահոնիան	-
82.	Վիկ ցանովի	Vicia sativa	Բույսի բոլոր մասերը
*	Վիկ նեղատերել	Տես՝ Վիկ ցանովի	-
83.	Մանանեխ դաշտային	Sinapis arvensis L.	Բույսի բոլոր մասերը պտղաբերության փուլում
84.	Սիդա	Cida L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
*	Գառնադմակիկ	Տես՝ Շանթոնիկ	-
*	Մոլասորգոն	տես՝ Սորգոն	-
85.	Գետնամուշկ տափաստանային	Huperzia selago Bernh. ex Schrank et Mart. (Lycopodium selago L.)	Բոլոր մասերը
86.	Հեղինեի խոտ բրիտանական	Inula Britannica L.	Ծաղկները, վերգետնյա մասը
87.	Զվախոտ	Inula oculus-christi L.	Վերգետնյա մասը
88.	Լյուդվիգիա ճահճային	Decodon verticillatus Ell.	Վերգետնյա մասը
89.	Դելոսպերմա	Delosperma	Բոլոր տեսակները, վերգետնյա մասը
90.	Ոջախոտ	Delphinium L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը

91.	Հեռագրատունկ ոստավոր	<i>Desmodium racemosum</i> DC	Վերգետնյա մասը
92.	Հեռագրատունկ գեղեցիկ	<i>Desmodium pulchellum</i> Benth.	Վերգետնյա մասը
93.	Դեհաազիա դուրս ցցված	<i>Dehaasia squarrosa</i> Hassk.	Բոլոր մասերը
94.	Երկվորատերեւ կասկածելի	<i>Jeffersonia dubia</i> Benth. et Hook. F. ex Baker et Moore	Բոլոր մասերը
*	Զոնսոնի խոտ	տես՝ Սորգոն	-
95.	Զութ	<i>Corchorus L.</i>	Բոլոր տեսակները, սերմերը
96.	Դիոսկորեա	<i>Dioscorea hispida</i> Dennst.	Բոլոր մասերը
97.	Դիսենտրա (արյունահնոսով սիրտ)	<i>Dicentra</i>	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
98.	Իշառվոյս դեղագործական	<i>Melilotus officinalis.</i>	Բոլոր մասերը
99.	Դորիֆորա սասաֆրաս	<i>Doryphora sassafras</i> Endl.	Բոլոր մասերի եթերայուղերը
100.	Օրոճ գունագեղ	<i>Genista tinctoria L.</i>	Բոլոր մասերը
*	Արջտակ աջարական	տես՝ Ալպիական մանուշակ աջարական	-
*	Կաղնու պտուղներ	Տես՝ Ճագոն	-
101.	Դուբուիզիա	<i>Duboisia</i>	Բոլոր տեսակները, վերգետնյա մասը
102.	Արջնկոյզ	<i>Datura L.</i>	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
103.	Դառնափուշ	<i>Xanthium L.</i>	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
104.	Ծխաբույս	<i>Fumaria L.</i>	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
105.	Դուբուիզիա	<i>Duboisia L.</i>	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
106.	Եվրոտրիոնիդես գրայանա	<i>Eubotryoides grayana</i>	Տերեները

		Hara	
*	Դեղնարմատ	տես՝ Ոսկե կնիք	-
107.	Զագախոտ	Erysimum L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
*	Ոջլաղեղ	տես՝ Ոջլախոտ	-
108.	Յախակեռաս շամիս	Lonicera. chamaissoides	Բոլոր մասերը
109.	Յախակեռաս սովորական	Lonicera xylosteum	Պտուղները
110.	Յախակեռաս թաթարական	Lonicera. tatarica	Պտուղները
111.	Եղջերափուշ	տես՝ Բեկտենի ամերիկյանը, ոյուրաբեկը, լուծողականը	-
112.	Զիգադենուս սիբիրյան	Zigadenus sibiricus (L.) A.Gray	Բոլոր մասերը
*	Դառնուկ	տես՝ Դառնափուշ	-
*	Ոսկեթելիկ	տես՝ Փիճխ եռատերեւ	-
*	Ոսկե կնիք	տես՝ Ոսկե կնիք	-
*	Ոսկե անձրեւ	տես՝ Ալպյան ոլոռ	-
113.	Կոտմնտուկ դառը	Iberis amara L.	Բոլոր մասերը
114.	Իգնատիա դառը	Ignatia amara L.	Բոլոր մասերը
*	Իլանգ-իլանգ	Տես՝ Կունանգա բուրավետ	-
115.	Բաղիան	Illiciaceae	Բոլոր տեսակները, սերմերը, տերեւները
*	Հնդկական լակրիցա	տես՝ Աբրուս սրբազանը	-
116.	Իպեկակուանա	Cephaelis L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
117.	Յայգածաղիկ ծիրանագույն	Ipomea violacea	Սերմերը
118.	Կաբի պարանյան	Cabi paraensis Ducke	Բոլոր մասերը
*	Կավա-կավա	տես՝ աղաթեղ կավա- կավա	-

119.	Լոփոֆորա Վիլիամսի	<i>Lophophora williamsii</i>	Վերգետնյա մասը
120.	Կակտուս էխինոպսիս (Սան Պեդրո)	<i>Echinopsis pachanoi</i>	Վերգետնյա մասը
121.	Գոնգ	<i>Caladium L.</i>	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը, բացի Կալադիում ուտելիից, <i>C.esculentum</i> (կոճղարմատ)
122.	Կալեա զակատեչիչի	<i>Calea zacatechichi</i>	Վերգետնյա մասը
123.	Ցինգ	<i>Caltha sp.</i>	Բոլոր տեսակները, վերգետնյա մասը
124.	Կունանգա բուրավետը	<i>Cananga odorata Hook. f. et Thoms.</i>	Բոլոր մասերը
125.	Սերինոսահատ կանարյան	<i>Phalaris tuberosa L.</i>	Վերգետնյա մասը
126.	Կարդարիա ճարտարուկային	<i>Cardaria draba (L.) Desv.</i>	Բոլոր մասերը
127.	Կատ ուտելի (կատա, կատի)	<i>Catha edulis Forsk.</i>	Վերգետնյա մասը
*	Կուսածաղիկ	տես՝ հարկանաչ ծաղիկը	-
128.	Ցմախ	<i>Gypsophila L.</i>	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
129.	Կվիլայա օճառածառ	<i>Quillaja saponaria Molina</i>	Բոլոր մասերը
130.	Շնամեռուկ	<i>Apocynum L.</i>	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
131.	Թթվառվոյտ սովորական	<i>Oxalis acetosella L.</i>	- " -
*	Մամրիչ	տես՝ Պատաղիճը-	-
132.	Թիսկի արծաթագոյն	<i>Acer saccharium</i>	Տերեները
133.	Գերչակ սովորական	<i>Ricinus communis L.</i>	Բոլոր մասերը
134.	Աղբակոտեմ	<i>Lepidium ruderale L.</i>	Բոլոր մասերը
135.	Կոտեմ թրատերեւ	<i>Lepidium ruderale L.</i>	Բոլոր մասերը
136.	Մամրիչ սիբիրյան	<i>Astragene sibirica L.</i>	Բոլոր մասերը
*	Կոկա	տես՝ Կոկանին	-

137.	Կոկանի	Erythroxylum coca Lam.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
*	Կոկովուս հնդկական	տես՝ Անամիրտա խատխալանման	-
138.	Գիզանող	Aethusa Cynapium L.	Բոլոր մասերը
139.	Կոլինսոնիա անխոնային	Collinsonia anisata Sims.	Վերգետնյա մասը
140.	Տարռ	Colocasia L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
141.	Կանեփի	Cannabis sp.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
142.	Դլվինյակ իրաշագեղ	Consolida regalis S.F. Gray	Պտուղները, սերմերը
143.	Ոսկեթելիկ	Coptis L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
144.	Սթեր	Asarum L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը, եթերայուղեր, արմատներից եւ կոճղարմատներից ստացվող յուղեր
145.	Կորիարիա	Coriaria	Բոլոր տեսակները, վերգետնյա մասը
146.	Կորինոկարպու	Corynocarpus Laevigata Forst.	Միջուկը, պտուղը
147.	Կորնովակա սպիտակածաղիկ	Cornulaca leucantha Charif et Allen	Վերգետնյա մասը
148.	Կոսցինիում ծակծկված	Coscinium fenestratum Colebr.	Բոլոր մասերը
*	Ավլաբուս	տես՝ կրոստպտերիքս-	-
149.	Եղինջ գնդիկավոր	Urtica pilulifera L.	Վերգետնյա մասը
150.	Մահամորմ,	Atropa belladonna L.	Բոլոր մասերը
151.	Հալեւրուկ	Senecio L.	Բոլոր տեսակները, վերգետնյա մասը
*	Շնորհախոտ	տես՝ շնորհախոտ դեղագործականը	-

152.	Կրոստերիկս	<i>Crossopteryx kotschyana</i> Fenzl.	Կեղեւը
153.	Բոժռչատունկ	<i>Crotalaria L.</i>	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
154.	Կասկարիլ	<i>Croton tiglium L.</i>	Բոլոր մասերը
155.	Նեխուր փշատերեւ	<i>Cyclospermum leptophyllum Sprague</i>	Պտուղները
156.	Բեկտենի ամերիկյան	<i>Rhamnus purshiana</i>	Չհասունացած պտուղները, թարմ կեղեւը
157.	Բեկտենի դյուրաբեկ	<i>Frangula alnus Mill</i>	Չհասունացած պտուղները, թարմ կեղեւը
158.	Բեկտենի լուծողական	<i>Rhamnus catharticus</i>	Չհասունացած պտուղները, թարմ կեղեւը
159.	Դեղնարմատ պարզագոյն	<i>Xanthorhiza simplicissima</i> Marsh. (<i>Zanthorrhiza</i>)	Բոլոր մասերը
160.	Նունուֆար	<i>Nuphar L.</i>	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
161.	Արջնդեղ	<i>Agrostemma githago L.</i>	Բոլոր մասերը
*	Խատիսալ	տես՝ Անամիրտա խատիսալանման	-
162.	Սինդրիկ	<i>Polygonatum L.</i>	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
163.	Խոխնդուկ ծաղկատերեւ	<i>Anthriscus caucalis Bieb.</i>	Բոլոր մասերը
164.	Ամերիկյան դափնի	<i>Sassafras officinale</i> <i>albium</i>	Բոլոր մասերը
165.	Լայքենի ամերիկյան	<i>Phytolacca L.</i>	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
166.	Հովտաշուշան	<i>Convallaria L.</i>	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
167.	Ծիծեռնախոտ	<i>Vincetoxicum sp.</i>	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
168.	Լատուա թունավոր	<i>Latua venenosa Phil.</i>	Բոլոր մասերը
169.	Ճապոնական առվոյս երկգոյն	<i>Lespedeza bicolor Turcz</i>	Տերեները, արմատը, կոճղարմատը

170.	Շուշան միաեղբայրական	<i>Lilium monadelphum</i> Bieb.	Բոլոր մասերը
171.	Կնդրկենի Օլդհեմյան	<i>Lindera oldhamii</i> Hemsl.	Ցողունները, տերեւը
*	Շնալեզու	Տես' շնալեզու դեղագործականը	-
*	Թանթռնիկ	Տես' թանթռնիկ	-
172.	Լոբելիա	<i>Lobelia</i> L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
173.	Մամրիչ	<i>Clematis</i> sp.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
174.	Լոտոս երկնագույն	<i>Nymphaea Caerulea</i>	Տերեւնները, թերթիկները
175.	Լոֆոփորա	<i>Lophophora</i> L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
176.	Փշատեսնի	<i>Elaeagnus</i>	Բոլոր տեսակները, վերգետնյա մասը
177.	Լուսնասերմնի դառույան	<i>Menispermum dauricum</i> L.	Բոլոր մասերը
178.	Վուշախոտ սովորական	<i>Linaria vulgaris</i> Mill.	Բոլոր մասերը
179.	Գորտնուկ	<i>Ranunculus</i> L.	Բոլոր տեսակները, վերգետնյա մասը
180.	Մագնոլիա	<i>Magnolia</i> L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
181.	Մահոնիա	<i>Mahonia</i> Nutt.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
182.	Կակաչ (հայկական, ծաղկատերեւ, կասկածելի, մերկացողուն, քնաբեր)	<i>Papaver</i> L.(<i>P. Armeniacum</i> , <i>P. Bracteatum</i> , <i>P. Dubium</i> , <i>P. Nudicaule</i> , <i>P. somniferum</i>)	Բոլոր մասերը, բացի սերմերից
183.	Կանթեղախոտ երկտերեւ	<i>Macleaya</i>	Բոլոր տեսակները, վերգետնյա մասը
184.	Մակրոզամիա պարուրաձեւ	<i>Macrozamia spiralis</i> Miq.	Բոլոր մասերը
185.	Մամիլարիա	<i>Mammillaria</i>	Բոլոր տեսակները, վերգետնյա մասը

186.	Մանրագոր դեղագործական	Mandragora officinarum L.	Բոլոր մասերը
*	Մելիա	տես՝ Մելիա հնդկականը	-
187.	Թելուկ	Chenopodium L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը, բոլոր մասերի եթերայուղերը, սերմերի յուղերը
188.	Կովացորեն	Melampyrum sp.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
*	Եղջերասունկ	տես՝ Սեպասունկը	-
*	Մամիսա	տես՝ թխակակաչը	-
189.	Մելիա հնդկական	Melia azedarach L.	Բոլոր մասերը
190.	Մեղվաթագ ռուսական	Chamaecytisus ruthenicus, Ch. borysthenicus	Բոլոր մասերը
191.	Արմավաթուի	Myricaria L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
*	Մրտենի ճահճային	տես՝ Մրտենին	-
192.	Միտրագինա (կրատոմ)	Mitragyna L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
*	Մեռոն ծաղիկ	տես՝ քարառվոյտ երփներանգ	-
*	Սպանդ	տես՝ հարմալ սովորական	-
193.	Գիհի կազակական	Janiperus sabina L.	Բոլոր մասերը
*	Աբրուս	տես՝ Աբրուս սրբազն	-
194.	Իշակաթնուկ	Euphorbia sp.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
195.	Ոզնագլխիկ	Echinops L.	Բոլոր տեսակները, պտուղները
196.	Ղանձլամեր	Helleborus L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
197.	Մոստուեա խթանող	Mostuea stimulans A. Cheval	Վերգետնյա մասը

198.	Վահանապտեր արական	Dryopteris filix mas Schott.	Կոճղարմատը
199.	Մշկընկոյզ	Myristica fragrans Hjuft	Պտուղը (ընկոյզ)
*	Օճառախոտ	տես՝ օճառախոտ դեղագործականը	-
*	Օճառաբույս	տես՝ օճառախոտ դեղագործականը	-
200.	Օճառախոտ դեղագործական	Saponaria officinalis L.	Բոլոր մասերը
201.	Ոջլաբույս	Pedicularis sp.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
*	Տերմոպսիս*	տես՝ տերմոպսիս	-
202.	Նանդինա տնական	Nandina domestica Thunb.	Կեղեւը, արմատների կեղեւը
203.	Մատնոցուկ	Digitalis sp.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
204.	Նաովեա կտցատերեւ	Nauclea rhynchophylla Miq.	Բոլոր մասերը
205.	Նեկտարդրա պուչուրի խոշոր	Nectandra puchury-major Nees et Mart.	Պտուղները
206.	Նեմուարոն Հումբոլտի	Nemuaron humboldtii Bail.	Եթերայուղը
*	Նիմ	տես՝ Մելիա հնդկական	-
207.	Խլածաղիկ	Scrophularia sp.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
208.	Շրջահյուս	Periploca L.	Բոլոր տեսակները, կեղեւը
209.	Օդոստեմոն մագլուղ	Odostemon aquifolium Rydb.	Արմատները
210.	Քարխոտ	Symphytum L.	Բոլոր տեսակները, արմատները
211.	Դափնեվարդ	Nerium L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
*	Օլոլիուկի	տես՝ տուրբինա	-

		կորիմքոզան	
*	Օլոյուկի	տես՝ տուրբինա կորիմքոզան	-
212.	Գինեծաղիկ	Oenanthe sp.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
213.	Սոսնձուկ	Viscum L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
214.	Օրիքսա ճապոնական	Orixa japonica Thunb.	Բոլոր մասերը
215.	Բոշխ	Carex L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
216.	Գառնառվոյտ	Oxytropis L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
217.	Ուհան սրբազան	Ocimum sanctum L.	Բոլոր մասերը
218.	Թանթռնիկ	Sedum L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
219.	Մկնականջ դաշտային	Anagallis arvensis L.	Բոլոր մասերը
*	Կատեխուր արմավենի	Տես՝ Արեկնի	-
220.	Զուգատերեւ	Zygophyllum L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
221.	Մորմ	Solatium sp.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
*	Պեյսուլ	տես՝ Լոֆոֆորա Վիյամսի	-
222.	Երեմ	Pelargonium Willd.	Բոլոր տեսակները, բույսի բոլոր մասերը
*	Փարչիկ	տես՝ ցմախ	-
*	Պառնասիա	Տես՝ Պառնասիա ճահճային	-
223.	Լոշտակ	Bryonia L.	Բոլոր տեսակները, արմատները
224.	Բետել	Piper betle L.	Բոլոր մասերը
*	Պղպեղ կավա-կավա	տես՝ պղպեղ արբեցնողը	-
225.	Պղպեղ արբեցնող	Piper methysticum (kava- kava)	Բոլոր մասերը

226.	Ավագաբուս գորշավուն	Prammogeton canescens Vatke	Պտուղները
227.	Պետալոստիլիս	Petalostylis labicheoides R. Br.	Վերգետնյա մասը
228.	Պետրոսիմոնիա միաառէջավոր	Petrosimonia monandra Bunge	Վերգետնյա մասը
229.	Պեումուս բոլդուս	Peumus boldus Molina	Տերեներից ստացված եթերայուղը
230.	Հողմածաղկիկ	Anemone sp.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
231.	Կատվակն	Galeopsis sp.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
232.	Պինելիա եռմասնյա	Pinellia ternata Britenbach	Ցողունները
233.	Քաջվարդ թեքվող	Paeonia anomala L.	Բոլոր մասերը
234.	Պիպտադենիա	Piptadenia	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
235.	Պիպտադենիա օտարերկրյա	Piptadenia peregrine Benth.	Կեղեւը
236.	Պիսիդիա ալ կարմիր	Piscidia erythrina L.	Բոլոր մասերը
*	Պիտուրի	տես՝ դուբոհզիան	-
*	Գառնեղերդ	տես՝ Գառնեղերդ սովորականը	-
237.	Որոմ հարթեցնող	Lolium temulentum L.	Պտուղները
238.	Գաղճ	Cuscuta L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
239.	Աքլորաբբուկ	Rhinanthus L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
240.	Ոտնտերեւի	Podophyllum L.	Բոլոր տեսակները, կոճղարմատն ու արմատները
241.	Զնձաղիկ Վորոնովի	Galanthus woronowii Lozinsk.	Բոլոր մասերը
242.	Օշինդր	Artemisia L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր

			մասերը
243.	Կմշտրուկ	Mercurialis L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
244.	Քնախոտ	Pulsatilla sp.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
245.	Պսիլոկառվոն արսիմիլե	Psilocaulon absimile N.E.Br.	Վերգետնյա մասը
*	Ճնճղովկի խեժ	տես՝ ճագոմ	-
246.	Խորշաբուս	Physochlaina L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
247.	Եգիպտացորենի բշտկավոր մրիկ	Ustilago maydis DC.	Բոլոր մասերը
248.	Խորշաբուս փքված	Utricularia physalis	Վերգետնյա մասը
*	Հասկաբուսանման աստղիկ	տես՝ տերմոպսիսը	-
*	Մեղվաթագ	տես՝ մանր մեղվաթագը	-
249.	Ռամոնա աբեղախոտային	Ramona stachyoides Briq.	Բոլոր մասերը
250.	Ռաուվոլֆիա տարատերեւ	Rauvolfia heterophylla Roem. et Schult.	Բոլոր մասերը
*	Փսիլոնկուզենի	տես՝ Ծռորենի	-
251.	Խաշխաշ բեկված	Roemeria refracta DC.	Բոլոր մասերը
*	Դառնուկ	տես՝ դառնափուշը	-
252.	Սերատոսեֆալա	Ceratocephala L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
253.	Մրտավարդ	Rhododendron sp.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
254.	Հավայան վարդ	Argyreia nervosa; Hawaiian Baby Woodrose	Բոլոր մասերը
*	Հազրեվարդ անտառային	տես՝ Վայրի խնկունի	-
255.	Ռուբիեվա բազմաճեղքավոր	Roubieva multifida Moq.	Վերգետնյա մասերի եթերայուղերը
256.	Սատապ	Ruta L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը

257.	Ձկան հատապտուղ	տես՝ Անամիրտա խատխալանմանը	-
258.	Արքայապսակ ուսուրական	<i>Fritillaria ussuriensis</i> Maxim.	Բոլոր մասերը
259.	Սագոնի գալարուն	<i>Cycas circinalis</i> L.	Սերմերը
260.	Սագարմավենի	<i>Cycas revoluta</i> Thunb.	Սերմերը
261.	Սաքսառկ	<i>Haloxylon</i> L.	Բոլոր տեսակները, տերեւը, ցողունները
262.	Շիմշատ մշտադալար	<i>Buxus sempervirens</i> L.	Ցողունը, տերեւները
263.	Սանգվինարիա կանադական	<i>Sanguinaria Canadensis</i> L.	Արմատները
264.	Սարկոլոբուս	<i>Sarcolobus</i> R. Br.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
265.	Սարկոցեֆալուս	<i>Sarcoccephalus</i> Afzel.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
266.	Սարսազան կոնաձեւ	<i>Haloxylon articulatum</i> Bunge	Տերեւները, ցողունները
267.	Սասաֆրաս սպիտակավուն	<i>Sassafras albidum</i> (Nutt.) Nees.	Բոլոր մասերը, արմատներից եւ կոճղարմատներից ստացվող եթերայուղերը
268.	Սվերա պարարտապտղավոր	<i>Suaeda physophora</i> L.	Բոլոր մասերը
269.	Արճախոտ եվրոպական	<i>Euonymus europaea</i> L.	Բոլոր մասերը
270.	Սեյլիիցիա հազրեվարդային	<i>Seidlitzia rosmarinus</i> Bunge	Տերեւը, ցողունները
271.	Սեկուրինգա	<i>Securinega</i> L.	Բոլոր տեսակները, ընձյուղները
272.	Սիգեսբեկիա արեւելյան	<i>Biota orientalis</i> L.	Բոլոր մասերը
*	Սիդա	տես՝ Սիդա (Cida L.)	-
273.	Սիմոնդսիա կալիֆոռնիական	<i>Simmondsia californica</i> Nutt.	Սերմերը
274.	Իժախոտ սովորական	<i>Echium vulgaris</i> L.	Բոլոր մասերը
275.	Սկելետիում տորտուսում	<i>Sceletium tortuosum</i>	Բոլոր մասերը

276.	Սկոպոլիա	Scopolia L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
277.	Աֆրիկյան սումախ արմատակալող	Smodingium argutum E. Mey	Բոլոր մասերը
*	Սպանդ	տես՝ Հարմալ սովորականը	-
*	Գիզանող	տես՝ սովորականը	-
278.	Բալախ թփուտային	Salicornia fruticosa L.	Տերեւը, ցողունները
*	Սողոմոնի կնիք	տես՝ Սինդիկը	-
279.	Աղածաղիկ	Salsola L.	Բոլոր տեսակները, բույսի բոլոր մասերը
280.	Սորգոն	Sorghum L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
*	Սովոր խոշորապտուղ	տես՝ Վեկսիբիա խոշորապտուղ	-
281.	Եղջերասունկ	Claviceps sp.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
282.	Աստղան ծաղիկ գաճաճային	Stellera chamaejasme L.	Բոլոր մասերը
283.	Ստեֆանիա	Stephania L.	Բոլոր տեսակները, պալարներն ու արմատները
284.	Ստրիկտոկարդիա տիլաեֆոլիա	Strictocardia tiliaefolia Hall.	Սերմերը
285.	Ստրոֆանտ	Strophanthus DC	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
286.	Սփերոֆիզա աղուտային	Sphaerophysa salsula (Pall.) DC.	Բոլոր մասերը
287.	Սխենոկառվոն դեղագործական	Schoenocaulon officinal A.Gray	Սերմերը
288.	Ծիսախոտ	Nicotiana L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
289.	Տաբերնանտե իբոգա	Tabernanthe iboga Baill	Բոլոր մասերը
290.	Կնքաբույս սովորական	Tamus communis L.	Բոլոր մասերը

291.	Տառւշիա	Tauschia Schiltl.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
292.	Տերմոպսիս	Thermopsis L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
293.	Տինֆորա սրտատերեւ	Tinospora cordifolia Miers	Բոլոր մասերը
294.	Կենի	Taxus L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
295.	Տոդալիա ասիական	Toddalia asiatica Lam.	Բոլոր մասերը
296.	Տոքսիդենդրոն	Toxicodendron L. (= Rhus toxicodendron var. hispida Engl.)	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
297.	Կակտուս Սան Պեդրո	Trichocereus	Բոլոր տեսակները, վերգետնյա մասը
298.	Եղեգ հարավային	Phragmites Australia Trin. ex Steud.	Կոճղարմատը
299.	Տուրբինա կորիմբոզա	Turbina corymbosa	Սերմերը
300.	Տուրբինա վահանածեւ	Turbina corymbosa Raf.	Սերմերը
301.	Վիկարիոս	Viccaria sp.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
302.	Ունգեռնիա Վիկտորի	Ungernia victoris Vved. ex Artjushenko	Բոլոր մասերը
303.	Ունգեռնիա Սեվերցովի	Ungernia. Sewertzowii (Regel) B.Fedtsch.	Բոլոր մասերը
304.	Ունոնա բուրումնավետ	Unona odoratissima Blanco	Ծաղիկները
305.	Նարդես ծյուլթարեր	Ferula gummosa Boiss	Սերմերը
306.	Ֆիբրաուրեա ներկարարական	Fibraurea tinctoria Lour.	Բոլոր մասերը
307.	Ֆիզոխլայնա ալայան	Physochlaina alica Korotk.	Արմատները
308.	Ֆիզոխլայնա հարավային	Physochlaina orientalis G. Don f.	Արմատները
*	Ֆիտոլակա ամերիկյան	տես՝ Լայքենի ամերիկյան	-
309.	Մրտենի ճահճային	Chamaedaphne calyculata	Վերգետնյա մասը

		Moench	
*	Խարզ	տես՝ Հոմֆոկարպուս	-
*	Տափաստանամորի	տես՝ Էֆելրա	-
310.	Հեյմիա սալիսիֆոլիա	Heimia salicifolia	Վերգետնյա մասը
*	Խեկվիրիտի	տես՝ Աբրուս սրբազն	-
311.	Խինածառ	Cinchona succirubra Pavon.	Կեղեւը
312.	Անձխոտ	Corydalis sp.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
*	Ունաքի	տես՝ Սիմոնդսիա կալիֆոռնիական	-
313.	Մորինզա	Moringa oleifera Lam.	Բոլոր մասերը
314.	Հունեմանիա ծխաբույսատերեւ	Hunnemannia umariaefolia Sweet	Բոլոր մասերը
315.	Կենտատերեւ	Haplophyllum	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
316.	Ցեֆալանթոս արեամտյան	Cephalanthus occidentalis L.	Վերգետնյա մասը
317.	Ալպիական մանուշակ	Cyclamen L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
*	Ցիկուտա	տես՝ Մոլեխինդը	-
318.	Կիտրոնախոտ Վինտերի	Cymbopogon winterianus Jowitt.	Բոլոր մասերի եթերայուղերը
319.	Ցիրիա Սմիթի	Zieria smithii Andr.	Վերգետնյա մասը, բոլոր մասերի եթերայուղերը
*	Չառվմուգրա	տես՝ Հիդնոկարպուս	-
*	Ժանտախոտ	տես՝ Քարառվույտ երփներանգը	-
320.	Կեղծ դանձլամեր	Veratrum sp.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
321.	Շնալեզու դեղագործականը	Cynoglossum officinalis L.	Բոլոր մասերը
322.	Ծրորենի	Strychnos L.	Բոլոր տեսակները, սերմերը

323.	Տափոլո	Lathyrus sp.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
324.	Արեղախոտ ճահճային	Stachys palustris L.	Բոլոր մասերը
325.	Արեղախոտ խորդուբորդ	Stachys aspera Michx.	Վերգետնյա մասը
326.	Կանթեղախոտ	Chelidonium L.	Բոլոր տեսակները, վերգետնյա մասը
*	Թզարմատ գարնանային	տես՝ Թզարմատ փնջաձեւը	-
327.	Թզարմատ փնջաձեւ	Ficaria calthifolia Reichenb., F. verna Huds.	Բոլոր մասերը
328.	Եղեսպակ կանխագուշակող	Salvia divinorum	Տերեւները
329.	Շանգինիա հատապտղային	Schanginia baccata Moq.	Տերեւը, ընծյուղները
330.	Էվոդիա մելիեֆոլիա	Evodia meliefolia Benth.	Բոլոր մասերը
331.	Էվոդիա հասարակ	Evodia simplex Cordem.	Բոլոր մասերը
332.	Էնցեֆալարտոս Բարկեների	Encephalartos barkeri Carruth. et Miq.	Բոլոր մասերը
333.	Էրիոֆիլում	Eriophyllum	Բոլոր տեսակները, կեղեւը
334.	Էֆեդրա	Ephedra sp.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
335.	Ոզնագլխիկ	Echinops L.	Բոլոր տեսակները, վերգետնյա մասը
336.	Տատաշ	Tribulus L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
337.	Այգածաղիկ իսկական	Ipomoea purga (Wend.) Hayne	Բոլոր մասերը
338.	Ողկուզակ սպիտակ	Dictamnus albus L.	Տերեւները, պտուղները
339.	Յատրորիզա թաթաձեւ (Կոլումբիա)	Jateorhiza palmate (Lam.) Miers. (= Jatrorrhiza Columba (Roxb.) Miers.)	Բոլոր մասերը

* - դեղաբույսերի հայերեն անվանումների հոմանիշները:

1.2. Այն բույսերը եւ դրանց վերամշակումից ստացվող մթերքները, որոնք ենթակա չեն սննդում օգտագործվող կենսաբանորեն ակտիվ միաբաղադրիչ հավելումների կազմում ընդգրկվելուն.

Թիվ Ը/Կ	Բույսի անվանումը	Բույսի լատիներեն անվանումը	Բույսերի մասերը
1.	Արալիա բարձր, Արալիա մանջուրյան, Սատանայի ծառ, Փշածառ	Arali elata (Miq.) Seem. = Arali mandshurica Rupr. et Maxim.	Բոլոր մասերը
2.	Աֆրիկյան սալորենի	Pygeum africanum	Կեղեւը
3.	Կատվախոտ	Valeriana L.	Բոլոր տեսակները, արմատը եւ կոճղարմատը
4.	Գինկգո երկբլթակ	Ginkgo biloba L.	Վերգետնյա մասը
5.	Զիմնեմա սիլվեստրե	Gymnema sylvestre	Բոլոր մասերը
6.	Վայրի յամս, խստորուկ (դիոսկորեա) խավավոր	Dioscorea villosa	Կոճղարմատը
7.	Ժենշեն	Ginseng	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
8.	Հրապուրիկ բարձր, Օպլոպանաք բարձր Էխինոպանաք բարձր	Oplopanax elatus Nakai = Echinopanax elatus Nakai	Բոլոր մասերը
9.	Արեւքուրիկ	Hypericum L.	Բոլոր տեսակները, բոլոր մասերը
10.	Մկնափուշ փշոտ	Ruscus aculeatus (Butcher's Broom)	Բոլոր մասերը
11.	Յոհիմբե (պառախիստալիա յոհիմբե)	Pausinystalia yohimbe (K. Schum.) Pierre ex Beille	Բոլոր մասերը
12.	Կիտրոնաթուփ չինական	Schisandra chinensis (Turcz.) Baill.	Բոլոր մասերը
13.	Մուիրա-Պուամա	Muira puama (Liriosma jvata)	Բոլոր մասերը
14.	Մրջնածառ, Պո դե Առկո, Տարեբոյա	Tabebuia heptaphylla	Կեղեւը

Թիվ ը/կ	Բուսի անվանումը	Բուսի լատիներեն անվանումը	Բուսերի մասերը
15.	Ռոդիոլա վարդագոյն, Ուկե արմատ	Rhodiola rosea L.	Բոլոր մասերը
16.	Տուռներա գրգռիչ, Դամիանա	Turnera Diffusa	Բոլոր մասերը
17.	Էլեութեռոկոկ փշոտ	Eleutherococcus senticosus (Rupr. Et Maxim.) Maxim = Aconthopanax senticosus (Rupr. et Maxim.) Harms	Բոլոր մասերը
18.	Արմավաշուշան թելանման	Yucca filamentosa	Տերեները

1.3. Կենդանիների օրգաններն ու հյուսվածքները եւ դրանց վերամշակումից ստացվող այն մթերքները, որոնք հանդես են գալիս որպես պրիոնային հիվանդությունների (տրանսմիսիվ սպունգանման էնցեֆալոպատիան) փոխանցման ռիսկը բարձրացնող հատուկ նյութեր.

Խոշոր եղթերավոր անասուններից.

- գանգը, բացառությամբ ստորին ծնոտի՝ ներառյալ ուղեղն ու աչքերը եւ 12 ամսականից բարձր տարիքի կենդանիների ողնուղեղը,

- ողնասյունը, բացառությամբ պոչային բաժնի, ողնաշարի ծոծրակային, կրծքային եւ գոտկատեղային բաժինների ողների մակաճները եւ միջաձիգ ելուստները, սրբանոսկրի եւ թելոսկրի կենտրոնական ելուստները, սակայն ներառյալ 30 ամսականից բարձր կենդանիների ողնուղեղի հետին արմատիկների հանգույցները,

- բոլոր տարիքի կենդանիների նշիկները, փորոտիքը, 12-մատոյա աղիքից մինչեւ ուղիղ աղիքը, եւ միջընդերքը,

Գառներից (ոչխարներից) եւ այծերից.

- 12 ամսականից բարձր կամ լնդի միջից աճած սեղանատամներ ունեցող կենդանիների գանգը՝ ներառյալ ուղեղն ու աչքերը, նշիկներն ու ողնուղեղը,

- Բոլոր տարիքի կենդանիների փայծաղը եւ փորոտիքը:

Մթերքներ, որոնք կազմված են կամ իրենց բաղադրության մեջ պարունակում են որոճող կենդանիներից ստացված նյութեր.

- մեխանիկական եղանակով ուկրահանված միս,
- դոնդողանյութ (բացառությամբ որոճող կենդանիների մաշկից ստացված դոնդողանյութի),
- որոճող կենդանիների եւ դրանց վերամշակումից ստացվող մթերքների հալած ճարպը:

Կենդանական ծագում ունեցող օբյեկտներ՝ Յոթկետանի զատկաբզեզ (Coccinella septempunctata L.), մարմինը ամբողջությամբ Կարիճ (Scorpiones L.), մարմինը ամբողջությամբ. Թարախահան բզեզ (Lytta sp.), բոլոր տեսակները, մարմինն ամբողջությամբ:

Սննդամթերքի, ինչպես նաև կենսաբանորեն ակտիվ սննդային հավելումների պատրաստման համար, որոնցում օգտագործվել է կենդանական ծագում ունեցող հումք, պետք է հաշվի առնվի այդ բաղադրիչները պատրաստող ընկերության երկրում տրանսմիսիվ սպունգանման էնցեֆալոպատիայի (ներառյալ ցլերի սպունգանման էնցեֆալոպատիայի) հետ կապված անասնահամաճարակային իրավիճակը:

1.4. Կենսաբանորեն ակտիվ այն սինթետիկ նյութերը, որոնք սննդի համար կենսական նշանակության գործոններ չեն՝ դեղաբույսերի կենսաբանորեն ակտիվ բաղադրիչների անալոգներ:

1.5. Կենդանական ծագում ունեցող հորմոնների եւ կենդանիների ներզատիչ համակարգի օրգաններ (մակերիկամներ, մակուղեղ, ենթաստամոքսային գեղձ, վահանաձեւ եւ հարվահանաձեւ գեղձեր, ուրցագեղձ, սեռական գեղձեր)՝ հորմոնային ակտիվության առկայության դեպքում:

1.6. Մարդու օրգաններն ու հյուսվածքները:

1.7. Միկրոօրգանիզմներ, որոնք հարուցում են հիվանդություններ կամ ի վիճակի են իրականացնելու կամ միջնորդելու հակաբիոտիկների նկատմամբ կայունության գեների տարածումը, այդ թվում՝

- սպոր առաջացնող աերոբ կամ անաէրոբ միկրոօրգանիզմներ՝ *Bacillus* ցեղի ներկայացուցիչները (այդ թվում՝ *B. polimyxa*, *B.cereus*, *B.megatherium*, *B.thuringiensis*, *B.coagulans* (հնացած անվանումը՝ *Lactobacillus coagulans*), *B.subtilis*, *B.licheniformis* եւ այլ տեսակներ) եւ *Clostridium*-ը,

- *Escherichia*, *Enterococcus*, *Corynebacterium* spp. ցեղերի միկրոօրգանիզմներ,

- հեմոլիտիկ ակտիվություն ունեցող միկրոօրգանիզմներ,

- կենդանիների եւ թռչունների օրգանիզմներից արտազատված ոչ սպորային միկրոօրգանիզմներ, որոնք հատուկ չեն մարդու օրգանիզմի նորմալ միկրոֆլորային, այդ թվում՝ *Lactobacillus* ցեղի ներկայացուցիչները:

1.8. Կենսունակ խմորասնկեր եւ խմորանման սնկեր, այդ թվում *Candida* ցեղի, ակտինոմիցետներ, ստրեպտոմիցետներ, բոլոր ցեղերի եւ տեսակների մանրադիտակային բորբոսասնկեր. բարձրակարգ սնկեր, որոնք դասվում են թռւնավոր եւ ոչ ռոտելի սնկերի կարգին՝ ազգային օրենսդրությանը համապատասխան:

Հավելված 8

«Սննդամթերքի անվտանգության մասին»

Մաքսային միության

տեխնիկական կանոնակարգի

(ՄՄ ՏԿ 021/2011)

Բուսական հումքի տեսակները՝ 3-ից մինչեւ 14 տարեկան երեխաների համար
նախատեսված սննդին եւ վաղ տարիքի երեխաների համար նախատեսված՝
խոտաբույսերից պատրաստված մանկական թեյերին (թեյի ըմպելիքներին)

կենսաբանական ակտիվ հավելումների արտադրության ժամանակ

օգտագործելու համար

Թիվ	Բուսական հումքի անվանումը հայերենով	Բուսական հումքի անվանումը լատիներենով	Բուսական հումքի մասերը
1.	Անիսոն սովորական	<i>Anisum vulgare</i> Gaertn սեմ. <i>Umbelliferae</i>	անիսոնի պտուղները (<i>Anisi fructus</i>)
2.	Աղթեկ դեղագործական	<i>Althaea officinalis</i> сем. <i>Malvaceae</i>	աղթեկի արմատները (<i>Althaeae radix</i>)
3.	Թանթրվենի սեր	<i>Sambucus nigra</i> L. сем. <i>Cambucaceae</i>	թանթրվենու ծաղիկները (<i>Sambuci flos</i>)
4.	Կեչի թափուն	<i>Betula verrucosa</i> Ehrh. сем. <i>Betulaceae</i>	Կեչու տերեւները (<i>Betulae folium</i>)
5.	Կեչի լացող	<i>Betula pendula</i>	նույնը
6.	Հապալասենի կարմիր	<i>Vaccinium vitis idaea</i> L. сем. <i>Vacciniaceae</i>	Հապալասենու պտուղները (<i>Vaccini fructus</i>)
7.	Հիբիսկուս (բաղրջուկ)	<i>Hibiscus sabdariffa</i> L. сем. <i>Malvaceae</i>	Հիբիսկուսի ծաղիկները
8.	Կարմիր փիփերթ	<i>Hibiscus sabdariffa</i> L. сем. <i>Malvaceae</i>	նույնը

9.	Խնկածաղիկ սովորական	<i>Origanum vulgare</i> сем. Lamiaceae	Խնկածաղիկի խոտը (<i>Origani herba</i>)
10.	Ելակ	<i>Fragaria</i> сем. Rosaceae	Ելակի տերեւները (<i>Fragariae folium</i>)
11.	Վաղենակ դեղագործական	<i>Calendula officinalis</i> L. сем. Composite	Վաղենակի ծաղիկները (<i>Calendulae flos</i>)
12.	Եղինջ երկտուն	<i>Urtica dioica</i> L. сем. Urticaceae	Եղինջի տերեւները (<i>Urticae folium</i>)
13.	Նարդոս նեղատերեւ	<i>Lavandula angustifolia</i> Mill. сем. Lamiaceae	Նարդոսի տերեւները (<i>Lavandulae flos</i>)
14.	Լորենի սրտաձեւ	<i>Tilia cordata</i> Mill сем. Tiliaceae	Լորենու ծաղիկները (<i>Tiliae flos</i>)
15.	Ազնվամորի սովորական	<i>Rubus idaeus</i> L. сем. Rosaceae	Ազնվամորու տերեւները (<i>Rubi idaei folium</i>)
16.	Բալբա անտառային	<i>Malva sylvestris</i> L. (cyn. <i>Malva Mauritia</i>) сем. Malvaceae	Բայբայի ծաղիկները (<i>Malvae flos</i>)
17.	Բալբա անտառային	<i>Malva sylvestris</i> L. (cyn. <i>Malva Mauritia</i>) сем. Malvaceae	նույնը
18.	Պատրինջ	<i>Althaea officinalis</i> сем. Lamiaceae	Պատրինջի տերեւները (<i>Melissae folium</i>)
19.	Անանովս կիտրոնային	<i>Althaea officinalis</i> сем. Lamiaceae	նույնը
20.	Անանովս պղպեղային	<i>Mentha piperita</i> сем. Lamiaceae	Պղպեղային անանովսի տերեւները (<i>Menthae piperitae folium</i>)
21.	Չիչիսան	<i>Hippophae rhamnoides</i> L. сем. Elaeagnaceae	Չիչիսանի տերեւները (<i>Hippophaës folium</i>)
22.	Եզան լեզու մեծ	<i>Plantago major</i> L. сем. Plantaginaceae	Եզան լեզվի տերեւները
23.	Եզան լեզու միջին	<i>Plantago media</i> L. сем. Plantaginaceae	նույնը

24.	Եզան լեզու նշտարածել	Plantago lanceolate L. սեմ. Plantaginaceae	նոյնը
25.	Եզան լեզու	Plantago psyllium L. սեմ. Plantaginaceae	Սերմերի կճեպը (Plantaginis tunica semen)
26.	Թրնջենի դառը	Citrus aurantium սեմ. Rutaceae	Թրնջենու կեղեւը
27.	Երիցուկ դեղատնային	Matricaria recutita L. սեմ. Compositae (syn. Chamomilla L.)	Երիցուկի ծաղիկները
28.	Սեւ հաղարջ	Ribes nigrum L. սեմ. Saxifragaceae	Հաղարջի տերեւները (Ribi nigri folium)
29.	Ուղց հոտավետ	Thymus vulgaris L. (Thymus marschallianus) սեմ. Lamiaceae	Ուղցի տերեւները (Thymi herba)
30.	Խոռն	Thymus serpyllum սեմ. Lamiaceae	նոյնը
31.	Ուղց սողացող	նոյնը	նոյնը
32.	Քիմոն սովորական	Carum carvi, սեմ. Umbelliferae	Քիմոնի պտուղները (Cari carvi fructus)
33.	Ռազիան սովորական	Foeniculum vulgare Mill սեմ.Umbelliferae	Ռազիանի պտուղները (Foeniculi fructus)
34.	Սամիթ դեղատնային	Foeniculum vulgare Mill սեմ.Umbelliferae	նոյնը
35.	Հապալասենի	Vaccinium myrtillus L. սեմ. Vacciniaceae	Հապալասենու պտուղները (Myrtilli fructus)
36.	Մասրենի	Rosa սեմ. Rosaceae	Մասրենու պտուղները (Rosae fructus)

Հավելված 9

«Սննդամթերքի անվտանգության մասին»

Մաքսային միության

տեխնիկական կանոնակարգի

(ՄՄ ՏԿ 021/2011)

**Մանկական սննդի համար նախատեսված սննդամթերքի արտադրության մեջ
օգտագործվող վիտամինները եւ հանքային աղերը**

Անվանումը	Ձեւը
Բիոտին	D-բիոտին
Վիտամին D	D3 խոլեկալցիֆերոլ. D2 էրգոկալցիֆերոլ
Վիտամին A	Ուտինոլա ացետատ. ուտինոլա պալմիտատ. ուտինոլ. բետակարոտին
Վիտամին B1	Թիամինի հիդրոքլորիդ. Թիամինի մոնոնիտրատ
Վիտամին B12	Ցիանկորալամին. հիդրոքսոկորալամին
Վիտամին B2	Ուբոֆլավին. ուբոֆլավին-5-նատրիումի ֆոսֆատ
Վիտամին B6	Պիրիդօքսին հիդրոքլորիդ. պիրիդօքսին-5-ֆոսֆատ. պիրիդօքսին դիպալմիտատ
Վիտամին E	D-ալֆա-տոկոֆերոլ. DL-ալֆա-տոկոֆերոլ. D-ալֆա-տոկոֆերոլի ացետատ. DL-ալֆա-տոկոֆերոլի ացետատ
Վիտամին K	Ֆիլիսինոն (ֆիտոմենադիոն)
Վիտամին PP (նիազին)	Նիկոտինամիդ. նիկոտինաթթու
Վիտամին C	L-ասկորբինաթթու. L-նատրիումի ասկորբատ. L-կալցիումի ասկորբատ. 6-պալմիտիլ-L-ասկորբինաթթու (ասկորբիլպալմիտատ). կալումի ասկորբատ
Երկաթ	Երկաթի (II) օքսուկոնատ. Երկաթի (II) սուֆատ. Երկաթի (II) լակտատ. Երկաթի (II) ֆումարատ. Երկաթի (III) դիֆոսֆատ (պիրոֆոսֆատ). Երկաթի (II) ցիտրատ. Երկաթ (II) ամոնիացիտրատային. Երկաթի (II) բիսօլիցինատ
Ինոզիտ	Ինոզիտ
Յոդ	Կալիումի յոդիդ. կալիումի յոդադ. Նատրիումի յոդիդ. յոդ կազեին (խմելու կաթի արտադրության մեջ օգտագործվում է միայն Երևու տարեկանից բարձր տարիքի Երեխաների սննդի մեջ)

Կալիում	Կալիումի ցիտրատ. կալիումի լակտատ. օրտոֆոսփորային թթվի կալիումային աղեր. կալիումի բիկարբոնատ. կալիումի կարբոնատ, կալիումի քլորիդ. կալիումի գյուկոնատ. կալիումի հիդրօքսիդ
Կալցիում	Կալցիումի կարբոնատ. կալցիումի ցիտրատ. կալցիումի գյուկոնատ. կալցիումի գլցերոֆոսֆատ. կալցիումի լակտատ. օրտոֆոսփորային թթվի կալցիումային աղեր. կալցիումի քլորիդ. կալցիումի հիդրօքսիդ
Կարնիտին	L-կարնիտին. L-կարնիտինի հիդրոքլորիդ. L-կարնիտինի L-տարտրատ
Մագնիում	Մագնիումի կարբոնատ. մագնիումի ցիտրատ. մագնիումի քլորիդ. մագնիումի գյուկոնատ. օրտոֆոսփորային թթվի մագնիումային աղեր. մագնիումի սուլֆատ. մագնիումի լակտատ. մագնիումի հիդրօքսիդ. մագնիումի օքսիդ
Մանգան	Մանգանի կարբոնատ. մանգանի քլորիդ. մանգանի ցիտրատ, մանգանի գյուկոնատ. մանգանի սուլֆատ
Պղինձ	Պղնձի կարբոնատ. պղնձի ցիտրատ. պղնձի գյուկոնատ. պղնձի սուլֆատ. պղինձ-լիզինային համալիր
Նատրիում	Նատրիումի ցիտրատ. նատրիումի քլորիդ. նատրիումի բիկարբոնատ. նատրիումի գյուկոնատ. նատրիումի կարբոնատ. նատրիումի լակտատ. օրտոֆոսփորային թթվի նատրիումային աղեր. նատրիումի հիդրօքսիդ
Պանտոտենային թթու	Կալցիումի D-պանտոտենատ. Նատրիումի D-պանտոտենատ. դեկսպանտենոլ
Սելեն	Նատրիումի սելենիտ. նատրիումի սելենատ
Ֆոլիաթթու	Ֆոլաթթու
Խոլին	Խոլինի քլորիդ. խոլինի ցիտրատ. խոլինի բիտարտրատ. խոլին
Ցինկ	Ցինկի ացետատ. ցինկի սուլֆատ. ցինկի քլորիդ. ցինկի լակտատ. ցինկի ցիտրատ. ցինկի գյուկոնատ. ցինկի օքսիդ

Հավելված 10

«Սննդամթերքի անվտանգության մասին»

Մաքսային միության

տեխնիկական կանոնակարգի

(ՄՄ ՏԿ 021/2011)

**Մանկական սննդի համար սննդամթերքի արտադրության համար
նախատեսված պարենային (սննդային) հումքի արտադրության մեջ
օգտագործման համար արգելված թունաքիմիկատները**

Նյութի քիմիական անվանումը (սահմանումը տրված է՝ հաշվի առնելով քայլայման արգասիքները)
Դիսուլֆոտոն (դիսուլֆոտոնի, սուլֆօքսիդ դիսուլֆոտոնի եւ սիլֆոն դիսուլֆոտոնի գումարը՝ արտահայտված դիսուլֆոտոնով)
Ֆենսուլֆոտոն (ֆենսուլֆոտոնի, դրա թթվածնային անալոգի եւ դրանց սուլֆոնների գումարը՝ արտահայտված ֆենսուլֆոտոնով)
Ֆենտին՝ արտահայտված տրիֆենիլտին-կատիոնով
Գալօքսիֆոպ (գալօքսիֆոպի, դրա աղերի ու եթերների, այդ թվում՝ կոնյուգատների գումարը՝ արտահայտված գալոքսիֆոպով)
Հեպտաքլոր եւ դրանս-հեպտաքլորի էպօքսիդ՝ արտահայտված հեպտաքլորով
Հեքսաքլորբենզոլ
Նիտրոֆեն
Օմետոատ
Տերբուֆոն (տերբուֆոնի, դրա սուլֆօքսիդի եւ սուլֆոնի գումարը՝ արտահայտված տերբուֆոտով)
Ալդրին եւ դիէլորին՝ արտահայտված դիալդրինով
Անդրին